

ДЖОН КОНЪЛИ ПЕСЕН НА СЕНКИТЕ

Част 13 от „Чарли Паркър“

Превод от английски: Деница Каракушева, 2016

chitanka.info

На Елѝн Клеър Лем.

I

*Какво би станало с твоето
добро,
ако не съществуваше злото,
и как би изглеждала земята,
ако от нея изчезнеха сенките?*

Михаил
Булгаков,
„Майстора и
Маргарита“

Зимата отмина, пролетта отлиташе, а лятото чакаше на прага.

Град Бореас бавно се преобразяваше — заключените за зимата къщи под наем се отваряха и почистваха, сладоледеният салон се запасяваше със стока, а магазините и ресторантите бързаха да се подготвят за нашествието от туристи. Едва шест месеца по-рано собствениците им пресмятаха постъпленията, за да изчислят докъде да си прострат чергата, че да оцелеят, тъй като всяка поредна година сякаш ги оставяше с малко по-малко в джоба и пораждаше все същия дебат в края на сезона — продължаваме или продаваме? А сега тези, които бяха устояли, отново се гмурваха в суматохата, но дори плахийят оптимизъм от предишните години оставаше недоловим, а някои хора даже нашепваха, че е изчезнал завинаги. Икономиката може и да се подобряваше, но Бореас тънеше в траен упадък — бавна, изстрадана тленност, време на разпад и полуживот. Градът умираше, представляваше разпадаща се екосистема, но въпреки това толкова много хора оставаха — защото къде ли другаде можеха да отидат?

„Платновезеца“ на „Бърджис роуд“ си остана затворен; за пръв път от повече от седемдесет години знатната стара дама сред хотелите на Бореас нямаше да отвори врати, за да посрещне летните гости. Решението да пуснат на пазара „Платновезеца“ бе взето едва миналата седмица. Собствениците — третото поколение от семейство Табор, което управляваше хотела, — се бяха завърнали от своето зимно убежище в Каролина, за да подготвят „Платновезеца“ за посетители, а някои от сезонните им служители вече се бяха нанесли в жилищните помещения в задната част на имота. Моравата беше окосена, покривалата за прах — свалени от мебелите, а после, просто ей така, семейство Табор се вгледа в бизнеса си и реши, че повече не може да впряга сили, и обяви, че в крайна сметка няма да отвори. Франк Табор, добросъвестен католик, сподели, че вземането на това решение се доближавало до това да отидеш да се изповядаш и да свалиш бремето на греховете от плещите си. Сега можел да си иде в мир, без повече да се тормози.

Решението да затворят „Платновезеца“ звучеше като поредния погребален камбанен звън за града, още един недвусмислен символ на неговото претопяване. Туристите ставаха все по-малко и по-малко с годините — а и все по-стари и по-стари, защото тук нямаше какво толкова да забавлява младите — и все повече летни къщи се пускаха за продажба, като в началото цените им бяха оптимистично надуты, преди времето и нуждата бавно да ги понижат до по-реалистични равнища. Дори тогава Боби Соумс, местният брокер на недвижими имоти, можеше, без да се замисли, да назове пет къщи, които стояха на пазара от две години, че и повече. Собствениците им до голяма степен се бяха отказали от тях и те не се използваха нито като летни прибежища, нито като постоянни жилища. Поддържаха ги живи едва-едва процеждащата се топлина през зимата и хвърчащите насам-натам буболечки през лятото.

Градът беше основан от семейство гърци още в началото на деветнайсети век, макар до началото на двайсетия те отдавна да бяха изчезнали. Нещо повече, никой не беше съвсем сигурен как изобщо се бяха озовали те в тази част на Мейн. Единствената останала следа за произхода на града се криеше в името му: Бореас^[1] северен аванпост, наречен на гръцкия бог на зимата и северния вятър. Беше ли чудно тогава, мислеше си понякога Соумс, че неговото оцеляване като ваканционна дестинация винаги е било колебливо? Трябваше просто да го кръстят Арктически Юг и да се свърши.

В тази прекрасна априлска утрин Соумс караше бавно из Бореас. В Бореас всички караха бавно. Пътните му артерии бяха тесни; дори улица „Бей“, главната, беше отвратителна за провиране, ако на двата бордюра имаше паркирани коли, и всеки, останал в града по-дълго от един дъждовен следобед, се научаваше да прибира страничните си огледала, ако искаше да ги намери непокътнати, когато се върне. А местната полиция нямаше нищо по-любимо от това да изпълнява квотата за актове, като отбива мотористи, превишили дори незначително допустимата скорост.

Може би имаше нещо общо и с по-късното германско наследство в региона, което насърчаваше определено чувство за ред и придържане към предписанията на закона. Германските лютеранци за първи път дошли в Мейн в средата на осемнайсети век и се установили в днешния Уолдобъроу, познат тогава като Броуд Бей. Обещаха им къщи,

църква и провизии, нищо от което не се материализирало, като вместо това се оказали изоставени наред с пуст враждебен пейзаж. Прибегнали до построяването на временни подслони и до лов на местен дивеч, а най-слабите сред тях не преживели тази първа зима. По-късно се били с французите и индианците, а по време на Войната за независимост различните общности се разделили на такива, които се съюзили с американците в името на свободата, и на такива, които не били склонни да нарушат своята клетва за вяност към английската корона.

По онова време германците вече твърдо се били установили в Мейн. Някъде към края на деветнадесети век неколцина от тях се отправили към Бореас, узурпирали гърците и останали там и до ден-днешен. Градският избирателен списък се гордееше с Акерманови, Баумгартнерови, Хюберови, Кустерови, Фогелови и Векслерови. По-надолу по брега, в град Пирна — наречен на едноименния град в Саксония, от който дошли носталгично настроените му основатели — имаше повече германци, че дори и малък брой германски евреи: тук-таме по някой Арнщайн, Бингенс, Левен, Росман и Вахсман. Соумс, който беше англичанин от страна на прадядо си и уелсец от страна на прабаба си (макар че по някаква причина никой в семейството му не обичаше да говори за уелската страна), до един ги виждаше в една и съща светлина — всеки беше потенциален клиент, — при все че помнеше непоколебимото мнение на дядо си за германците, следствие на преживяванията на прадядо му през Първата, както и неговите собствени през Втората световна война. Ако в продължение на години те обстрелват мъже от определена националност, това предразполага към по-негативно отношение към тях.

Соумс остави улица „Бей“ зад гърба си и сви по „Бърджис роуд“. Поспря се пред „Платновезеца“. Вратите му бяха затворени, не се забелязваха следи от живот. Вече беше направил оферта на семейство Табор като посредник при продажбата на имота, а Франк беше обещал да му се обади по-късно същия ден. „Платновезеца“ щеше да му липсва. Славеше се като доста сносен бар и на него му беше приятно да си дърдори с Дона Бъртън, която работеше зад бара всеки вторник, сряда и през уикендите. Тя беше от онзи тип склонни към флиртуване разведени жени, които караха клиентите или поне онези от мъжки пол да се връщат, жените не бяха така податливи на очарованието ѝ. Освен това обичайно не бяха склонни да позволяват на съпрузите или

гаджетата си да прекарват много време в нейно присъствие без придружител.

Соумс не знаеше какво ще прави Дона сега, след като „Платновезеца“ затваря врати. Тя живееше на юг в Пирна, където работеше като секретарка, а летните непълни работни дни в „Платновезеца“ ѝ осигуряваха разликата между една уютна зима и такава, в която термостатът поддържа температура с няколко градуса по-ниска от идеалната. Може би Фред Амсел от „Блекбърд Бар&Грил“ щеше да ѝ даде няколко часа, стига жена му Ерика да позволи. Дона щеше да привлече сегашните си клиенти и Фред щеше да започне да се конкурира с „Брикхаус“. Дали пък Соумс да не да си побъбри с Фред за това, а после той да повдигне въпроса пред Ерика? Госпожа Амсел може и да изглеждаше като човек, на когото често му тръшват вратата под носа, а и беше със съответния темперамент, но не беше глупава, станеше ли дума за пари.

Кой знае, помисли си Соумс, когато Дона чуе за усилията, които е положил за нея, може даже да склони да го възнагради с малко плътски наслади. Той бе вложил страшно много размисъл в това точно колко плътски сладострастна би била една нощ с Дона Бъртън. Тези фантазии го крепиа през годините, в които бракът му замираще. Тъй като сега отново беше ерген, вече две лета я преследваше с упоритост, която би засрамила гръцката войска при Троя. Все още не беше успял да пробие защитата ѝ, но Фред Амсел можеше да се окаже тъкмо човекът, който ще му помогне да прехвърли оградата. Ако и това не проработеше, на Соумс щеше да му се наложи да измисли начин да се скрие в дървен кон и да плати на някого да го остави пред вратата ѝ.

Соумс продължи с колата нататък, докато къщите не започнаха да оредяват, а пейзажът не започна да слива границите на Бореас с тези на мъничкия съседен град Гратън на север. Двата града си поделяха ресурси, включително полицейски сили, главно защото Гратън правеше Бореас да изглежда като Вегас, така че линиите на пътната карта служеха единствено за информационни цели. Полицейското управление на Бореас беше сключило договори и с Пирна на юг, и с Хамбъл и Тунис на запад, последните две от които бяха общини, състоящи се от шепа нищо и никакви разпръснати къщи и порутени обори. Почти всички от съседните райони идваха в Бореас или Пирна, за да работят, а петте града заедно сформираха общ съвет, в който

Соумс членуваше. Срещите се провеждаха всяка първа и трета сряда от месеца и нерядко се превръщаха в нервни пиеси на каприза: данъкът сгради в Бореас беше по-висок от този в другите населени места и онези в града, които негодуваха, че парите им ще обслужват канализацията на Хамбъл или пътната поддръжка в Тунис, мрачно нашепваха за социализъм.

Соумс зави надясно, като се отдели от „Бърджис роуд“ и излезе на „Толандс лейн“, която се виеше надолу до залива Грийн Херън, най-единеният тесен пролив на полуострова. Беше дълъг и закътан между високи дюни, а нещо, свързано с ориентацията му, го правеше особено податлив на ветрове откъм океана, така че дори при сравнително лек бриз в къщите по брега човек се чувстваше така, сякаш бе на носа на кораб по време на буря. В околностите му винаги беше с един-два градуса по-хладно, отколкото където и да било другаде край Бореас, сякаш зимата беше избрала това място да остави спомен за евентуалното си завръщане. Туристите, общо взето, не си правеха труда да ходят там, освен може би някой случаен любител на птици, а и те най-често оставаха разочаровани от липсата на чапли, било то зеленогърби или други.

В самия залив имаше само две къщи, и двете бивши летни вили, едната купена на бърза ръка, покупката впоследствие лека-полека ожалена, а другата — семейно наследство, останало необикнатото и неизползвано още след изчитането на завещанието. В действителност Соумс се беше отчаял, че никога няма да ги продаде или дори даде под наем, затова се изненада, а и изпита облекчение, когато и двете привлякоха наематели в рамките само на няколко седмици, нищо че радостта от това най-сетне да осигури някакъв доход на клиентите си — и месечен процент за себе си — беше леко помрачена от самоличността на единия от наемателите.

Соумс, разбира се, беше чел за частния детектив на име Чарли Паркър още преди стрелбата и последващото му възстановяване, което в крайна сметка го беше довело в Бореас. Соумс имаше приятели и бивши клиенти както в полицейското управление на Бангор, така и в Щатското управление на Мейн, които го бяха посветили в подробностите от живота на въпросния човек на по-питие в бара — подробности, които така и не бяха стигнали до нито един вестник.

Дори сам да не представляваше голяма беда, Паркър се движеше опасно близо до проблемите.

Първоначално обаче за наема на къщата към него се обърна адвокат на име Ейми Прайс от Саут Фрипорт, която заяви на Соумс, че има клиент, нуждаещ се от уединение и тишина, за да се възстанови от скорошна травма. Тя дойде до Бореас да огледа имота, реши, че отговаря на нуждите на клиента ѝ, и подписа договор за наем — всичко това в рамките на една-единствена сутрин. Въпреки това в сравнение с преговорите за наема срещите на градския съвет изглеждаха дремливи, а Соумс се беше измъкнал от цялата работа натъртен, очукан и чак след като се бе уверил, че Прайс не му е задигнала и часовника. Едва след като подписа споразумението, Прайс спомена името на клиента си — Чарли Паркър.

— Частният детектив? — попита Соумс, докато гледаше как мастилото попива върху договора за наем. — Онзи, когото простреляха?

— Да. Това проблем ли е?

Соумс се замисли над въпроса. Щеше да е проблем единствено ако хората, които се бяха опитали да убият Паркър, се върнеха за повторен опит. И без това му беше достатъчно трудно да даде къщата под наем. Най-добре щеше да е собствениците да я изгорят до основи, ако се превърне в сцена на масово клане. Това сигурно щеше да му коства и мястото в съвета. Нямаше да е особено популярен, ако разпасаните му стандарти станеха причина Бореас да се сдобие с известност, по-различна от сладоледения салон на Форест или етуфето^[2] със скариди в Каджунската кухня на Кроули. („Най-добрата каджунска храна в Северен Мейн“, което само по себе си не беше разпалваща сърцето реклама, ако ще и Кроули наистина да сервираше адски добра храна, въпреки че тази сладурска правописна грешка в „кухня“ караше Соумс неволно да трепва всеки път, щом я видеше.) Реши, че най-добрата политика е да бъде откровен.

— Вижте, мъж като него има врагове, а в Бореас никой никога не е бил застрелван. Ама никога.

— Може да го сложите на табелата — каза Прайс. — Сещате се: „Бореас: 75 хил. дни без престрелка“, както правят по строителните обекти за инциденти на работното място.

Соумс се опита да установи дали се шегува и заключи, че най-вероятно е така. Макар и само за миг обаче това му се стори като добра идея.

— Като оставим настрана безползните предложения за означения — заяви той, — неговата репутация може да се окаже предмет на безпокойство.

— Няма опасност да се повтори инцидентът, довел до нараняванията му.

— Изглеждате съвсем убедена в това.

— Така е.

Тя се взря в него, сякаш го подканваше да ѝ зададе въпроса, който играеше по устните и езика му. Соумс преглътна. Внезапно в офиса му се стори прекалено горещо. Замисли се за прихода от наема.

— Предвид необичайните обстоятелства, вероятно бихме могли...

— Не.

— ... да прегледаме отново...

— Не мисля.

— ... сумата да бъде...

— Хабите си думите на вятъра.

— Ясно.

— Тази къща не е имала наемател от почти две години.

— Имали сме оферти.

— Не, не сте.

— Не го знаете.

— Напротив, знам го.

— Добре.

— Имате ли други въпроси?

— Той ще бъде ли въоръжен?

— Не знам. Щом желаете, можете да го попитате, като го видите.

Соумс се замисли какво знае за детектива.

— Предполагам, че ще бъде въоръжен — каза колкото на Прайс, толкова и на себе си. — Ако не е, вероятно трябва да бъде.

— Така ви искам — каза Прайс. — И колкото по-малко хора знаят за това засега, толкова по-добре. Той сам ще прецени как да се справи с хората, когато пристигне. Някои може би ще разпознаят името или лицето му, а други не.

— Тук в Бореас не си врем носа в чужди работи — каза Соумс.
— Що се отнася до мен, наемател на къщата сте вие, а ако ме попитат кой ще живее в нея, просто ще кажа, че нямам представа.

Прайс се изправи и протегна ръка. Соумс я пое.

— Беше ми приятно — каза тя.

— Ъх, и на мен, подобно. Така ми се струва.

Изпрати я до колата.

— Едно последно нещо — каза тя, а Соумс леко посърна. Мразеше „едни последни неща“.

— Едни мъже от Ню Йорк ще дойдат да огледат къщата. Те са, ами, един вид консултанти по сигурността. Може да поискат да се направят някои незначителни промени само за да се уверят, че къщата е напълно функционална. Няма да нанесат щети. Всъщност си мисля, че каквито и промени да направят, те само ще повишат цената ѝ.

Обещанието за повишена цена накара Соумс да се почувства по-добре относно всичко това.

— Не смятам, че това ще е проблем.

— Добре. Те не обичат проблеми.

От нещо в тона ѝ му се прииска да се пресегне за силно питие, точно каквото и направи веднага щом тя си замина. Секретарката му го видя да отпива от чашата.

— Празнуваш ли?

— Знаеш ли, изобщо не съм сигурен.

---

[1] Борей — древногръцки бог на северния вятър. — Б.пр. ↑

[2] Etouffee — ястие, типично за каджунската и креолската кухня, най-често сервирано с морски дарове и ориз. — Б.р. ↑

Соумс имаше още две последващи срещи преди пристигането на Паркър в Бореас. Първата беше с детектив от Щатската полиция на Мейн на име Гордън Уолш, който се появи в офиса му, помъкнал със себе си Кори Блум, началника на полицията в Бореас. Блум беше привлекателна жена в края на трийсетте и ако не беше щастливо омъжена, Соумс би се позамислил дали да не я свали. Разбира се, незначителният въпрос около приятелството на Блум с неговата бивша жена също трябваше да се вземе предвид, което означаваше, че Кори Блум по-скоро би излязла на среща с парче дъвка, което е остъргала от подметката на обувката си, отколкото с Боби Соумс, но човек имаше право да си помечтае. Досега никой не бе открил начин да слага ред във фантазиите.

Не може да се каже, че Уолш успя да уталожить страховете на Соумс. Подобно на Ейми Прайс преди него, и той даде да се разбере, че Паркър все още е уязвим и стресиран, а след това поясни колко е важно на присъствието на детектива в Бореас да се даде възможно най-малко гласност. Но Блум увери Уолш, че едно от предимствата на Бореас — поне докато не започнеш същинският туристически сезон, което нямаше да се случи поне още месец, месец и половина — беше фактическата невъзможност някой да успее да остане в града за повече от пет минути, без да бъде забелязан. Ако странник прояви необичайно любопитство към когото и да било от жителите му, все някой щеше да подразбере. Стига да поискаше, Боби Соумс можеше да потвърди прозорливостта на жителите на града от собствен опит, предвид това, че бракът му бе приключил тъкмо защото Ив Мурър от цветарския магазин го беше забелязала да излиза от мотел на улица „Първа“ в компанията на двайсет години по-млада от него жена, палаво миньонче, което можеше да мине за дъщеря му, стига да имаше такава. Но на Уолш не му трябваше да узнава тази история, а Кори Блум вече я знаеше.

Блум даде следното предложение — макар че изглеждаше нелогично да го сторят, най-добре беше шепа от най-бележитите и

разумни жители на града да бъдат тихомълком уведомени за предстоящия престой на детектива. Изброи по име неколцина собственици на барове, градския лютерански пастор Аксел Вернер, Крис Бек, който държеше единствената бензиностанция в Бореас, както и още няколко души. Уолш не възрази, като го остави в нейните ръце. Обсъдиха още някоя и друга по-маловажна подробност, но като цяло посещението на Уолш в Бореас се свеждаше до онзи тип предупредителни знаци, пръснати из жп гарите и летищата: ако видите нещо, кажете нещо.

— Това, което не разбирам — каза накрая Соумс, — е защо е избрал това място.

Този въпрос го тормозеше още откакто Ейми Прайс подписа договора за наем от името на детектива.

— Знаете ли я клиниката „Брук Хаус“? — попита Уолш.

Знаеше я. Беше шикозен частен медицински център на около шестнайсет километра източно от града и приличаше по-скоро на курорт, отколкото на болнично заведение. Няколко холивудски актьори и поне един бивш президент бяха лекувани там, въпреки че пребиваването им в „Брук Хаус“ никога не стигна до вестниците.

— Ами, той прекара известно време там като част от рехабилитацията си и те ще се грижат за физиотерапията му.

— Явно разполага с пари, само дето няма да му останат много, когато онези спрат да го доят — каза Соумс. Не беше убеден, че той самият може да си позволи дори да му измерят температурата в „Брук Хаус“.

— Доколкото разбирам, са предложили изгодна тарифа — каза Уолш.

— „Брук Хаус“ ли? Чух, че те таксуват само за дето им дишаш въздуха.

— Вас може би. Не и него. Имате ли нещо против да хвърлим едно око на къщата?

Соумс нямаше абсолютно нищо против. Блум ги откара дотам с експлоръра си, а Соумс инстинктивно възприе маниера на брокер на недвижими имоти, като започна да им изтъква интересните особености от пейзажа и близостта до магазините и баровете, докато Уолш не го уведоми, че е тук само за час и всъщност не планира да се мести, което накара Соумс да млъкне и да се цупи чак докато стигнат до залива

Грийн Херън. Преди да влезе, Уолш направи бавна обиколка около къщата. След това обстойно огледа вътрешността, като отваряше и затваряше врати и прозорци, пробваше ключалки и резета.

— Ами другата къща? — попита той Соумс, докато тримата стояха на верандата и гледаха как вълните се разбиват, а пясъците се извиват в спирали.

— Празна е — отговори той. — От доста време е така, също като тази.

— Ако някой направи запитване за нея, уведомете началничката, става ли?

— Разбира се.

Подпрял ръце на хълбоците си, Уолш обходи с поглед дюните и океана, все едно току-що е завладял залива и обмисля къде да забие знамето.

Соумс се прокашля. Винаги кашляше, когато беше притеснен или несигурен в нещо. Това беше единственият му недостатък като брокер на недвижими имоти, като издайнически жест на комарджия.

— Кхъ-кхъм, адвокатката, госпожица Прайс, спомена, че може да се отбият някакви консултанти по сигурността от Ню Йорк.

Мустакът на Уолш се вирна на една страна в нещо като усмивка.

— „Консултанти по сигурността“, ясно. Така ли им вика?

— Мисля, че това бяха думите й.

— Ами добре, ще ги познаете, щом ги видите.

Соумс си представяше облечени в черно, отрупани с боеприпаси тайни агенти, които се спускат от хеликоптери с двойно въже. Въпреки че не беше топъл ден, той извади носна кърпа от джоба на самото си и попи чело. Все едно се подготвяше за президентска визита.

— Струва ми се, че засега не можем да направим нищо повече — каза Уолш.

Той тръгна обратно към колата на Блум, където началникът на полицията вече чакаше. Соумс забърза след него, стараяйки се да не изостава. В сравнение с Уолш крачките на Пол Бъниън^[1] щяха да изглеждат направо деликатни.

— Имате ли някаква представа кога се очаква да пристигне? — попита Соумс.

— След седмица, струва ми се.

— Това достатъчно ли ще е на, хм, „консултантите по сигурността“ да си свършат работата?

— Ако не им стигне времето, значи той няма да пристигне, докато не приключат. Но очаквам да е достатъчно. Те са професионалисти. — Мустакът на Уолш отново се вирна. — Тревожат ли ви?

— Малко — призна Соумс.

— Добре. Така и трябва.

Соумс се опита да се съсредоточи върху комисионата си.

Обратно в офиса, след като Уолш и Блум си бяха тръгнали, той си наля питие. Устоя на порива да си сипе и второ, защото това щеше да го подхлъзне по опасен път, но беше почти сигурен, че преди престоят на детектива в града да изтече, ще си е набавил нова бутилка за чекмеджето на бюрото.

Може би дори повече от една.

Соумс изпита едва ли не облекчение, когато консултантите най-сетне се появиха, въпреки че имаше обезпокоителни сънища, в които му се явяваха като версии на баща му и недоволстваха за това колко алкохол консумира. Започваше да се чувства като Ебенизър Скрудж в очакване да го навести третият призрак, от чиято поява се бои най-силно, когато едно сбито и стегнато обаждане от Ейми Прайс го уведоми, че консултантите ще се срещнат с него в къщата рано сутринта в петък.

Мъжете вече чакаха, когато Соумс пристигна — единият беше висок и чернокож, а другият нисък и по-светъл, при все че Соумс си помисли, че може да е латинос или полулатинос, или полу какъв ли не, повечето от възможностите все съмнителни. Соумс беше достатъчно благоразумен, че да не пита. Със сигурност знаеше единствено, че и двамата го карат да се чувства неспокоен, най-вече чернокожият. Представи се като Луис, но не му подаде ръка. Носеше добре скроен тъмен костюм. Главата му беше обръсната, а лицето му красеше загатната прошарена козя брадичка, както лунната светлина се отразява в езеро в полунощ. Другият мъж, който се ръкува с него, заяви, че се казва Анхел, което беше още една причина Соумс да предположи, че сигурно е латинос. Или полулатинос.

Или нещо друго.

Не можеше да си обясни точно защо тези мъже го изнервиха. Може би се дължеше просто на насъбралата се тревога, породена от забележките по техни адрес по-рано. И все пак може би се дължеше на факта, че когато започна да им показва къщата, остана с несъмненото впечатление, че те вече бяха подробно запознати с нейния план. Окей, възможно беше да са погледнали описанието и размерите ѝ в уебсайта му, но то не даваше подробности за това кои врати заяждат или кои дъски на пода скърцат, а мъжете изтъкнаха тези недостатъци пред Соумс, преди да стигнат въпросните врати или дъски.

Интересуваха се и от таблото за старата алармена система.

— От кога е в неизправност? — попита Анхел.

— Не мога да ви кажа със сигурност. Къщата е необитаема от две години, така че поне толкова. Защо?

— Просто от любопитство. Така или иначе, ще я подменим. Има следи от плесен по рамките на вратите, отпред и отзад. Ще трябва да се махнат. Прозорците засега изглеждат добре. Естествено, ще сменим ключалките.

— Еми, разбира се. Стига да оставите една връзка ключове при мен.

— Съжалявам, но няма да го направим.

— Моля?

— Само един човек ще притежава ключове за тази къща и това ще е наемателят.

— Не мога да дам съгласието си за това. Ами ако се случи нещо?

— Какво например?

— Пожар.

— Имате ли застраховка?

— Да.

— Значи сте обезпечен.

— Ами при наводнение или... знам ли... някакъв инцидент?

Мъжът на име Луис бавно извърна глава към Соумс. Вторачи се в брокера на недвижими имоти по начин, който го накара да се почувства като кърлеж на върха на пинцети, в очакване да бъде смачкан.

— Току-що споменахте пожари, наводнения или инциденти — започна той. — Що за смъртоносен капан се опитвате да отдавате под наем тук?

— Не това имах предвид — отговори Соумс.

— Дано да е така.

— Трябва да разберете, че налице са необичайни по отношение на сигурността обстоятелства — намеси се Анхел. — Затова сме тук.

— Наистина ми трябва връзка ключове — каза Соумс с непоколебимост, която изненада и самия него.

— Добре тогава.

— Наистина ли?

— Да, ще ви дам връзка ключове.

— Хубаво.

— Какви точно ключове предпочитате?

— Какво имате предвид?

— Имам предвид, че може да получите каквито ключове пожелаете, само не и ключовете за тази къща.

Соумс усети как в него се надига гняв. Не беше свикнал на такова отношение. Не го интересуваеше кой идва да живее в къщата.

— Вижте какво... — започна той, когато една тежка ръка се отпусна на лявото му рамо. Вдигна поглед към лицето на Луис.

— Можем да потърсим друга къща под наем... — каза той.

— Започвам да си мисля, че това не е лоша идея.

— ... само че това би създавало неудобства за всички замесени — продължи Луис, все едно Соумс не се беше обадил.

— Кое то няма да е добре.

После му се усмихна. На Соумс му се прииска да не го беше правил. Беше от оня род усмивки.

— Колко ви плаща адвокатката за това място? — попита Анхел.

Соумс им съобщи сумата.

— Колко ѝ бяхте поискали?

Соумс посочи друга сума, която беше с около трийсет процента по-висока.

— Не си поплювайте в преговорите — каза Анхел. — Цяло чудо е, че не ѝ плащате вие.

Соумс призна, че в определен момент от разговора му с Прайс в действителност е допуснал, че това е напълно реална възможност.

— Нека се обадя на едно място — каза Анхел.

Той отиде в празната всекидневна и извади мобилния си телефон. Соумс го чу да говори приглушено. Щом се върна, назова

сума по-близка до първоначалния наем, заедно с допълнителна сума от сто долара на месец за самия Соумс за, както ги определи, „разходи по обгрижването“.

— Обгрижване ли?

— Обгрижване — потвърди Анхел.

— Какво ще рече това?

— Означава, че ние искаме вие да се грижите за себе си, а в замяна ние ще се погрижим за къщата ви.

— Може би все пак не са ми нужди ключове — каза Соумс.

— Те биха били просто поредното нещо, за което да се тревожите — каза Анхел. — Като се върнете в офиса си, там ще ви чака преработеният договор за наем.

После се зае внимателно, но решително да изпровожда Соумс вън от къщата.

— Направата на необходимите корекции ще отнеме няколко дни. Ще бъдат извършени дискретно. Нямайте нищо против засега да задържим тези ключове, нали?

Размаха връзката, която Соумс беше донесъл.

Соумс се потупа по сакото. Беше почти сигурен, че, след като отвори вратата, сложи ключовете във вътрешния си джоб, но допусна, че може и да греши.

— Имате номера ми — каза той, — в случай че срещнете някакви затруднения.

— Няма да има такива, но ви благодарим.

— Добре. Ами, да ви оставям тогава.

— Ще ви бъдем признателни.

Соумс се качи в колата си. Двата мъже бяха дошли с нов черен лексус „LS 600h L“, машина, която според него струваше около 120 хиляди долара парчето. Очевидно професията на консултант по сигурността се заплащаше добре. Щеше му се само да разбира какво точно представлява тя.

Както беше обещал Анхел, в офиса му го очакваше преработеният договор за наем. Чак когато изпращаше по електронната поща подписаното от него копие до Ейми Прайс обаче забеляза, че споразумението е изпратено в 8:15 часа сутринта, когато той все още пътуваше за срещата си с мъжете на име Анхел и Луис.

Боби Соумс току-що бе изигран.

Четири дни по-късно Чарли Паркър пристигна в Бореас.

---

[1] Пол Бъниън е гигантски дървoseкач от американския фолклор. — Б.пр. ↑

Соумс паркира при отбивката към „Грийн Херън Роуд“, която минаваше зад двете къщи в залива. Две неасфалтирани алеи свързваха къщите с главния път — първо тази на Паркър, а после, около двеста метра по-нататък, втората къща, която от край време беше известна като Къщата на Жилет, при все че в нея не беше живял нито един Жилет от шейсетте години на двайсети век насам.

Сега беше наета от жена на име Рут Уинтър и нейната деветгодишна дъщеря Аманда. Соумс се беше погрижил за документацията, но не и преди да се допита до Уолш и началника на полицията. Семейство Уинтър се оказаха изрядни. Бяха от Пирна, където все още живееше майката на Рут Уинтър. Соумс не тръгна да си вре носа в личните работи на жената, или в подбудите ѝ да се премести в Бореас. Стори му се, че тя просто иска двете с дъщеря ѝ да си поемат глътка въздух на спокойствие. Животът в Бореас щеше да позволи на Аманда Уинтър да продължи образованието си в Пирна, тъй като се водеше в същия училищен район, а училищният автобус щеше да я взима и оставя близо до къщата.

Соумс беше посетил семейство Уинтър един-два пъти, откакто се заселиха в Бореас — ако трябваше да бъде искрен, по-често, отколкото е прието за съвсем необходимо предвид обстоятелствата, не на последно място защото Рут не беше непривлекателна. Беше в края на четирийсетте, със светла коса и сини очи. Дъщеря ѝ се беше метнала на нея и вече беше висока за възрастта си. Едва на третата му визита Рут Уинтър се поинтересува дали Соумс е винаги така внимателен към своите клиенти. Постави въпроса с известна доза чувство за хумор, но на дъното прозираше недвусмисленото съобщение, че Боби Соумс я е радвал с присъствието си предостатъчно, поради което точно тази сутрин не стигна по-далече от алеята. Вместо това вниманието му беше съсредоточено върху къщата, обитавана от детектива. Щеше му се да вярва, че проявява лична загриженост за възстановяване здравето на Паркър, но в същото време не спираше да се тревожи и за самата къща. Не му харесваше, че няма достъп до нея, а и продължаваше да го

притеснява възможността присъствието на Паркър в Бореас да донесе беди на града, а в частност и на Боби Соумс.

Досега беше посещавал детектива само веднъж, и то в деня след пристигането на Паркър. Нещо странно се случи, когато Соумс сви по алеята. Слушаше радио „Уолц“ от Мъчайъс, когато внезапно сигналът бе прекъснат от нисък жужащ звук. Загълхна бързо и Соумс не се замисли повече за него, но щом стигна къщата, Паркър вече го чакаше отпред, а брокерът беше убеден, че е зърнал под широкия анорак на детектива да проблясва оръжие.

Първата му мисъл беше, че Паркър не изглежда добре. Движеше се бавно и очевидно изпитваше някаква болка. Косата му беше странно прошарена и на Соумс му отне няколко минути да си даде сметка, че беше израснала бяла на местата, където куршумите са разкъсали скалпа му. Двама нападатели, въоръжени с пистолети и пушка, го нападнаха от засада, когато се прибрал у дома си. Като нищо щели да го убият, ако някак не бе намерил сили да отвърне на стрелбата. Дори тогава онова, което наистина го спасило, бил фактът, че не му оставили време да изключи алармата, преди да открият огън, а фирмата била строго инструктирана да уведоми ченгетата в Скарбъроу, ако се задейства. Според полицията само още няколко секунди и щели да обсадят нападателите му. Колкото до нападателите, официалната версия е, че не са идентифицирани, нито открити, но хорската мътва гласи, че са мъртви.

Соумс си спомни за двамата „консултанти по сигурността“ и леко му се повдигна от спомена как им беше повишил тон.

В много отношения — по движенията, по затрудненото дишане, дори по структурата на кожата — Паркър изглеждаше по-възрастен, отколкото беше в действителност, с изключение на очите, които бяха необичайно живи и пронизващи. Соумс никога не бе срещал този човек, така че не можеше да каже дали винаги са били такива, но притежаваха необикновена яснота и — при липса на по-добра дума — пронизателност. Така си представяше, че са изглеждали очите на един от апостолите на Христос, когато е осъзнал същинската природа на съществуването, на което е посветил живота си. Това бяха очи на човек, който е страдал, а страданието му е донесло познание. Помисли си, че да те прострелят и без малко да те убият, като нищо може да ти причини тъкмо това.

Соумс не разговаря дълго с Паркър. Просто му потвърди, че къщата е наред, и му предостави папка с информация за града, съдържаща списък с барове, магазини и ресторанти; подробна информация за молитвени домове и часовете на службите; имената на няколко дърводелци, водопроводчици, механици и други занаятчии, на които може да се разчита в случай на злополука. Соумс също така беше подчертал номерата за контакт на лекарите в района, като за всеки случай ги беше преместил от края в началото на списъка.

— Визитната ми картичка е в джобчето отзад — каза Соумс. — Обаждайте ми се по всяко време, ако мога да ви бъда полезен.

— Благодаря ви — отговори Паркър.

Вятърът, който духаше откъм океана, бръснеше съвсем лекичко. Приливът неотдавна се беше оттеглил и чайките се спускаха долу за изостанали ракообразни. Навътре във водата Соумс видя грациозната дъга на шията на корморан, точно преди птицата да се потопи под вълните.

— Надявам се да сте щастлив тук — каза Соумс. Не знаеше откъде се взеха тези думи. Не бяха просто любезностите на един агент на недвижими имоти; искрено му го пожелаваше. Може би гледката на корморана ги беше предизвикала. — Красиво местенце е.

— Така е.

Като че разговорът се изчерпваше. Соумс искаше да попита Паркър колко дълго смята да остане, въпреки че наемът беше предплатен за следващите три месеца. Като оставим настрана породилите се у него притеснения по отношение на възможни репресивни мерки срещу детектива, допълнителният доход — включително бонусът по „обгрижването“ — беше добре дошъл и нямаше да е лошо да има с по няколкостотин долара повече в джоба си. Реши да не повдига въпроса, докато не мине поне месец, месец и нещо, така че вместо това вяло се заприказва с Паркър по общи въпроси.

— Е, ами аз просто исках да се уверя, че всичко е наред. Вече ще тръгвам. Ако имате някакви въпроси, само ми звъннете.

Ръкуваха се. Въпреки че изглеждаше немощен, Паркър стискаше здраво.

— Благодаря за помощта — каза детективът.

— Сигурно ще се виждаме из града.

— Възможно е.

Соумс се върна при колата си и потегли. Радиото се включи, а предаването беше прекъснато за кратко на абсолютно същото място на алеята. Соумс намали, хвърли поглед наляво и видя нещо да проблясва на слънцето, когато премина — метален предмет, малък и кръгъл. Дискретно, уж да вземе нещо от жабката, той се приведе напред, все едно се занимаваше с нещо вътре. Да, там беше — още едно малко устройство, положено в земята точно срещу първото. Соумс си продължи по пътя и не спомена нищо за видяното дори и на началника на полицията.

Сега, три седмици след пристигането на детектива в Бореас, Соумс заслони очи с дясната ръка и се загледа надолу към плажа и океана отвъд него. Времето ставаше все по-топло и по-топло с всеки изминал ден, но тук, в залива Грийн Херън, Соумс се радваше, че все още си носи сакото. По-нататък по брега две фигури, едната висока, другата по-дребна, вървяха с гръб към него и с развети от бриза светли коси — семейство Уинтър, майка и дъщеря, излезли на разходка край високите дюни.

В къщата долу се усети движение и детективът се появи на верандата. Носеше бастун и пристъпваше надолу по стълбите към брега внимателно, на една страна, като се подпираше със свободната ръка за парапета. Чак когато вече беше на пясъка, забеляза жената и момичето да вървят на север по брега. Соумс видя как той спира и се прибира обратно в къщата. Поспря се, щом зърна колата горе на пътя. Соумс колебливо вдигна ръка за поздрав. След няколко секунди жестът му беше върнат, след което детективът изчезна.

— Добри хора са — рече си Соумс. — Нищо нямаше да ти стане да кажеш „здравейте“.

Но кой беше той да го съди?

Върна се в колата и остави детектива на усамотението му.

Аманда Уинтър не разбираше напълно защо беше заставена да се премести в тази къща край океана. Знаеше единствено за някаква караница между майка ѝ и баба ѝ, макар че не беше посветена в повода за нея. Просто се беше научила да разпознава настроенятията на майка си, тъй като двете бяха близки по начина, по който само майка и дъщеря, отраснала без мъж в живота им, могат да бъдат, и разбираше, че въпроси относно кавгата не са добре дошли.

Бащата на Аманда беше починал още преди тя да се роди и майка ѝ рядко говореше за него. Аманда знаеше само името му — Алекс Гойър — и това, че е бил механик. Баба ѝ веднъж го беше описала с много смешна дума: къопав. Аманда провери значението ѝ в интернет и установи, че означава безполезен или некадърен. Имаше и други думи, но само тези разбра. Не ѝ харесваше да мисли, че от баща ѝ няма никаква полза, понеже ако тя беше част от него, то значи нещо в нея също беше безполезно. Майка ѝ се беше постарала да я успокои по този въпрос. Твърдеше, че баща ѝ не е бил безполезен, каквото и да приказва баба Иша.

Вече по-голяма и по-привикнала към нюансите в речта и поведението на възрастните, Аманда беше научила — най-вече от баба Иша — повече за отношенията между майка ѝ и баща ѝ. Знаеше, че баба Иша се ядосала, защото майката на Аманда забременяла, без да е омъжена, а щом разбрал, баща ѝ не пожелал да се ожени за нея, а вместо това прекъснал всякакви връзки с тях. Фактът, че баща ѝ беше изоставил майка ѝ, докато Аманда още е в утробата, я натъжаваше и сякаш затвърждаваше мнението на баба Иша за него.

Някой бе убил баща ѝ — застрелял го в сервиза, в който работил. Откритието беше скорошно и дойде от баба Иша. Аманда се чудеше дали това не е една от причините за голямата караница. Не беше сигурна какво мисли за убийството на баща си. Баба Иша беше споменала наркотици. Това правеше ли баща ѝ лош човек? Не, надяваше се Аманда. Да си лош, е по-лошо от това да си безполезен. Баща ѝ явно е нямал голямо семейство — майка му починала, а баща

му, отново според баба Иша, досущ като сина си, не бил стока. Бащата на баща ѝ — нямаше как да мисли за него като за свой дядо — бе умрял, когато Аманда била още бебе. Черният му дроб не работел както трябва, а накрая изцяло спрял да функционира. Майка ѝ отишла на погребението, макар че подобно на толкова много други неща, засягащи семейство Гойър, Аманда го откри едва години по-късно.

Така че баба Иша бе единственият прародител на Аманда, тъй като дядо Дейв, нейният съпруг, също беше починал. Аманда почти не го помнеше. Имаше сива коса и носеше очила с дебели стъкла. Майка ѝ казваше, че дядо Дейв наричал Аманда „Манна“, като небесния хляб. Понякога майка ѝ също я наричаше така и това я радваше.

Баба Иша обичаше Аманда. Обичаше я сляпо, глезеше я и изпълваше всеки аспект от живота ѝ. Аманда и майка ѝ дори живееха в къща недалеч от тази на баба Иша, на земя, която беше нейна собственост. На Аманда ѝ липсваше животът там. Липсваше ѝ баба Иша. Не я бяха чували, откакто се преместиха в Бореас. Искаше да попита майка си за това, но тя беше потънала в собствените си грижи и всеки път, когато Аманда се опиташе да повдигне въпроса, майка ѝ се ядосваше, а Аманда не обичаше да вижда майка си такава.

И така, когато не беше на училище — което се случваше често, защото страдаше от болест, с която докторите не знаеха какво да правят, — Аманда убиваше времето в дрямка, в четене или в гледане на телевизия, докато не я заболяваха главата и очите. В началото беше намразила Бореас, мразеше това, че е откъсната от приятелите си в Пирна и от баба Иша. Само че бавно, но непоколебимо, океанът започваше да я омайва със своя ритъм и звуци, тъй като беше същият този океан, който се разбиваше близо до старата им къща, нищо че гледката беше друга. Не можеше да си представи да заспива без шушненето на вълните или да се буди без мириса на сол във въздуха и острия дъх по кожата ѝ.

Мъжът, който живееше в единствената друга къща в залива, беше привлякъл вниманието ѝ почти мигновено. Видя го да върви по брега още първия ден, докато седеше на новото си легло и се взираше навън към океана. Той пристъпваше бавно и внимателно, сякаш се страхуваше да не падне, нищо че дори и да станеше така, пясъкът нямаше да го нарани особено много. Придържаше се край по-меките участъци близо до големите дюни и използваше бастун. Не беше стар

обаче, което я изненада. Ограниченият ѝ опит показваше, че само старите хора като баба Иша ползват бастуни, затова заключи, че този мъж трябва да е или пострадал, или сакат.

Поради относителната липса на мъже в живота ѝ, Аманда изпитваше любопитство към тях. Не към момчетата — тях вече ги разбираше достатъчно добре, че да ги пренебрегва почти напълно, намирайки ги в най-добрия случай за забавни на моменти, но през по-голямата част от времето дразнещи, — ами към големите мъже: възрастните, като майка ѝ. Не можеше изцяло да схване същността им; начинът им на мислене и действията им ѝ бяха чужди. Приличаха ѝ на различен биологичен вид от момчетата в училище и не можеше да си представи как някой толкова тъп и негоден за нищо във всяко отношение като Грег Сайкс, който стоеше зад нея в часовете и веднъж се бе изплюл в косата ѝ, е възможно, като порасне, да стане способен например да кара кола или да се задържи на работа. Грег Сайкс вонеше на пикня и обикаляше с ръка, втъкната в панталоните, когато си мислеше, че никой не гледа. Можеше да си представи порасналия Грег Сайкс единствено като по-голяма версия на сегашното му аз — все така да плюе, все така да мирише на пикня и все така да играе с пишката си, понеже не прави разлика между „лично“ и „публично“.

И така, в онзи първи ден, объркана от внезапния катаклизъм в живота ѝ, тя наблюдаваше как мъжът върви бавно по брега с ръка на бастуна, със сведена глава и устни, помисли си тя, които се мърдат съвсем лекичко, сякаш говори на себе си или може би брои стъпките си. Поспря се за момент да огледа къщата им, забелязал паркираната отпред кола и кашоните и куфарите на верандата. Вдигна поглед и за миг Аманда беше убедена, че гледа нея, въпреки че вече знаеше, че от този ъгъл щеше да му е трудно да я види, както е легнала на леглото си. Още когато пристигнаха, провери доколко стаята е подходяща за наблюдателен пост, като се местеше между спалнята си и пясъка. Не, беше почти сигурна, че той не може да я види, но въпреки това почувства силата на погледа му и дори за миг сякаш беше в стаята при нея, толкова осезаемо беше присъствието му.

После той продължи нататък, а тя се премести, за да може да продължи да го наблюдава. Не беше от момичетата, които шпионират хората. Веднъж баба Иша я хвана да ровичка из шкафа ѝ; невръстните очи на Аманда бяха привлечени от старите рокли, които баба ѝ пазеше,

но никога не носеше, от кутиите за обувки, останали нови и недокоснати, и от другите незнайни съкровища, които може би се криеха вътре. Баба Иша наистина се ядоса и дълго наставлява Аманда за правото на уединение. Оттогава Аманда винаги внимаваше да не любопитства, но мъжът вървеше по плажа, пред очите на всеки, който се окажеше наоколо, така че не е като да правеше нещо лошо, като го наблюдава. Дори да беше така, вниманието ѝ можеше да се отнесе нанякъде и да го остави да се превърне във все по-малко интересен обект, докато накрая изобщо престанеше да го забелязва, стига да не беше онова, което той направи после.

Спря, пресегна се надолу към пясъка и вдигна нещо черно-червено, след което продължи още малко по-нататък. Накрая пристъпи вляво на чистия бял пясък отвъд досега на настъпващия прилив и пусна предмета. После се обърна и закрачи обратно към къщата си, като се движеше дори още по-бавно и предпазливо от преди. Лицето му изразяваше умора и, според нея, болка.

Изчака, докато той се скрие от погледа, и след като се убеди, че се е прибрал у дома си, излезе от стаята и тръгна полекичка към плажа. Не ѝ отне много време да намери малкото вързопче, понеже бризът беше подел червената лента плат, която обозначаваше местонахождението му.

Мъжът беше захвърлил платнена чанта, на пипане пълна с камъни, чийто отвор беше завързан с червената лента. Възелът не беше много стегнат, така че бързо го отвърза. Съдържанието, след като беше разкрито, не се оказа страшно интересно. Бяха просто най-обикновени стари камъни, без красиви шарки, без необичайни набраздявания. Прегледа ги всичките, да не би случайно сред тях да имаше скрит скъпоценен камък, но не намери такъв. Когато приключи, върна камъните в торбичката, завърза отново възела и я намести обратно в малката вдлъбнатина в пясъка, откъдето я беше взела.

По-късно заваля. Слушаха как дъждът тропа по покрива на новия им дом, докато ядяха пица на кухненската маса, заобиколени от опаковани и разопаковани вещи, и Аманда попита майка си дали знае нещо за мъжа, който живее в другата къща.

— Не — отвърна майка ѝ, но я слушаше само с половин ухо. Винаги слушаше с половин ухо, говореше с половин уста, забелязваше само наполовина. Такава беше, откакто обяви, че ще се местят от

Пирна в Бореас. — Мисля, че името му е господин Паркър, но само толкова. Защо?

— Нищо. Просто го видях да върви по плажа и се зачудих.

— Може да му се представим, щом се настаним. Дотогава, знаеш, че не трябва да говориш с непознати, нали?

— Да, мамо.

— Добре.

Мислите на майка ѝ отново се заряха. Гризеше едно и също парче пица толкова отдавна, че сигурно беше изстинало в ръката ѝ. Аманда вече беше изяла две парчета и сега беше на третото. Беше прегладняла като вълк. Довърши последното си парче и помоли да бъде извинена.

— Разбира се, миличка — каза майка ѝ. — Тук ще ни е добре, нали знаеш?

Само че всъщност не гледаше Аманда, когато го каза, и момичето си помисли, че по-скоро се опитва да убеди себе си, отколкото дъщеря си.

А дъждът все така се изливаше, отмивайки пясък и прах, а на юг, недалеч от мястото, на което седяха — и малко кръв...

През онази нощ Аманда сънува странен сън. Стоеше на плажа по пижама, а в далечината червената ивица плат плющеше като флаг над пясъка. Над него коленичи фигура, но не беше господин Паркър. Беше по-дребна, а когато се приближи, Аманда видя, че това е малко момиче, по-малко дори от нея. Момичето носеше нощница, но сякаш не усещаше студа. Дългата ѝ руса коса скриваше лицето ѝ. Дясната ѝ ръка си играеше с червения плат.

Аманда се спря. В съня си почувства, че не би било редно да се приближава до момичето. Не че беше плашеща. Просто беше друга.

— Здравей, Аманда — каза момичето.

— Здравей. Откъде знаеш името ми?

— Понеже те наблюдавах. Яде пица за вечеря. Видях как ядеш. После отиде в стаята си, и там те видях.

— Как?

— През прозореца.

— Но той е високо.

— Да. Имаш чудесна гледка.

Дори насън, Аманда потрепери.

— Как се казваш? — попита тя.

— Името ми е Дженифър.

— Наблизо ли живееш?

— Предполагам, че вече е така.

На една част от Аманда ѝ се искаше да може да види лицето на Дженифър. Друга нейна част се радваше, че не може.

— Видя как той пуска торбичката, нали? — попита Дженифър.

— Да.

— И ти я вдигна.

— Да. Нещо лошо ли направих? Не исках.

— Не. Остави я обратно там, където я намери, а това е най-важното. Разбираш ли какво е?

— Не, не мисля. — Аманда се размисли. — Може би.

— Кажи.

— Тя е маркер, но не знам какво трябва да маркира.

— Напредък — каза Дженифър, а Аманда си помисли, че макар да прилича на малко момиче, тя говори като далеч по-възрастен човек. — Всеки ден той се мъчи да стигне малко по-далеч. Често са само няколко крачки. Отбелязва мястото, за да му напомня да направи поне още една крачка на следващия ден.

— Защо го прави?

— Беше ранен. Все още го боли. Но става все по-силен.

— Той да не...?

Но Дженифър се изправи и обърна гръб на Аманда. Разговорът беше приключил.

— Защо не мога да видя лицето ти? — извика Аманда, но в мига, в който думите изскочиха от устата ѝ, съжали, че попита.

Дженифър се спря.

— Искаш ли да го видиш? — попита. — Наистина ли искаш?

Тя бавно се обърна и вдигна дясната си ръка, за да отметне косата от лицето си.

А Аманда се събуди с писък и намери в леглото си пясък.

Кори Блум беше началник на полицията от две години и продължаваше да бъде най-младият човек, заемал някога този пост. За разлика от нея предшественикът ѝ, Ерик Ланге, към момента на пенсионирането си беше най-дълго служилият началник в щата, но дори тогава градът, общо взето, трябваше да го принуди да напусне едва ли не под дулото на пистолета. Ланге умря скоро след пенсионирането, факт, за който Блум не съжеляваше особено, въпреки че пазеше подобни мисли за себе си. Почитателите на Ланге — от които накрая бяха останали едва неколцина, — казваха, че сърцето на стария началник не могло да понесе, кажи-речи, безделническия живот, при все че Блум би се изненадала, ако на аутопсията се е показало сърце, по-голямо от жълъд.

Ланге имаше солидно германско потекло — да не повярваш, но бащата на стария глупак беше още жив, тропаше на прага на столетието — и управляваше Бореас като свое лично феодално владение. Той беше шовинист и хомофоб, а най-доброто, което можеше да се каже за него, беше, че поддържаше нивото на престъпността ниско, макар че то не се беше увеличило и след напускането му, което подсказваше, че Бореас изначално не бе точно Детройт или Ню Орлиънс. В края на господството му вече беше ясно, че жителите на града искат промяна, и Блум беше назначена за началник, без да се вдига почти никакъв шум. Помогна ѝ това, че беше женена за мъж, който беше родом от Пирна, и макар че никога не беше изказвано нищо в този смисъл, това, че няма деца.

В по-голямата си част преходът към Бореас от Бангор, където Блум служеше, преди да кандидатства за поста на началник на полицията, беше безболезнен, улеснен от неочаквания бонус на внезапната смърт на Ланге, който иначе щеше да бъде неспособен да устои на порива да си вре носа в нейните работи и щеше да се държи като началник в изгнание. Да, имаше такива, които мърмореха, че официалното публично лице на силата на закона в града е прекалено млада и по-същественото — жена, но Блум приложи правилния подход

и дори онези, които с радост биха издигнали статуя на Ерик Ланге в центъра на града, постепенно бяха започнали да я приемат. Все пак останаха шепа кибици, включително заместник-началникът на Ланге, Карл Фостър, който си хвърли куклите и парцалките от детската кошарка и напусна полицията, когато градът го пренебрегна за сметка на Блум.

Прав му път. Спести ѝ главоболията да го принуди да напусне.

Тя паркира експлоръра си в края на плажа при Мейсън Пойнт, изхлузи кецовете и ги замени с черните водоустойчиви ботуши, които винаги държеше в багажника. Уж не беше на смяна, но бързо научи, че в действителност никой полицейски началник в малка общност някога е бил напълно освободен от задълженията си. Както и да е, това беше различно. Не всеки ден на брега в нейния град изплуваше труп.

Двама униформени полицаи вече я чакаха до водата, заедно с Дан Райни, който живееше близо до брега и първи беше забелязал тялото да се носи по гребена на вълните. Полицайте бяха жени и бяха наети от Блум. Назначението им беше довело, далеч неслучайно, до няколко последващи пенсионирания и оставки в отдела от страна на мъже — вкупом с Ланге и Фостър, и техните застаряващи приятели приключиха с града и се отправиха към залеза по живо по здраво. Безочиеето им беше подразнило Блум, но тя сподели чувствата си единствено със съпруга си. Той беше архитект със страничен бизнес за дизайн на лодки и излъчваше спокойствието на Буда, подпомагано от някое и друго дръпване на коз^[1]. Понякога заплашваше да го арестува за това, което той намираще за изключително забавно. Все пак и произтеклата от всичко чистка на баласта в отдела ѝ позволи да поправи предишния дисбаланс на половете (жени 0 /мъже 100%), като задържа няколко висши полицейски служителя мъже, които тайно се радваха да видят гърба на Ланге, ако ще и само защото това щеше да им даде възможност да си изработят двайсетте години далеч от педантския му поглед.

Мери Престън беше по-младата от двете полицайки на плажа. Беше едра жена, приближаваща трийсетте, и Блум не беше сигурна дали щеше да премине успешно теста за физическа пригодност в Бангор, който изискваше жените новобранци на нейната възраст да могат да направят по петнайсет лицеви опори, без да спират, по трийсет и две коремни преси за една минута и да пробягат два километра и половина

за петнайсет минути. От друга страна, тя беше умна, застрашителна, лоялна и много, много забавна. Когато по време на интервюто Блум повдигна въпроса за теглото ѝ, Престън я уведоми, че няма намерение да допусне „катилът“ — именно тази дума използва — да ѝ избяга толкова надалеч, че да са ѝ нужни петнайсет минути тичане да го хване. Ако скоростта за сметка на разстоянието се превърне в проблем, каза ѝ тя, ще го прегази с колата си. Ако няма кола, ще метне фенерчето си по него.

Ако и в това се провали, просто ще го застреля. Блум я нае на мига.

Втората полицайка беше Керълайн Стайнс, която имаше дванайсетгодишен опит като сержант в Преск Айл на север. Беше с десет години по-възрастна от Престън и Блум я готвеше за заместник-началник веднага щом успееше да убеди общинския отдел „Човешки ресурси“ да ѝ осигури подходяща заплата. Засега Стайнс беше дошла в Бореас със стария си чин, но де факто беше заместничка на Блум.

— Какво имаме тук? — попита Блум.

— Мъж — каза Стайнс. — Може би е към четирийсетте, но е трудно да се каже.

Тялото лежеше с лицето надолу върху пясъка, а оттеглящият се прилив все още се плискаше в краката му. Изглеждаше така, сякаш не е прекарал твърде много време в океана, макар че потапянето в студената, дълбока и солена вода на Северния Атлантически океан би забавило разлагането за известно време. Също така тялото не би започнало да се издига, преди газовете в него да намалят относителното му тегло и да създадат достатъчна плаваемост, че да достигне до повърхността и да се понесе по нея. Освен това мъжът беше облечен с тежко яке и пуловер, които бяха го задържали под водата по-дълго, дори като се отчете действието на газовете. Блум си сложи чифт сини латексови ръкавици и внимателно отметна косата от лицето му. Рибите и ракообразните вече бяха накълвали меката тъкан и едното око липсваше. Видя известни наранявания по черепа му, но беше нужна аутопсия, за да се определи дали бяха пред- или послесмъртни. Труповете във водата винаги се носят с лицето надолу, а и блъскането на вълните, в съчетание с травмите, които тялото може да понесе при изначалното потъване, като нищо могат да доведат до ожулвания по главата. Синината по видимите части на горната част на

торса беше тъмна и покрита с петна от движението във водата. Десният му крак беше останал без обувка, но все още беше обут в чорап на райета. Останките от палеца се подаваха от една дупка. Нещо беше изяло по-голямата част от него чак до кокал. Левият крак беше запазил обувката си, а за връзките ѝ висеше дясната ѝ посестрима. Значи, преди да попадне във водата, връзките на обувките му са били вързани една за друга.

Блум внимателно потупа джобовете на дрехите му, за да намери някакъв документ за самоличност. Не откри нищо.

— Мислиш ли, че е самоубийство? — попита Стайнс.

Блум се отпусна на пети. Беше чувала за случаи, при които хората връзват обувките си една за друга или овързват краката си, преди да скочат — или по-скоро да се дотърят до водата, — само за да се уверят, че няма да започнат да ритат, щом паниката ги обземе. Дори беше виждала снимки на жертви на удавяне с увита около китките жица, което водеше до първоначалното предположение, че телата им са били бутнати във водата от трета страна, но аутопсията разкриваше белези по устите им там, където са затягали жицата със зъби.

Огледа пръстите на мъжа. Кожата по възглавничките и опакото на ръката беше подпухнала от прекараното във водата време, но не липсваше нито един нокът. В процеса на гниене епидермисът и ноктите често се олющваха, но неговите бяха непокътнати.

— Ще уведомя Съдебна медицина и Щатската полиция — каза Блум. — Ще проверим дали е докладвано за изоставени превозни средства или намерен захвърлен портфейл или документ за самоличност. Междувременно трябва да го приберем в чувал и да го махнем от плажа.

Извън водата разложението на тялото щеше да започне бързо да напредва. Важно бе да го приберат в хладилна камера възможно най-скоро, за да спомогнат за прецизна аутопсия. Освен това откриването на тяло неизбежно привличаше сеирджии, особено в малък град като този. „Крамър и синове“, местният погребален дом, имаше договор за справяне с удавниците и други подобни нещастници в тази част на страната. Те щяха да се зарадват на работата. Въпреки относително застаряващото население на Бореас от няколко седмици насам никой в града не беше умираал.

— Мери — каза тя, — искам да идеш по-нагоре по пътя и да сложиш кордон. Без неупълномощени коли, без неупълномощени лица и без изключения. Керълайн, ти остани с тялото засега и вземи показанията на господин Райни. Аз ще извикам Марк и Тери да ни помогнат да претърсим плажа, докато трае отливът, да не би случайно да намерим нещо, което да ни помогне да го идентифицираме. Ясно ли е всичко?

Те кимнаха, а после Престън погледна зад нея и каза:

— Пасторът е тук. И отец Ноулс.

Блум се обърна и видя двамата мъже, които изчакваха на почтително разстояние. Забеляза обаче само една кола. Сигурно бяха решили да пътуват заедно. Мартин Лутър щеше да получи емболия.

— Ще може ли да слезем? — провикна се пастор Вернер.

Блум им помахаша да се приближат. И двамата мъже носеха свещенически якички. Зачуди се дали са ги сложили специално за случая. Блум не беше религиозна, но поддържаше добри отношения както с Вернер, така и с отец Ноулс, енорийския свещеник от „Пресветата Майка“. Той беше дребничък, енергичен мъж, чийто вездесъщ ентузиазъм понякога изтощаваше Блум. По-добре се разбираше с лютеранеца Вернер, който беше по-сговорчив и лаконичен. Беше сигурно поне петнайсет сантиметра по-висок от Ноулс и по-дребният свещеник обикновено отстъпваше пред Вернер относно обществените въпроси, защото бащата на Вернер също бил пастор, докато това бе едва втората година на Ноулс в „Пресветата Майка“.

— Чухме за това в града — каза отец Ноулс. — Не е някой местен, нали?

— Не мисля — отвърна Блум.

Двамата мъже погледнаха зад нея към лицето на мъртвеца и потрепераха от гледката.

— Не го разпознавам, но все пак е бил във водата — каза Ноулс. — Ами ти, Аксел?

Вернер поклати глава.

— Не, не ми е познат.

— Имате ли нещо против да кажа молитва за него? — Ноулс попита Блум.

Блум му отговори, че няма абсолютно нищо против. Нямахте как да навреди на мъртвия мъж.

— Само не пипайте тялото, става ли?

Ноулс измъкна молитвена броеница от джоба си и коленичи до трупа. Вернер преклони глава, но не каза нищо. Блум си спомни, че при лютеранците имаше нещо такова, че не се казват молитви за мъртвите. Престън, която беше католичка, склочи ръце и се прекръсти, щом Ноулс приключи.

Блум изпрати Ноулс и Вернер до паркинга и ги изчака да си тръгнат. След това се обади в отдела по Съдебна медицина в Огъста и този на Щатската полиция в Бангор, както и на Шерифския отдел на окръг Вашингтон в Мъчайъс. Най-накрая говори с Лойд Крамър и уреди да приберат тялото и да го положат в лед, докато Съдебна медицина не постанови как да процедират с него.

После реши да се прибере вкъщи и да си облече униформата. Винаги си струваше да изглеждаш официален в подобни ситуации. Запали експлоръра и тръгна към главния път. Наклонът на баира от плажа беше сравнително лек и целият бряг беше видим за преминаващите коли. Докато се подготвяше да направи завоя, само една кола приближаваше града в посока север — мустанг, който намали дотолкова, че едва не спря, докато я подминаваше. Зърна бегло шофьора, когато той погледна за кратко първо към нея, а после и към хората на плажа — Райни и Стайнс до тялото и Престън, пристъпваща тежко към колата си. Носеше тъмни очила, но Блум го разпозна по колата.

Детективът Паркър.

Беше говорила с него само веднъж, когато го забеляза в универсалния магазин на Хеймън да си купува хляб и мляко. Представи му се и попита как върви настаняването, колкото да се държи приятелски по съседски. Стори ѝ се приятен, макар и резервиран. Знаеше, че той понякога обича да си чете вестника в кафене „Мусбрет“, макар че Боби Соумс ѝ беше казал, че предпочита малките масички в задната част на „Книги и картички Улесен“. Соумс доста се ядосваше за Паркър. Изглежда, беше останал с впечатлението, че всеки един момент в залива Грийн Херън може да се разрази стрелба. Паркър също така вечеряше в „Брикхаус“ няколко пъти в седмицата, но обикновено не пиеше нищо по-силно от газирана

напитка. Но най-вече — от това, което беше дочула, — той просто се разхождаше по плажа до къщата си и два пъти седмично пътуваше до клиника „Брук Хаус“ за физиотерапия.

Сега тя му кимна и той ѝ кимна в отговор. После хвърли още един поглед към оживлението на плажа и си продължи по пътя. Кара зад него през града, докато той не отби пред „Улесен“. В огледалото за задно виждане го видя да взема брой на „Ню Йорк Таймс“ от стойката до вратата и да влиза вътре. Значи е вярно, помисли си. Той предизвикваше любопитството ѝ. Предвид репутацията му присъствието му в Бореас беше нелепо. Все едно в краката ти да се мотае граната, за която са те уверили, че е обезвредена, но ти самият да не си имал време да провериш.

Само че днес тя си имаше други грижи. Струваше ѝ се, че може да помирише мъртвеца по найлоновите ръкавици, които беше захвърлила на пода на колата. А може би само си въобразяваше. Когато отби по алеята пред къщата си, взе една торбичка от онези, които държеше под ръка за нуждите на черния си лабрадор Джоди, хвърли вътре ръкавиците и я завърза. Рон, съпругът ѝ, не си беше вкъщи. Работеше по ремоделирането на кухня в Истпорт и щеше да се прибере по-късно през деня. Пусна Джоди да потича в задния двор, докато се преобличаше, после я повика обратно вътре и пак се качи в колата. Докато се отдалечаваше, носът на Джоди беше лепнат на стъклото на входната врата — олицетворение на изоставянето. Блум се опита да не гледа. Понякога беше благодарна, че така и не си роди деца. Не беше сигурна, че ще бъде способна изобщо някога да напусне къщата.

---

[1] Цигара с марихуана. — Б.р. ↑

„Улесен“ — макар че според Ларейн Улесен на табелата трябваше да пише „При Улесен“ или дори „При Улесенови“, тъй като тя и брат ѝ Грег бяха съсобственици — беше неизменно присъствие в Бореас от средата на петдесетте, когато родителите на Ларейн и Грег, тогава в началото на двайсетте си години, отворили магазина. Те продължиха да го управляват до края на века, след което решиха, че им е дошло до гуша и е време младото поколение да поеме юздите. Нито едно от децата им не беше семейно. Грег за кратко се бе сгодил за местна жена, но връзката им така и не потръгна, докато Ларейн — е, дълбоко в себе си тя май предпочиташе компанията на жени, но беше прекалено срамежлива и прекалено ревностна лютеранка, за да направи нещо по въпроса. Не беше язвителна или нещастна, само малко самотна, но обичаше брат си и обичаше книгите, чрез които бе намерила известно удовлетворение от живота.

Подобно на независимите книжарници къде ли не, „Улесен“ се мъчеше да се приспособи към новата епоха в книгопродаването. Когато Ларейн и Грег започнаха да продават „грижливо използвани“ книги ведно с новата стока, между старото и новото поколение беше възникнал семеен спор — родителите им смятаха това решение за опасна крачка надолу по склона към продаването на абсолютно никакви книги. Но Грег имаше набито око не само за изгодни сделки, но и за редки първи издания, а присъствието на магазина в интернет пространството, заедно със страницната стока от поздравителни картички, опаковъчна хартия и други материали, които водеха до един вид надценка, за каквато книгите можеха само да си мечтаят, не просто задържаше магазина на повърхността, ами му носеше и печалба. Ларейн беше решила да добавят малкия кафе-бар в дъното на магазина. Той гледаше към Потока на Кларк, който течеше през града, и към донякъде наименования без капка въображение „Мост на Кларк“, красив градеж от камък и мър, който изглеждаше поне на няколко века, но всъщност беше не по-стар от самия магазин. В кафе-бара се продаваха приготвени от госпожа Улесен сладкиши и сладки,

както и прилично кафе. Оказа се, че не са малко на брой хората — и туристи, и местни, — които се наслаждаваха на атмосферата в „Ъгълчето“, както го наричаха, а надценката на кафето засрамваше дори поздравителните картички. В началото имаше известно напрежение между Улесенови и Роб Халинън, собственика на кафене „Мусбрет“, по на север в Залива, но се оказа, че в Бореас има предостатъчно клиенти и за двете места, а през лятото даже повече от необходимото.

Чарли Паркър беше започнал да го посещава скоро след пристигането си в града, защото „Улесен“ се гордееше с това, че внася достатъчно нийоркски и бостънски вестници, за да задоволи търсенето целогодишно. Семейство Улесен, разбира се, научи кой е той почти веднага след пристигането му. Почти всеки в града, който струваше нещо, рано-рано беше подочул за присъствието на детектива в залива Грийн Херън, и всички без изключение бяха станали странно покровителствени спрямо него. Дори началник Блум беше изразила изненадата си колко малко негодувание е имало, предвид това, че хората в Бореас се оплакваха, ако в „Брикхаус“ сменяха дори една от канелките за наливна бира, ако ще и никога да не пиеха бира, и спореха със седмици дали да пребоядисат входната табела на града в по-мек тон на бялото. Може би имаше нещо общо с миналото му — той беше мъж, загубил съпруга и дете и преживял тежка телесна травма само защото си е вършил работата, която, доколкото всички знаеха, до голяма степен се изразяваше в това да хваща оня род мъже и жени, без които светът беше много по-добро място. Разстрелът го правеше един от „нашите“ и градът безмълвно се обедини около него.

В началото Ларейн и Грег пазеха дистанция и му предоставяха пространство да пие кафе и да чете вестници, книги и списания, все купени в „Улесен“, като нито една от книгите не беше върната съгласно опцията за замяна с петдесет процента отстъпка, въпреки че големият надпис на касата подканваше клиентите да сторят тъкмо това. Но малко по малко те опипаха почвата и откриха, че е внимателен, закачливо забавен и напълно наясно с необичайността на положението си в града. Грег в частност се разбираше особено добре с него, а той бе образец на дисфункционалния и независим книжар. Създаваше впечатление, че не одобрява повечето избори на книги на клиентите си (което си беше така) и негодува срещу продаването на

бройки от онези, които обича (също вярно) — или защото не е убеден, че клиентът е достоен за книгата, или, в случаите с редки издания, защото мразеше да вижда как напускат книжарницата му. Местните бяха свикнали с нрава му, а с туристите най-често се оправяше Ларейн. Точно както имаше говорители с гласове, създадени за радиото, така имаше и книжари с отношение, създадено за ерата на интернета, която ограничаваше възможните недоразумения, възникващи при какъвто и да било контакт очи в очи.

Сега, докато Паркър отпиваше от своето кафе американско и прелистваше раздела за изкуства на „Ню Йорк Таймс“, Грег се приближи, понесъл под мишница три дебели еднотипни томчета — психиатричен анализ на брачния и сексуален хумор, който беше сигурен, че може да продаде със значителна печалба на някой гостуващ през лятото психиатър, ако приемем, че изобщо успееш да се накара да се раздели с тях, когато моментът настъпеше.

Паркър продължи да си чете вестника. Не вдигна поглед.

— Ти да не ме игнорираш? — каза Грег.

— Получава ли ми се?

— Не. Някога да си чувал за английска група на име „Дъ Смитс“?

— Да, само че си прекалено стар за тях.

— Както и да е — продължи Грег, като даваше всичко от себе си на свой ред да игнорира приноса на Паркър към разговора, — вокалистът им, Морисън...

— Морисей.

— ... Морисей. Има песен, която се казва „Колкото повече ме игнорираш, толкова повече се приближавам“. Обмислям да го заимствам за мото.

— Това означава ли, че ако говоря с теб, ще си тръгнеш?

— Не, това също само ще ме насърчи.

Той премести книгите в другата си ръка.

— Чу ли, че са намерили тяло в Мейсън Пойнт?

— Да, минах покрай плажа на връщане към града.

Паркър вдигна поглед към Грег за първи път.

— Изглежда, началник Блум тъкмо беше отишла там. Новините се разпространяват бързо.

— Тук ли? „Бързо“ дори не се доближава до истината. Сигурно има хора, които са знаели, че човекът е пътник преди него самия.

Грег се замисли над думите си.

— Не исках да прозвучи, нали се сещаш, както прозвуча. Освен ако някой тукашен не го е убил, но това ми се струва малко вероятно.

— Защо така?

— Приливите. Предполагам, че е влязъл във водата по̀ на юг.

Паркър отново насочи вниманието си към вестника.

— Е, изглежда, Блум се е заела сериозно.

— Тя е добра. Извадихме късмет с нея.

Грег продължи да се навърта наоколо, дори сянката му падаше частично върху масата.

— Мога ли да те попитам нещо? — рече накрая.

— Разбира се.

— Липсва ли ти? Сещаш се, това, което си правил преди. Което все още правиш, предполагам, в случай че се завърнеш към него. Ако го направиш, де.

— Не.

Понякога.

Да.

— Просто ми е любопитно.

— Разбирам.

— Ще се връщам да работя.

— Добре.

— Да ти долея ли кафе?

— Не, благодаря. Стига ми.

Грег се върна в офиса между „Ъгълчето“ и самия магазин. Ларейн остави за малко касата, за да влезе при него и да го срита силно по пищяла.

— Не можеш ли да оставиш човека на мира за пет минути? — Грег разтърка крака, за да уталожил болката. Що се отнасяше до по-голямата му сестра, той понякога продължаваше да се чувства като осемгодишен.

— Е, просто ми се изплъзна. Ох. Май ми смъкна кожата.

— Следващия път ще ти счупя главата.

— Заради теб за малко да изпусна книгите.

— Ти си идиот. Имаш гофрета вместо мозък. Върви да свършиш нещо полезно и продай нещо.

Грег си седна на бюрото, без да спира да мърмори, че е ранен. Ларейн наблюдаваше детектива. Беше пуснал вестника и се взираше през прозореца към потока. Виждаше отражението на лицето му в стъклото. Помисли си, че ако някога бъде привлечена от мъж, то ще е от някой като него. Не беше красив, не съвсем, но имаше дълбини. Какво плуваше в тях обаче — тя не знаеше.

По-късно същия следобед в залива Грийн Херън Аманда Уинтър отвори входната врата на къщата и намери оставен на стъпалото плик. Майка ѝ беше уведомила, че няма да я праща на училище до края на седмицата. Отгоре на останалите ѝ проблеми Аманда страдаше от тежка астма. Миналата нощ дишането ѝ бе особено затруднено, а на сутринта все още не се беше оправила съвсем. Освен това май беше настинала, тъй че беше най-разумно да бъдат предпазливи.

Въпреки че морският въздух беше добър за нея, къщата я отегчаваше. Уви се в топли дрехи и излезе на разходка по плажната ивица. Пликът обаче я спря наред крачка. Беше адресиран до майка ѝ, с черни главни букви и изглеждаше тежък. Нямахте марка, което означаваше, че някой го бе оставил лично.

— Мамо — извика. — Имаш поща.

Рут Уинтър излезе от трапезарията, където си беше устроила малко работно пространство. Работеше като независим финансов планьор и съветник и помагаше на хората за всичко от парични потоци и бюджетиране до инвестиране и покупки на къщи. Това, че се самоосигуряваше, беше улеснило преместването в Бореас, макар дъщеря ѝ все още да не разбираше причините за него. С малко късмет никога нямаше да разбере.

Рут взе плика. Вътре имаше нещо малко, но обемисто.

— Благодаря ти, миличка. Не се отдалечавай много.

— Да, мамо.

— И не си разкопчавай палтото.

— Знам.

— Носиш си инхалатора, нали? За всеки случай.

Аманда бръкна в джоба си и размаха апаратчето.

— Добро момиче.

Погледа как дъщеря ѝ тръгва към камъните и пясъка със заровени в джобовете ръце, вирната нагоре глава в опит да подуши въздуха и надигащи се гърди, за да поеме почти комично пресилено

дъх или поне толкова, колкото запушените ѝ въздушни пътища позволяваха.

Рут отвори плика. Вътре имаше мъжки портфейл. Извади шофьорската книжка отвътре и прочете името: Бруно Пърлман. Там беше сгънато на две и жълто лепящо се листче. Разгъна и него. Със същите главни букви като тези на плика пишеше:

ДРЪЖ СИ ЕЗИКА ЗАД ЗЪБИТЕ.

Рут изтича до банята и повърна.

През остатъка от деня в Бореас се говореше единствено за тялото на брега. Бяха предприети подготвителни мерки то да бъде транспортирано до Огъста за аутопсия, но от отдела по съдебна медицина в Мейн отбелязаха, че може да им отнеме няколко дни, докато стигнат до него — и тъй като следователно нямаше особено належаща нужда, тялото остана в „Крамър и синове“. Дадоха описанието му във вестника и на телевизионните предавания, в случай че се появеше някой, който би могъл да им помогне с идентифицирането.

А този, който вече знаеше истината, наблюдаваше всичко отстрани, докато не осъзна, че трябва да се задейства.

Къщата се намираше на южния бряг на езерото Седем камъка, воден басейн на югозапад от Мъчайъс. Беше с нищо незабележим семеен дом с гледка към водата, отчасти скрита зад борове, и с гараж за две коли, наполовина пълен с натрупаните от семейство с трима тийнейджъри боклуци, а иначе зает от очукано мицубиши „Лансър“ комби. Ловци на сънища, направени от занаятчий от племето Пенобскот от клонки и истински пера, се виждаха на два от прозорците на втория етаж.

През двора с прясно окосената трева и подкастрените лехи. Покрай розовите храсти, покрай билковата градина. По стъпалата на верандата, забелязвайки боята, която за поредна година бе останала що-годе прилична. В дневната.

Четири трупа лежах един до друг на пода — баща, майка и две дъщери на възраст тринайсет и петнайсет. От радиото звучеше музика, а масата беше сложена за закуска. Върху нея имаше разгърнат вестник и ако беше останал някой жив да го прочете, рано или късно сигурно щеше да се натъкне на статията току под прегънатия ръб за изплувало на брега в Бореас тяло.

Първо бяха застреляни родителите — кръвта им беше по кухненския под, — след което бяха наместени на килима. После бяха убити двете момичета, едното на стълбите, а другото в банята, а след това бяха пренесени долу в дневната и положени до майка им и баща им.

Липсваше едно дете. Той беше навън, гледаше къщата. Името му беше Оран Уайлд, а родителите и учителите му понякога се отчайваха от него. Беше на седемнайсет и сред съучениците си беше не-чак-толкова-тайно провъзгласен за „човека, който най-вероятно ще умре девствен“. Нямаше много приятели, но не беше лошо хлапе. Просто беше ядосан, объркан и самотен. Слушаше музика, за която никой друг не беше чувал, четеше фентъзита по хиляда страници и харесваше почти всякакви дрехи, стига да са черни. На прозореца на стаята му, за разлика от тези на сестрите му, нямаше капан за сънища.

Оран вече трябваше да е на училище, заедно със сестрите си, макар пред хората те винаги да правеха всичко възможно да се преструват, че нямат нищо общо с него. Баща им трябваше да е зад бюрото си в компанията за стоки за санитария и ВиК, която притежаваше. Майка му трябваше да върши, каквото там вършеше, когато съпругът и децата ѝ не бяха наоколо. Оран понякога се чудеше какво ли е то, но така и не попита. Неговата житейска задача беше да проявява възможно най-малък интерес към родителите си и техните занимания, с надеждата на неговата липса на любопитство спрямо тях да бъде отвърнато със същото, но не му се получаваше. Те продължаваха да бъдат загрижени, което страшно много дразнеше Оран.

Някъде в къщата зазвъня телефон. Звукът прекъсна, но веднага беше последван от вибрацията на мобилния на майка му. След нея дойде кавалерийският залп на мелодията на телефона на баща му. Сигурно звъняха от училището, помисли си Оран. Госпожа Прескот, училищната секретарка, отговаряше за издирването на заподозрените в кръшкане ученици. Не че Оран някога беше бягал — не му беше в природата. Ако го направеше, щеше да привлече вниманието към себе си, а Оран, както вече се установи, предпочиташе да остава извън радара. Държеше си езика зад зъбите и гледаше да избягва ситуации, в които могат да го пребият като куче. Мразеше гимназията. Не можеше да допусне възможността, че на света има хора, които си спомнят за времето, прекарано в училище, само с любов, като за най-хубавия момент в живота им. Колко ли скапан може да ти е животът, питаше се Оран, ако времето в гимназията символизира най-доброто от него? Винаги си беше представял, че най-щастливият миг в живота му ще включва оставянето на училището зад гърба му и може би взривяването му непосредствено след това.

Дали госпожа Прескот щеше да викне полиция, ако никой не ѝ отговореше? Може би. Клеър и Брайъни, сестрите на Оран, бяха звездите на своите випуски. Всички ги харесваха, освен някоя и друга кучка. Сестрите понасяха популярността с лекота и правеха всичко възможно да не гледат отвисоко на никого — с изключение на брат си. Дори Оран ги харесваше и смяташе, че и те тайничко го харесват. Просто много се стараеха да не го показват. Родителите им, Майкъл и Ела, идваха на училищните концерти, баскетболните мачове и срещите

на отбора по хоккей на трева. Бяха съвсем обикновено семейство, като изключим Оран — а, да си кажем истината, и Оран беше доста обикновен, въпреки проявленията, сочещи обратното. Вероятно щеше да се впише по-добре в по-голяма гимназия или щеше да намери повече младежи като него. Гимназия „Текопи Фийлдс“ просто беше твърде малка, че да позволи на оран-уайлдовците на този свят да растат и процъфтяват или поне да се скрият.

Първите пламъци замъждукаха в коридора, а после със стряскаща скорост се разпростряха във всекидневната и препуснаха нагоре по стълбите. След по-малко от минута на Оран му се стори, че улавя миризмата на горящото си семейство. Шокира се колко бързо се е възпламенила къщата. Видя как птиците се разлитат панически. Вятърът смени посоката си и отвя част от дима право в него. Очите му се насълзиха. Опита се да не вдишва пушека и вонята на препечена плът, която донасяше със себе си. Вече плачеше и хлипаше, повдигаше му се, докато изговаряше имената на майка си, на баща си и на сестрите си на език, който не можеше да бъде разбран, тъй като думите излизаха просто като глухи звуци, сякаш в смъртта си близките му бяха загубили идентичността си и имената им вече не можеха да бъдат произнесени ясно, откраднати от пламъците буква по буква, наравно с кожата и плътта им, превръщайки ги в черни спирали, които се издигаха във висините в късната утрин и се разсейваха в ясното синьо небе на есенния ден. Съжаляваше, толкова съжаляваше. Искаше да им го каже. Искаше да знаят, че ги обича, че винаги ги е обичал. Просто не можеше да го каже, но щеше да го направи, рано или късно. Също така щеше да постигне нещо. Пишеше книга. Не беше лоша и щеше да стане по-добра. Планираше да им я покаже, щом напреднеше още малко. Вече беше спечелил един конкурс за есета — е, беше конкурс за есета на религиозна тема, което си беше малко конфузно, но въпреки това му бе донесъл първа награда от сто долара, което не бяха дребни стотинки — и беше видял колко щастливи направи това майка му и баща му, макар да беше твърде засрамен и впримчен в собствения си свят, че да се зарадва на тяхната гордост от неговите постижения. Искаше да ги накара да се гордеят още повече, но сега това никога нямаше да се случи.

Домът му беше огненочервен призрак на самия себе си, обликът му се виждаше единствено в жълти и оранжеви отблясъци, а тук-там и

яростно червени копия. Някъде отвътре се чу експлозия и скелетът му сякаш потрепери в потрес.

В този момент капакът на багажника на колата се затвори над него и настана пълен мрак.

Аманда си играеше на брега. Опитваше се да усвои изкуството да прави жабки по водата с камъчета, но колкото и да хвърляше, те все потъваха. Майка ѝ също не можеше да прави жабка, така че нямаше смисъл да я моли за съвет. В подобни моменти на Аманда ѝ се искаше баща ѝ да е наоколо. Всъщност често си мечтаеше за неговото присъствие, ако ще само за да може да го види на живо и да го попита защо беше отхвърлил майка ѝ и нея самата, а ако беше лош — пък и да не беше, какво толкова беше направил, че да си изпроси да го убият. (Но имаше чувството, че освен това щеше да е от полза набързичко да се допита до него по въпроса за изкуството на мятането на жабки и по разни други дребни питанки, за които може би е плодотворно да разполагаш с мъжка гледна точка.) Майка ѝ беше показала на Аманда снимка на двама им заедно. Момичето си помисли, че баща ѝ изглежда много красив, но и някак груб, като някои от по-големите момчета в гимназията. До него майка ѝ го бе прегърнала здраво през кръста и се усмихваше чаровно. Да ги види заедно на снимката, беше като да я зърне, застанала до призрак.

Не забеляза господин Паркър, докато той не мина зад нея. Като го видя, си спомни за съня си и за лицето на момиченцето, което почти бе зърнала — червените белези щяха да се разкрият пред погледа ѝ точно преди Аманда да се събуди. Беше само сън, разбира се: в това бе сравнително сигурна. Не можеше обаче да си даде достатъчно добро обяснение за пясъка в леглото си. Предположи, че може да се е загнездил между пръстите на краката ѝ през деня, без да забележи, но ѝ се струваше малко вероятно. Пръстите ѝ нямаха ципи, така че количеството пясък, което може да се събере между тях, бе ограничено. Другата възможност беше някак си да е ходила насън, което сериозно я тревожеше. Не ѝ се искаше да мисли как спящото ѝ същество броди надолу към морето и изчезва сред вълните завинаги или поне докато приливът не намери начин да изхвърли тялото ѝ обратно на брега. Мисълта за последните ѝ крачки, замръзнали в пясъка, за сълзите на майка ѝ, когато разбереше какво е сполетяло

дъщеря ѝ, я натъжаваше, но по интригуващ начин, сякаш бе трагична героиня от книга или филм.

Вероятно този образ ѝ се беше явил заради тялото на плажа в Мейсън Пойнт. Предишния ден двете с майка ѝ излязоха на късна закуска в „Мюриел“, големия стар крайпътен ресторант, намиращ се между Бореас и Пирна. Аманда харесваше „Мюриел“, защото палачинките бяха страхотни и малките джубокси по масите все още работеха. На път за там забелязаха оживлението при Мейсън Пойнт и майка ѝ спря да попита един от дежурните полицаи дали е станал някакъв нещастен случай. Тогава разбраха за тялото и макар че Аманда пак си изяде палачинките по-късно, те не бяха така вкусни, както обикновено. Удавянето ѝ звучеше като ужасен начин да умреш. Да се удавиш или да изгориш — и двете бяха много зле. След това беше занесла на майка си плика, който бе намерила на прага, и тя бе останала страшно тиха до края на вечерта, а тоалетната миришеше на повръщано.

А ето го сега господин Паркър, вървеше по-бавно от последния път, когато го бе наблюдавала от прозореца си. Лицето му сивееше и на Аманда ѝ се стори, че вижда капчици пот да блестят по кожата му, въпреки че духаше лек ветреца, който съвсем не беше топъл. Тя извика за поздрав, но той не я чу. Само гледеше втренчено напред и местеше бавно и преднамерено крак пред крак. Днес не си носеше бастуна. Или го беше забравил, което изглеждаше малко вероятно, или се опитваше да се справи без него. Тя забеляза развяната от вятъра панделка на торбичката с камъни. Господин Паркър също смени посоката и се насочи към нея. Аха да стигне и да я пипне, когато спря, олюля се и бавно се свлече на пясъка; коленете му се подгънаха под тялото и той се отпусна като човек, който си казва молитвата преди лягане.

Аманда изтича към него. За момент ѝ се стори, че ще падне право по лице, но той успя да се задържи изправен и вместо това се свлече назад, с опряна в прасците задна част на бедрата и ръце до тялото с обърнати нагоре длани. Аманда стигна до него, но не го докосна. Не беше сигурна какво да прави. Дали да не изтича при майка си за помощ? Но това значеше да остави господин Паркър сам. Или пък да се опита да му помогне? Да, може би това беше най-добре, въпреки че прецени, че това сигурно ще е в нарушение с правилото на

майка ѝ да няма никакво вземане-даване с непознати. Но какво друго можеше да стори? И все пак остана настрана, несигурна.

— Добре ли сте? — попита го тя, въпреки че беше очевидно, че не е.

Той извърна глава в нейна посока, забелязал присъствието ѝ едва след като го бе заговорила.

— Трябва само... да си поема дъх.

Дишаше учестено, а болката беше изписана на лицето му.

— Искате ли да извикам мама?

— Не. След минутка ще се оправя.

Тя коленичи до него. Не знаеше какво друго да направи, затова положи дясната си ръка на рамото му и леко го разтри. Беше виждала възрастните да го правят един на друг, когато единият беше тъжен или изпитваше болка, макар че когато тя беше тъжна или я болеше, предпочиташе прегръдка. Реши, че не е уместно да прегръща господин Паркър. Това със сигурност щеше да е в нарушение с правилото на майка ѝ.

— Сега ще се изправя — каза той накрая.

— Ще ви помогна.

Не беше убедена, че може, но беше редно да предложи. Хвана го за дясната ръка, докато той се подпря на лявата, за да се надигне. После лявата му ръка се отпусна на дясното ѝ рамо и тя пое част от тежестта му, докато се изправяше на крака. Пак се олюля, но не падна. Видя го, че гледа червената панделка в пясъка и разбра какво си мисли.

— Аз ще вървя заедно с вас до нея, ако искате — каза му.

— Какво?

— Гледах ви да вървите по брега и преди. Видях, че вдигате торбичката и я премествате малко по-нататък. Тя е маркер, нали, за да знаете докъде сте стигнали, да знаете, че сте отишли малко по-далеч от предния път?

Той ѝ се усмихна. Имаше хубава усмивка и тя се почувства сигурна, че макар вече безспорно да беше нарушила всички правила на майка си относно отношенията с непознати, този човек никога няма да я нарани.

— Много прозорливо от твоя страна — каза, а на Аманда ѝ се прииска да му разкаже за съня си, но реши да не го прави, да не би да му се стори странна.

— Е, искате ли да повървя с вас?

— Да — отвърна той. — Ако нямаш нищо против.

И така двамата тръгнаха заедно, а тя се почувства пораснала, като си помисли, че той намира някакво успокоение в нейното присъствие. И при все че торбичката с камъни не беше далеч, тя разбра какво усилие му коства да я достигне. Видя го в гримасата на лицето му. Щом стигнаха, тя предложи да се наведе и да я вземе вместо него, а той ѝ благодари.

Двамата повървяха още малко и след шест крачки той я помоли да пусне торбичката и тя го послуша.

— Брои ли се, щом ти ми помогна? — попита я той, докато стояха така заедно.

— Аз просто вървях заедно с вас. Не съм ви носила.

— Знаеш ли — каза той, — донякъде го направи. А дори не се запознахме както трябва.

— Казвам се Аманда.

— Аз съм Чарли Паркър.

— Уинтър. Това е второто ми име. Аманда Уинтър.

— Благодаря ти, Аманда Уинтър. Тъкмо се преместихте тук, нали?

Той се обърна натам, откъдето бяха дошли, а тя го последва.

— Да, аз и мама.

— Какво мислиш за мястото?

— Красиво е, но ми липсват приятелите и баба ми.

— А не ходиш ли на училище?

— Болна съм.

— Ох. Зная какво ти е.

— Какво ви се е случило?

— Ти кажи първа.

— Лекарите не са сигурни. Изморявам се страшно лесно, а после се поболявам и ми е трудно да се движа.

— Съжалявам да го чуя.

— Не е толкова лошо. Само че много често отсъствам от училище. Ами вие? Защо сте болен?

— Претърпях злополука.

— С кола ли?

— Не. Вкъщи.

— В тази къща?

Тя посочи към покрива му в далечината, едва видим отвъд техния, понеже пътят се спускаше леко на юг.

— Не, в друга. Тук съм само докато оздравея. Истинският ми дом е в Скарбъроу. Знаеш ли къде е това?

Вече вървеше по-уверено. Може би това, че помести торбичката с камъни напред, дори само мъничко, го беше изпълнило с енергия.

— Близо до Портланд — каза Аманда. — Ходила съм там. В Портланд, де. Не в Скарбъроу.

— Хареса ли ти Портланд?

— Става. Ядохме сладолед.

— В „Бийл“ ли?

— Може би. Беше близо до водата, на един ъгъл.

— Да, това е „Бийл“. Правят хубав сладолед. Понякога водя дъщеря си там.

— Имате дъщеря?

Аманда отново се сети за съня си. Имаше нещо в момичето, което беше видяла, нещо познато...

— Да. Тя живее във Върмонт с майка си.

— Как се казва?

— Саманта, но ѝ казвам просто Сам. Мисля, че майка ѝ я нарича Саманта, когато е загазила.

— Мама ме нарича Аманда Джейн, когато ми е ядосана.

— Трябва да го приемаш за предупреждение, все едно алармата се включва и тичаш да се скриеш.

Аманда се разкикоти.

— На колко години е дъщеря ви?

— По-малка от теб. На шест е.

— С руса коса ли е? — попита Аманда.

Паркър спря да върви. Погледна я някак странно.

— Защо ме попита това?

Усети се, че е била небрежна, че е престъпила някаква граница, затова излъга, въпреки че да се лъже, е грешно.

— Ей така, просто харесвам руси коси.

Тя продължи напред, а той я последва.

— Не, не е руса.

— Идва ли ви на гости?

— Подобно на теб, аз също тъкмо се преместих тук, но тя ще дойде и ще поостане съвсем скоро. Ако искаш, ще ви запозная.

— Разбира се.

Вървяха в крак един с друг, разговаряха за морето, за птиците и за града, когато на пясъка се появи майката на Аманда и бързо закрочи към тях.

— Уф, оф — започна Аманда. — Не бива да говоря с непознати.

— Хайде на бас, че ще те нарече Аманда Джейн — каза той и при все че майка ѝ се задаваше като буреносен облак, Аманда не успя да се въздържи и се разсмя.

Майка ѝ спря на около метър и половина пред тях, увила ръце около тялото си, да се предпази от вятъра.

— Къде беше? — попита. — Разтревожих се.

Не си просто разтревожена, помисли си Аманда. Ядосана си.

— Просто се разхождах — започна Аманда, — и...

— Аз паднах — намеси се господин Паркър. — Паднах на пясъка и не можех да се изправя. Дъщеря ви ми помогна. Съжалявам, ако съм ви обезпокоил. Имате чудесна дъщеря. Не всяка млада дама би се спряла да помогне на човек в беда.

Аманда грейна, задето я нарекоха „млада дама“, но още се страхуваше от майчиния си гняв. Като повървя и разговаря с господин Паркър, тя беше сторила грешното нещо по правилните причини или пък беше правилното нещо по грешните причини? Не, определено беше първото. Искаше да го обясни на майка си, но въпросът вече беше между възрастните.

Нещо в майка ѝ се смекчи — само малко, но се усещаше.

— Работата е там, че просто... ами, предупредила съм я да не говори с, нали се сещате...

— Непознати мъже — довърши вместо нея той, а тя леко се усмихна.

— Да, непознати мъже.

Той протегна ръка.

— Казвам се Чарли Паркър. Съседи сме.

Ръката му увисна във въздуха няколко секунди, докато тя я поеме.

— Рут Уинтър. И, изглежда, сте се запознали с дъщеря ми.

— Да. Както казах, добро дете.

Аманда се постара да не се намръщи, задето отново се беше превърнала в дете, но поне господин Паркър даваше всичко от себе си да настрои майка ѝ на тяхна страна.

— Понякога — каза майка ѝ. — Хайде, Аманда Джейн. Прибирай се. Не искам да настинеш.

Аманда направи, каквото ѝ беше наредено, но хвърли един поглед през рамо и се усмихна на господин Паркър. Аманда Джейн. Прав беше, и той го знаеше. Не се сдържа и също ѝ се усмихна. Майка ѝ го забеляза и се обърна да види каква беше причината, но Аманда вече тичаше към къщата.

— Още веднъж, съжалявам — каза Паркър. — Наистина паднах, а тя наистина ми помогна. Ако не беше, сигурно още щях да съм долу в пясъка.

— Знаете как е. Не можеш да си прекалено предпазлив.

— Аз също имам дъщеря, по-малка от Аманда. Знам.

Те стояха неловко лице в лице, след което Рут Уинтър тръгна да се прибира към дома си.

— Благодаря, че я доведохте вкъщи — каза му.

— Май беше обратното.

— Както и да е. Довиждане.

Докато гледаше как тя влиза в дома си, забеляза малка мезуза^[1] от дясната страна на вратата, запечатана в калаен обков. Значи беше еврейка. Не я попита за заболяването на Аманда, но остана с впечатление, че подобни въпроси не са добре дошли. Тя явно не искаше да има нищо общо с него и определено не създаваше впечатление, че иска дъщеря ѝ да има нещо общо с него. Няма лошо. Той не беше в особено общително разположение на духа или поне така смяташе. Обаче разговорът с Аманда му бе доставил удоволствие. В някои отношения му напомняше за Сам. Отново се зачуди защо го бе попитала дали Сам има руса коса. Още умуваше по въпроса, когато влезе в дома си и изхлузи гуменките без връзки, които използваше за разходките. Седна във фотьойла, който гледаше към кухнята. Имаше мека възглавница, защото задника още го болеше от някои от раните, нанесени от пушката.

Хапчетата му стояха на масата пред него, но нямаше сили да се изправи отново и да ги вземе. Беше на така наречената „аналгетична стълба“ — Тилонол, Трамадол, Ем Ес Контин, Габапентин — която,

освен че адски много го запичаше, го караше да се тревожи, че ще се пристрасти към лекарствата с рецепта.

Така че вземаше тежките хапчета по-рядко, отколкото трябваше, и, общо взето, разчиташе на Тиленола.

Точно преди да заспи, зърна бегло движение в сенките; русата коса на мъртвата му дъщеря улови светлината на гаснещия следобед, докато тя наблюдаваше как баща ѝ затваря очи.

Аманда не беше сигурна какво да очаква от майка си, но със сигурност да бъде притисната в крепка прегръдка и да бъде нацелувана пак и пак по челото и бузите, не беше в списъка ѝ.

— Добре съм, мамо — каза ѝ. — Честно. Господин Паркър е мил.

Майка ѝ я пусна и разроши косата ѝ. Зад нея телевизорът работеше тихичко и Аманда видя образите на изгоряла къща, полицаи и снимка на някакво семейство.

— Да не се е случило нещо лошо? — попита Аманда.

— Да, миличка — отвърна майка ѝ. — Нещо много лошо.

---

[1] Знак, който се поставя на вратата на еврейски дом — пергамент със стихове. — Б.р. ↑

Аманда Уинтър често сънуваше — чудати, трескави видения, изпълнени със смут и объркване. Поради това сънят с момичето на пясъка не я беше разстроил толкова много, беше виждала и по-лоши неща. Ако беше по-голяма, може би щеше да си го обясни като функция на главоболията и мускулните болки, които изпитваше. Понякога майка ѝ ѝ даваше половинка хапче за сън, за да ѝ помогне да се унесе, особено ако състоянието ѝ останеше особено лошо няколко нощи подред.

Болестта ѝ си имаше име — Синдром на хроничната умора, или по-често познат като миалгичен енцефаломиелит, МЕ, — но една от съученичките ѝ в предишното училище, момиче на име Лори Брайдън, твърдеше, че МЕ дори не е истинска болест. Чула баща си да го казва. Баща ѝ казал, че това било нещо, което мързеливите хора използват като извинение да не се вдигнат от задниците си и да си свършат работата или в случаите на хора като Аманда — като средство да ѝ се разминават ниските оценки, защото в действителност си била един вид тъпа. Аманда беше впрегнала цялата сила на волята си да не цапардоса Лори Брайдън по ченето и да я метне по гръб, но какъв изобщо смисъл имаше така или иначе?

Аманда мразеше да боледува. Мразеше да е изморена. Мразеше да се буди и да се чуди дали днес ще е добър, или лош ден. Понякога в добрите дни се стараяше да прави твърде много неща, а в резултат последващите лоши дни бяха страшно много по-лоши. Мразеше тъпото главоболие, което като че винаги пулсираше в черепа ѝ, както и колко дълго се възстановяваше от настинки или вируси. Мразеше нощните изпотявания, необичайните болки и чувствителността в подмишниците.

Мразеше как от някои парфюми ѝ се гадеше и че не можеше да плува в топли басейни, защото от хлора главата ѝ се замайваше. Мразеше, когато знаеше отговора на въпроса, но не можеше да го намери сред безпорядъка в ума си. Мразеше това, че дори сред приятелите си беше аутсайдер, защото заради смотаната си болест все

пропускаше разни неща — купони, филми, а даже и най-обикновеното всекидневно общуване в училище. Искаше да бъде нормална. Не беше избрала да е такава. Просто си беше.

Лекарите казваха, че състоянието ѝ може да се задържи така няколко години, а после постепенно да започне да отшумява, но вече го търпеше в продължение на две години и не виждаше никакви признаци на подобрене. Понякога толкова се депресираше, че просто се затваряше в стаята си и плачеше, но това я караше да се чувства още по-жалка.

Момичето с русата коса се завърна в съня ѝ през онази нощ, само дето Аманда не беше сигурна, че наистина сънува. Болките в крайниците ѝ бяха прекалено истински, както и пулсиращото главоболие и неразположението в дясното ухо, там, където се беше потила върху възглавницата и някак си беше раздразнила кожата. Чуваше океана и подушваше солта му, ала все пак всичко ѝ се струваше на една ръка разстояние, защото имаше температура, поради което сън и реалност не бяха така лесно различими едно от друго.

Но момичето вървеше сред този нощен пейзаж и макар Аманда все така да не виждаше добре лицето му, разчете знака, който то ѝ правеше, тъй като забеляза притиснатия към устните му показалец на дясната ръка. Това беше всеобщо признатият жест за пазене на тишина. Аманда бавно извъртя глава върху възглавницата. Опита се, доколкото е възможно, да изглежда така, сякаш просто се върти насън. Задържа очите си почти — но не съвсем — затворени.

Дървено стълбище откъм задната част на къщата водеше към врата в дъното на стаята на Аманда. Гледката от този вход не беше толкова хубава като тази от прозореца ѝ, защото не гледаше към водата. Въпреки всичко понякога Аманда обичаше да си облече палтото, да приседне там с книга и да погледа някой и друг хубав залез. Майка ѝ настояваше да държи вратата заключена по всяко време, не че Аманда имаше нужда да ѝ се напомня — дори такова привидно безопасно и спокойно място като залива Грийн Херън надали беше имунизирано срещу лунатици и крадци на деца. Вратата се намираще в малка ниша, но ако легнеш на крайчеца на леглото, Аманда можеше горе-долу да я види. Горната половина беше почти изцяло от стъкло, с транспарант, който можеше да се спусне, но тя рядко си правеше труда.

Сега, през полуотворените си очи, тя видя, че на най-горното стъпало стои някакъв мъж и се взира в нея през прозореца. Торсът му беше необлечен, а вътрешното чувство на Аманда подсказваше, че е гол и от кръста надолу. Над лицето му падаше сянка, точно като на момичето от съня, но видя, че кожата му е много бледа, само че само до основата на шията. Оттам нататък беше чудновато нашарен навсякъде — по торса, горната част на ръцете и продължаваше дори по стомаха до мястото, където знаеше, че оная му работа виси отпуснато отдолу. В рисунките обаче имаше някакъв ред. Помисли си, че някой едва ли не е подредил пъзел на човек и го е сложил пред вратата ѝ, с единствената разлика, че този тук мърдаше. Докато го гледаше, мъжът вдигна лявата си ръка.

И помаха.

В съня, който не беше баш сън, Аманда разбра, че той иска да бъде видян. Искаше да предизвика реакция у нея — защото, тя не знаеше — и ѝ беше нужна цялата сила на волята ѝ да не се надигне и да изпищи за майка си. Вместо това се сгуши във възглавницата, без да откъсва едва отворените си очи от мъжа на стълбите, и видя как ръката му потрепва и заформя юмрук. За миг си помисли, че ще го забие в стъклото и ще го строши, за да се добере до резето от вътрешната страна, но вместо това той просто наведе глава и се махна, а тя по-скоро почувства, отколкото чу стъпките му по дървените стъпала. Дори тогава не помръдна, не и докато не се увери, че онзи не ѝ играе някой номер. Тогава, и само тогава, Аманда скочи от леглото и предпазливо пропъзля до прозореца. Дръпна пердетата откъм средата и откри най-миниатюрния триъгълник от пясък и морска пяна отвъд стъклото.

Мъжът вървеше към океана. Гърбът, дупето и краката му бяха покрити със същата шарка, която беше видяла по горната част на тялото и ръцете му. Въпреки че водата сигурно беше много студена, той непоколебимо навлезе в чернотата ѝ, стъпка по стъпка, вълните се блъскаха в него, но като че едва поместваха тялото му. Приличаше на бавно потъваща статуя, на затънала в пясъка фигура, която приливът обгръща. Водата достигна кръста му, после гърдите, после врата, но той не се опита да заплува. Вместо това чернотата най-накрая го погълна изцяло и той изчезна.

Това не беше сън. Присъствието на момичето я беше объркало, момичето с русата коса. Тя не беше от този свят. Принадлежеше към

друг, но се рееше между двата. Мъжът обаче беше част от този.

Едва тогава Аманда започна да плаче и не спря, докато майка ѝ не дойде и не я прегърна.

— Видях някого — каза Аманда, като обърна гръб на черното море и зариде в скута на майка си. — Видях Човек Пъзел.

Кори Блум получи обаждането вечерта — точно преди да тръгне да се прибира към вкъщи. Обади се диспечерът от полицейския участък, Карън Хелър, която също се канеше да се прибира. На Блум донякъде ѝ се искаше Карън да беше оставила Стайнс или Корбин да се погрижат. Всъщност Блум не разбираше защо изобщо Карън я занимава с това.

— Казваш, че на плажа, близо до мястото, където беше изхвърлено тялото, стои мъж? — попита я.

— Ами, точно така, Кори. Току-що се обади Дан Райни.

Дан беше проявил собственически интерес към цялата работа с удавения мъж. От това, което Блум бе дочула, след като тялото беше открито, той бе събрал тълпа ентузиастични в „Брикхаус“ и дори веднъж не му се бе наложило да се бръкне да си плати питието.

— Не се обиждай, Карън, но това все още е свободна страна. Освен това плажът не е отцепен, а дори да беше, не можем да направим кой знае какво, за да попречим на прилива да отмие останалите улики.

— Това ми е ясно — каза Карън и Блум долови нотка на раздражение в гласа ѝ. Очевидно ставаше дума за нещо, което Блум не разбираше напълно, но, не ще и съмнение, много щеше да ѝ помогне, ако Карън просто вземеше да ѝ каже какво е то — което тя надлежно стори.

— Частният детектив е. Чарли Паркър стои на Мейсън Пойнт.

Блум паркира на границата на крайбрежната ивица. Знаеше добре, че не трябва да слиза с колата на плажа, даже и с експлоръра. Проклетият пясък беше коварен и не минаваше и седмица през лятото без някой тъп турист да пренебрегне табелите за забранено паркиране на плажната ивица и тя да е принудена да вика пътната помощ на Смайли, която да изкара автомобила обратно на твърда земя.

Дори да беше чул, че колата ѝ отбива, Паркър не го показва с нищо. Просто продължи да си се вира в океана и тя надали щеше да го вземе за нещо повече от човек, който търси лека промяна на

обстановката в прохладната късна пролетна вечер, ако не беше фактът, че той стоеше почти на точното място, на което тялото бе изхвърлено на брега. Носеше тъмно манто, което стигаше току под коленете, с вдигната над врата яка. Вятърът образуваше пясъчни смерчове и фините зрънца жилеха бузите на Блум.

Чак когато стигна едва ли не на една ръка разстояние от него, Паркър леко се завъртя, за да ѝ даде знак, че е забелязал приближаването ѝ, като едновременно с това изрече името ѝ. Зачуди се как ли бе разбрал. През цялото време, докато го наблюдаваше, погледът му не се бе отклонил от водата.

— Началник Блум — каза той и тя се почувства някак нервна, сякаш светът леко се беше изместил от оста си. Около него витаеше някакъв конфликт, смесица от противоречия — болка, но и покой; гняв, но и хладнокръвие. Забеляза белите шарки в косата му, страданието беше изписано на лицето му.

А очите... Ако беше в по-приятелски отношения с Боби Соумс, сигурно щяха да намерят много общи положения във впечатлението си от Паркър. Преди да пристигне, го беше виждала единствено на снимки, но се питаше дали очите му винаги са били така обладани — и така обладаващи. Това бяха очи на човек, станал свидетел на случки отвъд разбиранията на останалите, а може би и отвъд неговите собствени. Тя знаеше, че сърцето му е спирало три пъти след стрелбата и че всеки от тези пъти е бил реанимиран. Може би жертвите на подобни травми губят по малко от себе си всеки път и оставят част от съществуването си в тъмнината. А може би той беше донесъл нещо от тъмнината със себе си. Да, това беше. Това не бяха очите на човек, който е по-малко от онова, което е бил. Не, това бяха очите на човек, който е много повече.

— Господин Паркър. Имате ли нещо против да ви попитам какво правите тук?

— Да не би да съм пропуснал постановление срещу наслаждаването на гледката?

Не го каза сприхаво. Звучеше просто развеселен.

— Такова още не сме издавали, макар че има разни хора в града, които е радост биха намерили начин да го таксуват, стига да могат. Не, просто се чудя дали е съвпадение, че пълните дробове си на няколко

крачки от мястото, където, както, убедена съм, знаете, наскоро изплува един труп.

— Разполагате ли вече с име?

Блум забеляза, че не бе отговорил на въпроса й... макар всъщност като че ли току-що го беше направил. — Няма официално установяване на самоличността, но смятаме, че намерихме колата му.

Той изчака. Тя въздъхна. Не така трябваше да протече разговорът, но, мамка му, в този мъж имаше нещо.

— Бруно Пърлман, на четирийсет и пет. Жител на окръг Дювал, Флорида.

— Доста далеч е от вкъщи. Под наем ли е?

— Не, негова собствена.

— Карал е чак до тук от югоизточна Флорида?

— Така изглежда.

— Само за да се метне в океана?

— По този въпрос още нямаме становище.

— Звучите така, все едно вече репетирате за пред журналистите.

— Може и така да е. Ще оповестим името, щом уведоим семейството му. Само че...

Паркър отново просто зачака.

— Ами — продължи Блум, — изглежда, не успяваме да намерим негови близки роднини. По всичко личи, че, общо взето, е бил самотник.

— Ами щатската полиция?

— Те са затрупани с работа покрай издирването на онова хлапе Оран Уайлд. Същото важи и за патолога — чакат я четири обгорели трупа. Ще стигнат до нас, когато им остане време. Поддържаме връзка, но...

Думите й замряха. Той довърши вместо нея.

— Става дума за кола на плажа и труп на друг плаж — още повече труп, който никой не бърза да разпознае или оплаче. Намерихте ли писмо?

— Не.

— От Флорида до тук има много вода, в която да се хвърлиш, в по-голямата си част доста по-топла от тукашната.

Той посочи океана с бледата си ръка. Блум едва ли не очакваше като призован пред тях да се яви албатрос.

— Нима има логика в отнемането на собствения ти живот? — попита го тя.

Той обмисли въпроса.

— Знаете ли, предполагам, че вероятно има. Имате ли нещо против да огледам тази кола?

— Защо ви е да го правите? И защо ви е толкова интересно?

— Това ми беше работата.

— А сега?

Той я изгледа и тя почувства пълната сила на погледа му.

— Наречете го мое влечение. Загубил съм форма. Угодете ми, началник Блум. В крайна сметка с какво би могло да навреди?

Но тези шест думи Кори Блум си припомни по-късно, когато всичко изригна, докато усещаше как животът се изцежда от нея и разбра, че ще ги отнесе в гроба.

Колата, която държаха на склад в гаража на полицията в задната част на централния офис, беше матова сребристосива хонда „Акорд“ от 2003 г. Според километража имаше навъртани 146 хил. километра, но Блум обясни на Паркър, че вероятно броячът е бил превъртан поне веднъж, тъй като колата, изглежда, се държеше единствено на добра воля и на кит, а пък по климатика беше стреляно. Беше покрила автомобила с брезент, за да попречи по боята да попаднат повече пръстови отпечатъци и петна, отколкото вече имаше.

Подаде на Паркър чифт латексови ръкавици.

— Можете да отворите вратата и да огледате вътре, но се постарайте да не пипате нищо, даже с ръкавиците, става ли?

Почувства се нелепо, че го предупреждава. В крайна сметка някога бе носил детективска значка. Може и да беше ренегат, но дори така, той познаваше процедурата. Освен това я беше подразнил с въпросите си на плажа и с желанието си да огледа автомобила. Блум беше достатъчно опитна, че да не си прави заключения, или поне така си казваше, но трябваше да признае, че мислено вече беше отписала трупа като вероятно самоубийство. Сигурно донякъде се дължеше на реакцията на щатската полиция. Да, умът на детективите там беше на друго място — при четирите трупа и изчезналото, вероятно проблемно момче, което като нищо беше виновно за смъртта им — но даже и така да беше, те не изглеждаха особено обезпокоени за тялото, което тя понастоящем държеше в лед. Редно или не, този начин на мислене

беше заразен. Сега обаче реакциите на Паркър й напомняха колко е важно да не приемаш нищо за даденост, а тя не искаше вмешателство във веригата от веществени доказателства, в случай че се окажеше, че Бруно Пърлман не е влязъл във водата по собствена воля.

Но Паркър явно не държеше да претърсва вътрешността, все още не. Обиколи колата под ярката флуоресцентна светлина, а веждите му се смръщиха едва забележимо. Чак когато приключи с това, той отвори най-напред шофьорската врата, а след нея и предната пасажерска. Огледа бъркотията по пода — бутилки от безалкохолно, пакетчета чипс, опаковки от бонбони, брой на вестник „Бостън Глоуб“ датиран няколко дни преди тялото да изплува на брега, — после се приведе напред и претърси жабката, но не откри нищо, което да привлече вниманието му. Прегледа вестника и копието на „Съюза на еврейските полицаи“, захвърлено на задната седалка, прелиствайки страниците, но отново не откри нищо. Дотук беше с непипането, помисли си Блум. После Паркър отвори багажника през копчето на таблото. Вътре имаше само една пътна чанта.

— Погледнахте ли вътре? — попита я.

— Да. Има само дрехи и тоалетни принадлежности.

— Имате ли нещо против?

— Не. Давайте — каза тя примирено.

Той внимателно разкопча ципа на чантата и прерови съдържанието парче по парче, разгръщайки тениските, бельото и дънките. Прегледа дори дезодоранта и крема за бръснене. Най-сетне дръпна ципа, затвори багажника и двете врати и се отдалечи от колата. Свали ръкавиците и й ги върна.

— Благодаря — каза тя. — Ще си ги пазя навеки. Свършихте ли?

— Да — отвърна той. — Засега. Попречих ви да бъдете някъде ли?

— При съпруг. Куче. Вана. Вечеря.

— Значи, нищо спешно.

— Кажете честно, имате ли изобщо някакви приятели?

— Достатъчно. Не набирам нови.

— Това не беше предложение. А да искате да споделите с мен нещо от оглеждането на колата?

— Нека преспя и ще говорим на сутринта — каза той. — Все пак ви чакат съпруг и куче, и вана, и вечеря. Тук няма нищо, което да не

може да почака, а Бруно Пърлман няма да стане по-малко мъртъв до утре. Отдавна е престанал да чака нас да разгадаем последните му мигове.

Излязоха от гаража въвн на прохладния нощен въздух.

— Имам един последен въпрос — каза той.

Блум въздъхна. Рон щеше да готви лазаня тази вечер. Беше му казала, че ще се прибере много преди шест, и той щеше да се постарее масата да е сложена до седем. Отдавна минаваше седем. Представи си почерняло ястие и нацупен съпруг.

— Казвайте — рече тя.

— Някой съставил ли е списък на намереното у тялото и в колата?

— За пълни селяндури ли ни смятате? Да, накарах Стайнс да го напечата и да го включи в доклада.

— Мога ли да получа копие?

— Не — каза тя и в същия миг осъзна, че звучи по-хапливо, отколкото ѝ се иска. — Но ще ви позволя да го видите — омекна накрая, — стига да не прекарате цялата нощ с него.

Той влезе след нея в централния офис и я изчака на вратата. Докладът-в-развитие за Бруно Пърлман лежеше на бюрото ѝ. Намери списъка с вещите и му го подаде.

— Знаете ли — каза тя, — ако се окаже, че е убийство, може току-що да съм предоставила този списък на заподозрян.

— Ако го бях убил аз, щях да се погрижа да проверя кога са приливите и отливите, преди да го метна във водата.

Опита се да отгатне дали се шегува, но не успя. Той прегледа списъка набързо и ѝ го върна.

— Свободна ли сте за чаша кафе утре?

— Само ако черпите.

— Какво ще кажете за „Улесен“, около десет?

— Да нямате дял от това място?

Този път той повдигна вежда, но не каза нищо. Ей, помисли си тя, ама какво очакваше — че няма да те държа под око ли?

— В десет става — рече му.

Излязоха навън заедно.

— Благодаря ви — каза ѝ той.

— За какво? Че ви оставих да огледате колата на един мъртвец?

— Че не ми казахте да си гледам работата.

— Ако все пак се окаже, че вие сте го убили, страшно ще се ядосам.

— Ако го лепнете на мен, аз също страшно много ще се ядосам.

Изведнъж ѝ се прииска да се върне в офиса и пак да погледне списъка. Искаше отново да огледа колата, точно както го бе сторил той. Имаше чувството, че пропуска нещо, нещо, което той бе забелязал.

Само че я чакаше съпруг, и куче, и вечеря. А може би все пак и вана. Да, почти сигурно вана. Най-добре мислеше там. Докато го гледаше как се отдалечава, си помисли:

Какво допуснахме в града си?

„Урагана Хач“ беше разположен в края на ивица земя между Джаксънвил и Сейнт Огъстин на крайбрежието на Флорида, достатъчно далеч от истинските туристически капани, че да си осигури запазването на определена местна клиентела, но в същото време така разположен, че да привлича всякакъв род хора и да си осигури достатъчно работа, за да се издържа. Мъж на име Скетъл притежаваше деветдесет процента от „Урагана Хач“, но рядко го посещаваше, предпочел да остави управлението на заведението на своя главен барман и акционер с десет процента Лени Тедеско. Скетъл предпочиташе да си мълчи за факта, че притежава голям дял от „Урагана Хач“. От това, което Лени знаеше за тях, по-голямата част от семейството му — бяха „холи ролърс“^[1], от онези, които няколко пъти в годината ходят в „Холи Ленд Експириънс“ в Орландо и смятат бургерите Голиат в „Оейсис Палмс Кафе“ в тематичния парк за адски добра храна — при все че Лени се съмняваше да използват точно тези думи, за да я опишат. Лени Тедеско никога не беше ходил в „Холи Ленд Експириънс“ и нямаше никакво намерение да го прави. Предполагаше, че тематичен християнски парк не е най-подходящото за един еврейин място, дори за несъблюдаващ традициите еврейин като него, и не му пукаше, ако ще и паркът да се славеше с това, че пресъздава визията на йерусалимски уличен пазар.

От друга страна, „Урагана Хач“ беше горе-долу също толкова автентичен от гледна точка на баровете във Флорида, колкото „Холи Ленд Експириънс“ беше достоверно отражение на духовната природа на Йерусалим през първи век преди новата ера. Изглеждаше така, както трябва да изглежда класически за Флорида плажен бар — дърво, препарирана риба, снимка на Хемингуей, — само дето беше построен в началото на деветдесетте, в очакване на строежа на жилищен комплекс на име „Оушън Брийз“, който така и не стигна по-далеч от редица архитектурни планове, дупка в земята и данъчно отписване. „Урагана Хач“ обаче остана и някак смогна да процъфти, в огромна степен благодарение на Лени и на съпругата му, Пеги, която беше

много добра в пърженето, готвачка от старата школа. Приготвяше пържени стриди, които можеха да разплачат човек. Тайните ѝ съставки бяха креолски подправки, хубаво жълто царевично брашно и кашерна — кашерна — сол „Даймънд кристъл“. Пък и Скетъл не проявяваше кой знае каква заинтересованост да трупа голяма печалба — стигаше му „Хач“ да не губи пари. Лени предполагаше, че Скетъл, който не употребяваше алкохол и очевидно преживяваше основно на пилешки филенца и шоколадово мляко, просто тайничко се кефеше да показва среден пръст на своите по-святи-от-вам, лъскащи църковните пейки роднини, като притежава бар. Съпругата на Лени обаче твърдеше, че сестрата на партньора му, Лесли, която беше от най-лошия вид възхваляващи Христос, няма нищо против да лъска и разни други работи и може да даде доста точно описание на таваните в половината мотели от Джаксънвил до Маями, което бе и вдъхновението зад прякора „Чука-Наред Скетъл“.

Лени беше сам в бара. Пеги имаше свободна вечер, а той беше пуснал заместник-готвачката Фран да се прибере по-рано, тъй като беше наясно, че има по-голям шанс да продаде пържени стриди в изоставено гробище, отколкото в „Урагана Хач“ точно тази вечер. В средата на седмицата винаги беше кротко, но напоследък беше покротко от обикновено, дори през уикенда имаше по-малко работа от предишни години. Просто наоколо вече нямаше толкова пари, както преди, но „Хач“ оцеляваше.

Лени хвърли един поглед към часовника си. Беше девет и половина. Ще остане до десет, може би десет и половина, и ще затваря. Във всеки случай не бързаше да се прибира вкъщи — не че не обичаше жена си, напротив, но понякога му се струваше, че бара обича повече. Тук се чувстваше спокоен, без значение дали беше празно, или пълно. Всъщност във вечери като тази, с нежно подухващия ветрец отвън, със скърцащите и трополящи дъски и далечния шум на вълните, които се виждаха като най-бледото фосфоресциращо зарево, с включения телевизор и газираната вода с лайм на бара пред него, той имаше чувството, че би бил съвсем доволен да си остане така завинаги. Единствената сянка над щастието му — при условие че сянка беше достатъчно силна дума за нея, в което той силно се съмняваше — беше темата на новинарския репортаж, който излъчваха в момента пред очите му. Гледаше кадри от транспортирането на

двамата старци от Маршалската служба на Съединените щати в център за временно задържане някъде в Ню Йорк. Казваха се Енгел и Фърман — насъбрали вкупом почти два века живот, Енгел едва вървеше без чужда помощ, но Фърман беше по-силен, вперил поглед някъде в далечината, без дори да благоволи да забележи заобикалящите го мъже и жени, камерите и светкавиците, протестиращите с техните лозунги, все едно това беше някакво шоу, поставено за друг, а повдигнатите срещу него обвинения бяха едва ли не под достойнството му. Мъжете изчезнаха от екрана и на тяхно място се появи адвокат от Отдела по човешки права и специални съдебни преследвания — дирекцията от Министерството на правосъдието, натоварена с разследването на най-различни нарушения на човешките права и в частност — на нацистки военнопръстъпници. Адвокатът беше хубава млада жена, която изненада Лени със страстта, с която говореше. Не носеше еврейско име или поне Демиърс не звучеше като такова. Не че това беше изискване за справедливост, предвид обстоятелствата. Може би просто беше идеалист, а Бог знае колко се нуждаеше светът от възможно най-много такива.

Енгел и Фърман, каза тя, са оспорили решението на американското правителство да анулира гражданството им, но сега делото е било прекратено. Предоставянето на заповедта за арест на Фърман от офиса на прокурора на провинция Бавария в Мюнхен седмица по-рано означаваше, че към екстрадицията му можеше да се премине незабавно. Депортацията на Енгел щеше да последва непосредствено поради нарушения на закона за имиграцията, независимо дали в родината му са повдигнати обвинения срещу него. Депортирането не звучеше като кой знае какво наказание за Лени, чието родословно дърво бе изгубило цял един клон в Дахау. Не разбираше защо не могат да бъдат съдени тук в САЩ, докато Бруно Пърлман не му обясни, че американската конституция изключва завеждане на криминални дела за престъпления, извършени на чужда територия преди и по време на Втората световна война, и че най-доброто, което страната може да направи, е да изпрати военнопръстъпниците обратно в държавите, които имат въпросните правомощия, с надеждата, че там срещу тях ще бъдат заведени дела. Не че Пърлман беше доволен от ситуацията. Понякога с възхищение разказваше на Лени за дейността на ТТГ, Тилхаз Тициг Гешефтен,

тайна войскава група, част от Еврейската бригада от съюзната британска армия, която след капитулацията на германците, се заела сама да издирва и избива войници от Вермахта и СС, за които вярвали, че са извършвали зверства срещу евреи. Разказваше и за убийците от Мосад, които заложили капан на латвийския нацистки колаборационист Хербертс Цукурс, „Касапина на Рига“, в къща в Монтевидео през 1965 г., като го пребили с чук, след което го простреляли два пъти в главата и оставили тялото му да гние в сандък, докато уругвайската полиция не го намерила, привлечена от вонята. В тези моменти блясъкът в очите на Пърлман силно безпокоеше Лени, но той предполагаше, че краят, застигнал тези противни мъже, е точно онзи, който са си заслужили. Напоследък обаче този блясък беше станал още по-ярък, а приказките за отмъщение бяха придобили по-личен характер. Лени се тревожеше за него. Пърлман нямаше много приятели. Обсесивните типове рядко имаха.

— Откъде изобщо знаят, че наистина са те? — обади се нечий глас. — При старци като тия, може да е всеки.

Близо до вратата, в другия край на бара, седеше мъж. Лени не го беше чул да влиза. Нито пък беше чул на паркинга да спира кола. Лицето на посетителя беше леко извърнато от телевизора, все едно не можеше да понесе гледката. Носеше сламена мека шапка с червен ширит. Шапката беше твърде голяма за главата му и падаше чак до очите. Беше с кафяво сако, а отдолу носеше жълта тениска с якичка. Липсваха две копчета и той виждаше гърдите на мъжа, нашарени от мрежа тънки бели белези, все едно паяк бе изплел паяжина върху кожата му.

— Съжалявам, не чух да влизате — каза Лени, пренебрегвайки въпроса му. — Какво да ви дам?

Мъжът не отговори. Изглежда, дишаше трудно. Лени погледна зад него, навън към паркинга. Не видя никаква кола.

— Имаш ли мляко? — грубо изстреля мъжът.

— Разбира се.

— Бренди с мляко — каза и си потърка стомаха. — Имам проблем с корема.

Лени му приготви коктейла. Млякото беше толкова студено, че образува конденз по чашата, затова я уви в салфетка, преди да я постави на бара. Мъжът излъчваше кисела, резлива миризма, изобилие

от неznайни комбинации от типа бренди с мляко. Надигна чашата и я преполови.

— Боли — каза. — Боли, мамицата му.

Остави чашата на бара, вдигна лявата си ръка и махна шапката от главата си. Лени се постара да не го зяпа, но накрая реши, че е по-лесно просто да гледа на другата страна. Но ликът на този човек вече се бе запечатал в съзнанието му като внезапен пламък от ярка, изопачена светлина в полумрака.

Голият му череп беше деформиран, обсипан с вдлъбнати трапове подобно повърхността на луната. Челото му беше внушително уголемено, така че очите — малки тъмни нещица, като капки нефт в снега — се губеха в неговата сянка, а профилът му напомняше този на човек, който като дете е праснал челото си в хоризонтален трегер, а мекият череп е запазил отпечатъка от удара в процеса на втвърдяване. Носът му беше много тънък, устните едва се различаваха на фона на бледата му кожа. Вдишваше и издишаше през устата със слабо, влажно просвиркване.

— Как се казваш? — попита.

— Лени.

— Лени чий?

— Лени Тедеско.

— Твое ли е мястото?

— Имам дял. Скетъл държи останалото.

— Не познавам никакъв Скетъл. Голям зор да те намеря. Трябва да сложиш табела.

— Има табела.

— Не съм видял да има.

— Откъде дойде насам?

Мъжът махна неопределено с ръка през рамо — север, юг, изток, запад: какво значение имаше? От значение беше единствено, че най-после е пристигнал.

— Тедеско. Това е сефарадско име. Някои сигурно го вземат за италианско, но не е. Означава „германец“, но прадедите ти най-вероятно са ашкенази. Прав ли съм?

На Лени му се прииска барът да си беше останал празен. Нямаше желание да бъде въвлечен в този разговор. Искаше противният мъж и лютата му воня да изчезнат.

— Не зная — отвърна той.

— Много ясно, че знаеш. Веднъж четох, че думата „нацист“ идва от ашкенази. Какво ще кажеш по въпроса?

Лени се зае да лъска една чаша, която нямаше нужда от лъскане. Затърка я толкова силно, че стъклото се пропука от натиска. Метна я в боклука и взе друга.

— Не съм го чувал досега — отвърна и се намрази, задето се заговаря с мъжа. — Доколкото знам, думата се отнася към националсоциализъм.

— А, сигурно си прав. Всичко останало е просто празнотумието на невежи. На отричащите Холокоста. Глупаци. Не им вярвам аз. Чунким цялата тая касапница може да се припише на стълкновение между едни евреи и други евреи.

Лени почувства как мускулите на врата му се стягат. Стисна зъби тъй здраво, че усети нещо в задната част на челюстта му да се разклаща. Дължеше се на начина, по който човекът изговаряше думата „евреи“. На екрана новинарската емисия беше отстъпила място на дебат относно Енгел и Фърман и предисторията на техните случаи, при това с участието на специалисти. Звукът беше намален и същината — едва доловима. Лени понечи да смени канала, но същият онзи глас му заръча да го остави. Лени хвърли поглед към чашата бренди с мляко. На повърхността на останалата на дъното течност се къдреше червена спирала. Мъжът я видя в същия момент, в който го стори и Лени. Топна пръст вътре, разбърка кръвта и пресуши чашата.

— Както казах, имам проблеми с червата. Имам проблеми с какво ли не. Сера пирони и пикая счупени стъкла.

— Съжалявам да го чуя.

— Още не ме е довършило. Просто не ми се мисли на какво ли приличат вътрешностите ми.

Надали е по-зле от външността, помисли си Лени, а тъмните очички се стрелнаха към него, сякаш неизречената подигравка беше изписана във въздуха над главата му.

— Имаш ли още от тия?

— Затварям вече.

— Няма да ти отнеме много повече време да го приготвиш, отколкото на мен — да го изпия.

— Ами не, приключихме.

Чашата се плъзна по бара.

— Само млякото тогава. Няма да откажеш чаша мляко, нали?

Ах, колко му се искаше. Искаше му се толкова много, но въпреки това наля три пръста мляко в чашата. Благодареше се, че в кутията не остана повече.

— Благодаря ти.

Лени не каза нищо, само хвърли празната кутия.

— Не ме разбирай погрешно — каза мъжът. — Аз нямам проблем с евреите. Като бях малък, имах приятел, който беше евреин. Боже, отдавна не съм се сещал за него. Вече даже съм забравил как му беше името.

Постави палеца и показалеца на дясната си ръка върху основата на носа си, затвори очи и стисна силно, в опит да изнамери името из бездната на спомените си.

— Ашър — каза накрая. — Ашър Черни. Така се казваше. Мамка му, това беше трудно! Виках му Аш. Не знам как му викаха другите, понеже нямаше особено много други приятели. Както и да е, аз се мотаех с Аш, когато наоколо ги нямаше останалите момчета, че да видят. Човек трябваше да внимава. Хората, с които отраснах, ами... те не обичаха много евреите. Нито пък чернилките. Че ние не харесвахме даже католиците, мамицата му. Движехме със своите и не беше добре да те виждат да се сприятеляваш с хора извън твоя кръг. А Аш, разбираш ли, имаше недъг, което още повече влошаваше положението му. Слушаш ли „Кис“?

Лени, който се беше увлякъл от разказа въпреки нежеланието си, се озадачи. Да следиш мисълта на този човек, бе като да се опитваш да проследиш рикошет в стоманена стая.

— Какво, групата ли?

— Да, групата. Не стават, но трябва да си ги чувал.

— Знам ги — каза Лени.

— Добре. Ами, техният певец страда от същото, което имаше Аш. Нарича се микротия. Деформация на ухото. Хрущялът не расте правилно, така че имаш нещо като пънче. От него и оглушаваш. Казват, че обикновено се получава на дясното ухо, но при Аш беше на лявото, поради което си беше странен даже и сред другите като него. Сега могат да поставят какви ли не графтове или импланти, но по онова време човек просто трябваше да си живее с това. Аш носеше косата си

дълга, за да се опита да го скрие, но всички знаеха. И ако животът му и без друго не беше скапан, щото беше евреин в град, който недолюбва всеки, който не ходи в някоя бяла църква, той трябваше се справя с невежеството и злъчта на деца, които прекарваха живота си в търсене на физически недъг, в който да се вкопчат. Затова ми беше мъчно за Аш, нищо, че не можех да го покажа, не и пред хората. Но като бях сам и видех Аш, и той също беше сам, си говорех с него или вървахме заедно, понякога хвърляхме камъни край реката, ако бяхме в настроение. Готин беше Аш. Никога не би познал, че е евреин, освен ако не ти каже името си. Тази микротия, мислиш ли, че е нещо еврейско?

Лени отвърна, че не знае. Имаше чувството, че наблюдава развързката на някакъв ужасен нещастен случай, катастрофален сблъсък на тела, който можеше да приключи единствено с наранявания или смърт, но въпреки това не можеше да откъсне поглед. Беше хипнотизиран от ужаса, който този мъж вдъхваше, от дълбочината на покварата, която бавно се разкриваше от думите и интонацията.

— Защото — продължи мъжът, — има болести, към които евреите са по-предразположени от другите раси. Ти, като ашкенази от много поколения назад, си по-склонен да се разболееш от муковисцидоза. Така де, има и други, но тази ми се е набила в главата. Муковисцидозата е голяма гад. Не ти трябва да я пипнеш. Както и да е, не знам дали тази микротия е нещо такова. Може би. Сигурно няма значение. Освен ако я имаш и не искаш да я предадеш на децата си. Имаш ли деца?

— Не.

— Е, ако смяташ да имаш такива, по-добре се прегледай. Надали искаш да предадеш тази гадост на децата си. Докъде бях? О, да — Аш. Аш и пребаното му ухо. Та така, двамата с Аш правихме разни неща заедно, говорехме си и аз започнах да го харесвам. После един ден едно хлапе, изрод на име Еди Тайсън, ни видя заедно и преди да се усетя, вече разправяха, че с Аш сме педераста, че правим разни неща под мостове и в колата на майка му. Един ден Еди Тайсън и група приятелчета ме сгащиха сам на път за вкъщи и ме пребиха като куче — и всичко това заради приятелството ми с Аш Черни. И знаеш ли какво направих?

Лени едва-що можеше да говори, но намери сили да изрече думата „не“.

— Отидох до къщата на Аш и го попитах дали иска да слезе с мен до реката. Разказах му какво се е случило, защото изглеждах ужасно след онова, което ми бяха сторили. И значи, двамата отидохме до реката и аз взех един камък и ударих Аш с него. Толкова силно го праснах в лицето, че не бях сигурен дали не съм му пръснал носа в мозъка. Реших, че съм го убил, но той някак си остана в съзнание. Тогава захвърлих камъка и го налегнах с юмруци и крака, оставих го край реката в локва кръв да плюе зъби и повече нищо не чух за него, защото той така и не се върна на училище, а скоро след това родителите му се преместиха да живеят другаде.

Той отпи от млякото си.

— Като гледам, с Аш май не сме били чак толкова добри приятели, а?

На телевизора грееха черно-бели кадри на измършавели мъже и жени, застанали зад телени мрежи, а после и на пълни с кости ями.

— Чудил ли си се някога какво кара хората да правят подобни неща?

Не гледаше към екрана, така че Лени не знаеше дали все още говори за онова, което е сторил на Аш Черни, или за свидетелствата за зверствата, извършени преди десетилетия. Беше му студено. Пръстите на ръцете и краката го боляха. Помисли си, че няма значение какво има предвид мъжът. Всичко беше част от една огромна по величина поквареност, помийна яма от черна, човешка злост.

— Не — каза Лени.

— Разбира се, че си. Всички се чудим. Не си човек, ако не се чудиш. Някои казват, че всички престъпления могат да се припишат на един от следните два мотива — любов или пари, — но аз не вярвам в това. Моят опит показва, че всичко, което правим, се основава на едно от други две неща — алчност или страх. Ах, понякога се омесват, точно като моето бренди и млякото, но най-често можеш да ги разграничиш. Изпитваме алчност за онова, което нямаме, а страх — за онова, което можем да загубим. Мъж копнее за жена, която не му е съпруга, и я взима — това е алчност. Но дълбоко в себе си той не иска неговата собствена жена да разбере, защото желае да запази онова,

което има с нея, защото е различно, безопасно. Това е страх. Играеш ли на борсата?

— Не.

— Разумен си. Чисто обирджийство. Купуване и продаване, това са просто други названия на алчността и страха. Казвам ти, разбереш ли го, ще разбереш всичко, което има да се знае за човешките същества и начина, по който действа светът.

Отпи от млякото.

— Само че това не е всичко, разбира се. Погледни тези снимки от лагерите. Вижда се страх, и то не само по лицата на умиращите и мъртвите. Погледни мъжете в униформа, онези, за които твърдят, че са виновни за случилото се, и ще съзреш страх и у тях. Не толкова от това какво ще се случи, ако не изпълняват нарежданията си. Нямам намерение да ги оправдавам, а и според онова, което съм чел, германците разбирали, че избиването на голи евреи, педали и цигани не е за всеки — и ако не можеш да го правиш, намирали друг, който може, а теб те пращали някъде да гърмиш по хора, които могат да ти отвърнат.

Но въпреки това по лицата им се чете страх, без значение колко добре се опитват да го прикрият — страх от това какво ще им се случи, когато руснаците или американците пристигнат и разберат какво са сторили; страх от това да погледнат вътре в себе си и да видят в какво са се превърнали; може би дори страх за безсмъртните им души. Има и такива, които не се страхуват от всичко това, разбира се, защото понякога мъжете и жените вършат ужасяващи неща просто защото те им доставят удоволствие, но те са изключенията, а изключенията създават лоши прецеденти. Останалите, те са сторили това, което са сторили, просто защото им е казано Да го направят и не са намерили кой знае каква причина да не се подчинят или пък е имало пари в златните зъби и претопената човешка мазнина. Предполагам, че някои от тях са го правели заради идеологията, но аз не бих си губил времето с идеологии. Те са само удобни флагове.

Гласът на мъжа беше много мек и леко шипящ, долавяше се нотка на съжаление, че по-голямата част от света не може да види себе си така ясно, както го прави той, и това е неговият кръст.

— Чу ли я тази жена по телевизията? — продължи той. — Говори за зло, но да размахваш насам-натам думата „зло“, все едно

значи нещо, не помага на никого. Злото е бягане от отговорност. Не дава обяснение. Може да се каже даже, че извинява. Ако искаш да видиш истинския ужас, истинския мрак, трябва да погледнеш действията на хората, колкото и потресавачи да изглеждат, и да ги наречеш човешки. Когато успееш да го направиш, тогава ще разбереш.

Той се закашля силно и изпръска млякото с капчици кръв.

— Не отговори на въпроса ми по-рано.

— Какъв беше въпросът? — попита Лени.

— Просто не ми е ясно откъде знаят, че тези двама старци са онези, които търсят. Виждал съм снимки на мъжете, за които твърдят, че са извършили всички онези неща, фотографии от онова време, а сега гледам тия двама дърти будали и не бих могъл да се закълна, че са същите мъже шейсет, седемдесет години по-късно. Боже, ами че ти може да ми покажеш снимка на собствения ми баща като млад мъж и няма да го разпозная в плашилото, което беше, когато умря.

— Май че има някакви писмени доказателства — каза Лени. Честно казано, не знаеше как са проследили Енгел и Фърман. Не го и интересуваше особено. В края на краищата са ги намерили и само това имаше значение. Искаше само този разговор да достигне своя край, но това беше в ръцете на мъжа на бара. Присъствието му тук целеше нещо, ала Лени можеше единствено да почака то да му бъде разкрито и да се надява да преживее предисловието.

— Дори не мога да кажа, че съм чувал за лагерите, в които се предполага, че са избивали всички тези хора — каза мъжът. — Така де, чувал съм за Аушвиц, за Дахау, за Берген-Белзен. Сигурно мога да изброя още няколко, ако се напъна, но какво беше това място, в което е бил Фърман, или поне този, за когото твърдят, че е Фърман? Бол Сак? Че истинско място ли е това?

— Белзец — полека каза Лени. — Нарича се Белзец.

— Ами другото?

— Любско.

— Е, явно си внимавал, признавам ти го. Да не си имал близки там?

— Не, там не.

— Значи не е лично.

На Лени му писна. Спря телевизора.

— Не ме разбирай погрешно — каза мъжът, без дори да обърне внимание на внезапната липса на звук и светлина от екрана. — Аз нямам проблем с която и да е раса или вероизповедание — евреи, чернилки, латиноси, бели, за мен всички са еднакви. Вярвам обаче, че всяка раса или вяра трябва да се държи за себе си. Не мисля, че някоя е по-добра от останалите, но белите стават, когато се омешат. Южноафриканците добре го измислиха апартейда, само че не проявиха здравия разум, най-нормалното шибано човешко благоприличие, да дадат еднакви привилегии на всеки един човек, да им дадат равни права. Мислиха, че белите са по-висши от черните, а това не е вярно. Бог е създал всички ни и не е сложил никого над другите, каквото и да приказват някои. Даже и твоите хора, ти не си по-избран от когото и било друг.

Лени направи последен опит да се избави, да го разкара насила. Беше напразно, но трябваше да опита.

— Бих искал вече да си вървиш — каза. — Приключвам за тази вечер. Питиетата са от мен.

Само че мъжът не помръдна. Всичко това беше просто прелюдия. Най-лошото предстоеше. Лени го усети. Това същество беше донесло със себе си миазма от тъмнина, от ужас. Може би все още имаше някакъв малък шанс, пролука, през която можеше да избяга от стената, която се затваряше около него. Въпреки това не можеше да покаже слабост. Драмата щеше да се разиграе и всеки щеше да приеме ролята, която му е отредена.

— Не съм си довършил млякото още.

— Вземи го със себе си.

— Не-е, мисля да го допия тук. Не искам да го разлея.

— Аз ще се приготвям за затваряне покрай теб. Ще трябва да ме извиниш.

Отиде да вземе касовото чекмедже. Обикновено броеше постъпленията, преди да си тръгне, но в този случай щеше да го остави за сутринта. Не искаше да дава на този човек каквито и да било поводи да се застоява.

— Не ти искам милостинята — каза посетителят. — Ще си платя сам, както правя винаги.

Бръкна в джоба на самото си.

— Е, какво мислиш, е това?

При все че не искаше, Лени се улови как поглежда, за да види какво е привлякло вниманието на мъжа. Зърна нещо малко и бяло, което мъжът очевидно бе измъкнал от джоба си.

— Исусе, та това е зъб. — Произнесе го „съб“. Вдигна въпросния предмет към светлината, все едно е бижутер, който оценява скъпоценен камък. — Кажй сега, откъде мислиш, че се е пръкнал? Със сигурност не е един от моите.

И сякаш за да не оставя капка съмнение, той побутна горния ред от зъбите си с език и протезата му остана в лявата му длан. Действието накара устата му да пропадне в себе си, при което лицето му придоби още по-странен вид. Усмихна се, кимна на Лени и отново намести приспособлението си на мястото му. После сложи зъба върху плота на бара. По корена беше полепнала ивица червеникава плът.

— Никак не е зле, а? — попита той.

Лени отстъпи назад. Зачуди се дали ще успее да се измъкне поне за малко, да извика полиция. В заведението нямаше оръжие, но кабинетът отзад имаше здрава врата и хубава ключалка. Можеше да се заключи вътре и да изчака идването на полицията. Дори да успееше да стигне до телефона обаче, какво щеше да каже на оператора — че някакъв мъж му е представил зъб за оглед? По последна информация това не беше престъпление.

Освен, освен...

Като някакъв илюзионист клиентът му отново бръкна в джоба си и измъкна втори зъб, а после и трети. Накрая като че се умори от цялата тази работа, затършува за последен път в дрехата си и пръсна по бара цял набор от зъби. Някои бяха без корени. Поне един, изглежда, се беше счупил при ваденето. Голяма част все още бяха изпоцапани с кръв или от тях висеше късче месо.

— Кой си ти? — попита Лени. — Какво искаш от мен?

В ръката на мъжа се появи пистолет. Лени не разбираше от оръжия, но този изглеждаше голям и донякъде стар.

— Стой на място — каза мъжът. — Чуваш ли ме?

Лени кимна. После успя да каже:

— Нямаме почти нищо в касата. Беше спокойно цял ден.

— На крадец ли ти приличам?

Звучеше искрено засегнат.

— Не знам на какъв ми приличаш — каза Лени и съжали за думите си в мига, в който излязоха от устата му.

— Нямах никакви обноси — каза мъжът. — Ясно ли ти е, скапан чифут?

— Съжалявам — каза Лени. У него вече не бе останала капка гордост, само страх.

— Приемам извинението ти. Знаеш ли какво е това?

Той раздруса леко оръжието.

— Не. Не разбирам много от пистолети.

— Там ти е първата грешка. Това не е пистолет, ами револвер — военен „Маузер“ К-96, преправен на удължен деветмилиметров, което е рядкост. Някои го наричат „Брумхендъл^[2] Маузер“ заради формата на дръжката, или „Червената деветка“ заради гравирания на дръжката номер. Считай го за обучение. Сега се отдалечи от вратата. Слушай ме и прави, каквото ти казвам, и може би за теб нещата няма да се развият толкова зле, колкото биха могли.

Лени знаеше, че това не е истина — хората, които възнамеряват да оставят другите хора живи, не насочват оръжия срещу тях, без да са скрили лицата си, — но въпреки това се подчини. Мъжът отново бръкна в джоба си. Ръката му този път изскочи с чифт белезници. Той ги хвърли към Лени и му нареди да закопчае едната около дясната си китка, после да събере ръце зад гърба си и да ги сложи на бара. Беше осведомен, че ако се опита да избяга или да го преметне, ще бъде застрелян в гръб. Лени отново стори каквото му беше заповядано. Щом се обърна с гръб и сложи ръце на бара, втората халка на белезниците бързо пристегна и лявата му китка.

— Готово — каза мъжът. — Сега ела ей тук и седни на пода.

Лени излезе иззад бара. Замисли се дали да не хукне към вратата, но знаеше, че няма да успее да мине и няколко крачки, преди да бъде застрелян. Взря се навън в нощта, молейки се да се появи кола, но такава не минаваше. Отиде до мястото, посочено му от мъжа, и седна. Въоръженият взе дистанционното и вдъхна живот на телевизора, който отново грейна. Продължаваха да предават образи от лагерите, на слизаци от влакове мъже и жени, някои все още носеха нормални дрехи, други бяха вече преоблечени в затворническите дрипи. Бяха толкова много, превъзхождаха числено похитителите си. Като момче Лени се чудеше защо не са опитали да се противопоставят на

германците и да се преборят за спасението си. По-късно научи, че хората, държали ги в плен, са ги морили от глад, преди да ги поведат към смъртта им, за да бъдат твърде слаби да се борят. Но сега вече разбираше, че физическата слабост даваше само част от обяснението. Страхът — същинският ужас, подсилен от ужаса на другите — разяждаше волята.

Мъжът се облегна на бара и насочи пистолета към Лени.

— Попита ме кой съм. Можеш да ме наричаш Щайгър. Няма кой знае какво значение. Това е просто име. Може да съм ти казал първото, което ми хрумне. Ако това не ти харесва, ще ти дам друго.

Лени отново усети искрица надежда да стопля студенината, сковала цялото му същество. Може би, само може би, тази нощ можеше да не завърши със смъртта му. Възможно ли беше това, че този чудат индивид укрива истинското си име, да означава, че възнамерява да се завърне в дупката, от която е изпълзъл, и да остави Лени жив? Или всичко това беше уловка, просто още един начин да изтезава обречения на смърт, преди неминуемият куршум да сложи край на всичко?

— Знаеш ли откъде са тези зъби?

— Не.

— От жена ти. От нейната уста са.

Щайгър грабна шепа зъби от бара и ги хвърли на пода пред Лени. Един падна в скута му.

За миг Лени не беше в състояние да помръдне. Рефлексът му за повръщане се активизира и той усети в гърлото му да се надига нещо ужасно. После се раздвижи, опита се да се изправи на крака, но в следващия момент един куршум се заби в пода на сантиметри от подметките на обувките му и шумът, както и вида на цепнатината в пода го усмириха.

— Не го прави отново — каза му Щайгър. — Опиташ ли се, следващият куршум ще пръсне капачката на коляното ти, или пък топките.

Лени замръзна. Вторачи се в залепналия за дънките му зъб. Не искаше да повярва, че някога е принадлежал на съпругата му.

— Ще ти кажа нещо — започна Щайгър. — Работата по зъбите на жена ти наново възбуди възхищението ми от уменията на зъболекарите. Преди смятах, че не са нищо повече от провалили се

лекари, защото, така де, колко ще да е трудно да работиш със зъби, като оставим настрана всичките му там нерви и глупости. Мразех да ходя на зъболекар като дете. И сега мразя.

Както и да е, винаги съм си мислел, че ваденето е най-лесната част. Хващаш здраво и дръпваш рязко. Само че да хванеш здраво зъб е по-трудно, отколкото можеш да си представиш, а после трябва да завъртиш, а понякога — ако е повреден — зъбът просто се чупи. Ще забележиш, че някои от зъбите на жена ти не излязоха непокътнати. Ще ми се да вярвам, че и за двама ни беше поучителен опит.

Ако се съмняваш в мен и се опитваш да се убедиш, че това не са зъбите на жена ти, мога да ти кажа, че беше облечена с дънки и жълта блуза на зелени, не, сини цветя. В тъмното не се вижда много добре. Освен това има белег ей тук, на лявата ръка, като голяма луничка. Мен би ме притеснявал, да ти призная. Тя е хубава жена, но все ще си мисля за белега, ще ми напомня за всичко сбъркано, което се крие отвътре, защото у всички ни има нещо сбъркано. Звучи ли ти като жена ти? Пеги, нали? С „и“ накрая. Галено от Маргарет. Така ми каза тя, докато още можеше да говори.

Не, не, не ми се разстройвай сега. Ще помръднеш или ще се опиташ да ме изриташ и цялата работа ще се развие много по-зле и за двама ви. Да, така е — тя е още жива, кълна ти се. Изслушай ме сега, само слушай: има по-лоши неща от това да си загубиш зъбите. Вече правят какви ли не чудеса с импланти. Може да има много по-хубави зъби от старите. А ако е прекалено скъпо или пък просто не се получи заради уврежданията — защото, нека ти припомня, че не съм професионалист, — винаги може да се сложи протеза. Майка ми носеше протези, също като мен, и смятах, че я карат да изглежда по-млада, защото винаги бяха чисти и равни. Някога да си виждал стари хора със собствените си зъби? На нищо не приличат. Нищо не може да се направи за старостта. Тя е безжалостна. Опустошава ни всичките.

Той клекна пред Лени, като внимаваше да остане извън обсега му, в случай че гневът надвиеше страха. Но нямаше нужда да се тревожи. Лени плачеше.

— Ето какво ще направим — каза Щайгър. — Ако си честен с мен и отговаряш на въпросите ми, ще я оставя жива. Тя е упоена с болкоуспокояващи, така че в момента не чувства почти нищо. Преди да

си тръгна, ще повикам линейка и ще се погрижат за нея. Обещавам ти го.

Колкото до теб, ами, не мога да ти обещаю нищо, освен че ако си честен, няма да усетиш как умираш, а и междуременно ще си спасил жена си. Разбрахме ли се?

Лени вече ревеше с глас. Щайгър се пресегна и го перна силно отстрани по главата.

— Попитах: „Разбрахме ли се?“

— Да — каза Лени, — разбрахме се.

— Добре. Имам само два въпроса към теб. Какво ти е казал еврейният на име Пърлман и кой друг знае?

Когато най-сетне получи отговор на въпросите си и Лени Тедеско беше мъртъв, Щайгър извади от миялната машина чашите, които беше използвал, и ги прибра в една торба. Освен това опразни касата, за да е по-убедително. Беше внимавал да докосва възможно най-малко повърхности, но въпреки това ги мина отново с малко белина, която намери зад бара. Щяха да останат все някакви следи от присъствието му, но те щяха да са безполезни без заподозрян или данни, с които да ги сравнят, а Щайгър беше призрак. Изнамери харддрайва на охранителната камера на бара и го махна. Изгаси лампите на „Урагана Хач“, преди да излезе, след което затвори вратата след себе си. Колата на Лени беше паркирана зад бара и нямаше как да бъде забелязана, освен ако някой не дойдеше да я търси.

Щайгър повървя пет минути до мястото, където беше спряна неговата кола, невидима както от бара, така и от улицата, след което отиде до малкия, спретнат дом на семейство Тедеско. Отвори вратата с ключа на Пеги Тедеско и се качи в основната спалня, където я беше оставил завързана за леглото. До нея бяха инструментите, с които беше изтръгнал всичките ѝ зъби, както и някои други, за които все още не беше изнамерил приложение. Действието на обезболяващите отслабваше и Пеги тихичко стенеше в кърпата, с която ѝ беше запушил устата.

Щайгър приседна до нея на леглото и отметна косата от лицето ѝ.

— И така, до къде бяхме стигнали?

[1] Термин, иронично използван за членове на християнското „Движение на светостта и петдесетничеството“, за да осмее как се „търкалят по пода“ в екстаз по време на църковна служба. — Б.пр. ↑

[2] Дълга дръжка на метла. — Б.пр. ↑

Анхел и Луис бяха седнали до прозореца в бирарията на Грити на улица „Фор“ в Портланд, пред тях стояха две халби ейл, а отвъд се простираше светът. Гледаха как някакъв мъж се разправя с една жена на улицата отвън. И двамата бяха някъде към тридесетте, но с много голям навъртян километраж. Мъжът носеше маратонки, но в дясната си ръка държеше един бежов ботуш „Тимбърленд“. Размахваше го пред лицето на жената до мига, в който тя, след като ѝ писна на сантиметри от носа ѝ да се развява ботуш, го изтръгна от ръката му и започна да го бъхти с него по главата, крещейки нещо в синхрон с ударите.

— Знаеш ли — каза Анхел, — в този град има много сбъркани хора.

Луис нямаше как да не се съгласи. Определено говореше много, че можеш да заминеш на север от Ню Йорк — място, да си го кажем направо, далеч нелишено от сбъркани хора, — и да откриеш, че — ами, да, като отчетем мащаба и населението, Портланд в Мейн отстоява завидни позиции в залозите за сбърканост.

— Да не говорим, че има някои страшно сбъркани татуировки в този град — каза Анхел. — Видя ли крака на жената? Изглеждаше така, все едно е обгорял.

— Мисля, че е лице — каза Луис.

— Чие лице?

— Може да е на всеки. Може да е моето, а аз няма и да разбера.

Луис се замисли по въпроса и реши, че това е не толкова отражение на работата на татуистите в Портланд, колкото на типа хора, които ходят при тях, вероятно с надеждата да се направи нещо за сбърканите им татуировки.

Двойката си продължи по пътя, или по-право казано, мъжът си продължи забързано по пътя, а жената хукна по петите му, без да спира да крещи и да го налага с ботуша.

— Много сбъркани хора — повтори Анхел.

— Ама колоритни.

— Има си своя чар.

Бяха наели апартамент в източната част на Портланд, отново с цел да са близо до Чарли Паркър. Когато го направиха първия път, той уж умираше в болничното си легло. Сега се възстановяваше в Бореас. Обмисляха да намерят някое местенце по-близо до къщата му, може би дори в самия Бореас, но той им даде да разберат, че не иска да кръжат около него като двойка побъркани флорънс-найтингейловци. Нямаше нищо против да го посещават, но дори тогава не беше готов да ги допусне под собствения си покрив. Двама по-дребнави мъже биха се обидили, но Анхел и Луис познаваха болката и страданието, както и различните начини на хората да се справят с тях. Каквото и да преживяваше Паркър, докато се мъчеше да оздравее, явно не искаше други да му стават свидетели. Той щеше да се изправи смело пред света, но щеше да го направи както и когато сам решеше.

И така, Анхел и Луис се застояваха все повече и повече в Портланд, а Манхатън им липсваше по-малко, отколкото всеки от тях би признал пред другия. Портланд беше любопитен и пъстър. Е, добре, опитът на Американската асоциация за планиране да категоризира улица „Конгрес“ като една от десетте най-велики улици в страната им бе отнело известно време за асимилиране. Заключиха още, че в Портланд хотелите никнат като гъби, без много-много да се мисли кой ще им пълни стаите, когато настъпи зимата; виждаха как дори повечето местни не искат да остават тук, дойдат ли декември и януари. Всеки път, щом повдигнеха въпроса, се намираше кой да спомене „круизен лайнер“, въпреки че всеки подобен кораб, който се надяваше да акостира в Портланд по средата на зимата, трябваше първо да си наеме ледоразбивач — а по последна информация целият смисъл на круизните лайнери се изразяваше в това да спиш на лодката. Не беше като да те стовари на сушата подобно някой Робинзон Крузо, а после да отплава, и целият екипаж да си скъсва гъза от смях, докато сигнализираш за помощ от пристанището. Също така Портланд беше дом на няколко ресторанта, които биха накарали дори нюйоркчанина да разтръска сметката си в края на вечерта, да не би случайно от нея да изпадне някоя нула.

Ала всички тези неща просто ги развеселяваха, нищо повече. И двамата разбираха, че съдбите им са обвързани не с това място, а с детектива, с когото ги свързваше лоялност, привързаност, както и

прошепнатата, но неизказана на глас — със сигурност не и един пред друг — неминуемост на собствената им смърт.

Бяха ходили да огледат къщата на Паркър в Скарбъроу, бяха подсигурили вратите, обновили алармената система и уредили ценните му вещи да бъдат прибрани за съхранение на сигурно място. Компютрите и папките му бяха внимателно сортирани в кашони от хората на Луис, а после отнесени в склад в Куинс и заключени под името „Немезида Инкорпорейтид“. Луис имаше възможно най-голямо доверие в сигурността на този склад, тъй като беше негов собственик (при все че който и да било адвокат би се затруднил да го докаже) и съхраняваше повечето от собствените си оръжия там (в този случай отново въпросът за собствеността оставаше, меко казано, мъгляв).

Все още не бяха повдигали темата пред Паркър, но се съмняваха, че ще се върне в къщата, която се издигаше над скарбъроуските мочурища. Според тях щеше да му е трудно да започне наново живота си в дом, в който никога вече не ще се почувства сигурен. Защитата на Паркър беше пробита не само физически, но и психически. Никога не би повярвал, както преди, в способността на дома си да устои на проникване, а може би дори в собствената си способност да се защити — или поне така си мислеха те.

От практична гледна точка къщата се беше появила в множество новинарски репортажи и вестникарски статии. Адресът и местоположението вече бяха известни на мнозина. Анхел и Луис изобщо не се самозалъгваха, че враговете на детектива не са можели да го открият и преди, стига да са имали желанието да предприемат действия срещу него.

Дори фактът, че някои от тях в крайна сметка бяха успели да го ранят толкова лошо, не беше съвсем изненадващ за тях. Не, важното беше, че местоположението на дома му вече беше публично достояние. Новинарските репортажи го посочваха чрез „Гугъл Карти“. Какъв покой щеше да намери, ако се върнеше там, дори някак да успееше да превъзмогне психологическите и емоционалните трудности на живота в къща, в която едва не бе срещнал смъртта си — в която всъщност технически беше умрял, преди да го реанимират първия от трите поредни пъти.

Освен това стоеше въпросът за това какъв точно човек щеше бъде. Имаше увреден нерв на лявата ръка. Единият му бъбрек беше

изваден. Бяха изровили толкова много сачми от черепа и гърба му, че хирурзите бяха напълнили две стъклени чинийки петри. Понякога, докато говореше, забравяше някое име или назоваваше погрешно някой предмет. Веднъж, в едно кафене в Бореас, бе помолил Анхел да му подаде „звънче“.

— Звънче ли? — беше попитал Анхел.

— Да, звънче. Малко звънче. Да си сипя в кафето.

И колкото повече се объркваше Анхел, толкова повече се разстройваше Паркър, докато накрая не се изправи, мина зад Анхел и си взе кутийка обезмаслено мляко.

— Виждаш ли? Звънче!

После, секунди по-късно, докато четеше етикета отстрани на кутията, явно осъзна какво е сторил и започна да се извинява, но гласът му изневери, а единственото, което те можеха да сторят, бе да гледат как се опитва да потисне сълзите от гняв и срам.

Дали това беше краят им, запита се Анхел. Това ли беше финалният, лишен от достойнство завършек, великото фиаско? Един прекършен Паркър, който живее от това, което е успял да изкара, като е продал къщата и прилежащата ѝ земя и се е преместил в малка квартира някъде си, подпомогнат — при нужда и само ако може да се случи дискретно — от приятелите си? Дейв Евънс, разбира се, щеше да му даде работа като барман в „Голямата изгубена мечка“, но какво ако, както бъркаше думите — ако не и понятията — за „мляко“ и „звънче“, се окажеше неспособен да функционира?

А имаше и моменти, когато на Анхел и Луис им беше трудно дори да си представят Паркър да прави онова, което правеше някога: да преследва най-лошите сред хората. Те вярваха в силата му, в познанията му, в способността му да проумява ситуации, които им изглеждаха като нищо повече от дим и сенки. Как можеха да застанат до него, ако не можеха да разчитат, че ще им пази гърба, че ще им се притече на помощ, ако изпаднат в беда?

Но в други моменти Анхел поглеждаше Паркър и виждаше в очите му да горят пламъците на непоколебимостта — и в същия миг се убеждаваше, че не всичко е изгубено.

— Какво ще правим с него? — запита Анхел, когато навън започна да ръми. Луис нямаше нужда да пита кого има предвид.

— Ще почакаме и ще видим — отговори.

Кори Блум пристигна в „Улесен“ — липсата на скапания предлог дразнеше и нея — малко след десет и завари Паркър вече настанен на маса до прозореца в задната част на магазина. Не я беше чул да влиза и тя забеляза, че в лявата си ръка държи някакъв предмет. Приличаше на червена гумена топка, от онези, които хората, работещи в офиси, използват против стрес, но когато се приближи, видя, че има тъмни примки, които се увиват около пръстите. Сети се, че е виждала нещо подобно в магазина за спортни стоки в мола в Бангор, когато отиде да си търси нови маратонки. Беше в секцията за катерачи, до въжетата, котките и карабинерите — ръкохватка за предмишница. Усилието да я стиска беше изписано на лицето му. Потреперваше при всяко свиване, но не спря, докато не видя отражението ѝ в чашата си, в който момент внимателно пусна уреда в джоба си.

— Работи ли? — попита го тя.

— Боли, но трябва да се надявам.

Блум седна срещу него. Вече си беше взел кафе, заедно с брой на „Ню Йорк Таймс“, макар че, изглежда, все още не беше отварял вестника.

— Има ли нещо общо със случилото се?

— Ловни сачми — каза той. — Получих увреждане на нерв в ръката и няколко фрактури на костите. Претърпях операция, но трябва да поддържам набор от движения и мускулен тонус. Физиотерапията помага. Масажът също работи.

— Да не би да ме молите?

— Да не би да ми предлагате?

— Хората може да се разприказват.

— Да не говорим за съпруга ви.

— Сигурна съм, че ще разбере, щом е за медицински цели.

— Сигурен съм, че няма.

— Вероятно сте прав.

Нима флиртуваха? Блум не помнеше последния път, когато беше флиртувала с някого. Не флиртуваше даже с мъжа си. Като че нямаше

особен смисъл.

Ларейн Улесен дойде и взе поръчката ѝ за кафе. На Блум ѝ се стори, че тя може, без да иска, да ги е чула. Едва се удържаше да не се разхили, но битката беше мъчно извоювана. Блум изпита облекчение, когато тя отиде да направи кафето.

— Имате ли нещо против да ви попитам как сте иначе? — каза тя. Той извърна поглед.

— Главно болки и болезки. Изпитвах известен... дискомфорт, след като ми извадиха бъбрека, но след седмица-две премина. Получавам главоболия. Чести главоболия. Получих наранявания по гърба, няколко стросени ребра, счупена ключица, няколко дупки, където не би трябвало да има такива. Правиха ми няколко кожни присадки, което боли като нищо друго на тоя свят, и ще последват още, но засега ми стига.

По-слаб съм от преди. Това е най-гадното. Лесно се уморявам. Освен това ми се гади. Преди няколко дни загубих равновесие на плажа и ако детето на Уинтър не беше дошло, сигурно още щях да съм там, когато приливът дойде. А най-странното е, че понякога се затруднявам с думите. Поглеждам нещо и знам какво е — маса, стол, книга, — но щом се опитам да го опиша, излиза съвсем друга дума. В началото се случваше много често, сега по-рядко, но е обезсърчаващо. И срамно.

Той отново я погледна.

— Дали не споделих повече, отколкото искахте да знаете?

— Не. А и аз сама попитах. С дясната ръка ли стреляте?

— Да, но не съм държал често оръжие след онази нощ.

— Възнамерявате ли да го направите?

— Не съм се замислял особено.

В този момент тя забеляза нещо — леко трепване — и разбра, че я лъже. Какво ли причинява на увереността на един мъж да се окаже на косяк от вероятността да бъде жестоко убит в собствения си дом, да лежи в собствената си кръв с разкъсано от парчета метал тяло? Възстановяването му трябва да е не просто физическо, но и психическо, и емоционално. Отиването в Мейсън поинт и изследването на колата на Бруно Пърлман можеше да се счете за разновидност на упражняването на захвата: средство за проверка, за укрепване...

Капучиното ѝ дойде. Ларейн беше направила някакъв опит за артистизъм с пяната, но не ѝ се беше получило. Можеше да е сърце или пък усмихнато лице. Можеше и нищо да не е. Ларейн побърза да се оттегли, доста далеч, че да не чува. Беше достатъчно умна, че да не се опитва да подслушва началника на полицията. Всъщност изобщо не беше от типа хора, които надават по едно ухо, което я превръщаше в рядкост за Бореас. Като умреше, можеха да я препарират и да я изложат като пример за подражание за добри обноски.

— Е — започна Блум, след като отпи от кафето.

— В колата нямаше карти — каза Паркър.

— Не, нямаше.

— Това не ви ли притеснява?

— Не особено. Някой изобщо ползва ли още хартиени карти?

— Аз използвам.

— Сериозно?

— Обичам да знам къде съм бил и къде отивам, не просто къде се намирам в момента. Освен това понякога е по-добре да не оставяш следи от местата, на които си бил.

— Да не признавате за извършено престъпление?

— С колко време разполагате? Чували ли сте за човек на име Борис Кейл?

— Звучи ми познато, но не мога да кажа защо.

— Убил новото гадже на бившата си в Провидънс, Роуд Айлънд, преди година-две. Не познавал града, така че вписал адреса на човека в джипиеса си. Открили го толкова бързо, че кръвта още не била засъхнала по пода, когато ченгетата го арестували.

— Полезен урок. Да се върнем на Пърлман — на теория човек може да следва път 95 от Флорида чак до Мейн.

— Само до Хюлтън.

— А тук не е Хюлтън.

— По-красиво е от Хюлтън.

— Това не е трудно.

— Не, наистина не е — съгласи се Паркър. — Нещо за телефона?

— Помолих шерифството в окръг Дювал да огледат апартамента на Пърлман, да видят дали ще намерят някакви сведения или следи от лаптоп или настолен компютър. Ако потвърдим данните за телефона му, можем да се свържем с телефонната компания и да проверим на

кого се е обаждал наскоро, особено ако е някой тукашен. Сигурно ще поискат съдебна заповед, но ще му мислим, като му дойде времето.

— И все пак е странно, че не е имал атлас или поне карта на щата, от онези, които раздават в информационните центрове, когато прекосяваш границата.

— Възможно е да е използвал джипиес приложение на телефона си — каза Блум.

— Ако приемем, че е имал такъв.

— Той е мъж в средата на четирийсетте. Може и да е бил изключение, но вероятно няма да сбъркаме, ако предположим, че е притежавал телефон.

— Който, при условие че е влязъл сам във водата, е взел със себе си?

— Възможно е.

— На кого му е притрябвал телефон, ако ще се самоубива чрез удавяне? — попита Паркър. — А и забелязах нещо на предното стъкло на колата му. Може и да греша, но на него имаше кръгъл отпечатък, от онези, които остават от лепящата част на стойките за мобилен телефон или джипиес. Забелязах го само защото беше по-чист от останалата част от стъклото. Намерихте ли нещо такова в колата?

— Ако бяхме, щеше да е включено в списъка. Не, нямаше нищо подобно.

— И отново — каза Паркър, — що за самоубиец взема стойката за мобилен телефон или джипиес със себе си, когато влиза в морето? Не му е трябвал джипиес да намери мястото, на което отива.

Блум се размърда в стола. Не че наистина ѝ се искаше причината за смъртта на Пърлман да е самоубийство, но ако не беше, животът в Бореас щеше да стане много сложен. Имаше и още нещо, онова, което все още не беше споменала пред този мъж...

— Той имаше поредица от номера, татуирани на лявата предмишница — каза му тя. — Лойд Крамър ги откри, докато прибираще дрехите му. Не ви го споменах преди. Така де, аз... — Не знаеше защо изпитва нужда да се извинява. Просто беше така.

— Няма нищо — каза Паркър. — Не беше моя работа, докато не избрах да се опитам да я направя такава. Какво имате предвид под номера?

— Не са еднородни. Единият е от четири цифри, другият от шест, после следват още два от четири цифри, но започват с буквата „А“. Изглеждат като професионална работа — в смисъл че не са правени в затвора. Направих снимка.

Тя извади телефона си от джоба, изнамери снимката и му го подаде. Номерата се нижеха хоризонтално по ръката, един под друг. Той ѝ върна телефона.

— Очевидно не са татуировки на банда — каза му тя. — Освен ако счетоводителите си нямат банди.

— Може да са номера от концентрационен лагер — каза Паркър. — С име като Пърлман, вероятно е бил евреин.

— Фамилията на съпруга ми е Блум, а двамата с него не сме евреи — възрази тя.

— Ако името ви беше Пърлман, мисля, че щяхте да бъдете.

Тя прие довода му.

— Но Пърлман е твърде млад, за да е бил в лагер през Втората световна война — каза тя. — И защо тогава ще са четири реда?

— Не знам — отвърна Паркър. — За да му напомня? В памет на някого или нещо такова?

Блум призна, че има известна логика, макар че оставаше отворена и за други възможности.

— Предполагам, че мога да поразпитам — каза тя. — Струва ми се, че в Бангор има православна синагога, а и в Портланд трябва да има поне една. А и винаги може да се разчита на Гугъл.

Тя набързо потърси информация през телефона.

— Боже, има много неща за номера от концентрационни лагери. Използвани са за идентифициране на затворници в Аушвиц, и само там. Ей, това не го знаех. Май само от един поглед на тази статия излиза, че може наистина да са лагерни идентификатори.

— Може ли пак да погледна номерата?

Тя отново му подаде телефона и той си ги записа в тефтера „Молескин“, който извади от джоба на якето си.

— Можех просто да ви ги изпратя на телефона — каза тя.

— Обичам да си записвам.

Тя подмина репликата без коментар.

— Познавам един човек в Ню Йорк — равин, — който може би ще може да ни помогне — каза ѝ той. — Ако са номера от Аушвиц,

сигурно има начин да ги свържем с фактическите затворници.

— Възможно е те да нямат нищо общо с попадането на Пърлман в океана.

— Не пречи да попитаме.

— Окей, но също така смятам, че трябва да уведоим местната синагога, че останките на Пърлман са тук. Не знам много за заупокойните ритуали на евреите, но помня, че предпочитат да заравят мъртвите до двайсет и четири часа, а вече са минали повече.

— Ще ви намеря отговор и на този въпрос. Не че можете да направите много за него, докато не бъде извършена аутопсията.

Говориха си, докато кафето на Блум изстина. Зачуди се дали да не си поръча второ, но реши да не го прави. Имаше задачи за вършене, включително и тази, официално да назове по име Пърлман пред пресата. А и не беше препоръчително да прекарва с Паркър повече от необходимото време на подобно публично място. Откакто беше тук, други хора бяха дошли, после си бяха заминали и сигурно бяха забелязали, че разговарят.

— Може би греша — заяви тя и стана да си върви, — но ми прави впечатление, че като че ли не горите от желание да разговарям с когото и да било от местните, или дори от околността, било то евреин или човек, който познава еврейската история и традиции.

Паркър направи знак на Ларейн да му долее.

— Ами ако смъртта на Пърлман не е била самоубийство? — попита той. — Фактът, че е евреин, може да е абсолютно несъществен. Но пък може и да не е. Ако е убит, е хвърлен във водата с надеждата да си остане там, но теченията са предали убиеца му. Не знам какъв процент от населението на този щат са евреи, но надали е повече от един, ако има и толкова, и само неколцина от тях живеят толкова на север. Ако смъртта му има връзка с вярата му, то трябва да сме внимателни да не допускаме тази малка общност от хора да разбере, че любопитстваме за обстоятелствата около нея. Във всеки случай все още не. Не и докато не разберем повече за тези татуировки, и то от безпристрастен източник.

— Не вярвате, че се е самоубил, нали? — каза Блум.

— Знаете ли, виждал съм няколко случая, в които онова, което приличаше на самоубийство, се оказваше нещо съвсем различно. Един от тези случаи едва не доведе до моето убийство. Възможно е просто

да не съм извадил късмет, но това ме направи подозрителен. Имам усещането, че тук има нещо нередно, а така и изглежда.

— А ако се усеща и изглежда нередно...

— Именно.

— Ако сте прав и се окаже, че е някакъв род престъпление от омраза, тук ще цъфнат не само щатската полиция, но и ФБР.

— Ако се замислиш, всяко убийство е някакъв род престъпление от омраза — каза Паркър.

— Много философско. Ще платите ли кафето?

— Разбира се.

— Благодаря.

— За мен е удоволствие.

Той не проследи с поглед заминаването ѝ. Видя отражението му в огледалото на стената, а той вече си четеше вестника.

Внезапно изпита прилив на разочарование.

По-късно този ден, тъкмо когато слънцето започваше да залязва, Паркър вървеше по брега към къщата, обитавана от Рут и Аманда Уинтър. Носеше торба от „Улесен“, съдържаща селекция от книги за юноши, повечето подбрани от Ларейн Улесен, включително илюстрирано издание на „Момичето, което обичаше Том Гордън“ от Стивън Кинг, която според него Аманда може би щеше да хареса. Не се тревожеше, че може да е прекалено страшна за нея. Аманда Уинтър не му правеше впечатление на момиче, което се плаши лесно. В торбата имаше още единствената бутилка кашерно вино от универсалния магазин на Чандлър, купена като подарък за добре дошли за Рут Уинтър — стига изобщо да пиеше вино, било то кашерно или друго — и като един вид извинение за причинената тревога, когато дъщеря ѝ му беше помогнала.

Колата на Рут, крайслер „Неон“ от 1999 г., беше паркирана зад къщата, но никой не му отвори, когато позвъни на звънеца, а и мястото беше притихнало. Върна се на плажа, където му се стори, че вижда два силуета да вървят в другия край на ивицата. Замисли се дали да не остави торбата с книжките и виното пред вратата, но нямаше писалка, за да напише бележка, а не искаше да се връща до своята къща само за това. Вместо това реши да седне на люлеещия се стол на верандата и да изчака да се върнат. И без това нямаше друга работа. Беше оставил съобщение на равин Епщайн в Ню Йорк, в което му разказа за

Пърлман и за татуировките. Знаеше, че ще му върне обаяването веднага щом се сдобие с някакви отговори.

Епщайн му навя спомени за Лиат, нямата жена, която закриляше равина. Паркър усети лек прилив на желание при мисълта за нея, първият от — както му се струваше — доста дълго време. Лиат беше последната жена, с която беше спал, а Анхел му каза, че докато е лежал в безсъзнание в болницата, тя е стояла до него и че никой — нито щатската полиция, нито полицейското управление на Портланд, нито дори нередовните федерални — не е намерил за уместно да я разубеди от намерението ѝ да бди над него. Когато излезе от комата, нея вече я нямаше. Не че вярваше, че би спала с него отново. Приемайки го в леглото си, и то само веднъж, тя се бе опитала да научи някаква истина за него. Беше тест, който той бе преминал, но на косъм. Ако не беше, тя със сигурност щеше да го убие.

Хрумна му, че може би трябва да е по-внимателен в избора си на любовници.

Взе една от книгите от торбата: „Из объркания архив на госпожа Базил Е. Франквайлер“ на И. Л. Кьонигсберг, която помнеше, че е чел като дете, въпреки че бе подбрана от Ларейн Улесен. Вече беше преполовил първата глава, когато спря за малко и погледна към рамката на вратата.

Малката мезуза в калаения обков я нямаше.

Щайгър не се беше мил, откакто приключи с Пети Тедеско. Обаче спази обещанието, което беше дал на съпруга ѝ — да повика линейка, щом всичко свърши. Сигурно е била още топла, когато са пристигнали. Заситен и замаян от кръвта, той се върна обратно в мотела едва ли не в ступор, без да мисли за евентуалните последици, ако бъде спрял от полицията или ако някой го види да се връща в стаята си. Но той не мина покрай никого, не привлече никакво внимание върху себе си, а тъй като стаята му беше на първия етаж, успя да паркира точно пред нея и да влезе, без да бъде забелязан. Сигурно бе извадил късмет, но с него винаги беше така. Свали омазаните си дрехи и ги прибра в найлонова торба, после изблиза кръвта от пръстите и лицето си. Вече беше засъхнала, но още можеше да я подуши. Легна на леглото, включи телевизора и натисна копчето за заглушаване на звука. Остана така до края на деня, с табелка „Не ме безпокойте“ на вратата и закачена за райбера верига. Не чуваше и не виждаше нищо, на екрана на телевизора се редяха образи без връзка и смисъл — статичност в цветове и форми. Той просто преживяваше наново времето с Пеги Тедеско.

Дори стомахът вече не го болеше.

Към реалността го върна позвъняването. Онази специална мелодия, която използваше за този човек и за никого друго, успя да го разбуди.

— Какво си направил? — попита гласът.

— Каквото се очакваше от мен — отвърна той. — Принудих ги да замълчат.

— Трябваше да бъдеш дискретен.

— Поувлякох се.

— Ще има последици. Привлякъл си внимание.

— Във всички случаи щеше да бъде привлечено внимание.

Погледна към левия си показалец. Под нокътя му имаше кръв. Осмука я с език.

— Пърлман беше ли казал на Тедеско?

— Да.

— А на друг?

— Според Тедеско, не. Пърлман не е имал много приятели. Тедеско е бил единственият.

— Тръгвай — каза гласът. — Замини на север. Наблюдавай Рут Уинтър.

— Направила ли е още нещо?

— Не. Беше предупредена.

— А ще се вслуша ли?

— Да, заради детето.

— Ами ти?

— Аз си имам друга работа. Но разбери едно: няма да предприемаш нищо, без преди това да си го съгласувал с мен. Ясно ли е?

Щайгър се беше заел да изчопли кръвта с кучешкия си зъб. Струваше му се, че все още усеща вкуса ѝ.

— Ясно е.

Последва дълга пауза.

— Много лошо ли нарани жената на Тедеско? — попита гласът.

— Какво те интересува теб?

— Не одобрявам садизма.

— Изгубил съм форма. А и бях забравил колко много ми харесва всичко това.

Връзката прекъсна. Щайгър затвори телефона. Човекът отсреща го беше накарал малко да се засрами от поведението си, но само малко. Предположи, че погледнато отстрани, онова, което беше причинил на жената Тедеско, наистина изглеждаше странно, но поне той изпитваше удоволствие от него. Другият обаче досега бе убивал само веднъж — е, добре, поне докато последните събития не го бяха тласнали към по-нататъшни действия, — и то без удоволствие, макар че не беше изпитал и кой знае какво разкаяние. От друга страна, той не беше професионалист като Щайгър. Беше най-обикновен фанатик. Странна работа, как ставаха тия работи — съучастникът на Щайгър беше убил любовника на Рут Уинтър, бащата на детето ѝ. А сега, ако не изникнеше друга възможност, можеше да му се наложи да убие и самата Рут.

Щайгър се окъпа, после използва белина да дезинфекцира пода на банята, облече се и освободи стаята. Сложи изцапаните с кръв дрехи във втора торба, купи кутия с течност за запалки от един магазин за цигари и изгори торбата в контейнер за боклук зад изоставен търговски център на север от Джаксънвил. Кара в продължение на двайсет и четири часа, почти без да спира, само за кафе и два пъти за дрямка, с пълното съзнание, че пътува по същия маршрут като покойния Бруно Пърлман. Чудеше се какво ли е да се удавиш. Опита се да си го представи, но умствените му способности не бяха добре приспособени за проникване в чуждото съзнание. Емпатията не му беше присъща.

Умората най-сетне го обори малко след като излезе от Бостън. Нае си стая в евтин мотел на Път I и изяде изстиналите хамбургери, които беше купил по пътя. Спа едва няколко часа, на спуснати завеси, преди болката в стомаха да го събуди. И все пак му беше достатъчно.

Отново се качи в колата и потегли към Бореас.

Рут и Аманда Уинтър се върнаха вкъщи и завариха детектива да ги чака на верандата с книга, подпряна на лявото бедро. Рут не знаеше колко дълго беше стоял там, но, изглежда, не беше прочел повече от няколко страници. Наблюдаваше я замислено, докато се приближаваха, и макар да ѝ се усмихна, в усмивката му имаше нещо диво и тя се почувства ужасно разголена пред погледа му. Не го искаше тук. Знаеше кой е той. Тъкмо тази сутрин беше чула някой да го споменава в универсалния магазин на Чандлър. Отбил се там по-рано да купи вино и непозната на Рут жена изкоментира пред нея колко е странно, че на брега е изплувало тяло малко след като „този мъж“ се преместил в Бореас. Едуин Уийкс, който през повечето дни работеше на касата в магазина, ѝ каза да не приказва подобни глупости и всички се разсмяха, дори Рут, но го направиха по начина, по който хората отказват да приемат някоя истина, която не искат да чуят изречена на глас.

Това, долови Рут, беше човек, който надушва тайните така, както прасетата надушват трюфели.

За разлика от нея Аманда се зарадва да го види. Попита го как е, а той отвърна, че е добре. Каза, че ѝ е донесъл няколко книги, за да ѝ се отблагодари за добрината, и ѝ се извини, че е започнал едната, докато е чакал двете с майка ѝ да се приберат. После подари на Рут виното в знак на извинение за тревогите, които сигурно ѝ бе причинил, вследствие на което тя нямаше как да не го покани вътре, защото имаше чувството, че това би било не просто грубо, но можеше да погъделичка и онези ми ти негови сетива. Беше почти сигурна, че е дошъл само по причините, които сподели — да благодари на Аманда и да се извини на нея самата, но нямаше как да е убедена. Тъй като другото нещо, което бе дочула, докато пазаруваше, беше, че Паркър и началник Блум са забелязани да разговарят в „Улесен“, а и някой отбеляза, че Дан Райни бил сигурен, че е видял Паркър на брега — точно на мястото, където бе изплувало тялото.

И така, двамата с Паркър седнаха на кухненската маса, докато тя направи кафето. Беше си донесла кафемашината „Неспreso“ в Бореас. Установила бе, че вече не може да живее без нея.

— Мога да отворя виното, ако предпочитате.

— Не, то е за вас. А и без друго се старая да внимавам, що се отнася до алкохола.

Тя донесе две чаши кафе на масата. Аманда си избра мляко. Взе го на дивана в дневната и скоро потъна в една от книгите, привидно забравила за възрастните в съседната стая.

— Голяма щастливка сте — каза Паркър, сочейки Аманда. Въпреки че ходеше на пръсти около този мъж, Рут не успя да скрие, че комплиментът я поласка.

— Знам — каза тя. — Като оставим настрана болестта ѝ, почти не създава неприятности.

— Тя ми спомена, че понякога боледува.

— Страда от Синдром на хроничната умора. Лекарите постоянно ни казват, че ще отшуми, и ние само чакаме, но засега — нищо. Има дни, в които ми се налага да потискам порива си да я увия в одеяла и да ѝ забраня да излиза от къщата, да не би да я сполети нещо лошо. — Тя потрепери и сините дълбини на очите ѝ се замъглиха, сякаш нещо беше размътило тинята на дъното. — Понякога си мисля, че сме оставени тук само за да се грижим за децата си, докато не станат готови да се погрижат сами за себе си.

— Подобни мисли спохождат всички ни — каза той, а в съзнанието на Рут спонтанно проблесна прочетеното и чутото за него, за детето, което беше загубил, за съпругата, загинала заедно с него. Какво да кажеш в подобни моменти?

Нищо, реши тя. Нищо не казваш.

— А как сте?

— Възстановявам се — каза той.

— В града говорят за вас.

— Говорят за всички.

— Не така, както за вас.

— Всички влачим историите си със себе си.

Рут го стрелна с поглед, но той сякаш наистина говореше единствено за себе си. И все пак искаше да го отклони от следата.

— Съжалявам, толкова съм груба! Трябваше да ви предлага нещо с кафето. Имаме курабийки.

— Всичко е наред, наистина. Кафето е чудесно. Не бих искал да го развалим, като намесим и друг вкус.

— Щом така предпочитате...

Опипваха предпазливо темите около детайлите на живота на другия. Тя забеляза, че той не си вре носа в работите ѝ — като начало нямаше въпроси за бащата на Аманда. Накрая стигнаха и до причините да дойдат в Бореас.

— Смяна на пейзажа — излъга Рут, внимателно заобикаляйки лъжата. — Там, където бях, се чувствах като в кафез.

— Аманда ми разказа, че преди сте живели близо до баба ѝ.

— Точно така — отговори Рут, забила поглед в чашата с кафе.

— Понякога е трудно. Моята дъщеря живее с майка си в едни преустроени помещения на територията на имота на нейните родители във Вермонт. И макар Рейчъл много да харесва родителите си, на моменти ѝ се иска да избяга на Бермудските острови. Че даже и в Сибир.

— На колко е дъщеря ви?

— На шест, но по прилича на двайсет и шест годишна. Казва се Сам. Ще дойде тук вдругиден. Всъщност ще я взема от Бангор и ще остане при мен няколко дни. Може би Аманда ще поиска да се запознаят.

Преди Рут да смогне да отговори, Аманда се включи с едно „Да, моля!“. Ех, това дете, помисли си Рут — създава впечатление, че е потънала в книгата, но или разполага с вътрешен радар, който улавя всичко интересно, или тайничко е подслушвала целия разговор от самото начало. Майка ѝ я заподозря във второто. Именно затова винаги внимаваше какво говори по телефона, когато Аманда беше наблизо.

— В такъв случай имаме уговорка — каза Рут.

— Така изглежда.

— Добре, обадете ми се или просто елате. Няма да правим кой знае какво. Ако я караме полека, с повечко късмет Аманда ще се чувства достатъчно добре, че следващата седмица да се върне в училище.

Дълбока въздишка от дневната приветства този неин изблик на надежда.

— Знаеш, че си отегчена — каза ѝ Рут. — Добре ще ти се отрази да ходиш на училище.

— Не съм чак толкова отегчена. — Втора въздишка.

Рут завъртя очи към небето и изпрати Паркър до вратата.

— Още веднъж благодаря за виното и книгите. Нямахме нужда, но въпреки всичко е много мило от ваша страна.

Той отвърна на благодарностите ѝ с кимване и облегна дясната си ръка на рамката на вратата. Потупа там, където преди стоеше мезузата. Две дупки от гвоздеи бележеха мястото.

— Тук нямахме ли някакъв орнамент или нещо подобно? — попита. Видя, че тя умува в търсене на отговор.

— О, да. Онова. Аз просто не държа много на него. Ще намеря с какво друго да го заменя.

— Нещо друго еврейско?

Погледите им се срещнаха. Тя скръсти ръце на гърдите си.

— Не съм решила.

Той кимна.

— Довиждане, Рут.

— Довиждане — каза тя и добави: — Ще се видим с вас и дъщеря ви през уикенда.

— Очаквам го с нетърпение — отвърна той, а тя изчака, докато той стъпи на пясъка, преди да затвори вратата.

Някак си съумя дори да му помаха за довиждане.

Щайгър наблюдаваше от дюните как гостът напуска къщата на Уинтър в чезнещата светлина. Беше прекарал там доста време. Зачуди се дали не чука жената Уинтър. За него беше без значение, че детето ѝ явно е в къщата заедно с тях. Щайгър беше прекарал толкова време сред хора, за които моралът беше непознато понятие, че чисто и просто приемаше, че цялото човечество прилича на него в низостта на апетитите си.

Дали този мъж чукаше Рут Уинтър, или не, само по себе си не касаеше Щайгър. Ако му се отдадеше шанс, сигурно и той щеше да я изчука, но това не беше от този тип задачи, все още не. Онова, което го притесняваше, бяха разговорите в леглото. В момента жената Уинтър беше насъбрала много болка и смут в себе си и докосването на един непознат можеше да се окаже тъкмо капката, която да прелее чашата. Ако се разприказваше, кой знае до къде можеше да се стигне? Е, Бруно Пърлман знаеше, както и Лени Тедеско и жена му, но никой от тях не беше в състояние да обясни възможните последици от бърливостта на когото и да било.

Първата стъпка, помисли си Щайгър, е да установи самоличността на мъжа.

Втората, при необходимост, е да го затрие от лицето на земята.

На 19-и ноември 1900 г. в Портланд, Мейн, се ражда жена на име Милдред Елизабет Зиск. След повторната женитба на майка ѝ през 1911 г. името ѝ е променено на Гиларс, а когато Милдред е на шестнайсет, семейството се мести в Охайо, където тя учи драматично изкуство в Уеслианския университет. Накрая се преселва на изток в Ню Йорк, за да си търси работа, където е наета от „Reichs-Rundfunk-Gesellschaft“, Немското държавно радио.

Когато нейният годеник, родом от Германия, е убит на Източния фронт, тя попада под влиянието на Макс Койшвиц, програмния директор на НДР за САЩ, който излъчва по радиото антисемитска и антибританска пропаганда под името д-р Андерс. Гиларс и жененият Койшвиц стават любовници и работят заедно по радиопредаване,

наречено „Дом, свиден дом“, замислено с главната цел да предизвика носталгия у американските войски, воюващи с германците в Северна Африка. И така, Гилард се превръща в първата Аксис Сали^[1]. Излъчвайки под името Мидж^[2] и посредством обмислена употреба на музика, тя се възползва от тревогите на войниците за мисията им, за офицерите, за жените, които ги чакали у дома, за онова, което ги очаквало след войната. Пропагандата била непохватна и до голяма степен неефикасна, но американските войници харесвали избора на музика. Ако не друго, Гиларс имала добър музикален вкус, със засилен уклон към суинга.

Гиларс продължава да излъчва от Берлин до капитулацията на германците, след което се изгубва в следвоенния хаос, но министърът на правосъдието на САЩ е решен да я издири. С нея се свързва и псевдонимът Барбара Моме и паяжината започва да се разплита, когато търговец на антики продава маса на жена със същото име, което отвежда военните до адрес в британската част на Берлин през март 1946 г. Гиларс е арестувана и върната в САЩ, за да бъде съдена, като взема със себе си единствено снимка на вече покойния си любовник. Лежи дванайсет години за измяна във Федералното исправително заведение за жени в Алдерсън, Западна Вирджиния, преди да бъде пусната на свобода през 1961 г., след което става учителка в женския католически манастир на Сестрите на бедното дете Исус^[3], край Кълъмбъс, Охайо. Умира, никому неизвестна, през 1988 г.

В покоя на дома си Човека Пъзел слушаше възстановка на едно от радиопредаванията на Аксис Сали. Беше го сглобил сам, разнообразявайки записите на нейния глас с лек немски акцент с мелодии от епохата, която обичаше.

Като американец на американец — мъркаше Сали, — кажете ми, обичате ли британците? Ама, разбира се, че не. А обичат ли ни те? Е, ами бих казала, че пак не...

Гласът ѝ заглъхна, когато от плейлиста зазвуча Каунт Бейзи с „Приспивна песен на Бърдленд“. Чак когато Ърл Щайгър потропа на прозореца му, Човека Пъзел неохотно се откъсна от мечтанията си, за да му отвори.

[1] Псевдоним, даван на жени радиоводещи, които разпространяват пропаганда на английски език за Страните от Оста през Втората световна война. — Б.пр. ↑

[2] Мушичка. — Б.пр. ↑

[3] Римокатолическата женска религиозна конгрегация, основана в Аахен през 1844 г. за подкрепа и обучение на бедни, осиротели и мизерстващи деца, особено момичета. — Б.р. ↑

Паркър не се разбуди постепенно, а направо скочи в леглото, главата му щеше да експлодира. Виждаше всичко на петна, болезнено нажежени до бяло взривове светлина, като фосфорни пламъци в нощта. Почувства как сачмите разкъсват скалпа му и се загнездват в черепа. Опита се да се прикрие от тях и се прекатури на пода, стиснал глава в ръце, докато куршумите раздираха тялото му, докато един от тях му счупи ребро, втори прониза горната част на таза му и запрати костни частици в червата му. Последва трети, който спуска бъбрек, и сега всеки един рецептор за болка в тялото му пламна.

Сви се на кълбо на голите дъски на пода, с широко зяпнала в агония уста, агония както истинска, така и припомнена, вече неспособен да отличи едната от другата. Главоболието беше най-лошото досега: силата му активизираше наново болката в полузарасналите рани и го връщаше в онази нощ в Скарбъроу, когато се влачеше по земята в дома си, оставяйки кървава диря подир себе си, молейки се да дойдат по-скоро и да сложат край на всичко.

Болката, колкото и невероятно да беше, стана още по-свирепа. Белегът, останал от лапаротомията — вертикалният разрез на корема, с който го отвориша след стрелбата — започна да пари и му се стори, че може да усети как оставените от дренажа дупки се разширяват и отварят. Пробва да стисне зъби, докато всичко отmine, и в угълчетата на очите му избиха сълзи, но изпита облекчение. Беше сигурен, че тази нощ, след всичко преживяно, няма как да не умре.

Някой положи на челото му прохладна ръка; кожата беше така студена, сякаш беше обсипана със скреж. През сълзите видя, че тя проблясва на лунната светлина, блещукаше като светлината на мъртви звезди. Нечий глас заговори:

tate

и той усети студенината на дъха ѝ и подуши аромата на един свят отвъд този тук. Започна да трепери, тъй като допирът ѝ изгаряше мразовито, но агонията бавно стихваше, раните прекъсваха своята

песен, а устните ѝ докоснаха бузата му и оставиха знак, който щеше да вижда в огледалото дни наред.

тихо тате тихо

И той лежеше на пода в трескав сън, докато мъртвата му дъщеря го утешаваше.

На следващия ден щатската полиция на Мейн направи първия си пробив в издирването на Оран Уайлд.

Оран имаше смартфон, който бе използвал само веднъж след сутринта на убийствата — когато изпратил на най-добрия си приятел, Клайд Маршъл, връзка към статия в „Реддит“^[1] за оръжията, използвани във филма „Последният оцелял“, който беше гледал по кабелната предната вечер. Тази връзка, сама по себе си относително невинна — Оран просто бе идентифицирал оръжие, което бе използвал в най-различни игри за „Плейстейшън“ 3, — беше приета от полицията за поредното доказателство за емоционалната му неуравновесеност. Това откритие бе довело до двайсет и четири часовия разпит на Клайд Маршъл за това дали предварително е знаел нещо за събитията в къщата на Уайлд. В крайна сметка Маршъл бе пуснат, без срещу него да бъде повдигнато обвинение, но започнаха да следят и неговия телефон. И когато този на Оран Уайлд най-сетне се включи отново, именно на Маршъл той изпрати следното съобщение:

„Добре съм, Клай. Трябва само да си изясня някои работи. Всичко това е една голяма грешка. Не исках да става така. Ще ти обясня, когато мога. Оран.“

Макар телефонът да беше изключен веднага след изпращането на съобщението, батерията му не беше извадена, което позволи на щатската полиция на Мейн да постави началото на процеса на триангулация. Проследяването беше почти приключило, когато Оран очевидно си даде сметка, че е забравил за батерията, при което сигналът се загуби, но не и преди полицията да е стеснила местоположението на източника му до местност от два и половина квадратни километра, намираща се в гробището за ветерани край Аугуста.

И тъкмо там откриха тялото на бездомника.

Името му беше Ричи Беноа и беше ветеран от първата война в Ирак, наркоман и баща на три деца от две различни жени, за никоя от които така и не беше намерил време да се ожени. Понасял несгоди на

приливи и отливи в продължение на, кажи-речи, пет години и загинал от три прободни рани в гърдите от нож с късо острие, който бе намерен близо до тялото. Въпреки че не носеше никакви документи за самоличност, Беноа беше всеизвестен в околността главно защото почти нямаше магазин за хранителни стоки в Аугуста, от който в някакъв момент да не е бил изхвърлян за опит за кражба. Отпечатъците от пръсти по ножа съвпадаха с тези, иззети от спалнята на Оран Уайлд, а последващата съдебномедицинска експертиза разкри следи от кръвта на Оран по пръстите на дясната ръка на Беноа, което сочеше към вероятна борба, при която Беноа бе одрал или наранил по друг начин момчето. Според текущото тълкувание на събитията, изглежда, Оран е убил Беноа, за да открадне малкото му пари, макар че съществуваше и предположение, че между двамата е възникнал някакъв спор, вероятно когато Оран се натъкнал на спящия на улицата Беноа, или обратното.

Поставиха барикади на всички главни и второстепенни пътища във и около Аугуста, а полицията започна да претърсва района около гробището за гаражи, мазета, празни парцели, контейнери за смет — всяко място, на което един тийнейджър би се опитал да се скрие от преследвачите си.

Но от Оран Уайлд не бе открита и следа.

---

[1] Reddit — социален, новинарски сайт, в който регистрираните потребители могат да споделят връзки на всякаква харесана в интернет информация. — Б.р. ↑

II

Тя се изправи лице в лице с Барби по време на досъдебното производство — или l'instruction, както го наричат французите — и когато го попитаха дали я разпознава, той каза: „Ако си бил в затвора в продължение на седем месеца, винаги е приятно да видиш привлекателна жена.“ Когато Симон Лагранж каза, че забележката му я обижда, той отвърна: „Проблемът ви е, че не носите на шеги.“

Бившият офицер от Гестапо Клаус Барби, известен като Касапина от Лион, в диалог със Симон Лагранж, която на тринайсетгодишна възраст е била бита и разпитвана от него в щаба на Гестапо в Лион, преди да бъде изпратена в Аушвиц.

Из „Гласове от процеса Барби“, от Тед Морган, Ню Йорк Таймс, 2 август, 1987 г.

Докато полицията се тълпеше в Аугуста, телевизионен новинарски екип издири една от майките на децата на Ричи Беноа, жена на име Мюриъл Ландлър, която живееше в най-малкия апартамент, който репортерът някога бе виждал и който изглеждаше дори по-тесен поради наличието на две деца и три котки. Ландлър, изглежда, искрено се разстрои, когато чу за смъртта на Беноа, но въпреки това успя да се договори да ѝ платят хиляда долара на ръка, преди да проговори пред камерата, за да изплати дълга си към търговеца на автомобили, извадил колата ѝ от движение чрез имобилайзера на таблото, въпреки че бе закъсняла с вноската едва с четири дни.

— Кой казва — заобяснява на репортера, докато прибираше парите в джоба си, — че шибаните технологии правят живота ни по-лесен? Преди десет години щеше да им се наложи да изпратят някой дебел скапаняк да ме намери.

Репортерът леко пребледня и я помоли да не ругае пред камерата.

— Че кой ругае? — попита Мюриъл.

— Вие току-що го направихте.

— Така ли? Мамка му.

В крайна сметка им се наложи да я цензурират със звуков сигнал само веднъж, което, предвид обстоятелствата, приеха за малко чудо.

Епщайн се обади, докато Паркър вземаше второ обезболяващо. Помогна за туптенето в главата, но не свърши особено за гаденето.

— Къде си? — попита Епщайн.

— В Бореас. Той е...

— Знам къде е. Чудя се дали да не намина да те видя.

— Кога?

— След няколко часа, струва ми се.

— Сериозно ли?

— Кога не съм бил сериозен? Лиат ще ме докара. Помниш я, нали?

О да, помисли си Паркър. Да, помня я.

— Искам и да ти поискам една услуга — каза Епщайн. — Става дума за покойния Бруно Пърлман...

Епщайн и Лиат пристигнаха в Бореас малко след един на обед. Паркър ги чакаше в погребален дом „Крамър и синове“ заедно с Кори Блум. Равинът прегърна Паркър и представи себе си и жената, която го придружаваше, на Блум. Жената, Лиат, не каза нищо, при което Блум леко се наежи, докато Епщайн не обясни, че Лиат не може нито да говори, нито да чува. Това, което особено много заинтригува Блум обаче, бяха взаимоотношенията между Лиат и Паркър. В погледа ѝ се долавяше нежност, а когато го прегърна, устните ѝ леко докоснаха бузата му и тя притвори очи за миг. Когато се откъсна от него, той приближи дясната си ръка до устата, почти докосвайки устни с пръсти, след което я насочи напред към нея, едва ли не сякаш ѝ пращаше въздушна целувка. Лицето на Лиат се озари от жеста и Блум усети как ахва при вида на истинската красота на жената, останала до този момент скрита под нейната строгост.

Оказа се, че Епщайн е имал среща в Бостън и без друго е обмислял да се отклони от пътя си на север, за да посети Паркър и да види как я кара. Уведоми Блум, че е възприел последващото обаждане относно Бруно Пърлман като „смушкване от най-висша инстанция“.

Ерик Крамър, един от „и синове“-те, ги отведе до стая в мазето на погребалния дом, където тялото на Пърлман беше за кратко извадено от хладилното отделение, в което се съхраняваше. Това беше услугата, която Епщайн бе поискал от Паркър, и Кори Блум не виждаше причина да възрази. Както Епщайн обясни на Паркър, смъртта обезпокояваше не само опечалените, но и самите мъртви. Според Талмуда и Кабала душата не напуска напълно този свят, докато не мине погребението. Дотогава се намира в състояние на преход, на разединяване, поради което покойният не бива да бъде оставян сам от момента на смъртта до погребението. Там се коренеше еврейската традиция шемира, или бдение над тялото.

Но, както Ерик Крамър обясни на Епщайн, „Крамър и синове“ беше погребален бизнес от старата школа и неговите родители продължаваха да живеят на последните два етажа от сградата, тъй като присъствието на мъртвите не ги притесняваше. Така, при все че не бяха евреи, той изказа предположението, че съблюдават един вид шемира. Епщайн му благодари за добрината, но каза, че знае за Хевра Кадиша, еврейско погребално съсловие, което би могло да намери доброволци, които да играят ролята на шомрим^[1], докато не стане време за погребението на Пърлман. После равинът каза молитва над тялото, преди то да бъде върнато в мрака и студа. Епщайн мълча, докато не пристигнаха в „Брикхаус“, където си поръча салата и им заговори за номера.

Татуираните номера, както Блум вече беше установила, бяха използвани за обозначаване на затворници само в един концентрационен лагер — комплекса Аушвиц в Горна Силезия, — и то едва от 1941 г. нататък. Единствено затворниците, подбрани за работници, получавали сериен номер, обясни им Епщайн. Онези, изпращани направо в газовите камери — включително по-възрастните, слабите и децата, — нямали татуировки, макар че в първите дни на лагера, онези в лазарета, както и нарочените за екзекуция, също били татуирани на гърдите с метален печат, изработен от сменяеми едносантиметрови игли. Той позволявал татуировката да бъде направена посредством едно-единствено убождане, след което мастилото се втривало в раната.

Цифрите обикновено били татуирани на външната част на лявата ръка под лакътя, макар че някои затворници, депортирани през 1943 г., получили татуировки от вътрешната страна. Последователността на номерата се променяла във времето, съгласно новия прием и природата на въпросните затворници. Сериата, започваща с AU, означавала руски затворник, а тази със Z — циганин. А и В сериите до номер 20000 се използвали за обозначаване на мъже и жени затворници, пристигнали в лагера след 1944 г., макар че поради административна грешка серия В надвишавала 20000. Първоначалното намерение на нацистите било да стигнат и до Z, ако се наложи.

— Е — каза Епщайн, — първоначалната ви догадка е вярна: това са идентификационни номера от Аушвиц. Пърлман е изгубил четирима членове от семейството си — семейство Немироф — в лагерите:

прачичо, пралеля и техните син и дъщеря. Любопитното тук обаче е, че те не са загинали в Аушвиц. Избити са в съвсем друг лагер. Загинали са в Любско.

Епщайн не бе срещал Бруно Пърлман приживе — за пръв път го видя същия ден в „Крамър и синове“, — но беше чувал за него. Пърлман бил проблемен младеж. Извършвал дребни престъпления и в продължение на няколко години бил пристрастен към хероина. Накрая преоткрил вярата ревностно, което го накарало да започне да проучва семейството си. В действията на онези, убили семейство Немироф, той намерил отдушник на гнева си и идеята за Холокоста го обсебила. Освен това се замесил с няколко организации, преследващи неонацистки групировки, при все че Пърлман по природа и нагласи бил по-скоро саможивец и повечето хора го възприемали като дилетант, на когото не може да се разчита. Освен всичко по същество той бил погълнат от себе си и виждал всичко през призмата на Любско.

Паркър си спомни, че беше чувал това име наскоро. — Енгел. Военнопрестъпникът, когото се опитват да депортират от Ню Йорк. Той е бил страж в Любско.

— Точно така — каза Епщайн. — Той е първият, служил в Любско, когото американското правителство успява да хване. Любско е бил една гадна, гнусна малка издънка на Холокоста, все едно изобщо е имало нужда от подобно нещо.

За да разберете Любско, трябва да приемете следното — нацизмът по същество е престъпно начинание, чиято рожба е Холокостът. Нацистите са гангстери и главорези. Колкото са водени от идеологията, толкова и от парите. Истинските идеолози не вадят златните зъби от устите на мъртвите.

И да не вземете да се объркате, тук говорим за едва ли не необозрими суми, за направо невъобразимо изобилие от плячкосани вещи. Вземете например един мъж, само един: Ернст Калтенбрунер, който през 1943 г. оглавявал Reichssicherheitshauptamt, или РСХА, Главното управление за имперска сигурност на Третия райх, което отговаряло за изпълнението на Окончателното решение на еврейския въпрос. Калтенбрунер притежавал къща в Алтаузее, наречена „Вила Кери“, и когато американското настъпление го принудило да избяга,

решил да зарови богатството си в градината. Разполагал с петдесет килограма злато, петдесет сандъка със златни монети, прибори и бижута, два милиона американски долара, два милиона швейцарски франка, пет кутии със скъпоценни камъни и колекция от пощенски марки на стойност пет милиона германски марки. Било твърде много, за да успее да го зарови, затова скрил, каквото могъл. Останалото струпал на куп в една пещера и се наложило да го убеждават да не го взривява. И това е един човек — само един. Разбирате ли?

Елщайн удари силно по масата с костеливия си пръст. Паркър никога не беше виждал стария равин така превъзбуден, така вбесен.

— Не ставало дума само за обгазяването, разстрелването и изгарянето на милиони невинни мъже, жени и деца, за превръщането на Европа в една необятна погребална клада. Покрай всичко останало ставало дума за това да ограбят тези хора, да отнемат всичките им притежания, чак до очилата и косите им, дори дрехите на гърбовете им — и те били принудени да посрещнат смъртта си голи.

Елщайн възвърна присъствие на духа. Беше стигнал до същината на въпроса.

— Но нацистите се тревожели, че богатството ще се изплъзне между пръстите им — а те не искали да пропускат нищо. Затова в рамките на РСХА била сформирана част, чиято задача била да идентифицира евреи и други затворници, които биха могли да укрият леснопреносими ценни предмети — злато, бижута, изкуство, — преди да бъдат изпратени в лагерите, след което да ги притисне да разкрият местоположението им. Набирали агенти от Втори департамент, от Департамента по административни, правни и финансови въпроси, както и от отдела на Адолф Айхман IV В 4. Дейността им била засекретена до такава степен, че участвалите в Любско дори я нямат вписана в трудовия си стаж. На съюзниците им отнело години само докато установят, че „Специална администрация (А II-L)“ се отнася за Любско.

Да, имало и такива, които препоръчвали изтезанията и заплахата за незабавна екзекуция като стимул, но предвид това, че повечето от затворниците вече били третираны жестоко и знаели, че ги чака скорошна смърт, допълнителните заплахи правели заетите в А II-L непотребни. Вместо това се спрели на по-изтънчен подход — и лагерът в Любско бил създаден.

Да не повярва човек, но идеята за заблудата дошла точно от лагера на смъртта в Треблинка. Не знам дали някой от вас е ходил в кланица, но номерът е да скриеш от животните заплахата за предстоящата смърт. Така с тях се работи по-лесно. Значи, не искате да подушат кръвта и да се паникьосват до самия край, не искате и да чуват звуците, които издават онези вътре, доловили вече какво ги очаква. Повечето от хората, попаднали в Треблинка, оцелявали едва минути, преди да бъдат откарани като животни в газовите камери, но за да мине операцията с минимално количество врява и паника, влаковете със затворниците пристигали на ужким селска гара с истински разписания и цветя, а пътеката към камерите минавала през горичка. Видите ли, най-добра е тази кланица, която изобщо не прилича на кланица.

И така, Любско бил лагер на смъртта, маскиран като селско стопанство с малки бараки, тип бунгала, и минимално присъствие на охрана. Имало си хубав лазарет за затворниците, в една барака спели не повече от четирима до шестима, макар че в Любско предпочитали да предоставят отделно жилище на всяко семейство. От затворниците се очаквало да работят, но в сравнение с Аушвиц трудът бил нищожен, та дори приятен. От тях се изисквало да обработват земята, да садят зеленчуци, да гледат пилета и да извършват разни дребни задачи по поддръжката — да боядисват, да чистят, — да поддържат лагера в приличен вид. За командващ лагера бил назначен един оберщурмбанфюрер на име Лотар Пробст, заедно със съпругата му Магда. Тя била двайсет години по-млада от него и както разправят, много красива. Била, кажи-речи, перфектната жена за един есесовски офицер. Единственият ѝ недостатък бил, че не можела да го дари с децата, които той тъй силно желаел. Чия е била вината — не знам. Преди да се присъедини към партията, Магда била местен лидер в Лигата на германските момичета и се обучавала за медицинска сестра в замъка Графенек край Щутгард.

Чували ли сте за Графенек? Не? Това бил генералният щаб на Нацистката програма за евтаназия. Преди да започнат да ни изстребват, те се упражнявали върху своите — душевно болните, хората с физически увреждания, слабите, уродливите, онези, които не отговаряли на арийския идеал. Само през 1940 г. в Графенек са убити почти десет хиляди души: първо инжекция с морфин — да ги успокоят,

после газ; макар че докато стигнат до евреите, вече били зарязали морфина. След Графенек Магда обикаляла болници като част от операция Брандт, продължението на програмата за евтаназия. Тя включвала гериатрията и осакатените ветерани. След това я изпратили в Украйна в Острауш, „Източната вълна“, великата колонизация, където срещнала Лотар Пробст. Като областен командир Пробст отговарял за Actions, действията, на украино-полската граница: работел заедно с мъж на име Вилхелм Вестерхайде и в рамките на четиринайсет месеца двамата заедно съкратили еврейското население от двайсет хиляди на петстотин. Една от хитростите им била да принудят евреите от местното гето да предадат парите и ценностите си в замяна на защита от тяхна страна — която, разбира се, така и не предоставяли. Именно по тази причина Пробст бил избран за Любско — вече имал опит с измамите.

Първата група пристигнала през пролетта на 1944 г. — седемнайсет души, повечето от които евреи, включително и три деца. Дошли от Белзен и Аушвиц и най-вероятно не са могли да повярват какво им се случва. Дали им възможност да се изкъпят, предложили им чисти дрехи и прилична храна. Заварили една двойка, която вече се била нанесла — семейство Дрешер от околностите на Кобленц. Не били евреи, както казали, но били хвърлени в затвора, задето ги приютявали. Твърдели, че са в Любско от месец и са помогнали да се подготви лагера за първата група. Тук се държали с тях добре, но преди да успеят да разкажат повече, Лотар Пробст и жена му дошли да дадат разпореждания на новодошлите. Било много просто — могли да изберат да се върнат в първоначалните лагери, където щели да бъдат екзекутирани незабавно, или да намерят начин да си платят за относителните привилегии и удобства, които Любско предлагал. Дали им седмица да вземат решение.

Дотогава, разбира се, се появили слухове, както сред германците, така и сред затворниците, че войната няма да трае вечно и че е само въпрос на време Съюзниците да настъпят. За да видят края, затворниците трябвало само да оцелеят и Пробст и съпругата му им дали да разберат, че те също копнеят за лесен живот, но и че Любско ще продължи да съществува само ако набира богатство. Освен това кой ще избере да се върне към газовите камери и смъртта, ако има друга възможност? Изследваните на РСХА си били свършили работата

добре: всеки един от подбрани от тях затворници предал някакъв вид ценности. Тази информация била препратена обратно до А II–L, откъдето изпратили доверени офицери да приберат въпросните предмети на сигурно място.

Но това си било един вид изнудване, така че няколко дни по-късно Пробст се върнал при затворниците и им поискал още ценности. Онези, които не могли да платят, били публично заплашвани с връщане в стария лагер, но тези, които имали възможност да се откупят, често пристъпвали напред и предлагали да спасят не само себе си, но и останалите. Нацистите добре разбирали, че добрината може да се експлоатира не по-зле от злината. И макар затворниците в Любско скоро да започнали да осъзнават, че са жертва на ужасяващо двуличие, нямали друг избор, освен да му се подчинят. Ако използвам аналогия с хазарта — огънели ли се сега, губели всичко.

Около три седмици след пристигането на първата група всички били убити. Възрастните били разстреляни в гората и заровени в общ гроб. Децата били отделени и отведени в лазарета от госпожа Пробст, където били убити със смъртоносна инжекция. Пощадено било само семейство Дрешен, понеже в действителност те били предани членове на партията — семейство Кюстер. Изпълнявали функцията на примамка, повела добитъка към заколение.

Седмица по-късно пристигнала втората група и този път семейство Дрешер били от Цвикау, тъй като двойка от новопристигналите била от Кобленц. И така си продължило — семейството на Бруно Пърлман се оказало измежду последните затворнически групи, — докато станало видно, че Съюзниците скоро ще се появят на прага им, в който момент Пробст и съпругата му загинали, както изглежда, в убийствено-самоубийствен пакт, след което стражите навярно се нахвърлили един на друг, най-вероятно заради разпределението на плячката. От съхранената документация става ясно, че в Берлин са изразени съмнения за вероятни несъответствия в количествата ценности, докладвани на РСХА от Любско. Сигурно дребните шмекерии могат да бъдат очаквани, но по всяка вероятност семейство Пробст са укривали информация за местонахождението на значителни количества тайни богатства. В дните преди ликвидацията на лагера да бъде разпоредена, за ареста им вече била издадена заповед и е възможно убийствата на стражи от

техните другари да се дължали на тъкмо този факт. Ако Райхът не бе рухнал в точно този момент, много вероятно е било семейство Пробст да бъде сполетяно от съдбата на затворниците си. Вместо това с настъплението на руснаците от изток и на британците и американците от запад Пробст предпочели смъртта.

Когато пристигнали, американците открили всички трупове — сред които и тези на семейство Дрешер, и на семейство Пробст, — както и един оцелял, еврейка на име Иша Горски, която избягала от лагера и се скрила в последната яма на смъртта, когато стрелбата започнала. От нея знаем за съществуването на Любско. Останалото се основава на проучване и, естествено, на известни предположения, особено що се отнася до последните дни. Трябва да ви призная обаче, че аз самият не съм експерт и ми се наложи да се обадя тук-там, за да разбера това, което ви разказвам. Подобна информация не ми е на разположение току-така.

— А какво се е случило с Иша Горски? — попита Блум.

— Не знам. Не попитах. Ако е още жива, сигурно вече е много стара жена.

— Въпросът остава — каза Паркър. — Какво изобщо е търсил Бруно Пърлман тук?

— Може да се каже с известна доза сигурност, че има връзка или с Любско, или с неонацизма — каза Епщайн. — От това, което подочувам, почти нищо друго не го е вълнувало.

— А бил ли е той...? — започна Блум, след което се опита да намери друг начин да си зададе въпроса, но накрая реши да продължи, както е тръгнала: — Бил ли е склонен към самоубийство?

— Отношението на евреите към самоубийството е много строго — каза Епщайн. — Това е сериозен грях. Не че евреите не се самоубиват, но Пърлман, с неговата новооткрита религиозна страст, не може да не е бил запознат с последиците от подобна смърт за душата му. Но пък кой може да каже какво минава през ума на човек в подобни моменти? Не и мъченията в следващия живот, мисля си аз, а прекратяването на болката в този, а вярвам, че Бруно Пърлман е бил човек, изпитващ много болка.

Стана време Епщайн и Лиат да си вървят, ако искат да хванат полета за Ню Йорк. Епщайн поизостана, докато вървяха към колата, и Паркър се присъедини към него.

— Възстановяваш се — каза Епщайн. Прозвуча като твърдение, не въпрос.

— Надявам се — отвърна Паркър.

— Не, виждам го в теб.

— Мисля, че донякъде се дължи на теб.

— Защо мислиш така?

— Клиниката „Брук Хаус“. Забелязах, че двама от членовете на борда носят твоето име.

— О, това ли — каза Епщайн, все едно беше нищо, при все че времето, прекарано от Паркър там, и лечението, на което бяха го подложили, да бяха ускорили прогреса му с месеци. — Далечни роднини. То е нещо като божя заповед — всеки еврейн трябва да има лекар в семейството. Написано е на третата плочица, която Мойсей не успял да пренесе долу от планината и оставил горе, когато осъзнал, че на народа му ще му е достатъчно трудно да се справи с десетте заповеди, които вече е получил.

— Въпреки всичко съм ти благодарен.

— Знаеш ли, ти не спираш да ме изненадваш. Мисля си, че ще ни надживееш всичките. Лиат, тя се тревожи за теб. Струва ми се, че ако беше еврейн, щеше да се замисли дали да не се омъжи за теб, ако ще и само за да те държи под око. Мислил ли си някога да преминеш в нашата вяра?

— Шегуваш се.

— Донякъде, да. Но нея наистина я е грижа за теб, както и мен. Оправяй се. Върни се към онова, което правиш най-добре. Може би разследването на смъртта на Бруно Пърлман е стъпка в тази посока.

Стигнаха до колата. Епщайн прегърна отново Паркър и прошепна: „Не оставяй Пърлман на това място дълго. Обади се тук-там. Нека бъде погребан, за да може душата му най-сетне да намери покой.“

— Ще се постарая.

— Благодаря ти.

Лиат отвори вратата на Епщайн и когато той се настани вътре, се обърна към Паркър. Оформил с устни думите ясно, така че той да я разбере.

По-рано ми направи знак „Благодаря ти“.

— Да.

За какво?

— За всичко.

За това, че преспах с теб?

— Не исках да ме сметнеш за неблагодарник.

Тя се усмихна.

— И за това, че се грижеше за мен в болницата.

Усмивката изчезна и беше заменена от нещо неразгадаемо.

Ти умря.

— Знам.

Затова бях твоят шомерет^[2] за известно време. Не искам да го правя отново.

— Ще дам всичко от себе си да не ти се налага.

Този път Лиат направи знака за благодарност. Целуна го още веднъж преди тръгване, но този път устните ѝ леко се докоснаха до крайчеца на неговите.

Началникът на полицията и Паркър ги проследиха с поглед. Блум се зачуди дали да не подпита Паркър за Лиат, но размисли. Знаеше, че има неща, които не трябва да се различават или дори споменават.

---

[1] Еврейската дума, означаваща „пазители“ или „охрана“. Задачата на шомрим е да защитават Мойсеевите закони. — Б.р. ↑

[2] Еврейска законна настойница, на която са поверени грижите за друг човек (ж.р. на шомер). — Б.р. ↑

На следващия ден Паркър пристигна в Бангор, където трябваше да посрещне Сам и майка ѝ, повече от час преди уговореното — и то тъкмо навреме, за да получи съобщението от Рейчъл, което гласеше, че са тръгнали от Върмонт по-късно и няма да пристигнат преди ранния следобед. Това му оставяше още повече време за убиване. Изпита известно облекчение. Главоболието от предните две нощи — когато на два пъти се буди на килимчето до леглото си — упорстваше под формата на тъпо пулсиране, а по пътя към Бангор отново беше започнало да му се гади. Нямаше представа как се бе озовал на пода и пазеше само бегъл спомен за сън, в който мъртвото му дете му шепне думи за утеха. Не беше сигурен и как бе съумял да издържи цялото това време с Епщайн и Лиат миналия ден, без да повърне, което вероятно те щяха да възприемат погрешно. Гледката на трупа на Бруно Пърлман и разказът за лагера в Любско също не бяха помогнали.

Остави колата на паркинга на обществената библиотека на Бангор, купи няколко книжки за Сам от „Брайър Патч“ на главната — превръщаше се в нещо като експерт по книгите за млади читатели, — а после, със слабата надежда, че може да го хване на разположение, се обади на Гордън Уолш. Реши, че ако нещата се получат както трябва, може да успее да направи услуга на всички, включително и на Бруно Пърлман, като начеше крастата, която го тормозеше още откакто за първи път се заприказва с Блум за тялото.

Следователят от щатската полиция на Мейн вдигна на второто позвъняване.

— Доста време мина — бяха първите думи на Уолш, след като Паркър му се представи.

— Получих цветята ти — каза той.

— Не съм изпращал никакви цветя.

— Знам.

— Но пък дойдох да те видя в болницата, само че ти спеше.

— Значи само си стоял и си ме гледал? Ще ме прощаваш, ама това ме кара да се чувствам малко неловко.

— Не съм те барал под чаршафа, ако това ме питаш. Къде си?

— В Бангор.

— И просто си решил, че аз също ще съм в Бангор. Извинявай, ама това кара мен да се чувствам неловко.

— Оран Уайлд — каза Паркър.

При все че Аугуста беше извън обсега на отдел „Тежки престъпления — север“ към щатската полиция, Бангор де факто представляваше оперативната разузнавателна част по случая Уайлд. Макар че сега беше базиран в Грей, което го поставяше в южната част на щата, Уолш бе един от старшите следователи на щатската полиция. Да не го включиш в случая Уайлд, беше все едно да не включиш Дядо Коледа в Коледата.

— Ясно. Значи аз и, кажи-речи, всяко ченге в щата, което може да върже две думи и да ходи по права линия. Да се видим в „Джава Джо“. Поръчай ми джава мока.

Уолш пристигна около две минути след Паркър, тъкмо когато той оставяше кафетата на масата. Уолш отпи от напитката си през пластмасовото капаче и се смръщи.

— Това не е мока — каза. — Най-обикновено кафе е.

— Досрамя ме да поръчам джава мока — отвърна Паркър, — и не смятах, че ще ми повярват, ако им кажа, че е за някой друг. Щяха да заподозрат, че крия нещо. Както и да е, това навярно е по-добро за теб.

— Поне си сложил мляко.

— Каймак.

— Исусе, вече си имам майка. И жена.

Уолш махна капачето, върна се на касата, сложи си наполовина сметана, наполовина мляко, а накрая наръси отгоре шоколад. Опитва резултата, доби малко по-доволен вид и се върна на масата.

— По-отвратително нещо не съм виждал от доста време — каза Паркър.

— Ами, това е защото си излязъл от играта. Изглеждаш добре за човек, който е бил мъртъв, между другото. Не чудесно, но добре. За всеки, който не те харесва, сигурно е извор на огромно неудовлетворение, че, както се оказва, си безсмъртен. Умиращ, но не си стоиш умрял.

— Питаш ме какво има от другата страна ли?

Уолш зорко изгледа детектива, сякаш преценяваше дали въпросът е сериозен.

— Има ли седемдесет и две девици, както вярват мюсюлманите?

— Това е добрата новина. Лошата е, че всичките са мъже. Все едно си в интернат.

— Знаех си, че има някаква уловка.

Уолш отново опита от кафето си и откри още поводи за недоволство. Върна се при добавките и си сипа достатъчно бяла захар, че да убие диабетик като стой, та гледай. Най-сетне беше доволен.

— Даже не и подсладител този път? — отбеляза Паркър, когато детективът се върна на мястото си.

— Това нещо ще те убие. Не е естествено.

Уолш се облегна назад и се почеса по гърдите. Движението предостави гледка към засъхналите петна от пот под мишниците му. Поне от два дни носи тази риза, предположи Паркър, и макар че не се беше обръснал, имаше прежулени от бръснач белези по врата, а тъмните кръгове под очите му го караха да изглежда така, сякаш се е бил и е загубил.

— Чувам, че си в Бореас.

— Точно така.

— Какво, по дяволите, правиш там?

— Възстановявам се. Дишам морския въздух.

— Пълно е с германци.

— Не харесваш ли германците?

— Дядо ми се е бил във Втората световна война. В Арнем го улучил куршум в главата.

— Така ли? Не знаех.

— Не го убил. Дори не го забавил, доколкото мога да кажа. Живя до осемдесетгодишна възраст. Баба ми казваше, че е защото куршумът не срещнал никаква съпротива навътре. Но той разказваше за някои от тези хора в Бореас, онези, които дошли от Европа през петдесетте, когато сме пускали, кажи-речи, всеки, който твърдял, че е заплашен от гоненията на комунистите. Дядо ми вярваше, че съществува доста голям шанс някъде из Бореас да има германец, който, ако не е изстрелял куршума, който го е улучил, то поне познава човека, който го е сторил.

— Ако е някаква утеха, не съм видял ни една свастика, откакто пристигнах.

— Това е, защото ги държат в мазето и ги забърсват от прахта само на рождения ден на Хитлер.

— Ще го имам предвид.

— Като сме на темата, докога планираш да останеш в Бореас?

— Не съм решил.

— Запазваш ли къщата в Скарбъроу?

— Засега.

— Видях я. Добра работа са свършили с обстрела ѝ.

— Добра работа свършиха и с моя разстрел.

— Както казах по-рано, зависи от степента на симпатия, която хранят към теб. — Той извъртя чашата си. — Възнамеряваш ли да се връщаш на юг, щом влезеш във форма?

— Ще се повтора, не съм решил. Вероятно. За къщата обаче не знам.

— Връщал ли си се там, откакто... сецаш се...?

— Само да си взема някои неща. Не се задържах.

— Ония фирми за почистване на местопрестъпления, те могат да я спретнат така, сякаш никога не се е случвало.

— Наистина ли? Могат ли да се отърват и от дупките в мен? — Паркър не успя да прикрие особено добре сарказма в тона си.

— Знаеш какво имам предвид.

— Предполагам, че да.

— Може би не това искаш да чуеш, не знам дори дали е това, което аз искам да чуя, и мога да ти гарантирам, че не е това, което някои хора в правораздаването искат да чуят — но ако си се уморил да бъдеш наемник, ние имаме място за добър следовател.

— Шегуваш се, нали?

— Щатската полиция не е ли достатъчно добра за теб?

— Не става въпрос за това, много добре знаеш. Просто бях навън твърде дълго. А и без друго никой в този щат няма да ми предостави защита, ако ще и да ми се правиш на мажоретка и да скандираш за мен.

— Тук грешиш. От дълго време те закрилят и дори не се опитвай да ми се правиш, че не е вярно. Досега трябваше да си си изгубил разрешителното поне десет пъти, а не само веднъж, както стана.

Мамицата му, трябваше да си в затвора. Защо мислиш си още по улиците? Да не мислиш, че феята кръстница е размахала пръчицата си и е разкарала всички трупове? Тук имаш много хора на своя страна.

Уолш беше повишил гневно глас и хората извърщаха глави към тях. Паркър вдигна ръка да го усмири.

— Дори да си прав — каза меко, — и може би е така, не мисля, че бих могъл отново да работя при такива ограничения, и това при положение че закова медицинските. Виждаш ли ми ръката? — Той вдигна лявата си ръка. — Хвани я.

— Какво? Да не сме на среща пък сега?

— Ти си хомофоб, нали знаеш? Ако искаш да се разпиша някъде, преди да ме докоснеш, ще го направя.

— Ако някой познат ме види, ще му кажа, че е било изнасилване — отвърна Уолш, но се пресегна и хлабаво пое ръката на Паркър.

— Усещаш ли го? — попита Паркър.

— Става още по-шантаво.

— Просто ми отговори на въпроса.

— Да, усещам, но едва-едва. Стискаш.

— Това е всичката сила, която имам в тази ръка, но в сравнение с онова, което беше, все едно мога да вдигна сто от лежанка с нея. Без хапчетата спя по два, най-много три часа нощем. Изпитвам болки в стомаха, в гърба и в главата и не мога да кажа кои са истински и кои въображаеми, знам само, че болят по един и същи начин.

Той измъкна ръката си от тази на Уолш, който явно беше облекчен да получи своята обратно.

— Предложението все пак е в сила.

— И съм благодарен за което — каза Паркър. И беше истина, макар да чувстваше, с право или не, че зад него се крие благотворителност, ако не и съжаление. Застави се да не мисли за това. Нямаше никакво намерение да приема предложението на Уолш, но дълбоко в него, някъде в крайчеца на съзнанието му, беше направена първата от редица взаимовръзки, които най-накрая щяха да го отведат до Ню Йорк и до разговор с ФБР.

На съседната маса стоеше захвърлен брой на „Бангор Дейли Нюз“. Издирването на Оран Уайлд още държеше първа страница, както и новинарските емисии по телевизията.

— Какво мислиш?

— Знам само това, което пишат по вестниците.

Уолш му разказа всичко от игла до конец, но не беше много повече от онова, което Паркър вече беше подразбрал от репортажите, с изключение на едно скорошно развитие по случая: приятелят на Оран, Клайд Маршъл, беше получил още едно съобщение от телефона на Оран, в което заподозреният пишеше, че е добре и че нищо не е такова, каквото го изкарват по новините. В съобщението си Оран също така твърдеше, че Ричи Беноа се опитал да го нападне, поради което се принудил да го нарани, но не искал да го убива. Извън това, Оран оставаше в неизвестност, като успяваше да избегне масовата полицейска издирвателна операция.

— Като че ли Оран Уайлд е по-умен, отколкото което и да било шестнайсетгодишно хлапе има правото да бъде — каза Паркър.

— И ние това започваме да си мислим.

— Съучастник? Някой да го закриля?

— Може би, но не виждам как се връзва с това, че Уайлд е намушкарал Ричи Беноа. Е, бих могъл, но това ще означава третата страна да стои настрана и да наблюдава как го прави. А ако някой му помага, защо тогава Уайлд е стигнал дотам да се забърква с бездомни наркомани и да ги убива? Такава помощ е същото като абсолютно никаква помощ.

— Странно е, че е останал в щата — каза Паркър. — Със или без съучастник, би било логично да натрупа между себе си и Мейн доста мили.

— Може би опира до средствата. Той е все още хлапе, било то и по-умно от средното ниво.

Уолш отново се почеса и се вторачи през прозореца, привидно изгубен за света. Детективът го наблюдаваше.

— Не вярваш, че Оран Уайлд го е направил — каза Паркър.

Уолш едва реагира. Дори не се обърна да го погледне.

— Защо смяташ така?

— Виждам го изписано на лицето ти.

— Грещиш, или поне отчасти — отвърна. — Мога да допусна съучастник: ако го е направил Оран Уайлд, то той не е действал сам. И цялата тая глупост, че бил емоционално неуравновесено дете? Само димка. Не е по-неуравновесен от мен на неговата възраст, а мисълта да застрелям семейството си никога не ми е минавала през ума, нищо, че

моят старец беше копеле. Но започвам да се чудя дали Оран не е попаднал под нечие чуждо влияние, дали не са го прилъгали да го направи, като оня стрелец във Вашингтон, дето се беше сгушил в багажника на колата с по-възрастен мъж. Колкото повече разбирам за Оран Уайлд, толкова по-малко вероятно ми се струва да е убил когото и да било, и все пак ето ни тук, разчепкваме целия Североизток да го намерим.

— Нещо във Фейсбук и из социалните медии?

— Засега нищо. И да е срещнал някого, не е било онлайн.

Разнищваха случая още малко, но Паркър с нищо не можа да помогне. Той гледаше на нещата отстрани и въпреки споделеното от Уолш, все пак не беше запознат с всички детайли по разследването. Един разговор в кафене не ставаше за криминале.

— Искам да те помоля за една услуга — каза той, когато Уолш, изглежда, се наклони да си върви.

— А пък аз си мислех, че просто искаш да ми подържиш ръката над чашата кафе.

— Чу ли за тялото, изхвърлено на брега в Бореас?

— Видях съобщението. Какво за него?

— Везните клонят към самоубийство или непреднамерено удавяне.

— Нека позная — ти не се връзваш. Гледната ти точка е изкривена от професионалния ти опит.

— Струва ми се, че началникът там, Кори Блум, започва да се съгласява с мен.

— Градът е малък и тя е хваната в тесен капан с теб. Сигурно, ако ти се даде време, можеш да я убедиш, че денят е нощ.

— Хайде де, човече...

Уолш се смили.

— Казвай. Имаш една минута.

И Паркър го направи. Изговорено на глас, не звучеше като кой знае какво — липсата на карти и джипиес, на компютър или телефон; разстоянието, което Пърлман беше изминал от Флорида до Мейн само за да свърши изхвърлен на брега на отдалечен плаж. Спомена още посещението на Епщайн и за Любско.

— Любско — каза Уолш. — Оня шибаняк Енгел трябва да го удавят във вана. Странно, че името Любско изниква отново толкова

скоро, но пък може да сме свидетели на причина и следствие, Енгел е бил в Мейн, затова Пърлман, аматьор преследвач на нацисти, решава да сръчка дупката с пръчка, да види какво още може да изскочи отвътре.

— Ами ако наистина е успял да подплаши някого?

— Ти сериозно ли? Връзките на обувките на Пърлман са били завързани една за друга, но ръцете му са били свободни, а дори твоят приятел равинът казва, че е бил ненадежден. А виждал ли си Енгел? Той е едва ли не стогодишен. Дори някои от приятелчетата му да живеят наоколо, те също са старци. Ще им е трудно да влязат и излязат от ваната, камо ли да метнат мъж на средна възраст в океана.

— Колата му е намерена на високо открито място на юг от Бореас. При прилив си е директно падане във водата. Едно бутване би било напълно достатъчно, за да се озове долу.

— И какво искаш? — попита Уолш.

— Аутопсия. Казали са на Блум да го държи в лед, докато не се разреши случаят с Уайлд, но при настоящия развой на събитията това може да отнеме седмици, дори да предположим, че Пърлман се пришпори.

— Отделът по съдебна медицина има заповед да задържи всички несъществени случаи. Нали знаеш колко трудно се прави аутопсия на обгорени жертви?

— Почти толкова трудно, колкото на тяло, което е престояло във вода с дни и още повече време — в лед.

Съдебна медицина вече са си превишили бюджета още със случая Уайлд, а е едва април.

— При Пърлман не става дума за просто удавяне. Дори само връзката с Любско трябва да бъде сигнал за тревога.

— Блум попитала ли е?

— Натирили са я по каналния ред.

— Мамка му, ще видя какво мога да направя. В най-добрия случай — и наистина имам предвид най-добрия — мога да издействам асистент съдебен медик, но не мога да ти гарантирам, че ще успее да ти даде кой знае какво, не и без батарея от лабораторни изследвания, а такива няма да получиш.

— Каквото и да е, ще е от полза.

Уолш протегна ръка и Паркър я разтърси.

— Радвам се, че се видяхме, излъга той — каза Уолш.

— Аз също.

— За човек, който е надупчен от глава до пети, възстановява се и преосмисля своята роля в живота, изглеждаш доста любопитен по отношение на едно изхвърлено на брега тяло.

— Стари привички.

— Да. Е, не се отказвай от всички тях все още.

Взе си довиждане и Паркър загледа как пресича улицата, следван от сенчести облаци.

Маркус Баулман стоеше на прага на дома си, докато посетителите му се връщаха при колата си. Жената беше облечена с един от онези елегантни костюми, които създават впечатление за наличие на извивки там, където те липсват. Позна я в мига, в който отвори вратата, защото следеше отблизо новинарските репортажи за Енгел и Фърман. Това беше Мари Демиърс, адвокат от отдел „Човешки права и специални съдебни преследвания“ към Министерството на правосъдието — отделът, отговорен за даването под съд на двамата старци. Опита се да намери най-подходящото описание за нея. Вече рядко говореше на немски, нито дори сред други американци от германски произход. Беше взел това решение преди много години и се беше потрудил здравата да заглади грубата рязкост на германските езици в акцента си. Eine dünne Fraulein^[1]: дали не беше това? Не, не съвсем. Не обхващаше нейната острота, нейната ръбатост и заплахата, която представляваше. Мъжът с нея не го тревожеше кой знае колко, макар той също да не беше напълно безобиден. Тя го представи като Толър, историк и изследовател в нейния отдел, и може би беше тъкмо такъв, но също така беше изследовател, който може да пробие дупка в стената, стига да реши. Въпреки всичко беше очевидно, че Демиърс е шефът. Баулман, разбира се, отрече всичко. Това беше първото правило, онова, което бяха научили непосредствено след края на войната. Отричай, отричай, отричай. Не, аз не съм този човек, този Краус. Аз съм Маркус Баулман. Ето това е семейната ми история. Мога да я проследя поколения назад. Да, разполагам с някои официални свидетелства и документи, макар че, за съжаление, са непълни. Толкова много се изгуби в суматохата след войната. Не можете да разберете, тъй като сте млада. Градовете ни бяха сринати до земята. Документите изгоряха, станаха на пепел. Да, аз воювах. Гордеех се, че се бия. В началото вярвах в онова, което ми беше казано. По-късно обаче това се промени. Но аз се бих във Вермахта. Дори не съм се доближавал до лагера, за който говорите, до Любско. Вижте, ето военната ми книжка. Нея опазих, заедно с войнишката ми плочка. Не,

не знам защо има несъответствие между военната ми книжка и тези копия на Soldbuch^[2], които ми показвате. Може да е станала грешка. Както ви казах, толкова много беше загубено, толкова много изгоря...

Стана му ясно, че не му повярваха. Не бяха дошли чак от Вашингтон по прищявка. Вероятно очакваха да се пречупи, да си признае, но той не го направи. В известен смисъл от доста десетилетия насам се подготвяше точно за този момент. Упражняваше отговорите на въпроси тъкмо като тези, които му зададоха, докато се гледаше в огледалото и претворяваше чертите на лицето си в подходящите изражения — изненада, шок, искрено възмущение, дори лек страх, защото един честен човек би се изплашил.

Двигателят на колата запали. Жената си сложи слънчевите очила. Не можеше да долови дали го наблюдава, или не. Вдигна ръка, макар и с колеблив жест. Помисли си, че един честен човек би сторил и това.

Екстрадицията беше сложна работа. На първо място, германското правителство трябва да бъде убедено, че е задължено да го приеме: към този момент за неговото задържане нямаше заповед от германска страна. Германците също така бяха всеизвестни с неохотата, с която приемаха бивши нацисти обратно в страната си. Ако приемат заподозрян военнопръстъпник от САЩ, а после не успеят да доведат до край собственото си разследване и опит за даване под съд, рискуват да ги заклеймят като сигурно прибежище. Но Баулман вярваше, че зад нежеланието на германците да предприемат действия се крие дълбок психологически смут, национална болест. Не беше заявено открито и вероятно дори въввлечените в подобни работи бяха или незапознати, или отказваха да го признаят, но те просто чакаха и последният дърт нацист да умре, за да може престъпленията им удобно да се припишат на историята. Докато бяха живи, те оставаха жалон за минали злини, които само чакат да бъдат призовани, срам за новата Германия. Никой не желаше да му бъде напомняно за безконечното им съществуване.

Но на фона на това стоеше осъзнаването, че времето за завеждане на дела изтичаше. С всяка изминала седмица, с всеки изминал месец, възможността да привлечеш старите мъже и жени под отговорност ставаше все по-нищожна и по-нищожна, така че натискът над властите да действат при откриването на доказателства за закононарушения пропорционално нарастваше. Американците бяха

особено усърдни в усилията си, макар че тези неща бяха относителни. За малко повече от три десетилетия бяха успели да заведат дела срещу не повече от сто и четиридесет, сто и петдесет бивши нацисти, довели до извеждането от страната на по-малко от половината от тях, посредством екстрадиция, депортация или доброволно напускане. Повече от двайсетина други бяха починали, докато делата им се разглеждат, а на още толкова съдебните процедури бяха прекратени поради влошено здраве.

При все това дори американците бяха компрометирани. В края на краищата тяхното контраразузнаване беше вербувало бивши офицери от Гестапо, ветерани от СС, и подкрепяше колаборационисти в опит да укрепи собствените си антикомунистически дейности. Помогнаха на Клаус Барби, Касапина от Лион, да избяга в Аржентина в замяна на неговото сътрудничество. Позволиха на Микола Лебед, украински садист и нацистки сътрудник, смятан за отговорен за убийството на незнаен брой евреи и поляци, да работи за американското разузнаване в Европа и Америка до осемдесетте. И това, без да споменаваме бившите нацисти, на които бе осигурено убежище въз основа на това, че бягат от комунистическо преследване в Европа. Не, американците не се намираха в позицията да размахват пръст срещу когото и да било.

Баулман се запита дали младата жена от отдел „Човешки права и специални съдебни преследвания“ знае нещо от това — и дали изобщо я интересува, ако знае. Когато я гледаше по новините, виждаше в нея разпалеността на истински фанатик. Действията ѝ може би бяха обусловени от лична амбиция, но освен това тя бе убедена в справедливостта на своята кауза: това бяха зли хора и заслужаваха да се изправят пред закона в цялата му сила. Баулман знаеше, че това беше част от обаянието, която Втората световна война упражняваше над младите. Тя нямаше никакви нюанси, никакви сиви зони. Имаше само добри хора и лоши хора. Лошите даже се обличаха в черно и окичваха униформите си с черепи. Нима не бяха улеснили максимално останалия свят при решението му да ги заклеми като зли?

Когато за пръв път чу да се споменава за отдел „Човешки права и специални съдебни преследвания“, Баулман не знаеше какво представлява той. Беше запознат със старото Бюро за специални разследвания, което дълго беше преследвало неговите хора, докато накрая естественият ход на събитията не го бе принудил да си потърси

други мишени — военнопръстълници от бивша Югославия, от Руанда, — за да успокои колективната си съвест. Знаеше, че ловците не са изчезнали, макар някак си да бе пропуснал факта, че през 2010 г. БСР се е сляло с Отдела за вътрешна сигурност, за да сформират нова част в Криминалния отдел към Министерство на правосъдието. Това само показваше колко немарлив бе станал, мислеше си, колко уверен, че радарът им го е пропуснал и ще изживее старините си на спокойствие.

Баулман си направи чаша горещ шоколад и застана до кухненския прозорец. Птиците кълвяха семенцата от хранилката. Обикновено прекарваше половин час в блаженство, докато ги наблюдаваше, но не и сега, не и днес. Вратата към всекидневната беше отворена. От мястото си виждаше диванът, на който бяха седели посетителите му; бяха оставили папката с документацията върху стария сандък, който той използваше вместо масичка за кафе и по който приплъзваха копия на документи, докато проучваха историята му. Дали не трябваше да повика адвокат? Не го обвиняваха в извършване на престъпление. Жената изрично го беше подчертала. Просто имали няколко въпроса към него. Не, добре направи, че не настоя за адвокат. Един честен човек би се защитил сам. Един честен човек няма нищо за криене.

Откъде ли бе дошло това, запита се той? Защо сега? Отговор му дадоха новините по-късно същата вечер.

Фърман беше напуснал Щатите в посока към Германия, но Енгел не беше отпътувал заедно с него „поради влошено здраве“, както обясни репортерът.

Баулман не го вярваше.

Енгел беше проговорил.

---

[1] „Кльоцава госпожичка“. — Б.р. ↑

[2] Военна книжка. — Б.р. ↑

Толър беше зад волана. Демиърс говореше по телефона с началниците във Вашингтон.

— Какво мислиш? — попита гласът на заместник-директора.

— Той е — отговори Демиърс. — Но ми се струва, че очакваше да дойдем. Мисля, че винаги е бил в очакване.

Макар че следното твърдение не би се харесало в определени кръгове, същевременно най-доброто и най-лошото нещо, което се беше случвало на лова на нацисти, беше Симон Визентал. Той в доста отношения си падал малко нещо фантазьор — разнообразните му мемоари си противоречали и съществувала вероятност да лъже за някои от подробностите около младините си, включително за професионалната си квалификация като архитект и многобройните си близки срещи със смъртта по време на Холокоста. Един от най-известните му разкази — убийството на трима еврейски затворници от команда за разстрел в лагера Маутхаузен и свлечените им, овързани за колове тела — бил изплагиатстван от снимка в списание „Лайф“ на екзекуцията на трима германци от Американските сили за сигурност. Бил преувеличил своята роля в залавянето на Адолф Айхман, архитекта на Окончателното решение на еврейския въпрос, до такава степен, че разказвал истории как се борил с него в някакъв изкоп по време на залавянето му в Буенос Айрес през 1960 г. В действителност по това време Визентал се намирал в Европа и били убедени, че Айхман се укрива в Кайро. При все че не сторил нищо, за да отрече заслугата за залавянето на повече от три хиляди бивши нацисти, реалните му постижения в тази област можели да се преброят на пръстите на едната ръка — на две, ако човек решише да прояви щедрост. Преувеличенията и несъответствията снабдявали с ценни муниции лагерите на неговите врагове, в това число на неонацистите и на отричащите Холокоста.

И все пак...

Визентал бил целеустремен човек, а справедливостта на каузата му не би могла да бъде оспорена. Освен това той бил човек,

изпреварил времето си, осъзнал, че за да се поддържа интересът към нацистките военнопредстъпления, медиите се нуждаят не просто от история, а от легенда в същинския смисъл на думата: от фигура, по някакъв начин истинска, но при все това отвъд историята, личност с изключителни постижения и на езика на разузнаването — легенда в смисъла на самоличност, която не принадлежи напълно на себе си. Като призовавал редовно духовете на Йозеф Менгеле и Мартин Борман, страшилищата на нацизма, Визентал успявал да задържи престъпленията на Третия райх под светлините на прожекторите, като в процеса позволил малка част от лъчите им да попадне и върху него. Той бил Мъжът-Който-Отказва-Да-Забрави, детективът с шест милиона клиенти, самотният ловец, поел на мисия — да въздаде справедливост за един неоспоримо зъл режим. Подобен образ и подобна история били неустойими за медиите и в старанията си да ги обезсмърти — макар и посредством някоя и друга небивалица — Визентал извършил безценна услуга на света.

Фактическият лов на нацисти обаче е далеч по-обикновен, а историята му е до голяма степен позорна. През 1942 г. Съюзниците сформирали Комисия за военни престъпления към ООН, чиято цел била да състави списък с „главатари“, които след края на войната да бъдат дадени под съд за извършването на масови убийства. Две години отнело на Комисията да приключи с работата си, в края на които излязла с общо едва 189 имена. И като че това не било достатъчно неловко, ами се наложило на съставителите да бъде посочено, че са забравили да включат Адолф Хитлер.

Съюзниците обаче не проявили особено жив интерес към жертването на ценни ресурси за издирване на военнопредстъпници непосредствено след края на войната и още по-малко, колкото по-назад във времето оставал конфликтът. Няколко причина за тяхната липса на приемчивост, освен че сянката на мързела и некадърността била тежко надвиснала над тях, а по-късно и тази на чистия политически опортюнизм, тъй като в борбата срещу комунизма врагът на техния враг станал техен приятел. Германските военни действия на Източния фронт осигурили на Запада ценен информационен запас, а е обществено достояние, че за ракетната програма на САЩ били вербувани германски учени.

Най-накрая обаче Щатите били пришпорени — а може би дори задвижени от срама — да действат. Резултат от вътрешния и външния натиск над страната бил създаденият през 1979 г. Отдел за специални разследвания, натоварен със задачата да разследва гонения, извършвани от нацисти или поданици на Японската империя, и да отпраща извършителите на подобни престъпления в държави с наказателна юрисдикция спрямо предполагаемите им престъпления. Само че индивидите, които преследвали, вече били започнали да измират. ОСР — и по-късно ЧРССП — били инструктирани да работят „колкото се може по-бързо, доколкото им позволява отговорността“, за да изправят целите си пред правосъдието, преди да се намеси смъртността — задача, която може да се сравни с това една година да пробягаш миля за четири минути, на следващата — за три минути и петдесет и пет секунди, после за три минути и петдесет...

Любопитен факт е, че в по-голямата си част случаите с военни престъпления представлявали диаметрална противоположност на повечето стандартни криминални разследвания. Последните започвали с престъпление и завършвали със заподозрян, докато следствията на военните престъпления обикновено започвали със заподозрян и завършвали с доказателство за зверство. Имената на търсени личности се сравнявали с доклади на имиграционни служби по дата на раждане и различни варианти на изписване, тъй като кирилицата предоставяла много възможности за грешка или умишлена заблуда. При наличие на находка, или поне на потенциална находка, ОСР установявали дали въпросният заподозрян е още жив и в такъв случай, обикновено посредством неидентифицирано телефонно обаждане, проверявали здравословното му състояние. Веднъж щом се потвърдяло, че той или тя се намира в добро здраве и е относително вменяем, към ОСР се фиксирал номер и екип от адвокати и историци започвали да разнищват детайлите около неговия или нейния живот. Изисквали се справки от Берлин или от ЦО, Централен офис на държавната правна администрация за разследване на националносоциалистически престъпления в Лудвигсбург. Те включвали, ако изобщо били налични — тъй като нацистите бяха направили всичко по силите си да изгорят по-голямата част от документацията си през последните месеци от войната, — архиви за действията на германските военни части. При все че отделни войници и офицери невинаги били назовани поименно,

съществувала вероятност да свържат определен войник с престъпленията на неговата част посредством присъствието ѝ на определена локация и действията ѝ там.

След установяване на основание за пълно разследване от страна на ОСР, се отваряло досие, в който момент офисът започвал да се ангажира лично със заподозрения. Първоначално изпращали писмо с молба за провеждане на незадължаващо интервю. Но след няколко години възникнал въпросът защо ОСР предварително предупреждава заподозрените и оттогава стандартен подход станали интервютата от типа „отвори и говори“. В първия момент разпитваните се изненадвали да заварят служители на Министерството на правосъдието на прага си — понякога придружени от дискретно въоръжен следовател, — тъй като невъзвестното сформирание на ОСР бе минало незабелязано. Но съществуването на ОСР много бързо станало обществено достояние и отделът редовно бил атакуван във вестниците на американците от балтийски произход и тези на украинските общности заради това, че уж си съдейства с руснаците — при това до такава степен, че един украино-американски вестник дори публикувал списък с имената на разследващите.

По време на своето трийсет и пет годишно съществуване Отделът за специални разследвания успял да спечели повече дела срещу заподозрени нацистки военнопръстъпници, отколкото всички други западни правителства, взети заедно. Но, както Мари Демиърс признаваше, това не беше достатъчно. Тя се беше присъединила към ОСР като стажант, а сега, въпреки относително младежкото ѝ излъчване, работеше там от повече от петнайсет години, преминавайки в така наречения екип „наследник по нацистките въпроси“ след сформиранието на ЧРССП. Този екип сега наброяваше едва четирима адвокати, двама историци — Толър беше единият, въпреки привидностите, сочещи противното — и шепа помощници, но можеше да разчита на допълнителни служители при нужда.

Тези случаи обаче ставаха все по-редки. Старите нацисти се изплъзваха между пръстите им един по един, като последните зрънца пясък, стиснати в юмрук. Арестуването на Енгел и Фърман беше резултат от двугодишно щателно разследване. В цялата история на ОСР и ЧРССП едно-единствено съдебно преследване беше подстрекано от анонимен сигнал — това на Якоб Таненбаум, капо^[1] в

концлагера Гьорлиц, който измъчвал събратята си евреи и бил разпознат от бивш затворник. От реалното естество на работата им щеше да излезе жалка мелодрама.

Освен това беше извънредно обезсърчаващо. Бяха я предупредили още в първия работен ден. „Ще ти е необходим висок праг на търпимост към обезсърчението“, бяха й казали, но в действителност нямаше никаква представа какво имаха предвид, не и тогава. Но толкова много им се бяха изплъзнали, а в най-лошите мигове й се струваше, че европейците са се обединили в някакъв род колективен отказ от отговорност, демонстрирайки нежелание да пристъпят напред и да изпълнят дълга си, което граничеше с неприличие.

А сега разполагаха с Енгел и Фърман, и двамата открити живи, на около два часа път с кола един от друг, Енгел в Аугуста, а Фърман малко по на юг в Дърам, Ню Хемпшир.

Фърман, който беше служил като стража в Захсенхаузен, не издаде нищо пред разпитващите. Той беше голямо име, от онези с ранг и сериен номер. Освен това имаше малко роднини в Щатите. Беше надживял две съпруги и един син, напълно отчужден от другите си деца, все дъщери. Доказателствата срещу него бяха солидни и германците бяха сигурни в успеха на съдебното дело. Фърман оспори процедурата по екстрадицията му по-скоро заради принципа, отколкото заради нещо друго, възприемайки ролята, която му беше отредена, без да се оплаква. Като загуби обжалването, просто сви рамене.

Енгел беше друга работа. Съпругата му още беше жива и имаше голямо семейство. Беше активен деец в най-разнообразни местни организации и застъпник за правата на възрастните граждани. Неговото съдебно преследване беше предизвикало разриви сред цялата общност, та дори сред собственото му семейство, заформяйки сложни, гневни разделения между тези, които вярваха във вината му, тези, които сляпо го провъзгласяваха за невинен, и една странна, мъглява група, която не можеше да свърже живия, приветлив старец, когото познаваше, с есесовския страж, набеден, че е отвеждал насила голи мъже и жени до ров в Любско, след което ги е застрелвал в тила. Някак си те бяха успели да признаят вината на по-младия мъж, като същевременно приемаха по-възрастния за напълно отделно същество.

Затова Енгел се бори до край. Макар съдебните преследвания за денатурализация и депортация да бяха граждански, а не криминални дела, държавните обвинители трябваше да достигнат определена доказателствена норма, приета от Върховния съд за „по същество идентична“ с наказателния стандарт за неподлежаща на основателно съмнение. С всяка спечелена срещу Енгел битка противостоящите сили просто минаваха нататък към следващото звено, от областен на окръжен съд, от Комисията по имиграционни апелационни жалби до Федералното апелативно тяло, докато накрая не остана само Върховният съд, в който момент Енгел сякаш се огъна, вероятно защото беше изчерпил средствата си. Но тогава дойде обаждането от адвоката му и предложението им да назове имена. Енгел бе готов да предаде други военнопръстъпници, за да остане в САЩ.

Първото име, което им даде, беше това на Маркус Баулман. Според Енгел Баулман не беше този, за когото се представяше. Не, в действителност името му бе Рейнард Краус и преди да се премести в Любско, той беше изучил занаята от едномесечно чиракуване при Менгеле в Аушвиц. Под старателното наставничество на Менгеле, Краус се научил как да евтаназира деца — интравенозна инжекция с барбитурата „Евипал“ в дясната ръка, която да приспи детето, последвана от десет милилитра хлороформ, инжектиран директно в лявата камера на сърцето. Децата едва потрепвали, преди да умрат. Сега ЧРССП искаше Маркус Баулман. Искаше го неистово много.

А Демиърс беше решена да бъде човекът, който ще го хване.

---

[1] На жаргона на лагерниците „капо“ означава затворник, който е натоварен със задачата да надзирава останалите, като за това получава специални привилегии. — Б.р. ↑

Рейчъл и Сам пристигнаха малко след като Паркър бе приключил разговора си с Уолш. Беше прекарал промеждутъка от времето в разходка, като се опитваше да поддържа баланс между болката, която вървенето му причиняваше, и желанието да пришпори тялото си към пълно възстановяване. Ненавиждаше колко бавен е станал почти толкова, колкото ненавиждаше физиотерапевтичните сеанси два пъти седмично, не толкова заради неудобството, което му причиняваха, ами защото мразеше да бъде обкръжен от такива като него. Не искаше да вижда собствена си слабост, отразена в други. Мразеше главоболията и лекарствата, белезите и раните, и прехвърляше гнева си върху улиците, по които сега крачеше. Винаги бе имал проблем с Бангор като град. Бяха правени опити на центъра отново да бъде вдъхнат живот, но бангорският мол беше изсмукал живеца му преди много години и вредата никога нямаше да бъде изличена. Сега изглеждаше много по-добре, отколкото изобщо някога, но липсваха студентите и артистите, които поддържаха центъра на Портланд, когато мейнският мол по сходен начин беше унищожил търговския участък на улица „Конгрес“. Накрая стигна до църквата „Св. Джон“ на улица „Йорк“, построена в средата на деветнайсети век с цел да приюти ордите от ирландски имигранти, дошли в града. Не беше стъпвал в църква от стрелбата. Не знаеше защо. Беше отгледан като католик и все още от време на време ходеше на литургия, но се отбиваше в църквата най-вече когато почувстваше нужда да каже молитва за Рейчъл и Сам или просто да поразмишлява на спокойствие. Сега се усети привлечен от старата сграда от червени тухли с нейната висока кула и тиролските витражи, може би защото му напомняше за „Св. Доменик“ в Портланд, една от най-старите и най-красиви църкви в щата, поне докато епархията не затвори врати през 1997 г. Дядо му го водеше там на богослужение на Коледа и Великден, когато преценеше, че случаят заслужава нещо по-величествено от църквата „Св. Максимилиан“ в Скарбъроу, и затова Паркър подсъзнателно свързваше църквите от червени тухли с дядо си, а спомените му за стареца му бяха безкрайно свидни.

Пристъпи в църквата, прекръсти се и седна на една пейка към средата на пътеката. Беше празно и той беше сам. „Св. Джон“ не беше аскетична църква, не и с оникса, бронза и мрамора, не и с орнаментите по стените и тавана, не и със скулптурите на Кръстния път. Не, това беше архитектурен химн във възхвала на Бога.

Запита се какво ли очаква — да усети Божието присъствие, да се окъпе в Неговото сияние? Не разполагаше с отговор и нямаше към кого да се обърне, за да изрече мислите си на глас. Нямаше баща, нито майка. Зад него се нижеше единствено колона от мъртъвци.

Паркър затвори очи и в ума си за пореден път седеше край езерото, но този път мъртвата му дъщеря не беше с него, а от далечните хълмове се дочу воят на вълк, отбелязвайки повторното му пребиваване на това място. Докато седеше в „Св. Джон“, умът му пресъздаде свят отвъд този тук и той се опита да свърже двете пространства. Не беше луд, нито пък спомените му бяха резултат от травма, упойка или постоперативни медикаменти. Вярваше, че макар и за съвсем кратко, докато беше мъртъв или умираше, той беше заседнал между два свята. Беше така убеден заради онова, което пазеше в джоба на якето си. И сега, както си беше със затворени очи, той бръкна за него и усети предмета между пръстите си. Извади го и го стисна в дясната си длан, а палецът му проследи формите и набраздяванията.

Представляваше нацърбен от едната страна черен камък. Държеше тъкмо такъв камък, когато седна на пейката край това езеро и се опита да направи избор между това да прегърне физическата смърт или да се завърне към агонията на съществуването. Когато най-сетне го хвърли, междинният свят се разби на парчета. Камъкът беше у него, когато мъртвата му дъщеря го държеше за ръка, а топлината ѝ изгаряше като факел собствената му вкочанена от студ кожа, защото на това място тя отново се беше превърнала в светлина, докато той чезнеше. Стискаше го в юмрук и когато дойде в съзнание в болницата в Портланд и никой не можа да му каже как се е озовал там.

Това беше неговото доказателство, и то си беше само негово.

Отвори очи. Църквата беше все така празна. Все още имаше въпроси, но не и съмнения. Палецът му продължаваше да опипва камъка, докато се молеше за Сам и Рейчъл и за онези, които обичаше. Най-накрая каза молитва за Аманда Уинтър и нейната майка, при все че не би могъл да обясни защо, освен че знаеше за болестта на

дъщерята и заради едно чувство на безпокойство по отношение на майката. Щом приключи, върна камъка в джоба си, коленичи, отново се прекръсти и си излезе.

Болката му беше отслабнала. Краткотрайният отдих му се беше отразил добре.

Предаването на Сам беше грубо, като размяна на заложник, макар да виждаше, че Рейчъл се тревожи за него. Тя дори намери удобен случай да го попита дали е сигурен, че ще се чувства добре със Сам (и без да го изговаря, но по-право: дали Сам ще е добре при него). Увери я, че и двамата ще са добре. Намери сили даже да я попита за Джеф, гаджето ѝ, без да му се повдигне. Рейчъл забеляза какво усилие му коства това.

— Прозвуча почти искрено — каза му.

— Искрен съм. Поне така си мисля.

Не мислеше лошото на Джеф. Джеф беше задник, но такива наоколо имаше много и ако съдеше всеки, който понякога се държи като задник, то затворите щяха да са пълни, а улиците — празни. Всъщност Паркър беше почти сигурен, че в такъв един прекрасен нов свят, той щеше да разполага с килия само за себе си.

Двамата със Сам изчакаха Рейчъл да потегли, след което дъщерята се настани на предната седалка на мустанга до баща си.

— Знаеш, че майка ти предпочита да се возиш отзад — каза Паркър.

— Знам. Ти обаче ще ми позволиш да се возя отпред. С теб.

— Така ли?

— Да.

И така, приел, че въпросът е решен, той потегли.

Взаимоотношенията между детектива и дъщеря му представляваха изключително заплетено съчетание от нюанси и сенки. Никога не успяваше да я вижда толкова често, колкото му се искаше, ала въпреки това любопитното беше, че не му липсваше така дълбоко, колкото би могло при други обстоятелства, защото тя винаги беше с него. В това отношение, мислеше си той, беше като първата му дъщеря, мъртвата му дъщеря. Носеше Сам в сърцето си и когато разговаряше с нея в нейно отсъствие — сам нощем или докато караше

по междущатската магистрала 1–95 с намалена музика, — чуваше отговорите ѝ така отчетливо, както ако седеше досами него.

И макар да имаше толкова много неща, които не знаеше за Сам — което се дължеше както на физическата дистанция помежду им, така и на естествената пропаст във възгледите на един баща и подрастващата му дъщеря, — той имаше усещането, че в определени отношения я разбира по-добре от майка ѝ. Начинът, по който работеше умът на детето, понякога объркваше Рейчъл, но не и Паркър. Сам беше дете на неизреченото и вероятно защото бяха далеч един от друг през толкова дълги отрязъци от време, той се беше научил да разчита тези промеждутъци, празнините и мълчанията; да се вслушва в неизреченото така, както чува предложените му думи. Тя не казваше нищо, без да го обмисли предварително, което означаваше, че той трябваше да се опитва да проследи мисловния процес, довел до съответното крайно изявление. Смяташе я за странно безстрашна и дори нейната загриженост за здравето му беше примесена с очевидното убеждение, че всичко ще се нареди, отчасти защото тя повеляваше да бъде така.

Беше зряла за възрастта си — Рейчъл също го виждаше, — но това не се изразяваше в горделиво преждевременно развитие. Тя просто правеше впечатление на необикновено хладнокръвна, надарена с покой, мълчаливост и способност да наблюдава и попива, без да въвлича и себе си. Но избере ли сама да го стори, можеше да възприеме ролята на дете, при все че Паркър винаги имаше усещането, че играе, за да задоволи вкуса на публиката. По обратния път към Бореас обаче тя бе несъзнателно и неподправено себе си — или себе си като шестгодишна — и го забавляваше с непрекъснат поток от наблюдения, въпроси и изводи без връзка, които обемаха всичко от височината на оградите спрямо тази на кравите до това колко ли лошо трябва да са миришели всички в края на първата серия на „Игрите на глада“, която беше гледала по „Нетфликс“ с бавачката и което впоследствие беше отричала до дупка пред майка си, за да защити виновницата.

Спряха по пътя да си напазаруват и докато стигнат къщата, се беше стъмнило. Сам обичаше да си правят пица, затова сами си приготвяха и разточваха тестото, разрязваха всяка пица на четири части и експериментираха с добавките. Вечеряха навън, увити в топли

дрехи заради океанския бриз. Белотата на разбиващите се вълни беше като проявление на надеждата в тъмата, а звукът и движенията им бяха като на живи същества. По-късно Сам заспа на дивана, докато баща ѝ четеше и слушаше музика. После я пренесе в стаята, която беше отделил за нея, и я съблече внимателно; тя беше потънала в така дълбок сън, че не усети нищо. Остави лампата до вратата светната, както и тази в коридора, в случай че има нужда да използва тоалетната през нощта.

После си легна в своето легло и спа толкова дълбоко, колкото не му се беше случвало от месеци.

Вятърът утихна. Нощта беше спокойна. Вълните вече се разбиваха някъде надалеч и звучаха като предупредителен шепот в своето отстъпление.

Сам се събуди в мрака. Мъртвата дъщеря стоеше в края на леглото. Сам се надигна на лакти. Погледна съществуването в сенките и се прозя. Беше прекъснала съня ѝ. И то хубав сън.

— Няма нужда да оставаш — каза на мъртвата дъщеря. — Аз вече съм тук. Ще го пазя.

После се отпусна на възглавницата и за миг отново потъна в сън. Мъртвата дъщеря се извърна настрани и изчезна.

Щайгър обядва на усамотена маса в ъгъла на бюфет от типа шведска маса. Харесваше този тип ресторанти, защото клиентелата му позволяваше лесно да се слее с тълпата, особено по време на обяд и вечеря, когато край масите се наблюдаваше най-голямо оживление. Със сламената шапка, нахлупена ниско над челото, минаваше за горедолу нормален и едва неколцина клиенти изобщо го поглеждаха за втори път — до такава степен бяха съсредоточени върху чиниите пред себе си. Колкото до храната, ами, на Щайгър всъщност не му пукаше особено. Страдаше от немалко болести и увреждания, включително хипозмия и хипогеузия — намалени способности за обоняние и вкусово възприятие. Единствено силно подправените и пикантни ястия повлияваха на сетивата му, но той не можеше да ги яде заради изнежения си стомах. За Щайгър храната имаше чисто практически функции. Тя беше нужното гориво и той го приемаше без удоволствие или неприязън. Сега седеше с гръб към стената, а пред него изстиваше чаша скапано кафе. Вече бяха донесли сметката на масата му, но той още не беше готов за тръгване. Шумът в ресторанта и грозотата на интериора му позволяваха да се вгълби в себе си. Даваха му пространство да помисли.

Щайгър вече беше узнал самоличността на мъжа, който живееше до Рут Уинтър, и присъствието му там го тревожеше. Инструкциите му бяха да наблюдава, без да се намесва, но този Паркър беше потенциално опасен. Кой знаеше какво може да му сподели жената Уинтър? Въпреки всичко опитите на Щайгър да убеди онзи, когото Аманда Уинтър познаваше като Човека Пъзел, какви рискове носи оставянето на Паркър жив, се оказаха безплодни. Той беше прекалено зает да си играе игрички с полицията. Мъртви семейства, изгорели къщи — Щайгър щеше да го посъветва да не прави нищо от това, ако се беше допитал до него, но Човека Пъзел беше както клиент, така и съучастник, което превръщаше Щайгър в компрометиран служител. Даваше си сметка също така, че Човека Пъзел целенасочено го

изолира, като не се свени да му натяква за безкрайното си недоволство от случилото се с жената Тедеско във Флорида.

Някой бутна с лакът масата на Щайгър, при което кафето му се плисна в чинийката и се разля по плота. Щайгър реагира с рязко вдигане на главата, като за кратко се вторачи в лицето на мъж на средна възраст, понесъл чиния със салата. Погледите им се срещнаха, ала онзи бързо се извърна на другата страна. Да се вгледаш в очите на Щайгър, беше като да се взираш в две клоаки. Въпреки всичко това по-скоро развесели, отколкото подразни Щайгър. Че кой идваше в бюфет-ресторант да яде салата? Без друго всички хранителни качества вече сигурно бяха изветрели от листата и суровите зеленчуци. Сега те притежаваха изкуствената правдивост на декоративна пластмаса.

Щайгър се върна към проблема с Паркър. Частният детектив се възстановяваше от тежки наранявания, но си оставаше от онзи тип хора, които са склонни да предприемат действия в името на другите. Ако Рут Уинтър му разкриеше истинската причина да се премести в Бореас, то Щайгър беше сигурен, че Паркър ще предприеме нещо. Да постъпи другояче, би го превърнало в съучастник в по-голямо зло. Следователно ако Уинтър проговореше, Паркър щеше да се превърне в заплаха.

Но дали щеше да проговори? Появата на тялото на брега беше както щастливо, така и злополучно обстоятелство. Злополучно, защото щеше да е най-добре Пърлман да не беше изплувал изобщо, щастливо, защото беше предоставило възможност на Човека Пъзел да напомни на Рут Уинтър колко важно е да продължава да си мълчи — колкото заради себе си, толкова и заради щерка си. Сега Уинтър беше хубаво наплашена, в това Щайгър нямаше никакво съмнение, но въпреки всичко ситуацията не можеше да остане задълго така. Основният въпрос — дъщерята на Уинтър, Аманда — още не беше разрешен, което означаваше, че накрая или майката щеше да предприеме нещо, което би породило огромни затруднения, или някой друг щеше да се принуди да се задейства срещу нея, преди това да се случи.

И така, личното мнение на Щайгър беше, че за всички заинтересовани би било най-добре, ако Рут Уинтър престане да съществува. Детективът беше друг въпрос. Ако изникнеше благоприятна възможност и можеше да стане без допълнителни усложнения, Щайгър щеше да убие и него, без значение какво иска

Човека Пъзел. Най-лесно би било обаче, ако Рут Уинтър умре, преди да успее да сподели нещо значимо с Паркър. Но Щайгър не би могъл да предприеме подобен ход без съгласието на останалите.

Обади се от телефонната кабинка до мъжката тоалетна. Така прескачаше Човека Пъзел, но реално той също беше просто служител. Долови съвсем кратко колебание, преди гласът от другата страна на линията да му каже да направи каквото сметне за необходимо. Но Рут Уинтър не трябваше да страда. Това му беше подчертано. Историята с Флорида не биваше да се повтаря.

Докато вървеше през ресторанта, подмина мъжа, който беше бутнал масата му. Той или беше отрупал чинията си с още салата, или не беше напреднал кой знае колко с първата порция, защото тя си стоеше до голяма степен недокосната.

Щайгър се поспря до масата. Мъжът вдигна поглед, с вилица на половината път между устата и чинията. Щайгър реши да му спести усилието да яде повече. Приведе се напред и се изхрани върху марулята, доматиите и лука. Забеляза, че в плюнката му се виждаха струйки кръв.

— Да беше се извинил, задето ми разля кафето — каза му.

Не изчака реакцията на мъжа. Знаеше каква ще е тя — абсолютно никаква. Виждаше го, изписано на лицето му. Щайгър беше наясно, че порите му излъчват мирис на сила и злост, като отровите, с които някои земноводни отблъскват хищниците, само дете все още не беше срещал по-голяма заплаха от самия себе си.

Отиде до колата си. Слънцето огряваше все по-силно паркинга. Коремът го болеше. Винаги беше така след хранене. Той знаеше, че умира. Не му трябваше някой доктор да му го каже, а и нямаше намерение да подлага тялото си на още по-големи страдания с игли и терапии. Когато болката станеше непоносима, сам щеше да сложи край. Засега можеше да продължава така.

Отвори жабката, извади отвътре ново шише „Миланта“^[1] и го преполови. Бяха му останали и няколко викодина и перкоцепта, но искаше да остане с бистър ум. Милантата помагаше донякъде, макар той да подозираше, че ефектът ѝ е колкото реален, толкова и психосоматичен. Пак се присети за мъжа, който се бе бутнал в масата му. Трябваше просто да го остави на мира. Нямаше никаква изгода да го сплаши по този начин, точно както нямаше никакъв смисъл да кара

жената Тедеско да страда толкова. Може би, помисли си Щайгър, просто ставаше по-свадлив с възрастта или пък един от начините да притъпи болката беше да я причинява другиму. Както и да е. Също като милантата, това, изглежда, сработваше, а това му беше достатъчно.

Запали колата и потегли обратно към Бореас.

---

[1] Лекарствен продукт за облекчаване на киселини и газове. — Б.пр. ↑

Паркър заведе Сам в „Улесен“ за късен обяд, където Ларейн се засуети около нея, а Грег измъкна купчина детски книги втора ръка от някакъв кашон в мазето, някои от които Сам вече беше чела, ала с радост прие като подарък, щом стана ясно, че Грег не иска и цент за тях. Друго нещо, което Паркър беше забелязал у дъщеря си и което го забавляваше, беше, че тя е много внимателна по отношение на парите. Не беше стисната — с удоволствие настояваше да купува сладолед или лакомства и ѝ харесваше чувството на припозната власт, което идваше със заплащането за чуждите наслади — но имаше изострен усет за цената. Тя не би купила книгите за себе си и беше твърде малка да се чувства задължена да плати за нещо, което не иска, но безплатното си беше безплатно.

Наблюдаваше как внимателно изучава книгите и ги разделя на две купчини — такива, които трябва да прочете възможно най-скоро, и такива, които могат да почакаат — вероятно до безкрайност в един-два случая, съдейки по неодобрителното изражение, изписано на лицето ѝ.

— Тази дама и господинът женени ли са? — попита го тя, след като се увери, че не могат да ги чуят.

— Не, те са брат и сестра.

— Ах. Държат се така, сякаш са женени.

— Само че не са.

— Защото са брат и сестра.

— Да.

— Ако не бяха брат и сестра, щяха ли да се оженят?

— Не зная. Бих казал, че това е доста странен въпрос.

— Аз не мисля, че е странен — каза тя.

— В такъв случай може би не.

Изглежда, остана доволна, че баща ѝ отстъпва по този въпрос.

— Какво искаш да правим днес? — попита я той.

— Може ли да идем да видим Аманда?

Беше ѝ разказал за Аманда, докато двамата с Рейчъл уточняваха детайлите около това къде и кога ще се срещнат в Бангор. Не смяташе,

че Сам би имала нещо против да дойде в Бореас за няколко дни, даже без обещанието за присъствието на друго дете, но то без съмнение придаде още по-голяма привлекателност на гостуването.

— Ще се обадя на майка ѝ, за всеки случай — каза той. — Но не се съмнявам, че ще бъдеш добре дошла, когато и да решиш да наминеш.

— Добре. — Тя взе един брой със стари карикатури на „Фъстъчетата“ от купа е книжки „за прочитане“. — Ще дам тази на Аманда.

— Мисля, че ще ѝ хареса.

— Това е Снупи^[1]. Всички харесват Снупи. Имаш ли химикалка?

Той извади една от джоба си и ѝ я подаде. Върху вътрешната корица тя изписа думите: „На Аманда, от Сам“ и добави X.

— Само че ще ѝ кажа, че Грег ми я е дал без пари — заключи, когато привърши.

— Не е нужно да го правиш.

— Нужно е.

— Ако смяташ, че честността е най-добрата политика, добре. Приключи ли с всичко?

Тя си събра книгите, най-належащите подреди над останалите. Ларейн ѝ даде платнена торбичка, украсена с литературни герои, благодари ѝ, че е дошла, и ѝ каза, че се надява да намине отново, преди да си тръгне. Като някоя царска особа или като генерал Макартър Сам я увери, че ще се върне, след което двамата с баща ѝ излязоха навън на слънце. Бяха тръгнали да пресичат улицата, където Паркър беше паркирал мустанга, когато една кола отби от бордюра и бавно мина покрай тях, препречвайки им пътя. Беше кафяв кадилак седан „Де Вил“ с бели кантове на гумите и леко потъмнени стъкла. Паркър бегло зърна шофьора, носеше ниско нахлупена над челото шапка. Колата не се движеше бързо, така че нямаше причина да недоволства от поведението на мъжа вътре. Просто му направи впечатление, че нищо не му пречеше да спре, за да ги пропусне. Така биха постъпили повечето хора в града. Тази кола обаче беше с пенсилванска регистрация. Паркър си припомни един инцидент, при който чакаше полета си на летището във Филаделфия и един мъж се беше прередил на опашката пред лавката за вестници, за да си купи вестник и дъвки.

Когато друг мъж по-напред беше възразил, пререждачът му беше отвърнал с безсмъртните думи „Ей, добре дошъл във Филадельфия!“.

До него Сам стисна ръката му по-силно. Той сведе поглед и видя, че бърчи лице от погнуса.

— Подуши ли го?

— Какво да подуша?

— Не зная. Нещо гадно.

Той помириxa въздуха, но не усети нищо.

— Колата беше — каза Сам.

— Наистина ли?

Кадилакът не изпускаше повече газове от очакваното за толкова стар модел автомобил. Всъщност му се беше сторил доста добре поддържан.

— Тате, миришеше лошо.

Загледа се как кадилакът свива зад ъгъла, силуетът на шофьора едва се различаваше, а когато потегли на север по „Бърджис Роуд“, главата му беше просто по-тъмно петно зад цветното стъкло.

— Щом казваш. Както и да е, вече си замина.

Огледа се два пъти, преди да пресекат, но пътят беше пуст. Стигнаха отсрещния тротоар и се насочиха към общинския паркинг, където беше оставил колата. Щом видяха паркинга, Сам пусна ръката му.

— Лошо ми е — каза тя и в същия момент избълва река от мляко и пържени филии на тротоара. Паркър можеше единствено да придържа косата ѝ назад и да изчака да ѝ мине. Когато приключи, той намери една кърпичка в джоба си и ѝ избърса устата. Лицето ѝ беше силно преbledняло. Дори устните ѝ изглеждаха по-обезкървени от преди.

— Искаш ли са поседнеш? — попита я той, но Сам поклати глава.

— Добре съм.

— Как се случи това? Беше ли ти лошо по-рано?

— Не.

— Мислиш ли, че е заради пържената филия?

— Не.

Той огледа цапаницата по паважа. Наблизо се намираше „Блекбърд Бар&Грил“ и вратата му беше отворена. Той я заведе вътре

и я сложи да седне в едно от сепаретата в заведението, което иначе беше празно. Фред Амсел изникна от задната стаичка, а Паркър му разказа какво се е случило и го помоли за кофа с вода, за да почисти тротоара. Фред му каза, че ще се погрижи. Наля на Сам един спрайт, но без да добавя лед в чашата.

— Захарта ще ѝ помогне — каза той. — Сигурно ѝ се е замаяла главата.

Сам отпи от газираната напитка. Фред напълни една кофа и я плисна по тротоара, след което изтика с четка остатъците в канавката. Лицето на Сам възвърна цвета си и тя увери баща си, че вече няма нищо против да отидат до колата, за да се приберат в къщата. Паркър благодари на Фред за добрината и предложи да плати безалкохолното, макар да знаеше, че парите му няма да бъдат приети. Върнаха се в колата без по-сетнешни инциденти, но той остави прозорците смъкнати по пътя към залива Грийн Херън.

Паркър отвори дума, че може би не е лошо да отложат гостуването у Аманда за следващия ден, но Сам не искаше и да чуе.

— Добре съм, тате — каза тя. — Стана ми лошо от миризмата. Оня мъж в колата, той миришеше лошо. Миришеше страшно лошо...

---

[1] Снупи (Snoopy) е името на кучето, порода бийгъл, на Чарли Браун от поредицата карикатури „Пийнътс“ на Чарлс М. Шулц. — Б.р.

↑

Докато се приберат в къщата в залива Грийн Херън, Сам сякаш се беше възстановила напълно, но Паркър настоя тя да си почине един час, преди да я заведе да се срещне с Аманда Уинтър. Момичето го послуша неохотно, макар че настроението ѝ леко се подобри поради факта че ѝ бе предоставен относително неограничен достъп до „Нетфликс“ на лаптопа на баща ѝ.

Докато тя си лежеше на дивана и гледаше епизод на „Крава и пиле“, Паркър излезе навън и се замисли за кафявия кадилак и реакцията на дъщеря му. Предположи, че повръщането може да е последица от пътуването и вълнението, макар че като цяло Сам имаше физиката на жребче. Той самият не бе почувствал никаква тревога при вида на колата, а беше чувствителен за тези неща — изострено чувствителен. Но отчиташе факта, че скорошните събития бяха отслабили силите му и че вече не откликваше така безпогрешно както преди.

Обади се на Гордън Уолш, но беше препратен директно към гласова поща. Остави съобщение с подробно описание на колата и номера ѝ, като помоли Уолш да му направи услуга и да провери автомобила в системата. Само от любопитство, нищо повече, поне засега. Нагледа пак Сам и се прибра в стаята си. Потренира за стягане на хватката, след което се зачете в „Ню Йорк Таймс“. Сигурно бе задрямал, защото, като се събуди, на телефона му беше оставено съобщение от Кори Блум, която го молеше да му се обади. Сам пък стоеше на вратата.

— Готова съм — каза тя.

Не си направи труда да я пита как се чувства. Знаеше, че така само ще я подразни. В това отношение беше като майка си. Колкото до Кори Блум, щеше да ѝ върне обаждането веднага щом Сам бъде благополучно настанена при Рут Уинтър и дъщеря ѝ.

— Да тръгваме тогава — отвърна той.

Паркър стоеше заедно с Рут и наблюдаваше как дъщерите им си проправят път през пясъка към скалите, които сега отливът беше оголил. Момичетата бяха облечени с широки анораци и непромокаеми ботуши в ярки цветове. Небето беше ясно, а слънцето топлеше, въпреки привидно несекващия бриз. Безстрашни малки виолетови бекаси подскачаха в далечния край на скалите, където вълните все още се разбиваха, а студеножълтите крака на птичките се губеха почти целите.

— Казвате, че ѝ е станало лошо? — попита Рут.

— Пържени филийки.

— Ако изядеш достатъчно, като нищо. Въпреки това ще я наглеждам — с двете очи. Няма да ги изпускам от поглед. Като стана дума...

Тя закопча палтото си и се нареди да отиде да се присъедини към Сам и Аманда.

— Обадете ми се, ако изникне проблем — каза Паркър. — Няма да бъда далеч.

— Във вашата къща ли се връщате?

— Не, имам разни задачи из града. Не би трябвало да се бавя.

— Тогава може би ще се присъедините към нас за вечеря по-късно? Към шест?

— Би било чудесно. Ще донеса десерт.

— Не се безпокойте. Имаме достатъчно сладолед да отворим свой бизнес.

Детективът изпита внезапен порив да я целуне по бузата за прощаване, но той бързо отмина. Не беше израз на желание. Тя беше добре изглеждаща жена, но не го привличаше кой знае колко, а и не виждаше признаци тя да изпитва нещо по-различно към него. Не, това щеше да е едва ли не жест на успокоение или на подкана да му сподели онова, което я мъчи. Погледа как върви след децата, след което погледът му се отмести към дясната страна на рамката на вратата, към мястото, където бе стояла мезузата. Заливът Грийн Херън и Мейсън Пойнт бяха сходни по големина и географски особености. Той проследи крайбрежната ивица с поглед. Ако присвиеше очи, почти успяваше да си представи проснатото на брега тяло, като жертвоприношение към океана.

Нямаше доказателства, че Бореас е бил крайната дестинация на Бруно Пърлман. Нито пък Паркър имаше някаква причина да вярва, че ако евреинът е идвал към града, то Рут Уинтър е била човекът, с когото е искал да разговаря. Знаеше само, че тя достатъчно много ценеше вярата си, за да закрепил мезузата за вратата, и ако е сметнала за важно да я сложи там на първо място, то не би я свалила с лека ръка.

Отиде до вратата да провери дали символът не е върнат на мястото му, но не беше. Дупката от гвоздея си стоеше. Вдигна десния си показалец и докосна мястото, където някога беше закрепен малкият съд. Веднъж Епщайн му изрецитира благословията, която слагането на мезуза изискваше, докато обясняваше на Паркър значимостта на подобни неща. Като се поразрови набързо в интернет, след като забеляза, че Рут Уинтър я беше свалила, си я припомни: „Благословен си ти, Господи Боже наш, Царю на Вселената, Който ни освети със своя мицва^[1] и ни повели да сложим мезуза.“

Защо човек съзнателно би избрал да наруши нещо, което, изглежда, смята за мицва, божа заповед? Възможно е, дори е много вероятно да изникне някакво прозаично обяснение.

Мезузата може да е паднала или да се е повредила, в който случай за необходимите поправки ще е нужен инструмент за гравирание. Едва ли не чу предишното несериозно обяснение на Рут Уинтър за нейната липса: „Не ме е грижа чак толкова...“

Имаше усещането, че ако я притисне, тя ще го излъже отново, и си даде сметка, че вече се е самоубедил, че тя крие нещо. Не, не, че крие, а че лъже, като потулва, като премълчава. И е изплашена. Чувстваше го. Тъкмо този страх будеше у него желание да ѝ протегне ръка, колкото заради дъщеря ѝ, толкова и заради нея самата.

Паркър слезе от верандата и стъпи на пясъка. Рут се присъедини към Сам и Аманда при скалите, карайки бекасите да се разлетят. Открояваха се като тъмни силуети на фона на небето и той изпита желание да отиде при тях, да хване дъщеря си за ръка и да я отведе далеч от тази жена и детето ѝ.

Но не го направи. Вместо това тръгна към колата. Реши да не се обажда на Кори Блум, ами да я посети лично, тъй като и без друго щеше да ходи в града. Все още не беше намислил дали да спомене опасенията си за Рут Уинтър. Докато стигне колата, вече бе взел

решение засега да си трае. Може би щеше да си поговори с Рут след вечеря.

Може би.

Въпреки съобщението, което му беше оставила, Кори Блум не изглеждаше кой знае колко щастлива да види Паркър на вратата на офиса си. Той предположи, че сигурно трябваше да не привлече внимание върху отношенията си с нея, но пък беше свикнал с подобни реакции спрямо присъствието си. Можеше да се очаква предвид обстоятелствата, но ако започнеше да се притеснява и за това, никога нямаше да излезе от вкъщи. Полицай Престън се появи от малка кухничка с чаша и мъфин в ръце. Тя също не се зарадва да го види, но пък нейното дежурно изражение си беше на болезнено недоволство, все едно неотдавна някой я беше принудил да оближе от батерии.

— Може ли да вляза? — попита той Блум. — Или да се поразмотавам демонстративно отпред?

Блум склони. Престън не. На Паркър му беше все тая.

— Седнете — каза Блум и посочи един стол срещу бюрото си. — Ей сега ще ви обърна внимание.

Той седна, но не пропусна да забележи, че Престън не бе помръднала от мястото си до вратата на кухнята. Блум също я забеляза и изстреля един поглед от типа „Е, какво?“ зад рамото на Паркър в комбинация с разперени ръце. Просто за развлечение Паркър се извърна към Престън и изимитира жеста и изражението. Видя как Престън го изгаря с поглед и си напомни наум да не превишава трийсет мили в час, докато е в града. Когато отново извърна очи към Блум, тя се взираше в него раздражено.

— Разбирам защо някой се е опитал да ви застреля — каза му тя.

— Не просто се опитаха. Наистина ме застреляха.

— Е, ако разполагате с имената им, струва ми се, че полицай Престън би искала да им стисне ръка.

Тя се върна към документацията на бюрото си, като се разписа в долния край на няколко формуляра и официални нареждания.

— Надявам се да няма нищо против първо да се порови — рече Паркър и писалката ѝ замря за миг, преди да се задвижи наново. Той не я прекъсна, като междувременно бавно стискаше в юмрук, а после отпусна лявата си ръка ниско до тялото. Беше забелязал леко

подобрение този следобед — бе успял да задържи уреда за хват по-дълго, отколкото бе съумявал от стрелбата насам.

Тя приключи с писането, остави листите настрана, след което се приведе напред и склучи ръце пред себе си на бюрото.

— Искате ли кафе?

— Полицай Престън ли ще го приготви?

— Вероятно.

— В такъв случай ще пропусна.

Паркър почака.

— Изглежда, че каквито и услуги да сте поискали, нещата са проработили — каза Блум. — Главният патолог и заместникът ѝ все още са вързани за случая Оран Уайлд, но вчера вечерта тялото на Бруно Пърлман е било преместено в кабинета по съдебна медицина в Аугуста, а тази сутрин е била извършена аутопсия от доктор Робърт Дръмънд, който е първият, когото викат, когато главният патолог или заместникът му са заети или са в отпуски. Говорих с него по скайп. Прилича на дванайсетгодишен, но е добър.

— Колко добър?

— Много, ако може да се съди по лекциите му. Изнесе ми една за удавянията. Очевидно да определиш дали някой е умрял от удавяне е по-сложно, отколкото би ми се искало. Десет минути ми обяснява за тестовете, които трябва да се направят, за да бъде установено то, при това, цитирам, „с известна степен на медицинско-законосъобразна увереност“. После, трябва да си призная, ме загуби с „интравенозни мастни глобули“. Но е достатъчно да се знае, че при нормални обстоятелства трябва да изчакаме резултатите от пълния токсикологичен анализ, хистологията на всички органи и нещо, наречено тест за диатомея, преди да бъде изказано някакво становище.

— Водорасли — каза Паркър.

— Какво?

— Диатомите са водорасли. Малки едноклетъчни растения. Намират се във водата и концентрацията им варира съобразно, предполагам, температурата, съдържанието на минерали, киселинността и каквото там друго оказва влияние на водата. Можеш да свържеш труп с определена водна зона и определено време чрез анализ на концентрацията на диатомея в тъканта.

Блум се блещеше в него. Той сви рамене.

— Наречете го генетична памет.

— И така... — продължи тя след паузата, — щяхме да чакаме тези резултати, ако не беше ето това.

Тя измъкна лист хартия от една папка и го подаде на Паркър. Беше доста добро принтирано копие на рентгенова снимка на череп. Щеше да забележи белега дори да не беше ограден. Изпъкваше като малка тъмна вертикална черта на фона на бледността на черепа, точно над дясната очна кухина.

— Това е надочният ръб — каза Блум. — Виждате ли, и аз знам разни неща.

— Доктор Дръмънд ли ви го каза?

— Да, но поне го слушах.

— Какво мисли, че е?

— Изнесе ми още една лекция, когато попитах — каза Блум. — Споменах ли, че освен добър доктор Дръмънд е и предпазлив?

— Приех го за даденост. Нека позная — след като известно време е увъртал, ви е казал, че може да е причинено от острие. Ала вероятно вече сте го установила и сама.

— Не исках да се фукам. Той откри и други белези от вътрешната страна на очната кухина — не толкова явни като този, но все пак видими. Не си личат толкова добре на копията.

Паркър ѝ върна листа. Не му трябваха повече снимки и не му трябваше Блум, Дръмънд или който и да било друг, за да му каже какво се е случило с Бруно Пърлман, вероятно точно преди да умре.

— Какъв тип острие е? — попита.

— Дръмънд смята, че е хирургическо — някакъв вид скалпел.

— Това ли го е убило?

— Не. Според Дръмънд Пърлман е бил още жив, когато е попаднал във водата, но вероятно от окото му не е останало много. Докладът на доктора е пратен на щатската полиция. Очаквам да се появят до час. Просто реших, че ще искате първо да го чуете от мен.

Той ѝ благодари и стана да си върви. Блум прибра снимката на черепа в папката си.

— Оценявам съветите и помощта ви — каза му. — Беше...

Ала когато пак вдигна поглед, Паркър вече го нямаше.

[1] Заповед, повеля в юдаизма. В ежедневието — всяко добро дело, похвална постъпка. — Б.р. ↑

Паркър се върна в залива Грийн Херън, качи се в стаята си и бръкна зад големия гардероб срещу леглото. Пръстите му напипаха дръжката на пистолета, залепен за дървото, и го изтръгнаха. Оръжието вече беше заредено, макар че в патронника нямаше куршум. Беше скрил пистолета още когато пристигна в къщата, при все че не би могъл да каже защо. Беше регистрирано оръжие, а той имаше повече причини от всеки друг да смята, че се нуждае от такова за защита. Самите хора, които го бяха простреляли, бяха мъртви, както и онези, които ги бяха изпратили да го ликвидират, но подобни актове на отмъщение оставяха след себе си издънки, а техните жила можеха да съхранят силите си в продължение на много човешки животи, с цели поколения.

Въпреки всичко той нямаше желание да вижда пистолета и рядко го беше докосвал, откакто дойде в Бореас. Сега го хвана в дясната си ръка и мигновено припозна усещането за дръжката и тежестта. После отново слезе долу, изрови комплекта за почистване от склада под стълбището, разглоби пистолета, почисти го, смаза съставните му части и отново го сглоби. Докато го правеше, изпита чувството, че съединява наново нещо дълбоко в себе си, частица от съществуването му, която е била разместена, но не и загубена. Когато приключи, затъкна пистолета в колана на панталоните си. Бяха му станали по-широки от преди и беше смъкнал две дупки от колана. С две му беше удобно, при все че панталоните му бяха малко по-прилепнали, отколкото му се искаше, но пък с три му стискаха. С пистолета вече му прилягаха точно. Зачуди се дали следва да го приеме като знак.

Преоблече се с чиста риза. Подобно на панталоните, ризите също не му бяха по мярка, но в конкретния случай широчината помагаше да прикрие пистолета. Излезе навън, затвори входната врата след себе си и се загледа във вълните. Приливът отново настъпваше и макар небето да беше ясно, океанът сякаш беше притъмнял. Винаги беше обичал морето, обичаше го още от първия път, когато майка му и баща му го заведоха на север от Скарбъроу на гости на дядо му. Помнеше как се

разхождаше по плажа Фери със стареца — тъй като дядо му винаги му беше изглеждал стар, но, любопитно, не толкова стар, колкото съпругата му, странна, почти безмълвна жена, която преливаше от разочарование и разкаяние. Паркър никога не ѝ беше казал как се чувства, но помнеше, че беше тайно, срамно доволен, когато тя почина, а с възрастта започна да вярва, че дядо му, макар и опечален, може би е възприел смъртта ѝ като един вид благословия, разтоварване от бремето на неговите и нейните плещи.

Паркър почувства пясъка под краката си и за миг отново беше момче заедно със своя дядо. Бе така убеден в присъствието на стареца, че затвори очи, протегна дясната си ръка и попипа въздуха, изпитвайки внезапно разочарование, когато не успя да докосне сянката му. Въпреки всичко се поразходи с него в спомените си и чу гласа на дядо му да му разказва истории за Скарбъроу и за насилието в неговото зараждане. Като дете Паркър беше запленил от историите за каубоите и Дивия запад и се омайваше от факта, че може да ходи по местата, където местните и заселниците са се били и са загивали, а кръвта им се е пропила в земята, така че споменът за тях се е съхранил във всеки неин атом. Скарбъроу даже се славеше с Езерото на кръвопролитие, където през 1703 г. Ричард Хъниуел и осемнайсет други мъже били избити, както и с Гарисън Лейн, на името на крепостта, построена в Праутс Нек в началото на осемнайсети век. Странно, но на Паркър те му се струаха по-истински от Старата западна крепост в Аугуста, най-старата оцеляла дървена крепост в Нова Англия. О, той бе запленил от нея и обичаше да я посещава — крепостта беше задължителна спирка на семейните им ваканции в Мейн, — и при все това образите на скарбъроуските колонии, които беше изградил в ума си, бяха по-интуитивни, по-непосредствени. Старата западна крепост трябваше да бъде споделена с други, но призракът на Скарбъроу си беше само негов. Беше жив в съзнанието му така, както той, докато вървеше през телесността на настоящата си инкарнация, живееше в него.

Отново отвори очи. Къщата на Уинтър беше от лявата му страна. Лампите на първия етаж светеха. Тръгна натам. Вече не усещаше пистолета на кръста си.

Двамата детективи от отдел „Тежки престъпления“ към щатската полиция на Мейн пристигнаха в Бореас малко след като Чарли Паркър напусна офиса на Кори Блум. Казваха се Тайлър и Уелбеке и бяха базирани извън Белфаст. И двете бяха жени, малко по-млади от самата Блум. Тайлър беше по-бъбрива, докато Уелбеке беше по-сдържана, но Блум не усети негативно отношение у нито една от двете. Беше станало едва ли не задължително, когато на едно място се съберат две или повече ченгета, разговорът да се насочи към Оран Уайлд. Тайлър и Уелбеке сигурно бяха единствените детективи от отдел „Тежки престъпления“, които не бяха въввлечени в разследването и издирването. Първоначално, каза й Тайлър, тъй да се каже се вбесили, че са изтикани в периферията, но сега медиите започваха да разпитват как така един заподозрян в пет убийства тийнейджър продължава да се изплъзва от обединените сили на най-добрите в Мейн, и понастоящем Тайлър и Уелбеке бяха сред малцината, останали извън обхвата на точно тази лайняна буря. Трите жени прегледаха заедно събраната до този момент документация, която не беше кой знае колко, след което Кори Блум ги придружи да огледат паркинга, на който бяха открили колата на Бруно Пърлман, а след това и плажа при Мейсън пойнт. Слънцето вече клонеше към закат. Морето беше тъмно, по-тъмно, отколкото Кори Блум помнеше да го е виждала от много месеци насам, дотолкова, че сякаш лека-лека замърсяваше небето. До нея Тайлър потрепери.

— На зловещо място е изплувал.

Блум огледа крайбрежната ивица, като се опита да я види с нови очи. Допусна, че Мейсън пойнт не е най-хубавият плаж в Мейн, но през лятото не беше лош. Просто беше едно от онези места, които се нуждаят от хора да му вдъхнат живот — така де, живи хора. Един труп нямаше как да подобри нещата.

— Не е толкова зле — каза тя. — Както и да е, не мисля, че за Бруно Пърлман е имало кой знае какво значение.

— Предполагам, че не.

Уелбеке се обади. От пристигането си в Бореас не беше казала почти нищо, предпочиташе да оставя говоренето на Тайлър, като се намесваше само за да поясни определени моменти. Тя беше по-привлекателна от Тайлър, но по суров начин, и излъчваше негативност. Блум предположи, че вероятно няма много приятели. Беше еднакво заплашителна и за двата пола.

— Кога Чарли Паркър се замеси във всичко това? — попита тя. Блум се опита да долови отсянката, която се криеше зад въпроса ѝ.

Неодобрение? Не, не беше точно това. Обаче беше изречено с определен тон.

— Ден-два, след като трупът беше открит.

— Какво каза той?

— Просто повдигна някои въпроси, нищо повече.

— Какви например?

Уелбеке беше настоятелна, Блум не можеше да не ѝ го признае. Тя нямаше какво да крие, затова преразказа своето вземане-даване с Паркър възможно най-подробно.

— Позволили сте му да направи оглед на автомобила? — попита Уелбеке и този път Блум наистина не хареса тона ѝ. — Предоставили сте му възможност да замърси местопрестъплението?

— Ако не го бях направила — каза Блум, — то тялото на Пърлман още щеше да кисне в хладилника в погребалното бюро. Никой от „Тежки престъпления“ не се беше засилил насам, докато Паркър не прояви интерес.

— Значи ви е необходим частен детектив да ви каже как да си свършите работата? — попита Уелбеке.

— Не, но на вас очевидно ви трябва.

Уелбеке изви врат, все едно го разкършва преди бой. Досега Блум беше виждала само мъже да го правят, и то най-често от типа грамадни задници, които си търсят белята, но са прекалено тъпи да разберат, че като дадат знак за намерението си, предоставят на противника време да реагира и да ги повали. Това накара Блум да уважава по-малко Уелбеке, от което ѝ стана неприятно. Не обичаше да вижда жени да се държат зле като мъжете, особено ченгета. Полицията си оставаше дълбоко сексистка среда и жените винаги трябваше да отговарят на по-високи стандарти от мъжете при всякакви обстоятелства, докато в същото време се очакваше да се провалят в достигането им. Тя просто

се зарадва, че предшественикът ѝ вече не е наблизо, та да стане свидетел на това спречкване. То само щеше да потвърди всичко, което Ерик Ланг и неговите сподвижници мислеха за жените.

Тайлър, която досега бе наблюдавала всичко някак развеселено, избра тъкмо този момент да се намеси като омиротворител.

— Ей, ей! Никой не размахва пръст в случая, ясно ли е? — Обърна се към Блум. — Вероятно ще се съгласите, че има определен ред на вършене на нещата, а това тук е малко нетрадиционно, нали разбирате? Но според мен не е нанесена никаква вреда, нали, Стейси?

Изречението на Уелбеке показваше, че според нея вероятно е нанесена изключително голяма вреда, но се задоволи с извръщане на поглед и едно свиване на рамене от типа „Все едно ми пука“ към света изобщо. Мяу-у, помисли си Блум — паничка с шибано мляко за детектив Уелбеке, моля.

Тайлър обърна гръб на партньора си и тръгна към оголената скала, която беше дала името на Мейсън пойнт. Блум я последва, тъй като не искаше да остава насаме в компанията на Уелбеке по-дълго от необходимото. Тайлър наблюдаваше прииждането на прилива. Дори от мястото, на което стоеше, се виждаха коварните мъртви течения.

— Хората плуват ли тук? — попита.

— На паркинга има табели, предупреждаващи за прилива и отлива — каза Блум. — Обикновено има една-две и на пясъка, но в момента се преобоядисват преди началото на сезона.

Тайлър вдиша дълбоко морския въздух.

— Откога сте партньори с Уелбеке? — попита я Блум.

— От няколко месеца. Мой ред е — вие ли казахте на Паркър за белезите по черепа на Пърлман?

Блум усети как се изчервява. Продължаваше да смята, че не бе направила нищо лошо, държейки го в течение, но строго погледнато не трябваше да споделя нищо с него. Това важеше за всичко, което се беше случило, което пък ги връщаше на отправната точка — едно тяло, замръзнало в камерата, докато трийсетината най-добри детективи в Мейн, заедно с още ченгета от съседните щати, преследват призрака на един тийнейджър.

— Да — отвърна тя, — аз му казах.

— Уелбеке е човек на реда, нали разбирате? И технически е права за всичко, което каза. Познавате ли Гордън Уолш от „Тежки

престъпления“ в Мейн?

— Не.

— Може да се каже, че той е мой ментор. Добър полицай е. Освен това е човекът, с когото Паркър е говорил за Пърлман. Ако Уелбеке има проблем с нещо, станало тук, тя ще трябва да го отнесе до Уолш, а той изпитва голямо уважение към Паркър. Но тя няма да се оплаче. Просто изпуска пара. Както ви казах, тя си пада по реда, но това невинаги е нещо лошо, особено сега, когато тук може би говорим за разследване на убийство.

— Разбирам.

И наистина разбираше. Тайлър даваше на Блум да разбере, че тя ще се погрижи за Уелбеке, а в замяна искаше Блум да затвори канала за комуникация между себе си и Паркър.

— Той далеч от тук ли живее? — попита Тайлър.

— Само на няколко мили, но в другия край на града. Живее в едната от двете къщи в залива Грийн Херън.

— Кой е наел другата?

— Жена на име Рут Уинтър и дъщеря ѝ.

— Местни ли са?

— Почти — тя е от Пирна. Премести се тук неотдавна. Защо питате?

— Просто съм любопитна.

— Ако искате да идете там и да говорите с Паркър, ще ви дам насоки. Отбивката за залива лесно може да се пропусне, особено когато се стъмва.

— Става и утре — каза Тайлър. — Сега искам копия на цялата ви документация, а после ще се регистрирам в мотела, ще си взема душ и ще вечерям някъде. Приемам всякакви предложения.

Блум ѝ препоръча няколко заведения, докато крачеха към мястото, на което стоеше Уелбеке, а после трите жени се отправиха към автомобилите си. Блум ги поведе към кабинета си. Предвиждайки молбата ѝ, тя беше подготвила исканите копия преди пристигането на детективите, а всичката останала информация вече беше въведена в системата, така че предаването ѝ не отне много време. Уелбеке благодари на Блум на тръгване, при това като че ли искрено. Блум проследи как потеглиха с колата през процепите на щорите. Престъпникът дойде при нея.

— Какви са? — попита я.

— Стават.

— И двете ли? Високата ми прилича на кучка.

— Не, и тя е окей.

— Хм — измънка Престън, все едно нравите по тоя свят не спират да я изненадват.

— Между другото — каза Блум, — ако господин Паркър ни потърси пак, било то по телефона, или лично, приеми съобщение, но му кажи, че не съм на разположение в момента.

— Разбрано. Има ли някакъв проблем?

Блум съгледа собственото си отражение в прозореца и се улови, че се усмихва.

— Мери, струва ми се, че що се отнася до него, проблемите са неизменно състояние на битието.

Рут Уинтър като че ли се изненада и смути, щом видя Паркър на вратата. Носеше престилка, а ръцете ѝ бяха набрашнени.

— Извинете, малко закъснявам — каза тя. — Момичетата гледат телевизия, а аз тъкмо започнах да правя пастата. Добре дошли сте да влезете, но вечерята ще се позабави...

Скалъпи една усмивка, но си личеше, че перспективата да го забавлява и в същия момент да приготвя вечерята не я привлича особено. Той не отвърна на усмивката ѝ.

— Дали може да поговорим за момент? — попита я той. — Насаме.

Чуваше телевизора от всекидневната. Пееше женски глас, но не можа да разпознае песента. Звучеше сладникаво и си помисли, че може би е от някой по-късен филм на „Дисни“, от онези, които изцяло беше пропуснал.

Уинтър кимна и излезе навън, като затвори вратата зад гърба си. Беше облечена с пуловер и дънки под престилката, но се разтрепери, щом я лъхна морският вятър.

— Случило ли се е нещо? — попита тя.

Погледът му се отмести към малката дупка в рамката на вратата.

— Защо свалихте мезузата си?

— Какво?

— Мезузата ви. Когато се запознахме, беше на вратата, а после изчезна. Чудех се къде ли е отишла? — Забеляза, че тя настръхна, но се постара да запази самообладание.

— Имаше пукнатина в касата и се притесних да не влезе вода.

Обяснението се различаваше от предишното, нова лъжа, а той беше мъж, когото бяха лъгали толкова често, че едва ли не можеше да приписва цветовете и облик на неистините, така както някои синестети музиканти виждат нотите във форми и нюанси.

— Познавахте ли Бруно Пърлман?

— Кого?

— Бруно. Пърлман. — Той повтори името бавно и отчетливо. — Мъжът, чието тяло изплува на брега в Мейсън пойнт.

— Защо да го познавам?

Грешен отговор, помисли си той, или отговор на друг въпрос, но не и на този, който в действителност беше зададен.

— Знаете ли кой съм, госпожо Уинтър? Знаете ли с какво си изкарвам прехраната?

— Вижте, съжалявам, но нямам време за това.

Тя тръгна към вратата, но той препречи пътя ѝ с ръка.

— Какво си мислите, че правите? — каза тя.

— Помагам ви, ако ми позволите.

— Не ми е нужна помощта ви. Не знам дори защо смятате, че може да е така.

— Работя като частен детектив от повече от десет години — каза той. — Преди това бях полицаи, а също и детектив.

— Е, и?

Тя не го поглеждаше в очите. Гледаше през стъклото на вратата към кухнята. Искаше само да се прибере вътре и да избяга от този мъж.

— Познавам, когато хората са в беда, когато са изплашени, когато крият нещо. И когато лъжат.

— Махнете ръката си — каза тя. Гласът ѝ леко потреперваше. — Плашите ме. Искам да си вървите веднага. Ако трябва да вземете и дъщеря си, ще разбере, но искам да си вървите.

Тя се пресегна под ръката му към дръжката на вратата. Той не се опита да я възпре.

— Бруно Пърлман е бил убит — каза ѝ той. — Преди да бъде хвърлен в морето, някой е забил нож в дясното му око. Не това го е убило — изглежда е умрял във водата, — но сигурно зверски е боляло. Било е акт на изтезание, вероятно целящ да изтръгне от него всичко, което знае. Изисква се много особена личност да причини подобна болка на друг човек.

Ръката ѝ замръзна на дръжката на вратата. Все така отказваше да го погледне. Не знаеше какво вижда, но погледът ѝ се рееше някъде другаде, насочен по-скоро навътре, отколкото навън.

Той заговори нежно. Не се опитваше да я сплаши и съжали, задето се принуди да ѝ препречи пътя към собствения ѝ дом, но

трябваше да я накара да го чуе, а искаше да я наблюдава, докато го слуша. Искаше да се увери.

— Ето това мисля аз — започна той. — Бруно Пърлман е идвал насам да се срещне с вас. Може би се е свързал предварително по телефона или по имейл. Може дори да ви е изпратил писмо — подочувам, че хората още го правят понякога. Някой го е пресрещнал, измъчвал го е и го е оставил да се удави, но не е очаквал, че тялото му ще изплува на брега толкова скоро, ако изобщо изплува. Когато вие сте чули, че в Мейсън пойнт е открито тяло на мъж, вероятно сте заподозрели, че това е Пърлман, а може и да не сте, но не сте искали да поемате никакви рискове. Имало е съвсем малка вероятност да направят връзка между вас поради споделената ви вяра, но това е било достатъчно да ви накара да махнете мезузата.

— Не знам за какво говорите — каза тя, но думите ѝ бяха с тежестта на паяжина и вятърът ги отвя към пясъка и небето.

— Ако съм прав — продължи Паркър, без да ѝ обръща внимание, — а, както ви казах, така смятам, — значи сигурно сте имали причина да вярвате, че Пърлман е убит, преди всички останали, със сигурност преди белегът от прободната рана да бъде открит при аутопсията. Разбира се, има и друга възможност.

Тя зачака. За миг притвори очи.

— Продължавайте — каза му. — Колкото по-бързо приключите, толкова по-скоро ще се върна при детето си.

— Другата възможност е вие самата да сте убили Пърлман. Уговорили сте му среща на паркинга, проболи сте го в окото, след което сте го завлекли до ръба на скалата и сте го метнали в морето. Не е бил едър мъж и сигурно не е очаквал нападение от жена, а може би сте имали съучастник, който е свършил мръсната работа, докато вие само сте заложили стръвта на въдицата. Но това не ми се струва така достоверно и не го долавям у вас. Вие сте изплашена — убеден съм в това, — но не от собственото си участие в разкрито престъпление. Мисля, че сте страхувате, че онзи, който е убил Пърлман, може да дойде и за вас, а и за дъщеря ви.

За пръв път, откакто беше заговорил, тя се обърна и застана лице в лице с него.

— Приключихте ли? — Опита се да изглежда отегчена и презрителна, и почти успя да спретне сносна имитация и на двете, но

се провали в последното.

— Общо взето — каза той. — Ако нямате нищо против, ще прибера Сам вкъщи, защото смятам, че във вашата компания не е в безопасност. Разполагате с една вечер да размислите над думите ми, защото утре възнамерявам да говоря с началник Блум и да ѝ разкажа какво мисля. Възможно е да греша за абсолютно всичко, но ще оставя на нея да реши, след като разговаряме.

Той свали ръката си.

— Ако доведете Сам, ще си тръгна.

Тя отвори вратата, но се поспря, преди да се прибере вътре.

— Защо просто не ни оставите на спокойствие? — попита.

— Вие не сте спокойна — отвърна той. — И няма да бъдете, докато не кажете истината.

— Вървете на майната си, вие и лицемерните ви глупости.

— Дъщеря ми. Ако обичате.

Тя влезе вътре, като затръшна вратата под носа му. Появи се отново след минута-две, като помогна на Сам да си облече палтото, а Аманда ги следваше с разстроено изражение на лицето. Сам изглеждаше просто озадачена. Щом излезе, хвана баща си за ръката и се сбогува с Аманда и майка ѝ. Отвърна ѝ само Аманда, след което вратата отново се затвори, а лампата в коридора угасна, оставяйки само тази на верандата да блести над тях. Паркър и Сам излязоха от нейния пашкул и тръгнаха надолу по стъпалата към плажа.

— Защо не оставаме за вечеря? — попита Сам. — Да не се скарайте с майката на Аманда?

— Проведохме разговор.

— Ама като караница ли?

— Разногласие.

— Караница беше — каза Сам убедено.

— Кой филм гледахте?

— Мулан.

— Съжалявам, че изпусна края.

— Няма нищо, гледала съм го и преди.

Продължиха да вървят нататък.

— Майката на Аманда нещо лошо ли е направила? — попита го Сам.

— Защо питаш?

— Защото се караш само с хора, които правят лоши неща.

— Не, нищо лошо не е направила. Струва ми се, че може да се намира в беда, но е прекалено уплашена да помоли за помощ.

— Ти ще ѝ помогнеш ли?

— Ще се опитам.

— Добре.

Сам леко се препъна в пясъка, а когато той спря да се увери, че е добре, видя че тя гледа към кръста му, там където стоеше пистолета. Мислеше, че ризата го скрива, но предположи, че вятърът може да е открил формата му под материята. Дъщеря му не отвори дума по въпроса, но остана смълчана, докато се приближиха към вкъщи.

Щайгър за пореден път стоеше при дюните над къщата и гледаше как Паркър и момиченцето си тръгват. Цял ден му беше неспокойно, но не можеше да посочи точната причина. Отдаде го на факта, че все още няма достъп до пълната информация, необходима му да вземе решение как да действа. Да, беше получил разрешение да убие жената Уинтър, но проблемът с детектива си оставаше, а сега с него имаше и дете. Щайгър нямаше скрупули да убива деца — нямаше скрупули да убива каквото и да е, — но цялата тая работа вече беше станала твърде засукана. Други се бяха погрижили да стане такава. Щайгър щеше да подходи по различен начин от самото начало — щеше да убие Пърлман, щеше да убие Тедеско, щеше да убие Уинтър и да се изпари.

Нямаше дори да позволи телата да бъдат намерени.

Но след това трупът на Пърлман беше изхвърлен на брега, а Оран Уайлд се превърна в пионка в играта. Щайгър не би избрал да поеме по този път, да вземе една вече усложнена ситуация и да насложи още заплетени пластове. Според него ставаше въпрос за степен на интелигентност. Той не се считаше за глупав човек, но също така не се смяташе за по-умен, отколкото беше в действителност. Беше осъзнал, че на света има хора, които са толкова интелигентни, че считат простотата за нещо под достойнството им. Ако трябваше да съединят две точки, те неизменно избираха да го направят, като добавят трета и образуват триъгълник. Човека Пъзел беше точно такъв индивид. В резултат на това Щайгър взе решение никога повече да не работи с него. Веднъж щом приключе със задачата, той щеше да уведоми Камбиън, който винаги играеше ролята на посредник в подобни случаи.

Вече не виждаше Паркър и дъщеря му — предположи, че такава му беше момиченцето. Изгубиха се в сгъстяващия се мрак между двете къщи, а колкото повече се отдалечаваха от него, тревогата му малко по малко започваше да се разсейва. Щайгър вярваше, че Паркър е причината за неговото безпокойство. Мъжът беше необикновен,

странен. Трябваше да бъде мъртъв. Детективът беше като премазано насекомо, което продължава да пълзи по пода в очакване на втория удар, който ще го избави от страданията. Щайгър вървеше по петите му през целия ден, дори го последва в полицейското управление в града. Копнееше да разбере какво си говорят вътре и просто извади късмет — или пък беше инстинкт, — че се позабави там, след като детективът си тръгна, така че беше наблизо, когато пристигна колата с двете жени. Даже без издайническата служебна кола надуши, че са детективи, а тревогата му само се засили, когато проследи началника на полицията до Мейсън пойнт.

Щайгър не се задържа там. Обади се в местното погребално бюро, представяйки се за роднина на Пърлман, и беше уведомен, че тялото е открито в Аугуста за аутопсия. След това не му беше трудно да направи финалната връзка и да предположи, че нещо, свързано с тялото на Пърлман, е възбудило подозренията на щатската полиция.

Краката му почти потънаха в мекия пясък на дюните. Той ги разтръска и освободи и потърси по-твърда земя. Не му харесваше близостта на морето. Не можеше да плува, поради което океанът винаги представляваше заплашително присъствие, тъмна маса, която го зовеше и го приканваше да се подложи на изпитание срещу й, да се потопи сантиметър по сантиметър, докато накрая не престане да усеща пясъка и камъните под краката си и не се удави.

Понякога в сънищата си се озоваваше в необятност от черна вода — плаваше необяснимо безтревожно, стига да не се бори, — и бавно осъзнаваше, че от дълбините изниква нечие присъствие, надига се към повърхността и идва да го погълне. Винаги се будеше тъкмо преди да го зърне, преди да почувства как челюстите му се сключват около него, но знаеше, че нито формата му има значение, нито каквито и да било телесни особености, които може да проектира върху му, защото в същността си то винаги щеше да е едно и също — неговата собствена смърт.

Дюните също бяха част от тази заплаха — бяха образувани от морето, така че за него не представляваха нито земя, нито вода, а бяха съставени от органична и неорганична материя, от онова, което някога бе живяло, и онова, в което нямаше никакъв живот. Видени отдалеч, дюните приличаха на скрит гръбнак, сякаш под себе си криеха забравено от времето и спомените същество, но такова, което, ако бъде

събудено, ще иска само онова, което искат всички подобни зверове — да хапе, да разкъсва, да се нахрани.

Щайгър, разбира се, беше луд.

И сега този човек на насилието и омразата, на завистта, самотата и загубата, стоеше на дюните и наблюдаваше как в низината Рут Уинтър минава зад кухненския прозорец. Видя как слага чиниите на масата и сервира храната. Забеляза, че не яде много, и се зачуди защо не е поканила детектива и дъщеря му за вечеря. Възможно бе помежду им да е възникнал спор, а може би просто Аманда Уинтър и дъщерята на детектива да не си бяха допаднали и двамата възрастни бяха достигнали до съгласие, че на играта трябва да бъде сложен край.

Видя, че Аманда се върна във всекидневната, докато майка ѝ остана на кухненската маса с чаша червено вино пред себе си. Не четеше, а и от стаята, в която седеше, не се чуваше музика, макар че той дочу приглушени звуци от телевизор от съседната.

И така, Рут Уинтър си стоеше там, а Щайгър я наблюдаваше, без да помръдва, дори когато минутите се превърнаха в часове. Притежаваше способността да стои в изключителен покой, в абсолютна тишина — това беше единственият начин човек като него, толкова увреден и злокобен, да се справя със света.

Рут най-сетне се изправи. Изми чашата. Звукът от телевизора замлъкна, а лампата във всекидневната угасна. На горния етаж лампата в банята светна. Рут се върна в кухнята. Отиде до прозореца и се загледа в дюните, за момент може би срещна погледа на човека, дошъл да я убие, и някаква първична част от нея усети присъствието му, докато за съзнанието ѝ то остана незабелязано. После тя се скри, а лампата угасна.

Щайгър изчака, докато всичко утихна, докато всичко притъмня. След това се спусна надолу.

Сам се качи в стаята си малко след като двамата с баща ѝ вечеряха запечени сандвичи. Той надникна при нея и видя, че чете една от новите си книжки. Дори да беше нещастна, задето преждевременно я бе лишил от компанията на Аманда Уинтър, тя не го показва. Когато я провери за втори път, дъщеря му вече спеше, завита през глава.

Паркър почете за кратко, но разсеяно. Не беше уморен. Умът му все се връщаше към Рут Уинтър. Даваше си сметка, че можеше да се справи с последната им препирня по-добре. Беше изгубил форма. Провери съобщенията си, но Уолш не беше върнал обаждането относно кафявия кадилак. Когато изгаси лампата, преди да заспи, му се стори, че отвъд белия шум на морето дочува гласове, които го зоват.

Въпреки че беше в леглото, а часовете и минутите тиктакаха в часовника на нощното ѝ шкафче, тя нямаше чувството, че е спала. Струваше ѝ се, че просто се мята и върти, без да може да си намери удобна поза за отмора, а тялото ѝ току се сгорещява — поради което бе изритала чаршафите си, — току се смръзва. Освен това я болеше корем, а когато се оригваше, още усещаше вкуса на престояла пържена филия, нищо, че беше яла и пила, след като повърна.

Предположи обаче, че в някакъв момент трябва да е задрямала, защото плътността на мрака се беше променила, когато отвори очи. Стори ѝ се физически тягостна, почти осезаема. Помисли си, че даже може да се пресегне, да сграбчи една шепа и да усети как се процежда между пръстите ѝ.

Мъртвата дъщеря се бе завърнала, стоеше до леглото на Сам с приведена глава, прикривайки погубеното си лице. Сам я съжаляваше, така както съжаляваше всеки, който беше принуден да търпи някаква форма на физически недъг или обезобразяване. Разбираше и че за това момиче няма друг начин. Когато прекосяваше границата към този свят, тя приемаше последната форма, която бе населявала като жива. Красотата ѝ принадлежеше на друго място.

Но Сам също така се подразни. Беше казала на момичето да си върви, че тя ще се грижи за баща им, но ето че то се беше върнало. Разбира се, Сам можеше да ѝ заповяда да си тръгне, но знаеше, че това няма да се хареса на мъртвата дъщеря.

На тях никога не им харесваше.

— Казах ти... — започна Сам, но тогава мъртвата дъщеря изчезна. След миг осъзна, че се е преместила до един от прозорците и гледа на север. Беше се придвижила за по-малко от частица от секундата, но Сам вече им беше свикнала. Забеляза, че мъртвото момиче трепери, треска, която започваше от главата и минаваше през цялото ѝ тяло чак до пръстите на краката, като пусната на свобода плътно навита пружина. Без да отмества поглед, тя протегна лявата си ръка и ѝ направи знак с пръст.

ела

Думата не беше изречена. Нямаше звук. Тя просто се стовари в главата на Сам, като камъче, хвърлено в езеро.

Сам стана от леглото и отиде при мъртвото момиче. Внимаваше да не я докосва или дори да се отърква в нея. Мъртвите изгаряха мразовито, а допирът им ѝ оставяше белези, които понякога боляха с дни. Освен това играеха ролята на емоционални предаватели, които излъчват с болезнена за улавяне сила, а Сам беше неподражаем приемник, тъй като никой като нея не бе ходил по земята от много дълго време насам. Изблиците на чувства — гняв, скръб, страх, объркване — бяха достатъчни да предизвикат главоболие и гадене, не по-различни от онова, което беше изпитала тази сутрин, когато гнусната кафява кола мина покрай тях. Точно преди пържената филия да се върне нагоре, тя се зачуди дали несъзнателно не е влязла в контакт с мъртвите, понеже преживяването не беше много по-различно. Но колата беше истинска и баща ѝ също я бе видял.

Баща ѝ също виждаше разни неща, о, да, неща, които хем бяха тук, хем ги нямаше. Той не разбираше защо, все още не. Сам можеше да му каже, но знаеше колко е важно да замълчи и да не привлича внимание върху себе си...

Сега стоеше до мъртвата дъщеря. Долавяше миризмата ѝ. Не миришеше лошо, просто опушено. Сам знаеше името ѝ — Дженифър, — но никога не мислеше за нея с това име. Мъртвото момиче беше нещо повече и нещо по-малко от първата дъщеря на баща ѝ, от нейната

собствена полусестра. Нямахте как да преминеш отвъд и да не се преобразиш, да не бъдеш променен напълно. Може и да изглеждаше като малко момиче, но дълбоко в себе си беше много по-стара. Поумна. Дори опасна, макар и не за Сам.

Пердетата бяха спуснати пред прозореца. За мъртвата дъщеря нямаше прегради, но Сам трябваше да ги дръпне. Направи го предпазливо. Мъртвата дъщеря продължаваше да трепери и Сам го прие за предупреждение. През пролуката, която се откри, едва различи очертанията на къщата на Уинтър.

виж

— Не виждам нищо.

вгледай се по-внимателно

Сам се съсредоточи и очите ѝ привикнаха към тъмата. Различи гледащата към тях входна врата на къщата, прозореца на всекидневната, втория прозорец на стълбището към горния етаж...

И там: една сянка срещу стъклото, която за миг се поспря, сякаш заставена да го направи от незначителни сили, се откри за нея. Стомахът леко я срязва и тя отново усети вкуса на повръщано. Образът от кафявата кола отново мина през ума ѝ, а споменът за вонята на мъжа беше толкова ярък, че я долови ясно, сякаш той стоеше до нея, а не на стълбището в дома на Уинтър.

— Тате — прошепна тя, а после повтори по-силно. — Тате! Мъртвата дъщеря я сграбчи за ръката. Болката беше така силна, че Сам едва се сдържа да не изскимти, а главата ѝ се изпълни с неизречените думи на този отсъстващ глас:

внимавай внимавай

той ще чуе

лошият мъж ще чуе

Щайгър се изкачи тихо по стълбите, пристъпвайки възможно най-близо до ръба на стъпалата, с надеждата да сведе проскърцването до минимум.

През последния час вятърът се беше усилил и блъскаше къщата, така че шумът сам по себе си прикриваше приближаването му. И все пак имаше разлика между лекото биене на вратите в рамките им или тракането на прозорците и умишленото поставяне на крак връз крак по стълбище. Мнозина бяха загивали заради неспособността си да разпознаят характерността му.

Носеше лек син полиетиленов гащеризон, за да предпази дрехите си, както и ръкавици за еднократна употреба. Хирургична маска скриваше долната половина от лицето му. Не се тревожеше, че ще го видят. Искаше просто да бъде сигурен, че възможно най-малко кръв ще попадне върху кожата му. Обувките му бяха с меки подметки и той се движеше с изящество, контрастиращо с тялото и вида му. Коремът обаче го болеше, а беше изпил остатъка от милантата същия следобед. Щом приключеше с тази последна задача, щеше да си позволи да вземе два викодина и да се отпусне в прегръдките на покоя, който му носеха. Засега обаче болката го стимулирала. Колкото по-скоро умреше жената, толкова по-скоро щеше да си вземе лекарствата.

Стените, боядисани от край до край в кремаво, бяха съвсем голи, с изключение на няколко картини с цветя и залези, които май си вървяха с къщата, и няколко по-малки снимки на Рут Уингър и дъщеря ѝ, част от които бяха сложени в рамки, направени от пръчки от сладоледени близалки и украсени от ръката на дете. Стълбището беше застлано с белезникав мокет — евтин, но траен.

Поспря се, когато приближи най-горното стъпало. Вратата на Аманда Уингър беше леко открехната, а от пролуката се процеждаше светлина от нощна лампа.

Тя отразяваше формички на звезди върху тавана над леглото ѝ. Видя единия ѝ крак да се подава изпод юргана. Докато я гледаше, тя се обърна, а дишането ѝ за миг се накъса. Щайгър се зачуди дали не се е

натрапил в съня ѝ, дали подсъзнанието ѝ не е доловило присъствието му и не ѝ го е разкрило. Не беше просъществувал толкова дълго в този мрачен занаят, без да припознае значимостта на атавистичното.

Но момичето не се събуди. Чу как дишането ѝ се успокоява. Пред него имаше още три врати. Беше си направил труда да проучи плана на къщата, тъй като той още стоеше в каталога на уебсайта на агента на недвижими имоти. Знаеше, че стаята на майката вероятно е най-голямата — в ъгъла срещу тази на дъщеря ѝ. До нея беше основната баня. Срещу нея имаше празна стая, голяма само колкото да побере малко двойно легло.

Под мишница Щайгър носеше пистолет — не маузера, с който беше убил Лени Тедеско, простимо театрален предвид обстоятелствата, ами един лек „Ругер“ 38-и калибър със скрит ударник под скелета. Беше само за резерва. Не се тревожеше за шума. Ако се окажеше в ситуация, която да го принуди да го използва, то шумът от изстрелите щеше да е най-малкият му проблем, но единственият подобен сценарий, който можеше да си представи, включваше Паркър — той представляваше единствената заплаха. Ако по някаква причина той цъфнеше, Щайгър щеше да се принуди да убие и него, а дори да не вземеше под внимание предупрежденията да не го прави, за това убийство нямаше дори да му платят. От друга страна, не му бяха платили и да измъчва жената на Тедеско. Просто я беше приел като бонус.

Така че ругерът остана на мястото си, а в дясната си ръка стисна нож с късо острие. Искаше смъртта на Рут Уингър да е възможно най-бърза и безболезнена, и то не само защото такива бяха инструкциите. С борба или вик рискуваше да събуди дъщерята, а Щайгър искаше тя да осъзнае какво се е случило едва когато на следващата сутрин намереше майка си мъртва.

Както и очакваше, вратата на Рут беше леко откряната, точно както тази на дъщеря ѝ. Една самотна майка ще иска да чуе, ако става нещо нередно. До слуха му достигна хъркане. Вратата изскърца леко, щом той влезе, но не достатъчно силно, че да я събуди. Той пристъпи в стаята и се приближи до леглото. Тя лежеше по гръб, което го улесняваше. Помести ръка, така че върхът на ножа да сочи към него, с острието навън, и в същия миг тя отвори очи — първоначално бавно и сънливо, а после широко. Но дотогава лявата му ръка вече беше на

устата ѝ, а дясната се мяташе бързо и рязко през гърлото ѝ. Натискаше я надолу, докато кръвта се плискаше, извърнал лице настрана, за да се предпази от най-лошото. Усещаше как тя се бори и рипа, а таблата на леглото изкънтя — веднъж, два пъти — в стената, преди жертвата му да започне да губи сили. Кръвта започна да се лее по-бавно, докато накрая съвсем не спря. Той погледна надолу. Очите ѝ все още бяха притворени, сякаш се канеше отново да потъне в сън. Затвори ги с пръстите на лявата си ръка. Беше странно, но не искаше дъщеря ѝ да види мъртвите, помътнели очи, когато я намери. Имаше кръв по стената, по чаршафите, по гащеризона му. Усети, че се стича и от челото му, но това беше незначителен проблем. Не за пръв път оставаше доволен, че е взел мерки да се предпази. Гащеризонът и маската щеше да изгори лесно, а от ножа щеше да се отърве като го хвърли в морето по-надолу по брега. Беше хубав нож, но заменим, а и до този момент никой не бе измислил сигурен начин за отстраняване на следи от ДНК от острие. Дори на кисненето в белина не можеше да се разчита напълно, а и защо да си прави труда, щом наличността от ножове по магазините нямаше да се изчерпи скоро?

Рут Уинтър вече чезнеше от спомените му, когато Щайгър се извърна от тялото ѝ и се озова лице в лице с дъщеря ѝ.

Паркър се събуди от шума на стъпките на Сам, когато тя нахлу в стаята му.

— Какво става, миличка? — попита я той.

— Тате, в къщата на Аманда има мъж.

Той седна в леглото. Носеше само шорти и забеляза, че погледът на Сам пробягва по горната част на тялото му, по новите белези, които бяха допълнили старите, самите те сега станали още по-очевидни заради многото килограми, които беше свалил.

— Какво? Откъде знаеш?

Тя беше обмислила как да отговори на този въпрос на идване към спалнята му. Не обичаше да лъже, но понякога се налагаше.

— Не можах да заспя — обясни тя, — затова станах да погледам морето и тогава го видях. Сега е вътре. Тате, трябва да побързаш. Трябва да извикаш полиция.

Вече ставаше от леглото, когато тя му подаде мобилния, но той не се обади на 911, все още не. Номерът на Рут Уинтър беше сред запаметените контакти, затова първо пробва да се обади на нея, стиснал телефона между брадичката и рамото си, докато нахлузваше чифт дънки и обуваше маратонките си. Телефонът извън няколко пъти без отговор.

— Мамка му — каза той.

Сам, която не пропускаше да смъмри баща си, когато той използваше мръсен език, не обели и дума.

Паркър закопча ципа на полареното горнище с качулка и посегна към пистолета, който сега беше залепен за рамката на леглото. Пусна го в джоба на суитчъра, след което сграбчи Сам за раменете.

— Ти стой тук, чуваш ли ме? Заклучи вратата след мен и не отваряй на никого, освен ако аз не съм с него. Ясно ли е, Сам?

— Не искам да отиваш — каза тя. — Моля те.

— Ще се обадя на полицията по път, но не знам колко време ще им отнеме да пристигнат. Сега трябва да тръгвам. Хайде, ела с мен.

Сам се затътри след него по стълбите, по коридора и до входната врата. Той я отвори, излезе и изчака тя да затвори след него и да чуе как щраква ключалката. Кимна ѝ още веднъж през стъклото, а после потъна в нощта.

Аманда Уинтър се вторачи в застаналия срещу нея мъж, а после погледът ѝ прескочи към мястото, на което лежеше майка ѝ. Дори на тази слаба светлина видя разплисканата по кремавата стена артериална кръв, огромното петно по белите чаршафи и ужасяващата дълбока рана на гърлото на майка си. Тъмнината им се открояваше на бледия фон. Отвори уста, но от нея не излезе ни звук. Искаше да извика името на майка си, да изкрещи, но не можа. Ужасът и скръбта я караха да занемее и я парализираха. Като оставим настрана първите сълзи, които започваха да бликат от очите ѝ, можеше да мине за кукла.

На Щайгър му отне само секунда да превъзмогне изненадата си при вида на детето. Тръгна към нея, като междувременно сгъна ножа и го премести в лявата си ръка. При вида на приближаващия се мъж, заклинанието, което беше сковало Аманда, се развали, и тя понечи да избяга с вик на уста, но той беше твърде бърз за нея. Сграбчи я за лявата ръка и я издърпа назад. Момичето се съпротивляваше и той изпусна ножа, който се удари в босия ѝ крак и се плъзна някъде в тъмния коридор. Тя се опита да извика отново, но ръката на Щайгър обви гърлото ѝ и дъхът ѝ секна. Аманда се вкопчи в него през ръкавицата, разкъса найлона и го одра до кръв, но натискът не отслабна. Щайгър я притисна във вратата, докато не загуби съзнание, после внимателно я пусна на пода, за да не ѝ нарани главата. Провери пулса ѝ, макар да беше сигурен, че е употребил точно толкова сила, колкото трябваше. Само че това не беше точна наука и човек нямаше как да е напълно уверен. Усети туптенето под пръстите си и остана доволен.

После огледа разкъсаната ръкавица и раните по кожата си. Под ноктите ѝ щеше да остане ДНК, но нямаше време да я почисти. При други обстоятелства може би щеше да вземе момичето със себе си или дори да ѝ отреже пръстите, но инструкциите бяха недвусмислени — Аманда Уинтър не трябва да бъде наранена. Вече бе прекрачил границата, като я остави в безсъзнание.

Откри ножа близо до банята. Вратата беше отворена и видя, че до тоалетната е оставено шише препарат за почистване „Клорокс“. Също като при почистването на острие, това представляваше по-скоро незадоволителен компромис, но поне щеше да позволи на момичето да запази пръстите и живота си. Взе шишето, разви капачката и изля съдържанието върху дясната ръка на Аманда, като разтърка кожата под ноктите възможно най-добре. Щеше да я изгори, но въпреки всичко това бе проява на милосърдие.

Намираще се в къщата едва от няколко минути, но му се струваше, че са минали часове. Винаги ставаше така, точно както неизменно изпитваше чувство на изпразване, на тъга, след като извършеше убийство. Не че съжаляваше за деянието си, по-скоро чувстваше разочарование, че то не представлява нещо повече, че отнемането на живот може да е така лесно, а угасването му може да остане незабелязано от Вселената.

След като напусна къщата, не се сети повече за Аманда Уинтър и мъртвата ѝ майка.

Паркър не беше пробвал да тича от много месеци насам, от времето преди стрелбата, и усилието извика вълни от болка по целия му гръб и през корема. Даваше си сметка, че на карта са заложени животи, и се постара да поддържа добро темпо, но тялото му отказваше да се подчини. Стори му се, че усеща как се отварят стари рани, как съединителната тъкан на онези части от вътрешните му органи, които бяха разкъсани и съшити наново, се раздира. Вкуси кръв в устата си. Част от нея изпръска мобилния му телефон, когато се обади на полицията. Въпреки всичко продължи да се препъва нататък.

Като стигна, вратата на къщата на Уинтър беше широко отворена. Влезе вътре с оръжие в ръка, но го държеше близо до тялото си. Зрението му беше замъглено и се потеше обилно. Първо провери стаята на долния етаж и когато се увери, че са чисти, поде нагоре по стълбите. Изкачването му причини още болка и всеки път щом вдигнеше крак, цялото му същество изпаднаше в шок. Качи се на горния етаж и видя Аманда Уинтър да лежи до една от стените, но не отиде при нея веднага. Вместо това огледа стаята зад гърба си, която се оказа нейната стая, и тя беше празна. Чак тогава тръгна към момичето. Провери пулса му и дори в тъмното забеляза синините, които вече избиваха по кожата. Освен това долови миризма на белина, която се пренесе върху собствената му ръка, щом докосна детето.

А после, зад Аманда, съзря майка ѝ и разбра, че за нея не може да направи нищо. Нищо, освен това да се увери, че дъщеря ѝ ще запази живота си. Въпреки всичко отдели време да огледа стаята на Рут — откъдето внимателно вдигна чаша с вода от нощното шкафче и я използва да разтвори белината по пръстите на дъщеря ѝ, — а след нея банята и празната стая. През дръпнатите пердета в последната видя фигура, която наблюдаваше къщата от дъните. Беше силует на мъж, очертан на фона на бледата лунна светлина като петно върху Всемира, палтото му се вееше зад него, подето от вятъра, и Паркър разбра, че той го призовава, предизвиква го да дойде, да потърси възмездие за мъртвата жена и така да навлече собствената си гибел.

И всичкият гняв, насъбрал се в Паркър, всички страдания, които беше преживял, намериха излаз в тази покана. Остана сляп за момичето в безсъзнание, сляп за тялото на майка ѝ, сляп за вероятността да се стигне до собствената му смърт. Искаше само да се хвърли безразсъдно напред, да причини болка другиму, сякаш така щеше да се отърве от част от своята, да я види как се просмуква като масло в мъртвия пясък; и в това си желание той неволно се обвърза с мъжа на плажа. В далечината се чуваха сирени, но докато стигнат до слуха му, той вече беше навън, плясъкът на вълните биеше в синхрон с кръвта в главата му, луната, студена и голяма, осветяваше в сребристо плажната ивица и образуваше огромен ореол зад онзи, който го очакваше, онзи, който му предлагаше кървав отдих. Дори когато мъжът се оттегли по-навътре в дюните и изчезна, примамвайки го по-нататък, в ушите на Паркър прозвуча предупреждение — не че ще бъде наранен или че ще му бъде причинена още по-голяма болка, нито пък за смърт или за умирање, а за загубата на същността му, за всички промени, които страданията му бяха породили у него, които можеха да се изкривят и застопорят така, както го правеха клоните на мъртво дърво. Правеше го не от чувство за справедливост, нито дори заради нуждата да сложи край на голямо зло, а от желание да унищожава, да изгаря.

Заклатушка се по първата дюна, мекият пясък се движеше изпод краката му и поглъщаше обувките му, а пистолетът оживя в ръката му, като същество, което настоява да бъде нахранено, куршумът беше като връхче на език, притаено в очакване да се изстреля от гърлото на цевта. Отново се превърна в мъжа, който преди години се взираше в обезобразените тела на съпругата и дъщеря си, който изостави човечността си в своята непоколебимост да намери този, който му ги беше отнел. Съпричастността и състраданието му се изплъзваха така неотклонно, както белите зрънца пясък, през които напредваше, които се изсулваха зад гърба му със съскане, напомнящо змия. Той бе убиецът, отмъстителят. Той беше черният ангел, истинният ангел, свързан чрез кръв и ярост с онези, избили първородните в Египет, затова изключи ума си за детския глас, който викаше:

не, не

и за всичко, което неизменно предстоеше да се случи.

Паркър стигна билото на дюната, но не намери и следа от човека, когото търсеше. Въздъхна изтощено и устата му избълва фина мъгла от кръв. Сирените завиха по-силно. Погледна на юг и видя светлините на приближаващите брега автомобили на службите за спешна помощ.

Внезапно долови движение. Отреагира, но твърде бавно. Ударът беше силен и добре насочен. Ранената му лява страна избухна и за миг той ослепя, луната и звездите бяха заменени от червено було, което се спусна върху му със силата на вълна, която го захвърли на земята и го блъсна с цялата си мощ. Щом зрението му се върна, той някак успя да изпълзи на колене, но пистолетът му беше изчезнал. Болката, която изпитваше по-рано, беше само далечен спомен, нейната незначителност пределно ясна сега пред нараняванията, нанесени върху вътрешните му органи, върху раните, които все още се лекуваха, но вече никога нямаше да оздравеят, тъй като смъртта щеше да им отнеме тази възможност.

Пред него стоеше мъжът, отнел живота на Рут Уинтър, и прицелваше десния си крак за ритник. Паркър някак успя да го парира с ръка и да се защити от удара, който щеше да разкъса вътрешностите му, но ръката му изтръпна от шока, а мъжът вече се готвеше да нападне отново.

Паркър зачака втория ритник, торсът му леко се олюляваше, червеното було се разпокъсваше, виждаше смътно звездите, замръзнали наред своя полет през нощното небе.

Мъжът свали крака си. Паркър се насили да се фокусира и макар лицето на мъчителя му да остана разкривено, той съзря дълбоката му низост и подуши отровата, която се излъчваше от порите му. Отвъд се простираше морето, а после морето се превърна в езеро и той осъзна, че ще се върне там, където първата му дъщеря вече го очакваше. Ще дойде кола и от нея ще се подаде женска ръка, а той ще заеме полагащото му се място за Дългото пътуване.

Погледът му отново се обърна на юг. Светлините на колите вече бяха по-близо, но човекът, който стоеше над него, не изглеждаше обезпокоен от приближаването им. Паркър успя да проговори.

— Кой си ти?

— Има ли значение?

— Искам да знам.

— Тук и сега, аз съм Щайгър. Утре ще бъде някой друг. Това удовлетворява ли те?

— Да.

— А аз знам кой си ти.

Щайгър измъкна дясната ръка от джоба си. Държеше пистолет.

— Виж се — каза той. — Потрошен мъж, счупена вещ. Поисках пари да те убия, но никой не искаше да ги даде. Сега разбирам защо. Ти не си ценен. Ти си едно нищо и следователно животът ти не струва нищо. Но аз и без това ще те убия — от съжаление. Ще го направя бързо, ако ми кажеш какво ти е споделила жената. Ако ли не, ще те прострелям в корема и ще те оставя да изкървиш в лайна и болка. Кое избираш?

— Нищо. Не ми е казала нищо.

— Коремът значи. Сбогом, господин Паркър.

Той вдигна пистолета. Паркър не извърна поглед. Нямаше значение.

Чу изстрела и инстинктивно затвори очи, но не усети съприкосновение. Вместо това иззад него се чу вик на болка и изненада. Гласът беше женски. Въпреки болката, той извъртя главата си достатъчно, че да погледне.

Кори Блум стоеше наред туфа трева, подпряла ръка на катурнат стълб от ограда, от който се виеше телена жица, чийто край се губеше под земята. Носеше син анорак и бял суитчър отдолу. Напред това бяло върху гърдите ѝ започна да се разпростира червен облак. За миг тя се взря право в очите на Паркър, после се свлече назад и се изгуби от поглед.

Земята потрепери, сякаш заровен дълбоко под пясъците звяр е бил обезпокоен в съня си. Щайгър зяпна. Сведе поглед към краката си в момента, в който дюната започна да пропада, а в следващия миг нея вече я нямаше, заедно с него. Ръбът на свлачището достигна на сантиметри от мястото, където коленичеше Паркър. Той погледна надолу, но не видя и следа от Щайгър, само едно бяло възвишение. Песъчинките се стичаха надолу по склона като ручейчета, но стигнеха ли плажа, замръзваха на място, необезпокоявани от предсмъртната борба на човека, който се задушаваше под тях.

Последното нещо, което Паркър видя, преди да изгуби съзнание, беше дребна фигура, застанала до все още оформящия се гроб на

Щайгър.

— Сам — каза той, но тя нито го чу, нито го погледна. Очите ѝ бяха неотклонно приковани в погребалната могила пред нея, а погледът ѝ беше безжалостен като на древна богиня.

Също като при останките на Бруно Пърлман потребността от аутопсия означаваше, че тялото на Рут Уинтър не може да бъде погребано преди падането на нощта, каквито са предписанията на Талмуда, и погребението ѝ се състоя едва няколко дни по-късно. Щом освободиха тялото, трупът ѝ беше пречистен, увит в саван и положен в обикновен дървен ковчег за погребалната служба във възпоменателния параклис „Синай“ в Бангор. Аманда Уинтър присъстваше, а на левия ревер на новото ѝ палто, донесено от баба ѝ Иша, беше закачена черна панделка. Аманда не заплака, докато не спуснаха ковчега в земята и не беше изречитирана молитвата кадиш^[1], но след това не можеше да се спре, затова и премина покрай опечалените със сведена глава, затътрила крака към чакащата погребална кола.

Бабата на Аманда Уинтър беше много възрастна, но имаше осанката на много по-млада жена. Косата ѝ беше сива, но лицето ѝ беше белязано само от най-фина плетеница от бръчки, като прастар порцелан. Гордън Уолш също беше там, за да проследи всичко случило се. Същото важеше и за Мари Демиърс. Полицията вече разполагаше с причина за идването на Бруно Пърлман в Мейн — майката на Рут Уинтър беше Иша Уинтър. Почти седемдесет години по-рано, под името Иша Горски, тя е била единственият оцелял от лагера в Любско.

Когато Иша благополучно настани внучка си в колата, Уолш се приближи до старата жена и изказа съболезнования. Тя му кимна и каза:

— Те никога няма да ни оставят на мира. Никога. Винаги ще ни преследват и измъчват.

После се качи в колата и потеглиха.

Вратата на мазето се отвори и Оран Уайлд се опита да се прикрие от внезапно нахлулата светлина. Ръцете му бяха закопчани с белезници пред тялото, а дългата верига на оковите на левия му крак беше захваната за халка на стената. Беше отслабнал и беше станал още

по-блед от преди. С изключение на единствения случай, когато беше взел кръв от ръката на Оран със спринцовка за еднократна употреба, току-що извадена от опаковката, похитителят му не го беше наранил изобщо. Оран разполагаше с кофа, в която да уринира и да се изхожда, която мъжът изпразваше два пъти на ден, като се грижеше да я почиства с белина, за да не мирише. Освен това всяка сутрин носеше на Оран втора кофа с гореща вода, за да се подмие, заедно с чиста хавлия и малко сапунче в найлонова опаковка, като онези, които оставят в баните на мотелите. Първите няколко дни Оран се ограничаваше с това да мие само лицето и ръцете си, защото си мислеше, че мъжът може да го наблюдава, а не искаше да остава гол пред него. Последващото претърсване на мазето му разкри, че няма камери, поне доколкото можеше да прецени, предвид това, че не беше експерт и в действителност нямаше как да разбере какво може да е скрито между тухлите. Накрая Оран спря да се притеснява от подобни неща. Просто предпочете да не стига дотам да усеща собствената си миризма.

От скоба в ъгъла висеше телевизор, поставен съвсем малко по-високо от обсега на Оран. Имаше обикновена кабелна телевизия, но беше по-добре от нищо, а и разполагаше с дистанционно да сменя каналите. Имаше под ръка книги, списания и един-два комикса. Разполагаше с фотьойл за сядане и разтегаем диван за спане. Мазето нямаше прозорци, но се проветряваше добре през редица решетки. Отопляваше се с радиатор, а светлина получаваше от две лампи. Оран се опита да разбере къде го държат, но в помещението не проникваше никакъв звук, нито от етажите над него, нито от външния свят. Когато пристигнаха, колата беше вкарана в гараж, така че първото, което видя от света на похитителя си, беше лавица с кутии от боя, буркани с винтове и гвоздеи и ред дъски, на които бяха закачени инструменти. В първия момент Оран се беше изплашил при вида на всички тези сечива, тъй като се страхуваше, че ще го посекаат с тях. Но мъжът просто беше помогнал на момчето да слезе от багажника на колата и го беше отвел до мазето, където то стоеше оттогава.

Онзи не му беше казал почти нищо, откакто го бе отвлякъл, освен да го попита дали има нужда от нещо и да го предупреди да стои мирен, когато му взимаше кръв. Не повишаваше тон, не заплашваше да нарани Оран по какъвто и да било начин, но момчето си оставаше

ужасено от него. Още помнеше как се събуди у дома и видя надвесения над него маскиран мъж, който сложи ръка на устата му и извади оръжие. После всичко се случи много бързо — белезниците, кърпата в устата, якото тиксо около краката на Оран.

После започна стрелбата.

Оран нямаше представа защо са нарочили семейството му. Нямаше представа защо го държат в мазето. Бе попитал мъжа, но така и не получи отговор. Оран знаеше само, че още е жив и че похитителят му продължава да крие лицето си зад ски маска. Това беше добре, смяташе Оран. Даваше му надежда. Ако мъжът не искаше Оран да вижда лицето му, причината бе, че не иска да бъде разпознат, което означаваше, че в някакъв момент възнамерява да го освободи.

Но Оран — тихият, схватлив Оран — смяташе, че може би таи известно подозрение кой е похитителят му. Гласът, макар и рядко чуван, му беше познат. Беше го чувал и преди. Състезанието, есето...

Сега мъжът слезе по стълбите и застана пред Оран с ръце на хълбоците. Носеше голямо маслиновозелено спортно яке от „Л. Л. Бийн“, от онези, с които баща му ходеше на преходи в планината. Оран дори се запита дали това не е същото яке, дали не го е взел от къщата им, преди пламъците да я погълнат. Отхвърли тази мисъл. Опитваше се да не мисли за родителите и сестрите си. Съжаляваше за всички онези пъти, когато се беше карал с тях, за всички случаи, в които беше наричал сестрите си кучки или презрително беше отхвърлял демонстрациите на обич от страна на майка си, както и неловките опити на баща си да се сблизат. Би дал всичко да може да върне времето назад и да прекара само още един ден заедно с тях.

— Ти беше добро момче, Оран — каза мъжът. Ски маската леко заглушаваше думите му, защото дупката за устата беше прекалено малка.

Оран не отговори. Страхуваше се твърде много.

— Съжалявам за случилото се с родителите и сестрите ти — продължи той. — Знаем, че това ти причини голяма болка. Сега вече всичко ще свърши.

Вдигна ръка и свали маската. А Оран заплака.

---

[1] Еврейска молитва, възхваляваща светостта на Бога и Неговата сила. Изразява стремежа към изкупление и спасение. — Б.р. ↑

III

„Няма причина доброто да не побеждава също толкова често, колкото и злото. Победата на каквото и да било е въпрос на организация. Ако има такова нещо като ангелите, надявам се да са организирани по образеца на мафията.“

Кърт Вонегът,
„Сирените от Титан“^[1]

Кабинетът на главния щатски патолог в Мейн се намираше в невзрачна сграда на улица „Хоспитъл“ в Аугуста, удобно разположена зад криминалната лаборатория към щатската полиция. Отделът винаги беше оперирал при известни финансови ограничения, до голяма степен заради законодателната власт в щата, която подобно на повечето избрани чрез избори органи неохотно одобряваше значителни увеличения на неговия бюджет, тъй като мъртвите не гласуват. Затова, въпреки че стандартът за определяне на причината за смъртта в страната беше шейсет дни за случаи без допълнителни усложнения и деветдесет дни за убийства, определянето на причината за смъртта в Мейн можеше да отнеме до шест месеца. Имаше изостанали случаи и отделът все повече се принуждаваше да подбира само онези, които смяташе длъжен да разследва.

Нищо от това не беше по вина на редицата назначени на поста главен патолог през годините, които даваха всичко от себе си да изцедят и последната възможна стотинка, когато се обръщаха с молба за допълнителни средства от щата, уви, обичайно без резултат. По тази причина Мейн имаше късмет, че различните управници на офиса не просто се отнасяха съвестно към задълженията си, но и бяха умели в пазарлъците, поради което успяваха да реализират някои от онези изискващи огромно въображение подвизи, които позволяват на важните институции да продължат да работят, въпреки че под дюшека не са останали никакви пари. За неопитното око, някои от тези подвизи можеха да се възприемат като леко неконвенционални. Например от патолозите се изискваше да пазят проби от вътрешните органи — обикновено от черния дроб, белите дробове, сърцето и бъбреците — на телата за аутопсия, в случай че в някакъв бъдещ момент възникнеха въпроси или запитвания. Те обикновено се слагаха във формалин и се държаха в стъкленици за проби. (Смята се за непрепоръчително да държиш тъканни проби в кутия от шоколадови бонбони, както се твърдеше, че е направил един патолог от Тенеси, малка грешка, която може би неизненадващо бе довела до загубата на разрешителното му.)

И все пак специалните стъкленици за проби са скъпи, предвид това, че всичко, което е нужно за задачата, е обикновен стъклен съд с херметически затваряща се капачка. И така, един бивш патолог от Мейн, вероятно потънал в размисли над бурканче от майонеза или сладко, забелязал, че този тип хранителни продукти се продават в бурканчета с капачки за многократна употреба не много по-различни от онези, за които в службата му плащат най-високата продажна цена. И така — усърдно събрани, внимателно почистени и с грижливо отстранени етикети, за да се избегне всякакво неудобно и вероятно объркване — бурканчета от сладко бяха превърнати в стерилни съдове за съхранение, а спестените пари бяха вложени в намирането на отговори на по-належащи проблеми, а именно на начина, по който някой е загинал, и как в случаите на убийства това знание може да бъде използвано за арестуването на виновника или виновниците.

Все пак Мейн не беше сам в борбата с лошото финансиране и недостатъчното оборудване, но всички служители към отдела по патология имаха заслугата за това, че той не беше принуден да търпи скандали като онези в съседния Масачузетс, където телата лежаха непотърсени и труповете се загубваха, или както в Оклахома, където бяха спрели да правят аутопсии на очевидни самоубийства, поради недостиг на персонал. Но разследването на смъртта на семейството на Оран Уайлд, свързаното с нея убийство на бездомника и аутопсията на Пърлман бяха раздули ресурсите на отдела до крайност. А сега бяха добавили още две тела към списъка им с трупове, чакащи изследване, макар че поне нямаше никакво съмнение как е загинал всеки един от тях. Тялото на Рут Уинтър вече беше предадено за погребване, но оставаше още един труп.

Тримата мъже, които пристигнаха в кабинета на патолога малко след стъмване, се интересуваха единствено от второто тяло — останките на мъжа, задушил се до смърт под пясъците в залива Грийн Херън. Влязоха през задния вход на сградата, а служителят, който дежуреше на рецепцията, даже не обърна глава след тях, когато тръгнаха към стаята, в която за тяхно удобство беше преместено тялото. Вече го бяха посъветвали, че не може да говори за онова, което не знае, така че нито бяха вписани имена, нито бяха видени лица. Той само въздъхна, щом чу вратата на залата за аутопсии да се затваря, след което грижливо провери ключалката на главния вход и се оттегли

в уединен офис, където остана, докато тримата мъже не си тръгнаха, след което за пореден път остана сам с мъртвите.

Луминесцентните лампи се отразяваха в стъклото, метала и плочките и осветяваха тялото, положено под чаршаф на носилка. Гордън Уолш извади латексови медицински ръкавици и подаде по един чист чифт на двамата мъже зад него, преди да дръпне чаршафа и да открие лицето на мъртвия мъж. Върхът на Y-образния белег едва се виждаше, кървав на фона на синьо-сивкавата бледнина на кожата му.

— Хей, та това е майка ти — каза Анхел.

— Абе ти на колко години си, да му се не види? — каза Уолш. — Боже мой.

Луис пристъпи напред.

— Мога ли да го докосна?

— Заповядай.

Луис внимателно помести главата на мъжа, оглеждайки деформацията на лицето и черепа и ушите без долна месеста част. Подръпна устните и се вгледа в белите му, равни зъби.

— Частична протеза — каза Уолш.

— Може да си е мислил, че това ще увеличи шансовете му за срещи с момичета — обади се Анхел.

— Сигурно — каза Уолш. — Предполагам, че всяка помощ би му била от полза.

— Шегуваш ли се? Трябва да е погълнал половината плаж.

— Кофти начин да умреш.

— Ако искаш да се помолиш за него, сега е моментът. И така, напомня ли ви за някого, когото може да сте срещали?

— Извадили са всичкия пясък от него, така ли? — попита Луис.

— За майка ти — каза Анхел. Отново.

— Затваряй си устата, по дяволите. Предупредиха ме за теб.

— Има ли някакви обозначителни белези по останалата част от тялото му? — попита Луис.

— Никакви — отговори Уолш. — Единствено, че няма никакви косми. Алопеция универсалис — научих го едва днес и ми харесва да го казвам. О, и вътрешностите му са на решето от тумори. Патологът смята, че е изпитвал непрестанни болки. Вероятно му е оставало по-малко от година живот.

Луис отстъпи назад и махна ръкавиците, като внимаваше да се увери, че голите му ръце няма да докоснат каквато и да било част от материала, бил в допир до кожата на мъртвия мъж.

— Как каза, че му е името?

— Когато го извадихме от пясъка, намерихме шофьорска книжка от Джорджия на името на Ърл Щайгър. Това беше единственият документ за самоличност, който носеше, но не и единственият, който е притежавал.

— Ърл Щайгър — каза Луис. — Не, нищо не ми говори.

— Трябваше да е отседнал някъде в околността — продължи Уолш, — така че проверихме района и открихме мотел край Белфаст на име „Секрет“. Останал е там няколко дни и е платил веднага на ръка.

— „Секрет“ — каза Анхел. — Майтапиш ли се?

— Не, сериозно. Не ти трябва да отсядаш там. Огледахме стаята на ултравиолетова светлина. Правичката да ти кажа, секретни да искаш в мотел „Секрет“, и бая народ се е захванал първо с чаршафите и одеялото. Като излязох, ми се прищя да си изгоря обувките.

— И? — обади се Луис.

— Намерихме още четири книжки, нито една от които на името на Ърл Щайгър. Всичките бяха от южните щати и до една редовни, поне доколкото не са подправени. Досега успяхме да проследим три от тях до мъртви деца, включително и Ърл Щайгър. Умрял е в автомобилна катастрофа заедно с цялото си семейство през 1975 г. в окръг Уилкинсън, Джорджия, на петнайсет години.

Луис за първи път прояви искрен интерес.

— Мъртви деца ли?

— Дух — каза Анхел. — Старата школа.

Духовете бяха рожба на друго време, онова преди компютрите и редовния обмен на информация — било то на теория, или на практика — между държавните агенции. Преди появата на данъка общ доход през 1913 г. и въвеждането на системата за социално осигуряване покъсно през 1935 г. е било възможно мъж или жена в САЩ да живее свободно без каквито и да било официални документи от държавата. Дори след 1935 г. е било трудно да се направи справка дали самоличността на човек е наистина заявената. Едва изобретяването на базите данни и разпростиращата се дълга ръка на правителството бяха

направили подобни мошеничества по-трудно постижими — макар че по ирония на съдбата с интернет, с неговото разпространение на интимни лични подробности, кражбата на самоличност беше станала по-лесна от всякога.

Практиката на броденето като нечий дух означаваше да намериш умрял човек, чиято възраст приблизително отговаря на твоята собствена, да разбереш датата му на раждане — често от самия надгробен камък — и после да се позовеш на информацията, за да получиш акт за раждане на въпросното име. Веднъж сдобил се с акта за раждане, беше относително лесно да задействаш процедурата по придобиване на официални идентификационни документи и по този начин да затвърдиш присвоената самоличност.

— Ами останалите деца? — попита Луис.

Уолш направи справка в бележника си.

— Нобъл С. Грифис от Юрика Спрингс, Арканзъс. Удавил се през 1962 г. на три години, докато бил под опеката на методистко благотворително заведение. И Уилям Х. Прует, от Тарбъроу, Южна Каролина — бил на девет, когато загинал в пожар заедно с майка си, двете си сестри и тримата си братя през 1971 г. Бащата починал по-рано.

Луис мълча известно време. Обмисляше информацията, дадена им от Уолш, и я пресяваше през ума си. Мъртвият — при липса на по-добро име, Ърл Щайгър, — или някой, действащ от негово име, бе подбрал присвоените идентичности умно. Най-напред, насочил се бе към по-бедните региони на Юга, най-вероятно въз основа на това, че архивите там може би се водеха по отгоре-отгоре и изписването на имената можеше да се интерпретира по повече от един начин — например „Грифис“ звучеше като подправено „Грифин“ или „Грифитс“. При този подход съществуваха известни рискове, предвид близките взаимоотношения между семействата в малките селски общности и дългата памет на отговорните за опазването на архивите, но предимствата ги превъзхождаха.

На второ място, откраднатите имена бяха на момчета, които са били сираци или чиито най-близки родственици са загинали заедно с тях, което намаляваше вероятността някой да се разрови из семейната история и да установи, че малкият Ърл, Нобъл или Уилям явно се радва на живот след смъртта. И най-сетне, всички деца бяха родени в

рамките на три години между 1959 и 1962 г., което вероятно отговаряше на възрастта на мъжа, положен на носилката пред тях.

— Предполагам, че се опитвате да разберете кога са издадени копията на актовете за раждане — каза Луис.

— Престарели мъже и жени преравяват архивите, както си говорим — каза Уолш.

— Да се съсредоточим върху Ърл Щайгър.

— Защо?

— Това име е използвал при идването си тук, но мога да се хвана на бас, че е разчитал на тази самоличност повече от останалите. Без значение колко фалшиви самоличности има човек, той ще е привлечен от една определена, защото дори един дух се нуждае от някаква котва. Освен това, ако непрекъснато сменяш самоличността си, се объркваш и е по-вероятно да допуснеш грешка. И в крайна сметка не ти остава на какво да се опреш, ако се наложи да изчезнеш.

— Забелязвам, че си смущаващо добре осведомен — отбеляза Уолш.

— Не си ме повикал тук, защото съм красив.

— Не съм те викал изобщо.

Предложението да се свърже с Анхел и Луис заради убиеца на Рут Уингър беше дошло от специален агент Рос от ФБР. Рос беше човек, който проявяваше особен интерес по въпроси, свързани с Чарли Паркър, по причини, които дори самият Рос може би не беше в позиция да поясни в детайли.

— Ще откриете, че повторният акт за раждане на Ърл Щайгър е издаден до година след смъртта му — най-много две.

— И защо смяташ така?

— Защото Ърл Щайгър е бил най-голям, когато е умрял, което значи, че най-вероятно неговата е първата самоличност, придобита от нашия приятел тук. Потенциалът му сигурно е бил забелязан рано, но не и преди да навърши петнайсет-шестнайсет.

— Знаеш кой е в действителност — каза Уолш.

— Не, даже не мисля, че към момента на смъртта си дори той е знаел кой е в действителност — каза Луис. — Но това с децата от Юга, с възрастта... ми е познато.

Той хвана края на найлоновия чаршаф и го придърпа над лицето на мъртвия мъж.

— Трябва да се обадиш на приятеля си агент Рос. Кажу му, че тук може би е умрял един от хората на Камбиън.

---

[1] Превод от английски Владимир Германов. — Б.пр. ↑

Жената вонеше на котки и на курабийки, на пикня и на нафталин, но Камбиън, чиито сетивни възприятия отдавна бяха унищожени от болестта и който вече беше свикнал със зловонието на собственото си разложение, едва го забелязваше. Стигаше му, че тя му готви и му помага да сяда и да става от стола, леглото и ваната. Едмънд, разбира се, също можеше да върши всичко това, но му липсваше нейната деликатност. Той беше жалостив, но не беше нежен, а с навлизането в последния стадий на живота, Камбиън ценеше нежността, дори тази, която му беше предлагана инстинктивно, а не с готовност.

Някога Камбиън беше мъчител и убиец, садист и касапин, докато не се зарази с проказа и не стана известен като Камбиън Прокажения, Камбиън Пария. Болестта съсипа тялото му и направи невъзможно възплъщаването в предпочитаната от него роля, затова той се превърна в посредник, допирната точка между най-поқварените клиенти и онези мъже и жени, които бяха достатъчно окаяни, че да се отзоват. Това беше направило Камбиън богат, но по-голямата част от парите вече я нямаше. Беше ги прахосал на младини — тъй като собствените му вкусове бяха не по-малко развратни от тези на хората, които представляваше, а подобни пороци излизат скъпо, — а после, след поставянето на диагнозата и колкото се може по-пестеливо, лека-полека ги раздаде в опит да противостои на болестта. Камбиън беше преследван мъж — човек не прекарва живота си в организиране на изтезания и мъчения, без да повдигне някои въпроси и да си създаде внушителен списък от врагове, — поради което конвенционалната медицинска помощ не му беше достъпна: нямаше да оцелее и час, веднъж щом присъствието му в някоя болница станеше известно. Освен това лечение с погрешни лекарства го прокълна с ускорено развитие на проказата, последица от необходимостта да използва задкулисни лекари. Прекара години в измъчване на виновния доктор, като го държа в плен и редовно ряза парчета от плътта му, но това му донесе малка утеха.

Едва шепа от старите съдружници на Камбиън все още имаха желание да работят с него и да се погрижат той да получава своя дял. Останалите отдавна го бяха зарязали, поради което Камбиън на свой ред беше изпял имената им на председвачите им, с надеждата, че като предаде други, може да го оставят да умре на спокойствие. Не проработи — те все така продължаваха да кръжат около него. Беше се докарал до там да живее, кажи-речи, в нищета, обгрижван от жена, която някога бе делила постелята му, но сега самата тя беше почти ходещ труп, чиято нужда от пари бе по-голяма дори и от неговата.

Позвъни на звънчето над леглото си, като подръпна едно възженце. Подлогата беше далеч, а му трябваше. Не усети възето по кожата си, защото вече беше загубил чувствителността в ръцете и краката си. Мускулите му бяха отслабнали дори повече през последните месеци и беше дотолкова обезобразен, че избягваше всички отразяващи повърхности. Бъбреците му също бяха започнали да се увреждат вследствие на бъбречна амилоидоза, стандартното препоръчително лечение за която беше хемодиализа, но Камбиън не можеше да излезе наяве, за да го получи. Съществуваше възможност да се уреди лечението да бъде извършено тайно, но това предполагаше средства както за заплащане на операцията, така и за купуване на последващото мълчание, средства, с които той не разполагаше. Губеше зрението си — все още виждаше екрана на телевизора, сложен близо до леглото, и разчиташе думи, стига да бяха увеличени на екран, но всяко по-отдалечено нещо беше като в мъгла. Което си беше късмет по отношение на стаята, в която лежеше. Означаваше, че вече не може да види мръсния килим, лющещия се от стените тапет или петната от влага по тавана, които в най-лошите му моменти приемаха облика на демонични лица или се разпростираха като кръв от прясно нанесена рана, мастилените петна на Роршах^[1] на собствената му вина.

Жената не откликна на зова му, вместо това се появи Едмънд. Великанът притежаваше само два костюма, и двата отвратително жълти. Когато единият беше оставен за почистване в някаква евтина пералня, носеше другия. С годините и двата бяха избледнели, но недостатъчно, че да направи вида им по-малко болезнен за окото, и се бяха сдобили с петна, които дори най-прилежна грижа не би могла да отстрани, както от храна и вино, така и от най-различни телесни секрети, сред които и такива на Камбиън.

— Къде беше? — попита го той, понеже великанът беше излязъл още ранния следобед, а вече се беше стъмнило.

Едмънд му подаде няколко вестника, отворени все на една и съща история. Камбиън можеше да разчете само заглавията, но те му стигаха, за да узнае за убийството на Рут Уинтър, а след това и за смъртта на убиеца ѝ. Камбиън изпусна лек скръбен стон. Той беше открил Щайгър, беше го отгледал и формирал характера му, откакто беше момче.

Поне, помисли си Камбиън, бяха прибрали част от хонорара, преди Щайгър да умре, а и той беше довършил възложената му задача, преди да бъде победен от пясъците, така че можеше да очаква и останалата част от парите.

Едмънд изкара статиите на лаптопа, за да може да увеличи шрифта. Докато работеше, Камбиън си припомни последния си разговор с Щайгър, онзи, в който той го уведоми за присъствието на частния детектив Чарли Паркър в близост до къщата на Уинтър. Колко странно, че съдбите на Камбиън и Паркър отново се преплитаха. Щайгър искаше да разбере дали има награда за главата на Паркър, дали онези, които се крият в сенките, биха платили, ако им я поднесе на поднос, но Камбиън го разубеди да предприема действия срещу детектива. Тези, които се бяха опитали да го убият едва преди няколко месеца, до един бяха мъртви и цял един град беше изпепелен в търсене на отплата. Ако слуховете бяха верни, то онези, които вероятно бяха пожелали смъртта на Паркър, бяха избрали да не предприемат действия срещу него по неизвестни на Камбиън причини — а те бяха единствените, за които се сещаше, които биха били така разумни да платят за убийството му от някой друг.

Въпреки това от онова, което прочете между редовете във вестникарските статии, изглежда, е имало някакво спречкване между Паркър и Щайгър в минутите преди смъртта на последния. Резултатът беше, че неговият човек е бил погребан жив. Нещастен случай, казваха вестниците. Да пропадне дюна, не е рядко срещано явление, макар че никой не си спомняше за подобен инцидент в залива Грийн Херън. Ако Камбиън вярваше в Бог — което от много години не беше така, при все че позицията му по въпроса бързо се видоизменяше, — можеше да допусне, че Той бди над Чарли Паркър.

Камбиън беше лош човек, а и презрителен, но не беше напълно лишен от човештина, макар тя да беше почти изцяло съсредоточена в собствените му страдания. С неумолимото приближаване на смъртта той откриваше, че го тормозят спомени за собствената му порочност. Понякога се чудеше дали именно Бог не го е наказал с болестта му. Ако е вярно, то тогава Бог носеше поне частична вина за последиците, тъй като болката на Камбиън само беше подхранила вродения му садизъм. Бог беше създал Камбиън, точно както Камбиън беше създал Щайгър. Може да се каже, че всеки един от тях беше инструмент, подчинен на волята на по-висше същество.

Но сега Камбиън откриваше, че се обръща към Паскал и неговия скандален облог — всички хора се обзалагат с живота си за това дали Бог съществува, или не. Облогът не е въпрос на избор. Чрез самия акт на съществуване ние правим залог. Според Паскал разумният човек трябва да живее така, сякаш Бог съществува, защото ако наистина съществува, то наградата е безгранична, а ако не съществува, тогава жертвите, направени през живот, основан на погрешни вярвания, са ясно определени. Макар Камбиън да беше изчел обстойно аргументите срещу Паскал, откакто сянката на смъртта надвисна над него, бе започнал все повече и повече да се убеждава в съществуването на свят отвъд този тук и на Върховно същество отвъд неговия разум. Усещаше го като естествена последица от своята злина и поквара, сякаш съзнанието за студенина може да донесе със себе си признание на съществуването на онова, което не е студено.

Да, може би ако се беше поровил по-надълбоко, Камбиън щеше да открие човек, който би платил за смъртта на Паркър — макар че оцелелите сред враговете на частния детектив бяха малцина, — но за какво щяха да му послужат парите? Само болезнена операция, катетри и още няколко месеца или пък година в повече към вече прокълнатия му живот. Не, нищо такова не му трябваше. Дори трябваше да откаже да приеме договора за жената Уингър, но веднъж след като инструкциите бяха зададени и плащането — извършено, нямаше как да привика обратно Щайгър. Такова беше правилото, а и парите бяха добре дошли.

Може би също така се страхуваше. Щайгър представляваше само част от уравнението, участваха и други, над които Камбиън не упражняваше контрол и които имаха извънредно лично отношение към

смъртта на Рут Уинтър. В миналото Камбиън им беше предоставял услугите на Щайгър и не си правеше никакви илюзии относно източника на парите, с които му заплащаха. Макар да беше създател на чудовища, Камбиън се отнасяше с голяма доза предпазливост към онези, които бяха наели Щайгър.

Камбиън приключи с четенето на статиите. Махна към подлогата и Едмънд му помогна да я намести. Камбиън си помисли, че грамадният мъж е по-внимателен от обикновено и изглежда разтревожен заради явната болка, която уринирането причинява на неговия началник. Подлогата беше отстранена, чаршафите оправени, а възглавниците нагласени по-удобно.

— Почти приключихме — каза на Едмънд, но не знаеше дали той разбра какво му казва, или не.

Едмънд се оттегли, а в тъмнината на смъртния си одър Камбиън раздвижи устни в нещо като молитва.

---

[1] Тестът на Роршах е метод за психологическо оценяване, в което възприятието на субекта за мастилени петна се анализира посредством интуитивните прозрения на психолога. — Б.р. ↑

След като си свършиха работата в Съдебна медицина, Анхел и Луис последваха Уолш до „Фабрика за джин“ на „Уотър стрийт“. Докато караха натам, Уолш се обади на Рос в Ню Йорк и му предаде онова, което Луис беше казал за Камбиън.

— Тоя тип просто отказва да умре — каза Рос. — Като някакъв вирус е.

— Значи името ти е познато?

— О, да — Камбиън Прокажения. Той стана посредник на убийци, след като вече не можеше сам да измъчва и убива заради заболяването си.

— Да не искаш да кажеш, че наистина е прокажен?

— В напреднал стадий. Копелето прави лоша услуга на болестта. Не се е заразил той с нея — ами тя с него. Те още ли са с теб?

— Ще ги вода на вечеря.

Последвалата пауза нямаше как да бъде пренебрегната.

— Чак толкова ли си самотен? — попита Рос.

— Ей, реших, че мога да науча нещо от тях.

— Ще се научиш да не го правиш пак.

Рос още се смееше, когато затвори телефона.

И Анхел, и Луис отидоха до тоалетната да се освежат. При целия им неприятен опит — а Уолш не си правеше никакви илюзии относно това на какво бяха способни тези мъже, — миризмата в залата за аутопсии ги беше позашеметила. За Уолш тя обаче не беше проблем, което го притесняваше само леко.

Посочиха му една маса и той си поръча черен „Алагаш“^[1]. После се облегна на хладната тухлена стена и се обади на жена си. Двамата с малкия им син се лекуваха от настинка и тази сутрин тя не го беше пуснала на училище. Но като че ли вече се оправяха. Синът му явно се беше сгушил на дивана с чаша горещ шоколад, гледаше един от онези отвратителни трансформърски филми по телевизията — според Уолш те бяха като да гледаш как някой разбърква съдържанието на чекмедже с прибори. Съпругата му определено звучеше по-добре от преди.

Когато чу гласа ѝ за първи път преди съвване, му се стори, че се е събудил до онова хлапе от „Екзорсистът“. Тя известно време му се пооплакваше от съседите, след което той ѝ пожела лека нощ. Каза ѝ, че не е сигурен кога ще се прибере. Знаеше само, че ще се прибере.

Уолш много обичаше съпругата си. Обичаше децата си. Беше доволен от живота. Работата му не го безпокоеше и не обсебваше мислите му особено много, не като при онези ченгета от филмите или детективските романи. Не можеш да си вършиш работата, ако си я носиш вкъщи, както правят те. Не можеш да имаш семейство и нормален живот. Уолш го научи още в началото от Миро, първият му сержант. Намери си жена, казал му бе Миро. Направи си деца. Като приключиш деня, прибирай се при тях. Ще има моменти, когато след всичко преживяно ще имаш нужда от питие, но може би това са моментите, когато повече от всеки друг път трябва просто да се прибереш при семейството си. Ако е необходимо, поразходи се сам преди вечеря или вземи кучето да ти прави компания. Ще помогне. От друга страна, Миро не пиеше. Нямаше против другите да пият и когато се случеше да излезе и дойдеше неговият ред да черпи останалите, го правеше без да се оплаква, но въпреки това имаше право. Уолш смяташе, че ако не може да разговаря със съпругата си, то с кого би могъл да говори? Не ѝ споделяше всичко, но ѝ казваше достатъчно. Останалото държеше вътре в себе си, защото някои гледки и звуци просто трябва да си останат там.

Уолш все пак обичаше да си пийва по някоя и друга бира. Това не беше начин да избяга или да удави болката. Просто обичаше бира.

И в същия момент бирата му пристигна. Прегледа менюто. Въпреки че, както вече беше установено, той обичаше жена си, също така обичаше понякога да се храни без нея, особено на места като „Фабрика за джин“. Ако бяха заедно, щеше да го следи с леден поглед, докато той не заяви, че ще пропусне предястията, и ами, да, зелената салата с пиле на грил не звучи ли страшно добре! Сега можеше спокойно да си поръча пушена наденица или пържени скариди по каджунски, или — милостиви Боже — начос, а после бургер или плато с барбекю сандвичи. Не би излъгал, ако го попита какво е ял, но се надяваше този път да му се размине и тя да признае, че както в случая с помощник-патолога по-рано вечерта, понякога незнанието е най-добрата защита.

Анхел и Луис излязоха от тоалетната. Уолш забеляза как жените хвърлят погледи на Луис и правят онова нещо, дете небрежно си оправят косата или отпиват от сламка по начин, който беше някъде между флирта и чистия разгул. За гей той определено успяваше да възбуди интерес у жените. Те заглеждаха и Анхел, но обикновено после проверяваха дали портмонетата им са наблизко, дали не са оставили някакви пари на бара.

Човече, помисли си Уолш, в живота ми са настъпили доста странни обрати, щом съм стигнал до тук: в хубаво заведение в Аугуста в компанията на един мъж, чиято професия е била да убива — и кой знае, може би още практикува при правилната сума, — и друг, който според всички свидетелства е бил доста сносен крадец — и кой знае, и така нататък..., — но също нямаше скрупули да си послужи с оръжие, когато обстоятелствата го налагаха. Как, по дяволите, се е забъркал с тях Паркър, Уолш не знаеше, но една част от него завиждаше на детектива за лоялността и приятелството на тези мъже. Може и да бяха престъпници, но бяха правилният род престъпници.

Те се примъкнаха в сепарето срещу него. Зачуди се дали носят оръжие. Предположи, че носят. Зачуди се и дали оръжията им са законни. Предположи, че не са. И отново, по-добре беше да не пита.

Сервитьорката се върна. Тя също не беше имунизирана срещу чара на Луис, още малко и щеше легне по гръб и да го помоли да я погъделичка по коремчето. Поне ще ни обслужат добре, помисли си Уолш. Луис помоли Уолш да го посъветва каква бира да си поръча и накрая избра да пробва „Андрюс Инглиш Ейл“ от Линкълнвил, последван от бутилка бяло вино. Анхел се спря на „Бар Харбър Блубъри Ейл“.

— Аз не одобрявам плодовите бири — каза Уолш.

— Наистина ли? — попита Анхел. — Не одобряваш. Ти какво, да не си от някой шантав клон на Женското въздържателно дружество? На мен ми харесва. Без тиквената, де. Шибаната тиква — добави злъчно.

Щом сервитьорката донесе бирите им, си поръчаха храна. Анхел и Луис си взеха риба, а Уолш се спря на пушената наденица и за да разчупи традицията, цяла порция свински ребра „Сейнт Луис“.

— Цяла порция? — попита Анхел. — Да не очакваш към нас да се присъедини още някой?

— Надявам се, че не — отвърна Уолш.

— Господи, артериите ти сигурно са като тунела Холънд в час пик.

Уолш подмина коментара. Беше почти сигурен, че артериите му не са като тунела Холънд или поне не всички.

— И така — попита той Луис, — нещо друго относно Щайгър да ти е хрумнало на път за насам?

— Първо имам един въпрос към теб — отвърна Луис. — Какъв си му на Рос?

Луис не харесваше човека от ФБР. Вярваше, че трябва да пази дистанция от повечето федерални агенции, особено от онези, които може би имаха негово досие.

Уолш дори не мигна. Очакваше го и нямаше нищо за криене. Рос го беше инструктирал добре. Нуждаеха се от тези двама мъже, защото на света нямаше други двама души, по-близки с Паркър — вероятно с изключение на дъщеря му и майка й..., но само вероятно.

А Рос искаше да узнае всичко възможно за детектива.

— Работя с него — отговори Уолш.

— Официално? Неофициално?

— Става ли дума за Рос, разграничението е смътно. Ако изобщо съществува разлика между двете, то тя се е заличила с годините.

— И ти държиш Паркър под око заради него.

— Всъщност, „държа под око“ може би е твърде краен израз за онова, което правя. В повечето случаи просто разчиствам бъркотията след него и помагам за това да се уверим, че ще си запази разрешителното и няма да влезе в затвора. Може би сте забелязали, че от време на време действията на Паркър в значителна степен прекрочват границите на закона. Не че вие бихте толерирали подобно поведение.

— Не дай си Боже — каза Анхел.

— И само Паркър ли представлява интерес за вас, или има и други? — попита Луис.

— Други като него?

— Няма други като него — каза Луис. — Няма нужда аз да ти го казвам.

— Не, няма други — било то като него, или не.

— И с каква цел го наблюдавате?

— Знаеш ли, когато поискаш, можеш да водиш разговори много добре. Бях чул, че отговаряш, ами... едносрично.

— Постоянно му го повтарям — каза Анхел. — Проблемът е, че не мога да разбера при кой от двата начина на говорене е истинският той.

— Явно е пълен с потайности — отбеляза Уолш.

— Явно е така. Между другото не отговори на въпроса му — защо следите Паркър?

На лицето на Ангел грееше ленива усмивка и Уолш си помисли, че би било много лесно да го подцениш.

— Опасявам се, че това е извън моята юрисдикция.

— Защото ти просто работиш тук, нали така?

— Точно така. — Уолш допи бирата си и помахна на сервитьорката за втора. — Чух, че с Рос сте провели не много различен разговор от този, когато простреляха Паркър. Тогава ви е обяснил какво смята той за всичко това.

— Хора, които вярват в погребани богове — каза Луис. — Ти вярваш ли в погребани богове, детектив Уолш?

— Аз съм епископалец. Вярвам във всичко.

Втората бира на Уолш дойде, заедно с разядките, а те бяха внушителни. Уолш се опита да заличи от съзнанието си неодобрителното изражение на жена си, за да може да се наслади на храната. Натъпка устата си с наденица и продължи да говори, докато предъвкваше месото.

— Предполагам, че приемам това, което и Рос — има хора, чиито лични убеждения вредят на останалите и трябва да бъдат спрени. Това е също толкова вярно за радикалните мюсюлмански духовници, които проповядват, че няма лошо да се обезглавяват вероотстъпници, колкото и за членовете на избирателния съвет в малки градове в Мейн, които нямат нищо против да убиват, за да защитят привилегированата си позиция.

Ако очакваше да получи някаква реакция от Анхел и Луис, то беше обречено на неуспех.

— Знам, че сте се опитали да изгорите град Просперъс до основи — добави Уолш, само за разяснение.

Луис топна едно рачешко кюфтенце в майонезения сос с люти чушки хабанеро. Анхел си опита от пушената наденица на Уолш.

Имаше чувството, че са леко разочаровани от него, задето е толкова прозрачен. На Уолш не му пукаше. Не одобряваше мъже — особено такива от Ню Йорк, макар че Масачузетс надали беше по-добре, — които идват в неговия щат и палят градове. Неучтиво е, а и всява смут.

— Както и да е — продължи той, — изглежда, Паркър излъчва някаква гравитационна сила, привличаща някои от тези индивиди, което доближава и нас до тях. А Рос вярва, че идва развръзка, в която Паркър ще изиграе някаква роля — може би значима роля.

— И много хора ли споделят този ваш прочит на ситуацията? — попита Луис.

— Гледаме да не го разгласяваме много нашироко — каза Уолш. — Кара ни да изглеждаме несериозни.

— Значи Рос е предложил да ни позволиш да огледаме тялото в моргата... — започна Анхел, но Уолш го прекъсна.

— ... защото очевидно си имахме работа с труп на професионален убиец — довърши вместо него.

— И защо така решихте?

— Нашият хубавичък приятел неотдавна изскочи на запис от охранителна камера във Флорида. Място, наречено „Урагана Хач“, близо до Джаксънвил е било ограбено, а барманът, мъж на име Лени Тедеско, е бил убит, или поне така изглеждало, докато не открили съпругата на Тедеско, издъхваща в леглото си. Лошо е намерила смъртта си. Убиецът ѝ — а ние смятаме, че е бил Щайгър, — си е направил труда да извади зъбите ѝ, преди да я остави да умре. Любопитното е, че ченгетата във Флорида мислят, че най-вероятно самият той се е обадил на Бърза помощ, въпреки че сигурно е бил наясно, че няма да оцелее и час.

В бара е имало охранителни камери, свързани към харддрайв, но убиецът на Тедеско е проявил достатъчно разум да го вземе на тръгване. И така, собственикът на „Урагана Хач“ е мъж на име Скетъл. Тедеско е притежавал част от бара — само десет процента, — но според Скетъл си ги е докарвал до петнайсет, може би дори двайсет чрез дребни скубвания от оборота. За да го докаже, инсталирал втора стенопеична камера зад огледалото над касата. Не хваща много от останалата част от бара, само касата, но при прегледа на записа се вижда добър кадър на Ърл Щайгър в профил — а той има много характерен профил, — да прибира постъпленията за вечерта.

Значи имаме Щайгър, който убива един барман и съпругата му близо до Джаксънвил — може би просто за кеф, а може пък наистина да са му трябвали всичките четиристотин и няколко долара в касата или пък е комбинация от двете, — после е дошъл чак тук да пререже гърлото на Рут Уинтър, само че нея не изнасилва и не измъчва, а и оставя дъщеря ѝ жива. Разбира се, възможно е да е станало случайно, може да си е помислил, че е приложил достатъчно голям натиск, че да убие детето, но е сгрешил, само че не ми се вярва. Според мен той е бил наясно точно какво прави във всеки един момент.

— Добре — каза Луис. — Значи още преди да огледам тялото му, вие сте решили, че е професионалист. А подозирате ли, че има връзка между случилото се във Флорида и станалото в залива Грийн Херън? Може да са два отделни удара.

— Обмислихме и тази възможност, но забравяш нещо — в Бореас се сдобихме с общо три тела. Имам Рут Уинтър и Щайгър, но освен тях и Бруно Пърлман, който изплува на брега в Мейсън пойнт с белег на очната ябълка, който може да е, а може и да не е причинен от острие. Бруно Пърлман по една случайност е родом от окръг Дювал, Флорида, с постоянен адрес в Арлингтън, което е на около трийсет минути път с кола от „Урагана Хач“. Смятаме, че има голям шанс Пърлман и Лени Тедеско да са се познавали, поне бегло.

— Защо?

— В гардероба му намерили тениска на „Урагана Хач“. Освен това и тримата, Пърлман, Тедеско и Рут Уинтър, са били евреи. И накрая, и тъкмо тук се крие разковничето, миналия месец Бруно Пърлман е посетил Рут и Иша Уинтър в дома им в Пирна.

— Почакай — прекъсна го Анхел. — Как така чак сега разбрахте за това? Човек би предположил, че Рут Уинтър ще спомене този факт, когато тялото на Пърлман се е появило няколко плажа по-нататък от къщата ѝ. Майка ѝ също можеше да го спомене.

— Иша Уинтър не чете вестници и няма телевизор — каза Уолш. — Освен това е по-стара от връх Катадин^[2]. Колкото до Рут Уинтър, вече не можем да я попитаме.

— Нещо не се връзва, че и двете са си премълчали — каза Луис.

— Не, не се връзва — съгласи се Уолш. — За майката мога да си го представя, но не и за дъщерята.

— И Рут дори не се е обадила на майка си, да ѝ каже: Ей, помниш ли оня тип, дето ни посети преди време? Е, ами няма да познаеш къде е сега... — каза Анхел.

— Иша твърди, че не е. Говорихме и с някои от приятелите на Рут в Пирна. Не е имала много такива, била е доста самотна, но те казаха, че тя изобщо не е обсъждала Пърлман с тях, било то преди или след намирането на тялото му.

— И защо ѝ е да си трае за това?

— Или защото се е страхувала, или защото е замесена — каза Луис.

— Или и двете — каза Уолш.

— А защо всъщност Пърлман е ходил при семейство Уинтър? — попита Анхел.

— Защото Иша Горски, по-късно Иша Уинтър, е единствената оцеляла от малък нацистки концлагер, наречен Любско, а Пърлман е загубил роднини там. Явно е искал да говори с нея за спомените ѝ от онова място. Иша твърди, че дъщеря ѝ се прибрала, докато тя разговаряла с Пърлман, но посещението му не се проточило. Тя не обича да си припомня какво ѝ се е случило по време на войната и не мога да я виня. Дори не бях чувал за Любско до тази седмица.

Уолш сподели малкото, което знаеше за лагера, с Анхел и Луис, но то стигаше.

— Паркър казва, че двамата с Кори Блум са чули историята за Любско от Епщайн, когато дошъл в Бореас, но тогава никой не знаел, че Иша Уинтър някога е била Иша Горски.

— Значи сега разполагаш с връзка между Флорида и Мейн — каза Луис. — Освен това имаш куп еврейски жертви, което може би го превръща в престъпление от омраза.

— И вкарва ФБР в картинката — каза Анхел.

— Следователно и Рос.

— Е, Рос без друго щеше да се намеси само заради Паркър, но, да, федералните проявиха интерес — каза Уолш. — Освен това се намърда и Министерството на правосъдието, заради Енгел, военнопръстълника. Той е служил в Любско, а две попадения от Любско в един и същи щат са задействали алармата в Отдела по човешки права и специални съдебни преследвания.

— А вие вече сте си имали предостатъчно работа, с която да се справяте — каза Анхел. — Като това, че не намирате хлапето Оран Уайлд.

— Да, мерси, че ми напомни.

— Работата около него бая утихна.

— Ами, да.

— Доста е умен за тийнейджър.

— Ами, да.

— Всъщност е най-умният тийнейджър, за когото някога съм чувал. Хлапето на практика е престъпен гений.

— Ами, да.

— Освен ако не е.

— Ами, да. Приключи ли?

— Ами, да.

— Добре.

— Значи мислиш, че Щайгър е убил и Пърлман? — попита Луис. Уолш се размърда на стола.

— Проверяваме различните самоличности на Щайгър в системата на Вътрешна сигурност да видим дали няма да изскочи нещо с пътуването по въздух, защото това е единственият начин, по който виждам да успее да направи и двете. Знаем кога Пърлман е пристигнал в Мейн от камерите на входа на магистрала I-95 и от касова бележка от „Старбъкс“ в „Кенебъксървис плаза“ в колата му. Възможно е Щайгър да го е хвърлил във водата, после да е хванал полет обратно за Флорида навреме, та да убие семейство Тедески, преди да се втурне обратно насам да убие Рут Уинтър, но защо не е убил Уинтър заедно с Пърлман, а после да тръгне на юг да се погрижи за Тедеско? Освен това знаем, че колата на Щайгър е минала по целия път от Флорида до Мейн, точно както е направил и Пърлман по-рано, което са си страшно много навъртани километри. Пърлман се е страхувал да лети. Щайгър вероятно просто е избрал да не го прави, предвид вида му. Човек като него се помни по грешните причини, а в неговата професия това не е на добре.

— Но защо му е да убива всички тях? — попита Анхел.

Уолш се канеше да обясни на Анхел какво мисли за хора, които изтъкват очевидното, да му се не види, но после отново забеляза ленивата му усмивка и си затрая.

— Да, защо?

— И то в този ред?

— Аха. — Уолш обмисли въпроса. — Пърлман е измъчван и убит, но преди да умре разкрива нещо на Щайгър за семейство Тедеско, а преди те да умрат, му казват нещо, което го връща към Рут Уинтър?

Уолш потропа с пръсти по масата, след което поклати глава.

— Не, пак е много лутане напред-назад. Прекалено много.

Изпъна се на стола и зае най-добрата си поза на разпитващ. В началото беше решен да не харесва тези мъже, поназнайвайки нещичко от онова, което бяха вършили в миналото и като нищо да го вършат и в бъдеще, затова го смути колко лесно беше подел разговор с тях. Бъбреха все едно бяха учили заедно в полицейската академия.

— И така, след като разсеяхме напрежението и ви споделих онова, което знам, негласно предупреждавайки ви да не опожарявате други градове в моя щат, защо не обогатите знанията ми за Щайгър и тези от неговия род?

В този момент сервитьорката дойде да раздигне чиниите.

— Почти не си пипнал рачешките кюфтенца — смъмри тя Луис.
— Не бяха ли хубави?

— Бяха чудесни — отвърна Луис. — Просто трябва да следя какво ям, за да си остана слаб и красив. Моя приятел ей там — той посочи Уолш с пръст, — не го е грижа чак толкова.

Уолш вдигна ръка да покаже брачната си халка.

— Аз съм женен. Това означава, че мога да ям, каквото си поискам. Жената ми е в кърпа вързана.

— Не се съмнявам, че си бил страхотен улов — каза сервитьорката.

— Целият екипаж трябваше да се емне да го изкара на сушата — каза Анхел.

Уолш го изгледа навъсено. Сервитьорката го потупа по рамото.

— Не им обръщай внимание, миличък. Не обичам да гледам как се прахосва храна.

— Гориш — каза Анхел, щом тя си тръгна. — За нея си като кошче за хранителни отпадъци.

— Майната ти — каза Уолш и отново насочи вниманието си към Луис. — Продължавай. Щайгър.

— Не мога да ти кажа повече от това, че той може би — може би — е работил посредством този тип Камбиън — отвърна Луис, — и то вероятно от много дълго време насам, предвид присвоените детски самоличности. Използването на мъртви деца като призраци е един от отличителните белези на Камбиън.

— Този Камбиън — той от типа, склонни да отговарят на въпроси, ли е?

— Само с полуистини. Проблемът е да го откриеш. От доста време е потънал вдън земя, по-рано тази година се показва на светло, но пак изчезна. Той е издирван мъж. Дори Щайгър да е бил негов човек и да успееш да го намериш, Камбиън няма да издаде самоличността на поръчителя на задачата или поне не на цена, която ти можеш да си позволиш.

Поднесоха им основното. Чинията на Уолш едва се виждаше от сухо маринованите ребра. Все едно някой беше убил динозавър и го беше метнал на барбекюто.

— Ако го изядеш, ще ти дам пет долара — каза Анхел. — Е, ще изпратя на вдовицата ти пет долара.

— Пиеш вино на име „Дантелата на Кралица Ана“ — вметна Уолш. — Като хетеросексуален мъж, ме е срам да бъда виждан с вас.

— Щом си играем на познай-мотива — каза Луис, — защо Щайгър е оставил детето на Рут Уингър живо? Видя лицето му: мъж, който изглежда така, не стои скрит, като оставя живи свидетели на престъпленията си.

Стиснал едно оглозгано ребро в дясната ръка, Уолш отброи възможностите върху пръстите на лявата.

— Първо — той е милостив.

— Малко вероятно.

— Второ — платено му е само за едно убийство, а не убива безплатно.

— Познавам такива хора. Но и те биха направили изключение за свидетел.

— Трето — наредено му е да не наранява момичето.

— Бих заложил на третото — каза Луис.

— Аз също.

Луис отпи от виното си. Не беше лошо, както и опушената му треска. Убийствата, както и мотивите, стоящи зад тях, не го

притесняваха в емоционален аспект, извън факта, че бяха изпратили Паркър обратно в болницата, ако ще и само за няколко дни. Като професионалист обаче те възбуждаха любопитството му. Забеляза, че Уолш се е умълчал и се е съсредоточил върху храната си. Може би се дължеше на усилието да изяде всички тези ребра или пък беше преценил, че вече е получил всичко, което понастоящем може да му е от полза, от своите събеседници тази вечер. В действителност Луис не му беше дал кой знае какво, при все това безспорно не беше премълчал нищо.

Паркър трябваше да бъде с тях. Частният детектив притежаваше уменията да прави от онези фантастични умозаклучения, които бяха извън възможностите на толкова много от колегите му от полицията и определено извън възможностите на Луис. Той щеше да открие пропуските в техните разсъждения, пътеките, по които се бяха отклонили от правия път. В края на краищата тъкмо Паркър, от болничното си легло, беше разказал на Уолш за мезузата на вратата на Рут Уинтър и как тя е била първопричината да се усъмни за връзка между Пърлман и жената. Също така Паркър беше този, който даде тласък на събитията, довели до това изобщо да се направи аутопсия на тялото на Пърлман, и всичко това, докато се предполагаше, че се възстановява от раните от стрелбата.

На Луис и Анхел им липсваше компанията на Паркър. Толкова бяха свикнали да бъдат част от съществуването на детектива и той да бъде част от тяхното собствено, че месеците след стрелбата им се струаха странно празни, сякаш бяха застинали в очакване на завръщането му. Единственото, което Луис можеше да каже със сигурност, беше, че когато погледнеше в очите на Паркър, виждаше мъж в процес на преобразование. Явяваше му се образ на топящ се в огнището на ковачница меч, който ще бъде превърнат в нов инструмент, въпреки че тепърва предстоеше да се установи дали щеше да представлява оръжие.

Изведнъж на Луис му се отця и рибата, и виното. Погледна Анхел, а Анхел отвърна на погледа му. Партньорът му му се усмихна и ако не бяха в компанията на Уолш, Луис сигурно щеше да докосне ръката му.

Отвън нощта завистливо се притискаше в стъклото и търсеше начин да се вмъкне и обгърне всички им.

-
- [1] Allagash Black — белгийска тъмна бира. — Б.пр. ↑
- [2] Най-високият връх в Мейн. — Б.пр. ↑

В медицински център „Източен Мейн“ в Бангор Чарли Паркър се взираше навън в същото това небе, наред което видя да се носи собственото му отражение, сякаш самият той беше потънал в бездна. Под него се простираха градът и трафикът, и хората, но той не виждаше нищо. В ума си крачеше край брега на езеро, хванал за ръка дете, а мъртвата му съпруга ги следваше по петите, нашепвайки предупреждения, като се криеше от своя бог.

Една сестра влезе в стаята и го върна в реалността. Беше се преместил от леглото и се беше отпуснал полуизлегнат в разтегаемо кресло с изпружени крака. Не му беше удобно да седи с изправен гръб, но стоенето прав и лежането не му създаваха главоболия. Сестрата намести възглавниците — той прикри болката, която това му причини, зад потрепване, замаскирано като усмивка — и го попита дали има нужда от нещо. Той искаше единствено да го остави на мира, но ѝ благодари и я попита дали би му наляла малко вода от каната на нощното шкафче. Не искаше да ѝ дава какъвто и да било повод да се разтревожи за него, защото е мълчалив или затворен в себе си. Бяха му казали, че може да го изпишат на следващата сутрин, стига хирургът да се разпише, и той възнамеряваше да не позволява на нищо да застане на пътя на тази вероятност. (Най-умният ход, който някога беше предприемал, беше да не позволи да му изтече здравната застраховка, иначе щеше да живее в колата си. Полицата му покри дори терапията в „Брук Хаус“, след като понижиха тарифата си. С оглед на всичко това той винаги следеше стриктно, че дори само някой лекар да погледнеше в неговата посока, това влизаше в застраховката му.)

Сестрата му подаде водата, а той дори се направи, че отпива, преди тя да излезе.

Вече не му вливаха течности венозно, но абокатът още си стоеше, забит в китката му. Не му харесваше нито усещането, нито видът му. Искаше да го махнат. Дразнеше го повече от шевовете от лапароскопската операция отстрани на тялото му, откъдето бяха

решили да поправят щетите от удара, получил от мъжа, наричащ себе си Ърл Щайгър. Щом излезе от упойката, хирургът му каза, че е извадил късмет — ако Щайгър го бил връхлетял яката и му беше стоварил повече юмруци или ритници, като нищо можел да го убие. Не виждаше смисъл да изтъква пред хирурга, че Щайгър бе спрял да го рита само защото куршумът изискваше по-малко усилия, така че крайният резултат щеше да бъде същият. Както и да е, фактът, че Кори Блум си оставаше в интензивното след операцията за отстраняване на куршума, продупчил единия от дробовете ѝ, казваше всичко нужно за крайните намерения на Ърл Щайгър.

Паркър често си мислеше за Щайгър, но не по начина, по който би ѝ се искало на психолог-консултантката. По-рано през деня тя бе наминала на кратка визитация и му беше предложила услугите си. Беше млада и искрена, а той до такава степен не беше лъжица за нейната уста, че дори да беше изпитал нуждата да се открие пред нея, щеше да се възпре от страх да не я подплаши и да я откаже от избраната професия.

Фактът, че се бе намирал под прицела на оръжието на Щайгър, не му правеше кой знае какво впечатление. И преди беше попадал под прицел и беше разбрал, че има само два възможни изхода — или оръжието да не гръмне, оставяйки всички в относително добро състояние, или да гръмне и да причини нараняване или смърт — в последния от които случай той нямаше да узнае нищо повече. Беше оцелял след второто и знаеше, че може да понесе болката. Тя беше ужасяваща, но не го беше убила.

Не, онова, към което непрекъснато се връщаше, беше изненаданото изражение на лицето на Щайгър, когато дюната пропадна под него — шок от изчезването на земята под краката му, но и някакво удивление, че Смъртта най-после е намерила време в забързания си график да го призове, и то по такъв начин.

И после, извън Щайгър и кончината му, идваше Сам и нейното поведение, когато мъжът, заплашил баща ѝ, бе изчезнал в потоп от бял пясък: нейният неумолим гняв и дълбоката ѝ концентрация, свидетелство за полагането на неимоверно усилие над волята. В този момент тя беше както неговата дъщеря, така и нещо друго, нещо неразгадаемо. Не искаше да го казва. Не искаше да го изрича на глас. Но въпреки това чу собствения си глас да произнася думите, докато се

взираше в тъмното и беседваше със собствения си призрак, увиснал в чернотата.

Тя го стори. Дъщеря ми пожела смъртта му и той умря.

Моята дъщеря. Какво е моята дъщеря?

Вече привършваха. Луис се стараеше да не обръща внимание на факта, че Анхел пие кафе заедно с виното си, макар че мигновеният изблик на раздразнение, пробягващ по лицето му всеки път, когато Анхел отпиеше първо от едното, а после от другото, го издаваше. Уолш, достигнал лимита си за бира, пиеше само вода.

След като приключиха с вечерята, разговорът се пренесе към други теми — Паркър, накратко; състоянието на Кори Блум; и щом Уолш осъзна, че те не се опитват да вземат на подбив него или щатската полиция на Мейн — Оран Уайлд.

— Значи търсите съучастник? — попита Анхел.

— Както сам каза по-рано, той е адски умен за тийнейджър. Някой трябва да го укрива.

— Освен ако не е бил той — каза Луис. — Ако някой друг е убил семейството.

— Но защо ще оставя Оран жив?

— Може би не го е направил.

— „Той“ ли?

— На теб прилича ли ти на работа на жена?

— Стрелба? Огън? Не, не ми прилича. Стараем се да останем непредубедени — главно защото нямаме кой знае какъв избор, — но въпреки всичко най-очевидният отговор на загадката изглежда Оран да е извършил убийствата. То е като оная работа с Бръснача на Окам^[1] — най-простото решение обикновено е правилното.

— Само че Окам никога не го е писал — каза Луис.

— Нима? — каза Уолш. — Сега ще ми кажеш, че дори не е притежавал бръснач.

— Той е бил монах, а те са били задължени да си бръснат главите, така че сигурно е притежавал... или поне е заемал от друг — каза Луис. — Не там е въпросът. Въпросът е, че Окам не е вярвал, че най-простото решение обикновено е вярното. Онова, което е написал, е, че „множествеността никога не трябва да бъде налагана без необходимост“, и то само в ограничен контекст. Не си е мислил за

разследвания на убийства, не че някой би могъл да знае. Нито пък е намекивал, че колкото по-просто е решението, толкова по-добре.

— Винаги ли е такъв? — Уолш попита Анхел.

— Само като пие вино — отговори той. — Всъщност връщам си думите назад — винаги е такъв. Обаче не спира да ме изненадва с познанията си дори след всичките тези години.

Луис ги остави да си бърбят. Беше надарен със забележително търпение. Иначе не би могъл да остане с Анхел. Щом спряха да се забавляват на негов гръб, той продължи да говори, все едно ги няма и търси разрешението на проблема на глас, но сам.

— Семейството на Оран Уайл умира ден, след като в Бореас изплува трупът на Бруно Пърлман. Изисква се особен тип човек — особен тип престъпник — да съобрази, че начинът да отвлечеш вниманието от едно жестоко престъпление е да извършиш друго, особено в местност или щат, където жестоките престъпления са нетипични. Не би сработило в Детройт, Оукланд или Мемфис, не по същия начин. В тези градове би следвало да скриеш тялото наред с други тела. В Мейн става дума за това да впрегнеш ресурси, да проявиш ловкост, да принудиш властите да се съсредоточат върху едно или друго действие, но не и върху двете едновременно.

— Предполагаш, че има връзка между семейство Уайлд и случилото се в Бореас? Имаш ли доказателства?

— Освен собствените ми впечатления, никакви. Ако бях достатъчно безмилостен — Луис остави условното наклонение да увисне във въздуха за миг, за да даде време както на себе си, така и на слушателите си да обмислят какво точно загатва то — и залогът беше достатъчно висок, може би щях да преценя, че си заслужава да убия повече хора, за да отвлека вниманието от един. Все едно да запалиш огън в единия ъгъл на стаята, за да прикриеш факта, че си драснал клечката в другия.

— Не ми се вярва — каза Уолш.

— Много ясно — отвърна Луис. — Ти току-що цитира Уилям Окам погрешно. Човек, достатъчно умен, за да стори това, ще знае, че една изнемошляла от работа полиция, било и тя подпомогната от външни агенции, ще е склонна да тръгне по най-прекия път, ще последва най-очевидното решение. Той ще добавя променливи със съзнанието, че вие ще ги пренебрегнете, или поне повечето от тях. В

края на краищата това е димна завеса — отговорът на въпроса е прост, но не толкова прост, колкото сте си мислели. Няма връзка между семейство Уайлд и Бореас, но тъкмо това е връзката.

— От теб никога няма да стане ченге — каза Уолш. — Твърде креативен си.

— По дяволите — каза Луис. — А аз разчитах на тия трийсет и пет хилядарки начална заплата да си купя яхта.

— А какво ще кажеш за съобщението, което е оставил Оран Уайлд?

— От онова, което четох, той не е оставил съобщение. Съобщението е било изпратено по-късно. И какво гласи: „Мразех семейството си и подпалих къщата, но съм неразбран“ или нещо от този сорт? Кое шибано дете избива семейството си, след което си прави труда да си затрае ден-два, преди да пише съобщение на приятелчето си, в което в общи линии не казва нищо и даже не моли за помощ?

— Това всъщност не е първото съобщение — каза Уолш, — но разбирам какво искаш да кажеш. Да, есемесите, които открийме, са странни. И в този случай може би е съучастникът. Да предположим, че приемам идеята за усложненията и променливите. Съобщенията, мъртвият бездомник, те просто размътват водата. Но нямам причина да повярвам в основната ти идея за връзка между Оран Уайлд и Бореас.

— Правилно — каза Луис. — Просто си мислех на глас.

— А Ърл Щайгър не би могъл да убие семейство Уайлд, семейство Тедеско, Пърлман и Рут Уингър. Просто не е възможно.

— Не, не е. Отново се връщаш към съучастник, но може би не точно от типа, който си предполагал.

Уолш искаше да се прибере у дома си, отчасти защото докато стигнеше, жена му щеше вече да си е легнала, а той обичаше да се плъзва под чаршафите, когато тя вече е там, да усеща как помръдва, когато усети присъствието му, да отвърща на целувката ѝ за лека нощ и да чува как въздъхва доволно, докато отново потъва в сън, щастлива, че съпругът ѝ се е прибрал жив и здрав. Заради такива малки удоволствия животът си струваше да се живее. Но освен това чакаше с нетърпение пътуването, защото мислеше най-добре, докато караше сам, а Луис му беше предоставил много теми за размисъл.

Уолш извика сметката. Когато най-сетне им я донесоха, тя си остана в средата на масата, недокосната и нежелана.

— Ей, човече — Анхел каза на Уолш, — защо не я вземеш и не видиш за какво става въпрос?

Уолш неохотно бръкна за портфейла си.

— Допусках, че ще ме одерете.

— След всичко, което направихме за теб — каза Анхел. — Да, да.

Уолш остави кредитната си карта върху сметката и сервитьорката ги отнесе.

— Един последен въпрос — каза Уолш. — Как човек, който изглежда като Щайгър, успява да се покрива за толкова дълго?

— Ако изглеждаш странно или различно, ставаш доста добър в криенето — каза Луис. — Можеш да избереш да останеш в полезрението, ако си достатъчно смел, но това не би проработило за убиец като Щайгър. На него са му били необходими сенките. И е имал помощ.

— Този Камбиън.

— Камбиън знае как да се крие.

Върнаха кредитната карта на Уолш. Той остави голям бакшиш. Не беше стиснат.

— Някой от двамата ви да е чувал за човек на име Франсис Галтън? — попита, докато се пресягаше за палтото си.

Луис и Анхел се забавиха с отговора. Що се отнасяше до Луис, при него беше въпрос на това да прехвърли в ума си всички визитки, за да се увери, че не е убил човек на име Франсис Галтън в някакъв минал момент.

— Нямам спомен — каза накрая.

Анхел се съгласи.

— Той е бил основоположник на науката за евгениката^[2] — сецате се, подобряване на човешката раса чрез селективно размножаване и тем подобни.

— Нацист? — попита Анхел.

— Не, живял е преди нацистите — в края на деветнайсети век, струва ми се. Смятал е, че типът характер може да се определи по чертите, затова фотографирал най-различни хора, включително престъпници. Имам чувството, че се е интересувал най-вече от убийци. Той нареждал портретите един до друг и налагал върху всеки един фотографска плака за отрязък от време, обикновено предполагащ

пълно осветяване, така че получавал нещо като смесица, осреднение, в един-единствен кадър — нали се сещате, наложени едно върху друго лица.

— Защо? — попита Анхел.

— Опитвал се е да намери общи черти във външния им вид — същината на престъпността им, на злината им, ако щещ. Искал да вярва, че може да ги изолира, че в лицата на хората, извършили ужасни престъпления, може да се крият доказателства. По този начин ще можеш да кажеш кой е престъпник само като го погледнеш. Накрая обаче разполагал единствено с редица изопачени образи, нещо като генерализирана деградация. Но фотографиите са интересни. Смущаващи. Цяла вечер се опитвам да разбера защо, когато погледнах Щайгър, нещо в него ми се стори познато. Чак сега си спомних на какво се дължи — неговото лице ми напомня за един от колажите на Галтън, сякаш всичко, което не е било наред вътре в него, се е просмукало през порите му и е деформирало черепа му.

— Работата ти щеше да е толкова по-лесна, ако можеше да разпознаваш лошите по вида им — каза Анхел. — Или пък в крайна сметка щеше да затвориш зад решетките цяла сюррия грозници, които никога никому нищо лошо не са причинили, а да оставиш куп красавци без души да се разхождат свободни по улиците.

Станаха да си вървят.

— Галтън е бил в тотална заблуда — каза Уолш. — Най-лошите, истински покварените, крият злото дълбоко в себе си. Изглеждат като най-обикновени Джо или Джейн, но под обвивката са прогнили до мозъка на костите и ние не разбираме за тях, докато не стане твърде късно.

Излязоха от ресторанта и отидоха заедно до колите.

— Знаеш ли, Уолш, ти ставаш — каза Анхел. — За ченге.

— Ти също — отвърна Уолш. — За каквото си там.

Луис просто кимна. Не се ръкуваха.

— Не забравяйте какво ви казах за подпалването на градове. Гледайте да правите тези простотии на юг от Мейсън-Диксън.

Видя как се отправиха обратно към Портланд. Знаеше, че утре ще се върнат в Бангор да вземат Паркър. Пожела им късмет. Пожела на всички им късмет.

Уолш подкара към вкъщи, в колата цареше тишина, загърбваше милите зад себе си като непотребни листове хартия и прехвърляше в ума си всичката информация в опит да навърже нещата. Когато се прибра у дома, събу обувките си на прага, използва банята на долния етаж, съблече се в коридора и се мушна под чаршафите до спящата си съпруга. Усети как тя се размърда. Полубудна, тя се протегна към него. Той прие целувката ѝ и ѝ отвърна. Заслуша се за онази въздишка, остана доволен, като я чу, и погледа как тя се сгушва на кълбо като котка. Обърна се на другата страна, мислеше, че няма да заспи, но когато отвори очи, жена му я нямаше. Чу звука от радиото от долния етаж, тракането на чиниите за закуска и гласовете на децата.

Достатъчно, помисли си. Това е достатъчно, че и отгоре.

---

[1] Принцип за простотата в науката. Съгласно този принцип от множеството теории, които обясняват един и същ проблем еднакво добре, за предпочитане е най-простата, т.е. тази, която използва най-малко предположения. — Б.пр. ↑

[2] Приложна наука и биосоциално движение, цедящо подобряването на човешките наследствени белези чрез различни форми на вмешателство в човешката популация. — Б.пр. ↑

Маркус Баулман отиде на разпита — наричаха го „интервю“, но Баулман не беше толкова глупав — в офиса на федералния прокурор на САЩ, окръг Мейн, на улица „Харлоу“ без присъствието на адвокат. Официалното писмо беше пристигнало ден след посещението на Мари Демиърс в дома му и в него го уведомяваха за възможни нередности, свързани с допускането му в страната, съгласно Закона за разселени лица от 1948 г. и Закона за имиграцията и националността от 1952 г. В писмото се упоменаваше, че ако желае, може да доведе със себе си юрисконсулт.

Баулман внимателно обмисли как да подходи и реши, че един невинен мъж, един възрастен американец от немски произход, живял безукорен живот, не би помъкнал със себе си адвокат. Облече най-хубавия си костюм и извади погребалните си обувки от кутията им в гардероба, като внимателно ги избърса от прахта с парцал, преди да ги обуе. Огледа се в огледалото и видя — под бръчките и старческите петна, под белотата на оредялата му коса и брада — остатъчния образ на мъжа, който беше някога.

Баулман се страхуваше, но не повече от всеки друг, принуден не по свое желание да влезе в съприкосновение с правосъдните и правораздавателните институции. Нямахше да допусне да се паникьоса. Не му беше в природата. Искаше му се съпругата му още да е до него, тъй като никога не се беше срамувал да се опре на нея за утеха и успокоение. От друга страна, помисли си, се радваше, че тя си беше отишла първа. Катрин по свой си начин беше простовата жена — обичаше съпруга си и му имаше доверие. Той се грижеше за домакинските сметки, за банковите сметки, за ипотеката, за купуването на колите, за планирането на почивките, а тя с радост го оставяше да го прави. Тя на свой ред се грижеше за него. Връзката им беше старомодна, но какво лошо имаше в това? Никога не й беше изневерявал и беше убеден, че тя също никога не му е изневерявала. Изживяха повече от петдесет щастливи години заедно, преди тя да почине в съня си, и единствената сянка, надвиснала над брака им, беше

липсата на деца. Може би сега това също би могло да се възприеме като благословия, точно както отсъствието на Катрин от живота му при това изпитание. Загубата ѝ му беше причинила толкова много мъка, с която продължаваше да живее всеки ден, но поне ѝ беше спестила болката и объркването от всичко това. Той щеше да отрече всичко, разбира се, и тя щеше да му повярва, защото искаше и защото любовта ѝ към него се основаваше на вярата в неговата почтеност, но без съмнение в някое запустяло кътче на ума щеше да покълне и прорасне като плевел известно съмнение.

Мари Демиърс го чакаше в конферентната зала заедно с историка Толър, както и с трети човек, чиято роля и предопределение не му бяха пояснени, а просто го представиха като „колега“, агент Рос. Стана му антипатичен от първия миг. Очите му бяха като на човек, който никога не остава разочарован, тъй като очакванията му към човешкия род са така занижени, че няма как да ги задминеш. Благодариха му, задето е дошъл. Баулман попита дали е арестуван. Казаха му, че не е, че това е граждански въпрос. Натъртиха на този момент. Просто искали да си поговорят, казаха му, но той знаеше, че точно като по филмите всичко, което каже, може да бъде използвано като доказателство срещу него. Не го предупредиха за това, защото не бяха длъжни. Зачуди се как е възможно да го смятат за чак такъв стар глупак. После си спомни, че те вярват, че виждат не Маркус Баулман, пенсиониран автобусен шофьор, а Рейнард Краус, военнопръстълник.

Въпреки това той притежаваше голям опит в превъплъщаването в ролята на Баулман и нямаше намерение да залитне тъкмо сега. Беше Баулман по-дълго, отколкото бе бил Краус. В този смисъл първият беше по-истински от втория и когато се провъзгласи за невинен, звучеше убедено, тъй като говореше Маркус Баулман.

Покриха същите въпроси като предния път и той им представи същите опровержения. После преминаха към конкретни твърдения, включително това, че като Рейнард Краус той е обучен в училището за СС офицерски кандидати в Бад Тьолц; че е прекарал известно време в главното управление „Раса и преселение“ към СС в Познан, преди да се прехвърли в РСХА; че е служил като „медицински служител“ в Аушвиц в продължение на един месец, след което е изпратен в Експерименталната колония в Любско, където е останал, докато настъплението на Съюзниците не станало причина за затварянето и

ликвидирането на лагера. Заявиха му, че той не е Маркус Баулман, за когото смятаха, че е екзекутиран от СС за дезертъорство близо до прохода Дукля на словашко-полската граница през септември 1944 г. и чиято смърт е била укрита без много-много шум по заповед от Берлин, където за всеки случай вече вземали мерки и събирали нови самоличности заради твърде вероятния развой на събитията и краха на Райха.

Баулман попита, както и предишния път, откъде са се сдобили с подобна невярна информация, а те говореха само за източници и неизправности в документацията. Докато ги слушаше, той усети миризмата на пушека, ала без жегата на огъня. Все още можеше да избухне в пламъци, но ако разполагаха с неопровержимо доказателство, без съмнение щяха да му го изложат. Това беше *Angelausflug* — хвърляне на въдица. Баулман предположи, че в миналото са имали мишени, които са признавали вината си бързо. Той нямаше намерение да се присъединява към техните редици.

И тогава, точно когато си позволи малко да се поотпусне, те го изненадаха със следващия въпрос:

— Някога да сте чували за човек на име Бруно Пърлман, господин Баулман?

Пърлман, Пърлман. Замисли се. Дали да отрече без колебание? Не, имаше и друг начин.

— Да — каза той, — мисля, че съм го чувал.

Видя как всички леко се приведоха напред, дори този Рос, и се наложи да потисне усмивката си. Все едно беше закачил устите им с кукички. Те не бяха единствените рибари тук.

— Прочетох името във вестника — каза той. — Това е мъжът, който се удавил в Бореас.

— Имате добра памет за имена — отбеляза Толър.

Дали не беше допуснал грешка? Не. Слаб гняв. Тъкмо колкото трябва.

— Аз съм стар човек — отговори той, — но не съм изкуфял. Все още чета вестници и гледам новини, а Бореас не е толкова далеч от мястото, където живея. Доста неща се случват там напоследък. Може би и вие трябва да прочетете вестниците.

Той се облегна на стола и ги остави да видят, че според него е отбелязал точка.

— Ами Рут Уинтър? — попита Демиърс. — Знаехте за нея, нали?
— Да — отвърна той. — Била е убита. И за това видях по новините. Ужасна работа.

— Някога срещали ли сте я?

— Не.

— Сигурен ли сте?

— Да. Или поне не мисля, че съм я срещал.

— В такъв случай сигурен ли сте, че не сте я срещал, или си мислите, сте не сте я срещал?

— Не знам! — Той вдигна безпомощно ръце. — Дали може да съм минал покрай нея на улицата? Да. Дали може да съм вдигнал шапка за поздрав? Да. Дали помня подобни неща? Не.

— А майка ѝ, Иша Уинтър?

— Нека повторя, може да съм я подминал на улицата, но не мога да свържа нечие лице с това име.

Демиърс записа нещо в бележника си с молив. Докато гледаше как тя пише, се запита какво ли толкова важно беше казал, което да си заслужава да бъде записано, щом устройството на масата пред тях записваше всичко. Нищо, заключи. Поредният ход в играта.

— Бруно Пърлман — каза тя, — когото, твърдите, не сте познавали...

— Не го познавах. Не просто го „твърдя“. Това е истината!

Демиърс продължи, все едно не я беше прекъснал:

— ... е имал татуирани на ръката си четири числа. Идентификационни номера от Аушвиц, които отговарят на имената на четирима членове от неговото семейство, Немироф. Това име говори ли ви нещо?

— Не.

— В края на 1944 г. са преместени от Аушвиц в Любско.

— Както ви казах и преди, не знаех нищо за това място, докато вие не дойдохте при мен и не ми заговорихте за него.

— Останах с впечатлението, че следите новините — каза Демиърс. — Напоследък често се споменава. Томас Енгел е служил там като охрана. Знаете кой е Томас Енгел, нали?

— Май сега си спомних. Виждам го по телевизията. Казват, че може би е военнопръстълник.

— Той е военнопръстѣпник, господин Баулман. Нямаме никакво съмнение в това. Някога срещали ли сте Томас Енгел?

— Не.

— Сигурен ли сте?

— Да.

— Той е живял в Аугуста. Не е много далеч от вас, нали?

— Много хора живеят в Аугуста — каза Баулман. — Повечето от тях също не познавам.

— Значи знаете кой е?

— Да, но само от видяното по телевизията.

— Където се споменава Любско.

— Предполагам, че е така.

— В такъв случай, нека хвърля светлина върху ситуацията. Любско е представлявал гадна хитринка на СС, създадена да накара затворниците — богатите затворници — да повярват, че за тях може да съществува алтернатива на това да бъдат уморени от работа или обгазени, като семействата им също бъдат спасени. Малки, чисти колиби с градини, в които можели да отглеждат зеленчуци. Без издевателства. Без жестокости. Без газови камери. Но трябвало да си склонен и способен да си заплатиш. Изпратените там били много внимателно подбирани. Това били затворници, за които били почти сигурни, че са скътали значително богатство, може би с надеждата, че дори те да не оцелеят след войната, децата им може да оцелеят и така ще могат да се погрижат за себе си. И така, тези богати мъже и жени били отвеждани там от други концентрационни лагери, където им е показван алтернативен начин за преживяване на войната — заедно със семействата им, — стига да могат да си го позволят, с недвусмисленото загатване, че ако изберат да не разкрият местоположението на златото, картините или скъпоценните си камъни, те, заедно с децата им и всеки кръвен роднина, ще бъдат мъртви до няколко дни.

Повечето си плащали, господин Баулман. Така или иначе, загивали, разбира се, веднъж щом от тях изцедели всичко, което били успели да укрият. Любско работил на регулярни цикли, така че всеки месец, след като очиствали старите обитатели на лагера, прехвърляли нови семейства. За да подсилят илюзията за възможно спасение, заложили примамка — двойка германци, които се престрували на либерална интелигенция, жертви по-скоро на политическо, отколкото

на религиозно гонение, тъй като се е смятало за прекалено трудно да накараш арийци да се преструват на евреи, от страх измамата да не бъде разкрита.

Един-единствен човек оцелял от лагера — млада жена на име Иша Горски. Руснаците настъпвали и на стражите било наредено да се отърват от всички останали затворници, след което да подпалят лагера. Иша оцеляла, като се скрила сред труповете. По-късно, когато дошла в тази страна, се оженила за евреин на име Исак Уинтър и...

— Иша Уинтър — каза Баулман тихичко, сякаш току-що беше направил връзката.

— Майка на Рут Уинтър. Твърдите, че не сте запознат с нейната история?

— Не, не знаех нищо за това. Откъде мога да знам? Не съм бил неин приятел. Не мисля, че изобщо някога съм се срещал с тази жена.

— Избягвали ли сте я?

— Не! Защо ще я избягвам?

— От страх да не ви разпознае.

— Че как ще ме разпознае? Казах ви — не се познавахме.

— Вие живеете... къде, може би на шестнайсет километра от Пирна? Безспорно сте посещавали града.

Не му се наложи дори да се преструва на отегчен.

— Рядко ходя в Пирна. Малък град е. Нещата там са скъпи. Като пазарувам, ходя в големия супермаркет в покрайнините на Бореас или до Бангор.

— И не си общувате особено много с други хора?

— Госпожице — каза Баулман, — аз съм минал деветдесетте години. Съпругата ми е мъртва. Приятелите ми са мъртви. С кого предлагате да си общувам?

Стори му се, че забеляза мъжа на име Рос да се усмихва. Демиърс не се усмихваше.

— Все още не разбирам какво общо има всичко това с мен — продължи Баулман. — Имам чувството, че някой е наприказвал лъжи.

— Рейнард Краус, мъжът, който отричате да сте, е бил изпратен в Любско като главен помощник със „специални задължения“ в началото на 1944 г. Тези задължения включвали убиването на деца със смъртоносна инжекция. Разполагаме с потвърждение на това от бележка от Йозеф Менгеле до РСХА, в която пита за напредъка на

Краус и потвърждава, че Краус е присъствал на убийства посредством инжекция на групи деца в Аушвиц, след което е получил разрешение да извършва процедурата сам, под експертния поглед на Менгеле. Явно Менгеле е бил загрижен да не би ученикът му да го изложи, но отговорът от РСХА е бил изцяло положителен — Краус не давал никакъв повод за оплаквания в Любско и поведението му говорело добре за учителя му.

Виждате ли, господин Баулман, проблемът с Любско бил, че за да поддържат илюзията за възможно спасение, трябвало да подбират много специфичен тип войници на служба. Нямамо как това да бъдат обичайните зверове. Трябвало да притежават известна изтънченост, чувствителност. Но това предпоставяло проблеми, когато се стигало дотам, че да се отърват от групите затворници, защото изтънчените, чувствителни хора обикновено не са добри в езекутирането на ужасени, голи мъже, жени и деца. И тогава се намесвал Енгел. Смятаме, че той и неколцина други са държани извън лагера и са привиквани само, когато се налагало да бъдат извършвани убийствата. Но с децата — или малцината, оцелели от другите лагери, — се справяли по друг начин: една безшумна инжекция се смятала за по-малко накърняваща морала, дори за морала на убиец като Енгел. Това станало задължение на Рейнард Краус.

— Аз не съм Рейнард Краус. Вече ви го казах.

— Трудно намерихме снимки на Краус — каза Демиърс, сякаш не го беше чула. Прелисти някакви листи пред себе си и извади една фотокопирана страница.

— Това вашата шофьорска книжка ли е, господин Баулман?

Той се вгледа в документа.

— Да.

— Това е от последното преиздаване, нали така?

Той погледна датата.

— Да.

Щатските закони изискваха хората над шейсет и пет да подновяват книжката си на всеки четири години. Той се радваше, че още не са му я отнели.

— Благодаря ви.

Тя върна документа обратно в папката, както фокусник скрива карта.

— А това?

Той пое пресниманата фотография. Беше негова снимка, направена му, когато за първи път имигрира в Щатите през 1952 г.

— Пак съм аз.

След войната си беше направил някои корекции, само колкото да забули чертите си, в случай че някой си спомни Рейнард Краус — изтъняване на носа, стесняване на очите, намаляване на ушите, които бяха необикновено големи, семейна черта.

— А тази?

Той мигновено разпозна снимката за членство в партията, макар да беше неясна и повредена. Взя се в нея. Свали очилата си, обърса ги във вратовръзката и отново я огледа.

— Това е много лоша снимка — отбеляза.

— Била е сред куп други, които някой се опитал да изгори — каза Демиърс. — За щастие, огънят бил потушен, преди да успее да нанесе прекалено големи щети.

— Не бих могъл да кажа кой е това — каза той, — но не мисля, че съм аз.

— Не мислите, че сте вие, или знаете, че не сте? — попита Демиърс.

Баулман усети, че стъпва по опасен терен. Изкушаваше се да отрече категорично, че това е негова снимка, но все пак признаваше, че има известна прилика с мъжа, който беше пристигнал в Щатите през 1952 г. Вече мислеше няколко стъпки напред за евентуалните опити да го депортират или екстрадират, в случай че се стигнеше до там. Един добър адвокат би могъл да използва снимката за негова изгода.

— Малко прилича на мен, но не съм аз — заключи накрая. — От тук ли е дошла грешката?

— Не смятам, че е грешка, господин Баулман. Това вашият почерк ли е?

Той погледна документа пред себе си. Беше част от документацията от неговата молба за натурализация, подадена през 1958 г., след като бе живял в страната достатъчно дълго, че да може да кандидатства.

— Да.

— А това?

Още един документ, този път немски. Формуляр за реквизиция, попълнен по времето на службата му в РСХА, с дата 1942 г. И в този случай имаше бегли прилики между почерка в американския и германския документ, но той се беше упражнявал усърдно да промени начина си на писане в годините между двете събития.

— Не.

— Започнат е предварителен анализ на почерка, господин Баулман. Вече забелязахме някои сходства.

Баулман не вярваше „някои сходства“ да са достатъчни. Придобиваше увереност. Разполагаха с много малко срещу него и нищо, което да може да се използва като доказателство. Все повече се убеждаваше, че всичко, което всъщност имат, са показанията на Енгел срещу него, но Баулман знаеше колко струват в съда свидетелските показания, основани на чуто от друг, особено ако идват от стар нацист, който се мъчи да си спаси кожата.

Демийрс подреди трите снимки на Баулман една до друга — като млад, по-възрастен и старец.

— Възнамеряваме да покажем тези снимки тук-там, да видим дали няма да размърдат нечия памет. — Чак сега тя му се усмихна. — Ще се свържем с вас отново, щом приключим. Благодаря за отделеното време, господин Баулман.

Тя стана, а останалите последваха примера ѝ.

— Почакайте! — каза Баулман. — Какво имате предвид с това „да ги покажем тук-там“? На кого ще ги показвате? Не можете да го направите. Не е законно. Вие разпространявате лъжи за мен!

Но те излязоха, без да му отговорят, след което на вратата се появи полицаи в униформа, който придружи Баулман до изхода на сградата. И все пак Баулман добре знаеше какво възнамеряват да правят.

Щяха да покажат снимката му на Иша Уинтър.

Хирургът одобри изписването на Паркър, като му даде още болкоуспокояващи и някой и друг съвет — да я кара полека, да не се претоварва и да не гони въоръжени мъже из дюните, — само част от които той възнамеряваше да последва. Обади се на Анхел и Луис и прочете един вестник в стаята си, докато чакаше да го вземат.

Само веднъж се бе осмелил да излезе от стаята, и то за да надникне през едно прозорче към Кори Блум. Някакъв мъж седеше до леглото ѝ, видя лицето му само в профил. Държеше ръката ѝ и ѝ говореше, макар че тя спеше. Паркър не ги обезпокои. Малко след пладне една угрижена на вид сестра се появи на вратата заедно със санитар, бутащ инвалидна количка. Той също изглеждаше угрижен.

— Не ми трябва количка — заяви Паркър. От болницата му бяха дали патерица, но той нямаше никакво намерение да я използва. Преди сблъсъка с Щайгър тъкмо беше решил да се отърве от бастуна — удобно беше отхвърлил падането на плажа като мимолетно отклонение — и не смяташе да заменя една подпора с друга.

— Решихме, че така може да стане, ами, по-бързо — каза сестрата. Имаше осезаем шотландски акцент.

— Чак толкова ли бързате да се отървете от мен? — попита Паркър, докато се настаняваше в инвалидната количка.

— Не, само че, ами, мъжете, които дойдоха да ви вземат са... — тя се затрудняваше да намери точната дума и накрая се задоволи с „едри“.

Паркър затвори очи. Шибаните Фулчи. Може би е най-добре просто да си остана тук, помисли си. Мога да барикадирам вратите. В този момент си представи как братята Фулчи нахлуват вътре като две озверели чудовища и разхвърлят наоколо парчета дърво и мебели като подпалки.

— Съжалявам — каза той, макар да не беше съвсем сигурен за какво се извинява.

— Не са направили нищо лошо — каза сестрата, която вървеше до него, докато го бутаха. — Просто изглеждат заплашително. Ваши

приятели ли са?

— Да. Нещо такова.

Почувства се като деветгодишен, все едно го взимат от училище двама недодялани чичовци. Братята Фулчи имаха добри сърца — е, поне през повечето време, в зависимост от замесените страни и степента на обида, която са им нанесли. Бедата идваше оттам, че същите не можеха да се похвалят с голям мозък, чиято устойчивост на химическа интервенция можеше да съперничи на вируса ебола.

— Предполагам, че нямат вина за вида си — каза сестрата и с лека надежда добави: — Сигурно всъщност са чудесни хора.

Вкараха го в асансьора.

— Зависи — каза Паркър.

— От какво?

— От това дали те харесват, или не.

— Ах, но това важи за повечето хора, не е ли така?

Паркър си спомни за историята с шофьора — застрахователен агент, ако не бъркаше, — който постоянно паркирал на мястото за инвалиди зад къщата на майка им. Предупредили го веднъж, на което той не обърнал внимание. Това само по себе си беше изненадващо. Хората, предупредени от братята Фулчи, обикновено си оставаха с предупреждението. Следващия път, когато паркирал неправилно, братята избутали колата му в океана с монстъртръка^[1] си. Когато го направили, агентът бил завързан за шофьорската седалка и докато водата бавно се надигала към гърдите му, той се опитал да им каже, че смята да преосмисли навиците си за паркиране, само че натъпканата в устата му топка плат до голяма степен заваляла думите му.

Впоследствие, когато започнал да произсъхва, май измънкал нещо за повдигане на обвинение, докато не му било изтъкнато, че братята Фулчи знаят къде се намира къщата му и нямат скрупули, както се изразил Тони Фулчи, „да вдигнат и нея и да запратят проклетото нещо в океана“, позиция, която затвърдили, като върнали застрахователния агент в колата и за втори път я бутнали в океана, този път, докато водата не стигнала до брадичката му. Оттогава, майката на братята Фулчи се радваше на безпроблемно паркиране, а застраховката на колата ѝ излизаше много по-евтино.

— Вероятно те реагират по-емоционално от повечето хора — каза Паркър.

— Винаги съм си мислела, че големите мъже като тях имат много дълбоки чувства — сподели сестрата.

— Сигурно на това се дължи.

Вратата на асансьора се отвори и той беше извозен през фоайето до главния вход, на тротоара пред който беше паркиран монстъртръкът на братята Фулчи, макар че той едва се виждаше, защото самите братя бяха застанали пред него. И пред самата болница да бяха застанали, щяха до голяма степен да я скрият. Бяха облечени в еднакви тениски за голф „Изод“ и панталони в телесен цвят, които, ако се напълнеха с въздух, можеха да се ползват вместо баражни балони. Когато се затътриха към Паркър, охранителят на вратата неволно измънка „Мътните да ме вземат“.

— Недей да бягаш — каза Паркър. — Това само ще ги настърви.

Охранителят хвърли едно око на Паркър, да провери дали не се шегува. Не изглеждаше успокоен, когато отвърна поглед.

— Как я караш, господин Паркър? — попита Поли.

Братята Фулчи имаха навика да го наричат „господин Паркър“. Предполагаше, че е в знак на уважение, по същия начин, по който Тони, по-малко приспособеният от двамата — макар че това също се менеше в зависимост от обстоятелствата, влеченията и може би лунните цикли — веднъж беше казал на Паркър, че ако някой някога го ядоса, изобщо някога, Тони ще нахрани с него раците и „дори няма да попита защо“.

— Бил съм и по-добре — отвърна той.

— Разбира се, разбира се. Искаш ли да те бутаме?

Изглеждаше готов да се сбие със санитаря, за да поеме контрол над количката, което нямаше да свърши добре за никой замесен.

— Не, този човек се справя добре. Само отворете вратата, моля.

— Заемам се.

Той забърза обратно към колата, а Тони остана до детектива, в готовност да скочи и да го спаси, ако количката се заклатушка от някое камъче. Като стигнаха колата, на Паркър му се наложи да се протегне, за да се качи отзад. Не се съдържа и изпъшка от болка, при което и двамата братя се втурнаха да му помагат и едва ли не го метнаха с главата напред на задната седалка.

— Ние го поемаме отгук — каза Тони на сестрата.

Излъчваше увереност, все едно владението над нейния пациент не би могло да представлява повод за тревога. Странният развой, помисли си Паркър, дойде оттам, че сестрата сега изглеждаше така, сякаш леко се беше влюбила в един или в двамата братя Фулчи, или пък просто беше в шок. На каквото и да се дължеше, тя не спираше да ги гледа, докато се отдалечаваха с колата. Паркър нямаше да се изненада, ако им беше помахала с кърпичката си за сбогом.

Не помнеше някога да се е качвал в монстъртръка им и не беше сигурен, че иска да го стори отново. Поли караше с нахакана напрегнатост — не особено бързо и не твърде бавно, но с целеустремената неумолимост на командир на танк, настъпващ пред отстъпващ враг. Останалите превозни средства не се задържаха дълго на пътя му, предпочитаха да поемат риска да се прехвърлят в съседна лента, че дори на бордюра. Поли не спираше на червени светофари, но явно ги приемаше много лично и ги гледаше кръвнишки, докато не ги спласеше да се сменят.

— Купихме ти грозде — каза Тони.

Той посочи към торба от „Хол фудс“, оставена на пода до Паркър.

— Много мило.

Тони зачака, насърчително ухилен.

— Добре — каза Паркър. Виждаше накъде отиват нещата. Бръкна в торбата и налапа едно зрънце грозде. Направи физиономия. Замисли се дали да не го изплюе, но някак си успя да го преглътне.

— Момчета, това са маслини.

Поли тупна брат си по ръката.

— Нали ти казах, мамка му!

— Не обичаш ли маслини? — попита го Тони, разтривайки ръката си, с надеждата да намери изход от ситуацията.

— Не, просто очаквах да хапна грозде.

— Виждаш ли? — сопна се Поли на брат си. — Скапан идиот.

— Досега не бях ходил в „Хол фудс“ — отвърна Тони. — Нищо не можах да различа там.

— Няма нищо — каза Паркър. — Важно е намерението.

Тони обаче не се успокои. Вторачи се през прозореца, без да продума. Поли пусна музика. Беше компилация на „Карпентърс“. Потупа брат си по рамото.

— Няма нищо. Не трябваше да ти се ядосвам.

Започна песента „Едва вчера“. Тони малко се поободри. Паркър се зарече някой ден да убие Анхел и Луис заради това.

Анхел и Луис ги чакаха на „Дайсърт — паркинг за камиони и ресторант“ в покрайнините на Бангор. „Дайсърт“ съществуваше от четиридесетте години на двайсети век и се считаше за институция в Мейн. Освен това помещаваше градската автобусна спирка на „Грейхаунд“, така че цялото място беше оживено, макар и недотам оживено, че появата на братята Фулчи и колата им да не привлекат внимание. Дори да настъпваше краят на света, хората пак щяха да застинат, да пицят дълго и да ги зяпат.

Анхел и Луис седяха един срещу друг в сепаре в дъното. Паркър още ходеше с патерицата, когато отиде при тях. Тони беше настоял: „Нали знаеш, само докато се увериш, че отново можеш да вървиш.“ — Не съм инвалид — каза му Паркър.

— Човече, така казват всички сакати — отвърна Тони. — И мисля, че вече не е позволено да им казваш сакати.

— Не съм казал сакати. Ти го каза.

Тони сви рамене и изгледа брат си, все едно искаше да му каже, че няма намерение да спори с болен човек, но... е, ами нали знаеш...

— Нещо против да се преместиш от другата страна? — Паркър попита Анхел, щом стигна сепарето. — Не ми е чак толкова неудобно, ако се опъна.

Тони и Поли седнаха в сепарето срещу тяхното и се заеха да четат менюто.

Анхел се премести. Докато се измъкваше, посочи патерицата.

— Какво е това?

— Нарича се патерица.

— Знам как се нарича. Нужна ли ти е?

— Само за да ти я завра в задника, задето оставихте да ме приберат Харди бойс^[2]. Ако знаех, щях да си поискам втора патерица и за твоя приятел.

— Искаха да помогнат — каза Луис. Запази сериозно изражение, но очевидно му костваше голямо усилие.

Паркър се вмъкна в сепарето.

— Нахраниха ме с дегизирана като грозде маслина.

— Лесноразбираема грешка — каза Анхел.

— Аз мразя маслини.

— Човече, днес си докачлив.

Паркър въздъхна тежко.

— Много ясно, че съм докачлив. Де да имах причина.

Една сервитьорка се приближи. Паркър си поръча препечена филийка и безкофеиново кафе. Анхел и Луис помолиха да им долее чашите. Братята Фулчи си избраха по два клуб-сандвича. На всеки.

— И така, какво искаш да правиш сега? — попита Луис.

— Няколко дни няма да мога да карам. Ще съм ви признателен, ако ме закарате до Върмонт. Искам да видя Сам.

— Говори ли с Рейчъл? — попита Луис.

— От болницата. Каза, че Сам е добре — малко поразтърсена, но това е всичко.

— Знаеш ли — започна Луис, — сигурен съм, че Тони и Поли ще се радват да влязат в ролята на твои лични шофьори.

— Дори не се шегувай с това. Сериозно.

— В такъв случай ние с радост ще помогнем — намеси се Анхел като миротворец. — А къде ще отседнеш? Нямах желание да се връщаш в Бореас, нали?

— Твърде вероятно е да остана в Бореас — каза Паркър. — А после може би ще се прибера вкъщи.

— В Скарбъроу?

— Да.

— Сигурен ли си? — попита Анхел. В другия край на коридора, срещу апартамента, който наехме в Портланд, има още един, който е свободен.

— Защо още го държите?

— Портланд започна да ни харесва. Може да се преместим там за постоянно.

— Ще предупредя градските съветници. Не се съмнявам, че ще останат доволни, щом успеят да си разпродадат домовете. Вижте, няма нужда да оставате в Портланд заради мен. Аз съм окей. Всъщност, по-добре от окей.

Анхел си помисли, че може би има известна доза истина в думите на Паркър. Дистанцията, която спазваше от стрелбата насам, усещането, че се намира на една ръка разстояние от ставащото

наоколо, бяха намалели. Изглеждаше изтощен и изпит, и беше кисел като умираща оса, но излъчваше явна решимост.

— В Скарбъроу още е бъркотия — каза Анхел.

— Знам.

Както бе споменал на Уолш, преди да се премести в Брук Хаус, той се бе върнал да си вземе някои неща. Един санитар му бе помогнал да влезе с инвалидната количка и Паркър се принуди да посочва какво му е необходимо или да кряска наставления от подножието на стълбите. Някой вече беше минал от там — сигурно подучен от Анхел и Луис — да почисти кръвта, но щетите по вратите, стените в кухнята, коридора и кабинета му си стояха. Не се беше задържал дълго. Не беше готов да прекара повече време от необходимото в дома си, не и в онзи момент — усещането за насилствено нахлуване, за посегателство, беше прекалено силно.

Но сега се чувстваше готов.

— Нали ги знаеш Поли и Тони — каза Луис, — те са много сръчни в ръцете. Позволи им да отидат там, докато ние сме във Върмонт, и да видят какво могат да свършат. Те те обичат. Имат те за нещо като божество. Ако ги помолиш и им дадеш достатъчно време, ще го превърнат в твой личен палат.

Паркър трябваше да признае, че това не е никак лоша идея — не частта с палата, ами останалото. Когато го предложи на братята, те реагираха така, сякаш им прави огромна услуга, а искреният им възторг го накара да се почувства виновен. Дори направиха опит да откажат да приемат заплащане за работата, която щяха да свършат по къщата, но той нямаше намерение да им позволи да го карат да се чувства като благотворителна кауза или поне не повече отколкото сам вече се чувстваше.

— В такъв случай вече се уговорихме — каза Анхел. — Ние отиваме във Върмонт, те тръгват към Скарбъроу.

Кафето и филийката на Паркър дойдоха, заедно с поръчката на братята Фулчи.

— И така — започна Паркър, — разкажете ми за вечерята ви с Уолш.

---

[1] Модифициран пикап, с по-високо окачване и по-големи гуми.
— Б.р. ↑

[2] Братята Харди, герои от множество поредици за деца и юноши, възплаващи американския идеал за мъжество; отбор от WWE (кеч), състоящ се от братята Джеф и Мат Харди — Б.пр. ↑

Мари Демиърс седеше на старата махагонова маса за хранене в дома на Иша Уинтър. Дървото беше тъмнокафяво и полирано до краен предел. Демиърс не видя ни една драскотина по него и се съмняваше, че масата се използва повече от веднъж-дваж годишно. На нея спокойно можеха да се настанят десет души, дванайсет ако се посгъстят малко, и тя си я представи подредена за Деня на благодарността или за Ханука^[1]. Съмняваше се, че ще отбележат въпросните празници тази година, не и след случилото се с Рут Уинтър. Демиърс вече се чувстваше виновна, задето смуцава Иша в скръбта ѝ.

Смъртта на Рут беше отприщила сложна поредица от преговори относно бъдещето на Аманда Уинтър, макар че всички замесени, било то роднини, или държавни служители, бяха единомислени по няколко важни въпроса: че бабата на момичето я обича много, но е прекалено възрастна да се грижи за детето сама; че въпреки всичко би било добре за Аманда да е близо до баба си и да остане в местността, в която е отраснала и ходи на училище; че необходимостта да се намери подходящо приемно семейство е неотложна.

Както изглежда, това семейство може би вече се беше появило, тъй като Аманда понастоящем живееше при семейство Фроберг, двойка в началото на четиридесетте си години с две собствени деца, момче и момиче, съответно едното една година по-голямо, а другото една по-малко от Аманда. Живееха само на пет минути от къщата на Иша. Помагаше това, че Иша ги одобряваше, а Аманда вече се беше сприятелила с децата им в училище. Макар че процесът още беше в начален стадий, отзивите от Министерството на здравеопазването и човешките ресурси бяха благосклонни.

Иша дойде от кухнята, понесла поднос с кана кафе, чаши, сметана, захар и три чинии, най-горната от които беше скрита под някаква огромна торта. Жената беше отхвърлила предложението на Демиърс да ѝ помогне с приготовленията. Това си беше нейното царство, но Демиърс също така остана с впечатлението, че старицата

може би копнее да покаже колко силна и независима е все още, вероятно за да спомогне за решението внучка ѝ да остане в града — не че Демиърс имаше думата по въпроса, макар че ако някой все пак я попиташе, тя без капка угризение щеше да отбележи нескончаемата жизненост на Иша, която беше удивителна за жена, минала деветдесетте.

Вече се бяха срещали няколко пъти, първия по време на разследването на Томас Енгел, когато Демиърс беше посетила Иша, за да я попита дали го помни. Не го помнеше, но това не беше изненадващо — от онова, което Отделът по човешки права беше успял да навърже от откъслечните сведения за Любско, Енгел бе пристигал само когато се налагало да бъдат извършени убийства. Последния път, когато се появил, там вече бил настъпил хаос и стражите се били настроили едни срещу други. Иша, отпърво предусетила какво се случва по звука от стрелбата, а после получила потвърждение на страховете си при гледката на мъртвите си родители пред тяхната колиба, вече се опитвала да се укрие.

Втората им среща се състоя, когато Иша най-сетне разбра за смъртта на Бруно Пърлман. Помнеше го като напрегнат мъж, който искал да запише разговора им, и чийто разпит граничел с безсърдечност, особено за старица, която продължава всекидневно да живее със спомена за станалото в Любско и въпреки това като някои хора, преживели дълбока травма, устоява единствено като отказва да говори за нея, сякаш ако го направи, ще ѝ придаде плътност, която ще я върне към истинската ѝ същност. Но Иша почувствала известен дълг да помогне на този човек, който така очевидно бил преследван от миналото на своето семейство. Не успяла обаче да му каже много повече от онова, което вече знаел, тъй като не се намирала в лагера, когато роднините му загинали.

Накрая се прибрала дъщеря ѝ и щом видяла до каква степен разпитът разстройва майка ѝ, възможно най-внимателно, но въпреки това твърдо, го приключила.

После Демиърс и Иша се бяха засекли на погребението на Рут, а сега Демиърс седеше в дома ѝ, с надеждата да открие късчето съединителна тъкан между убийството на Рут и мъжа, който наричаше себе си Маркус Баулман.

Иша остави подноса на масата и грижливо подложи коркови постелки върху махагона, преди да поднесе чашите и чинийките. Наля кафе, като остави Демиърс да си сложи сметана и захар.

— Ще опитате ли малко бабка^[2]? — попита тя, при все че Демиърс имаше чувството, че това бе по-скоро заповед, отколкото въпрос.

— С удоволствие — отговори тя и Иша ѝ отрязва парче, дебело колкото ръката ѝ, а за себе си приготви по-малка порция.

Демиърс опита сладкиша. Боже, колко беше вкусен — не че тя правеше разлика между бабка и барабонки, но това нещо наистина беше превъзходно. Беше ронливо и шоколадово, с намек за някакъв познат аромат.

— Какво мислите? — попита я Иша.

Все още не беше опитала собственото си парче. Вниманието ѝ беше изцяло насочено към гостенката. Демиърс беше сигурна, че ако изрази недоволство, било то чрез липса на ентузиазъм, Иша ще е неспособна да яде, а може дори никога да не приготви бабка отново. Само че нямаше причина да се преструва на възторгната. Помисли си, че може даже да се разплаче, сладкишът наистина беше толкова хубав.

— Чудесен е. Ядки ли усещам вътре?

— Да не сте алергична?

— Не, не, изобщо. Просто не мога да разбера какви са ядките.

Чак тогава Иша опита от своето парче.

— Няма ядки — каза ѝ.

— Наистина ли?

— Маскарпоне. Някои използват крема сирене, но маскарпонето е по-добро. То придава този вкус на тестото. Трябва да ви напиша рецептата, преди да тръгнете.

Успех, помисли си Демиърс. Не беше лош готвач, но за нея печивата приличаха твърде много на наука — или алхимия, — за да ѝ допаднат. Изискваше се онзи тип прецизност, която тя инстинктивно прилагаше в работата си, но когато се прибереше вкъщи, предпочиташе да го кара малко по-лековато в кулинарните си напъни.

— Как се справя Аманда? — попита.

Иша преглътна хапката си, преди да отговори.

— Ту добре, ту зле. Има кошмари, а състоянието ѝ, нейният синдром, отново се влоши. Казват, че може би трябва да говори с

терапевт.

— Може да помогне.

— Но аз съм тук за нея. Винаги съм насреща да я изслушам.

— И това е чудесно — каза Демиърс. — Тя се нуждае от стабилност. Но обстоятелствата, при които загина майка ѝ, бяха особено ужасяващи. Аманда е видяла тялото на майка си, както и убиеца ѝ, след което на свой ред е била нападната от него. Тя е още само дете и ако получи необходимата помощ сега, това ще облекчи бремето по-късно.

— Имате право, разбира се — каза Иша. — Да, терапевт. Ще им кажа.

Тя си отрязва още едно парче бабка с вилицата. Подхванаха разговор за текущото разследване на смъртта на дъщеря ѝ. Точно както бяха сторили от полицията, Демиърс попита Иша дали се сеца за някаква причина, поради която Бруно Пърлман би пожелал да се свърже с дъщеря ѝ, но тя не знаеше за такава.

Накрая Иша постави вилицата върху чинийката си, като остави остатъка от сладкиша недокоснат. Настана тишина, докато чакаше Демиърс да обясни защо е дошла.

— Госпожо Уинтър, името Рейнард Краус говори ли ви нещо?

Иша реагира така, сякаш я беше проболо острието на нож. Направи гримаса и леко повдигна дясната си ръка, като че да отблъсне повторно нападение.

— Да — каза тя. — Знам това име.

— Той е бил в Любско, нали?

— Той убиваше деца. Видях как ги отвежда, когато руснаците идваха. Имаше малък кабинет в задната част на лазарета, но не знаех какво планира да прави с тях там, не и в онзи момент, не и докато не видях да изнасят трупове. После чухме първите изстрели и баща ми ми каза да бягам, и аз избягах.

Демиърс помълча няколко секунди, преди да продължи. В живота си беше срещала много бивши затворници от концентрационни лагери и общата черта помежду им беше вината на оцелелия. Дори не можеше да си представи каква вина носи на плещите си Иша Уинтър, бидейки единствената измъкнала се от лагера жива.

— Бих искала да ви покажа една снимка, ако позволите — каза Демиърс.

— Разбира се.

Очилата на Иша висяха на верижка около шията ѝ. Сложи ги, когато Демиърс бръкна в чантата си и измъкна една синя папка. Отвътре извади снимката на Баулман, направена при влизането му в САЩ. Постави я пред Иша, която я взе в ръце и я разгледа внимателно.

— Не познавам този мъж — каза Иша.

— Моля ви, погледнете още веднъж. Дайте си време.

Иша направи каквото поискаха от нея, но накрая поклати глава.

— Не, не го познавам. Кой е той?

— Не е ли... Рейнард Краус?

— Не, това не е Краус.

Демиърс не можеше да повярва. Все повече се убеждаваше за Баулман, въпреки че доказателствата — и твърденията на Енгел, дадени в опит да се измъкне от примката на екстрадицията, — сочещи към вероятността, че той е Краус, бяха само косвени. Отне ѝ миг-два да успее да проговори, но не успя да скрие разочарованието си.

— Сигурна ли сте, абсолютно сигурна?

— Мислите ли, че не бих запомнила лицето му? Не, този мъж не е Рейнард Краус. Кой е?

Демиърс не знаеше какво да отговори. Остави снимката на Маркус Баулман на масата и подаде на Иша фотографията на Рейнард Краус за членство в партията.

— Ами тази?

Иша изпухтя. Взе снимката и я намести на светлината, за да вижда по-добре.

— Може да е Краус — каза накрая. — Нямате ли по-хубава снимка?

— Само с това разполагаме.

— Аз... иска ми се да кажа да. Нали разбирате, може да е той, но не бих могла да се закълна. Защо ме питате това? Мислите, че сте го открили ли? Намерихте ли Краус?

— Мислех, че сме го открили — отговори Демиърс. — Моля ви, погледнете отново първата снимка. Възможно е Краус да си е направил някои корекции по лицето, за да промени вида си.

— Няма нужда да я гледам отново — каза Иша. — Очите са сбъркани.

— Формата им ли?

— Не, духът, скрит в тях. Душата. Може ли някой да промени това?

— Не, не може — каза Демиърс.

Но вниманието на Иша беше привлечено от последната снимка в папката на Демиърс, онази от шофьорската книжка на Баулман. В изражението на жената се четеше объркване, впоследствие заменено от разпознаване.

— Виждала съм този мъж.

Тя потупа снимката. Демиърс видя, че се мъчи да си спомни къде или кога се е срещала с Баулман. За Демиърс това беше опасна територия. Показвайки снимката на Иша Уинтър, тя й даваше да разбере, че над него е надвиснала сянка на подозрение. Кой знае какво въздействие можеше да окаже това в една група от малки, сплотени крайбрежни общности? Репутацията на Баулман, та дори остатъкът от живота му можеха да бъде накърнени или напълно унищожени, ако се разчуеше, че е разследван по подозрение в извършване на военнопредстъпления. Иша вече беше подкопала случая на Демиърс, като не успя да идентифицира Краус на снимката от имиграционните, макар щетите да не бяха фатални. Въпреки казаното от Иша спомените сами по себе си не бяха надежден източник, особено при по-възрастни хора. Проблемът на Демиърс и колегите й беше, че онова, което имаха срещу Баулман, беше неубедително — думата на Енгел, някои несъответствия в документацията на Баулман в Германия, които добър адвокат вероятно щеше лесно да обори от и непълните архиви от Любско, свидетелстващи, че Рейнард Краус е отговорен за смъртта на поне седемдесет деца. Ако Иша Уинтър, единственият оцелял от Любско, беше потвърдила, че Баулман и Краус са един и същи човек, това щеше значително да подпомогне обвинението им срещу него.

— Той живее недалеч оттук — внимателно каза Демиърс.

— Как се казва?

— Не мога да ви кажа към този момент. Възможно ли е това да е Краус? Можете ли да си представите Краус като старец?

Отново получи същия отговор.

— Не. Съжалявам: отново са очите. Това не е мъжът, избил онези деца.

— И сте абсолютна сигурна? Извинете ме за упорството, но точно вие от всички хора бихте разбрали колко е важно това.

Иша свали очилата.

— Ще ми се да можех да ви кажа, че е той. Повече от всичко бих желала да е вярно. Но не мога да кажа нещо, което не е истина.

Лявата страна на черепа на Демиърс започна да пулсира. Ненадейно светлината, нахлуваща през прозореца, ѝ се стори твърде ярка, а когато Иша ѝ доля кафе, звукът от изтракването на чайника в чашата отекна така силно, че го почувства в зъбите си. Пристъпът на мигрена щеше да я застигне до час.

Иша долови смущението ѝ.

— Госпожице Демиърс, да не ви стана зле?

— Съжалявам — каза тя. — Усещам, че ме наляга главоболие, а, мисля, че не съм си взела лекарствата. Дали имате някакви обезболяващи? Само без аспирин — алергична съм. Може би парацетамол?

— Нека проверя.

Тя излезе от стаята и Демиърс я чу да рови из кухненските шкафове.

Демиърс отпусна глава в ръцете си. Така копнееше да накара Иша да потвърди самоличността. Те, разбира се, щяха да продължат да разследват Баулман, но инерцията на разследването донякъде се беше изгубила, а часовникът не спираше да тиктака. Беше безмилостен, неумолим. Каквото и да правеха, колкото и усилено да се трудеха, времето щеше да продължава да изтича, докато не им останеше абсолютно нищо и справедливостта не се изгубеше в сетната тишина.

Иша успя да намери само някакъв алказалцер за настинка, от онези, които предизвикват сънливост, но главоболието на Демиърс се влошаваше. Реши вместо две да изпие една от разтворимите таблетки. С малко късмет щеше да потисне мигрената, без това да повлияе на шофьорските ѝ умения, или поне не много, докато успее да се върне в хотела и да си почине. Изгълта разтвореното хапче на един дъх.

— Искате ли да си полегнете? — попита Иша.

— Не, благодаря. Трябва да тръгвам.

Тя стана и прибра нещата си.

— Не знам какво бих могла да направя — каза Иша. Изглеждаше смутена, сякаш беше разочаровала Демиърс, като не беше успяла да ѝ даде отговора, който тя бе очаквала.

— Нищо — отвърна Демиърс. — Вината не е ваша. Ще продължаваме да търсим. Ще се свържа с вас, ако имам някакви новини.

Иша я придружи до вратата. На средата на коридора се спря и хвана Демиърс за ръката.

— Рецептата. Щях да ви давам рецептата за бабка.

— Друг път. Няма да се загуби.

Но Иша явно имаше още нещо за казване, тъй като не пускаше ръката ѝ.

— Моля ви да не ме разбирате погрешно.

— Какво да разбирам погрешно? — не разбра Демиърс.

— Понякога се питам защо това има толкова голямо значение за всички вас.

Демиърс се изненада. Как можеше да няма значение? Как изобщо Иша можеше да задава подобен въпрос?

— Вие не искате ли тези хора да бъдат намерени и наказани, Иша? Те са престъпници. Онова, което са сторили, е чудовищно, без аналог в историята.

— Това ми е известно — каза Иша. — Но вие трябва да разберете нещо, госпожице Демиърс. Аз дълго съм мислила по въпроса и вярвам, че вие и вашите началници сте подтиквани от вина, защото преди толкова много време ни предадохте.

Думите ѝ сякаш зашлевиха Демиърс.

— Какво имате предвид?

— Вие знаехте, че евреите се намират в опасност. Вашето американско правителство дори свика конференция в Евиан през 1938 г., за да търси решение на бежанския проблем, но всички вие, с едно изключение — Доминиканската република — отказахте да промените имиграционните си политики. Оставихте ни да умрем. И дори след като истината за лагерите беше разкрита, вие не направихте нищо.

— Това не е вярно.

— Бяхте помолени да бомбардирате железниците и лагерите, но не го направихте.

— Имало е основателни притеснения за раняването или умъртвяването на затворници при одобрението на бомбените атентати.

— Затворниците бяха обгазявани, бесени и разстрелвани! Шест хиляди на ден само в Аушвиц през лятото на 1944 г.! — изсмя се Иша,

а Демиърс си помисли, че никога не е чувала такава отчаяние в нечий смях. — Колко по-лоши щяха да бъдат бомбите? Не разбирате ли? Вече е твърде късно. Няма да върне мъртвите от гроба. Само ще ви позволи да спите малко по-спокойно по леглата си нощем.

Демиърс не знаеше какво да отговори. Главата ѝ туптеше. Струваше ѝ се, че всеки момент може да повърне.

— Съжалявам, че се чувствате по този начин — каза накрая, а думите ѝ бяха толкова неадекватни, че самата им нелепост я смаза.

Иша за последен път стисна ръката на Демиърс.

— Понякога не знам как се чувствам. Простете ми. Вие сте добра млада жена, а аз съм глупава и стара.

Демиърс се сбогува и се върна при колата си. Беше претърпявала провали и в миналото — както всички останали, — но този я тормозеше повече от останалите, защото беше така убедена. Енгел се страхуваше от принудителното завръщане в Германия, където не познаваше никого и щеше да умре като парий. Искаше да се спаси, но явно въпреки всичко беше излъгал.

А Иша Уинтър беше отчасти права — Демиърс и колегите ѝ бяха движени от остро чувство за справедливост, но действията им също така представляваха един вид отплата, изкупление за миналите провали; за мързеливостта и политическия опортюнизъм; за свидливостта, която толкова дълго беше лишавала издирването от ресурси; и за алчността — за информация, за нови технологии, за знание, — които бяха накарали американското разузнаване да се съюзи с ужасяващи хора като Клаус Барби и Фридрих Бухардт, чийто отряд Айнзацкомандо^[3] бил отговорен за смъртта на буквално десетки хиляди души, което го превръщаше в най-големия масов убиец, нает от Съюзниците след войната. Дали ако Отделът за специални разследвания беше сформиран по-рано — може би през петдесетте или дори в началото на шейсетте, — ЦРУ щеше да позволи на предшествениците на Демиърс да го прочистят от връзките му с нацистите? Тягостният отговор гласеше, че се съмнява да е така.

Стига — не се е провалила, още не. Установяването на самоличността само по себе си и без друго нямаше да качи Баулман на самолета за Германия. На пътя им се беше изпречило препятствие и те просто трябваше да намерят начин да го преодолеят.

Но не ставаше дума само за Иша. Ставаше дума и за дъщеря ѝ, за Бруно Пърлман, за семейство Тедеско. Пърлман все пак беше свързан с Иша чрез Любско, и макар сега да бяха възникнали подозрения дали белегът върху очната му кухня в действителност е причинен от острие, Демиърс продължаваше да вярва, че е убит — ако ще и само защото Лени Тедеско, който явно беше един от малкото приятели на Пърлман, също бе убит, ведно с жена си. Демиърс нямаше как да повярва на толкова много съвпадения.

Налице беше и Баулман, и още една потенциална връзка с Любско в Мейн, нищо че тя бе едва ли не посечена от невъзможността на Иша Уинтър да го идентифицира като Краус. Не, това не беше краят. Липсваха парчета от пъзела, но те щяха да ги открият.

На път към Бангор тиктакането на часовника ѝ стана така оглушително, че го свали и го пхна в жабката.

Въпреки всичко имаше чувството, че го чува.

---

[1] Най-големият еврейски празник. Започва на 25-ия ден на еврейския месец кислев (ное/дек). Празникът напомня на вярващите за повторното освещаване на Храма в Йерусалим. — Б.р. ↑

[2] Традиционен еврейски козунак. — Б.пр. ↑

[3] Einsatzkommando са специализирани подразделения на СС. Те са отговорни за множество масови убийства на цивилни в окупираните територии и играят ключова роля в т.нар. Окончателно решение на еврейския въпрос. — Б.р. ↑

Пътят от Бангор до Бърлингтън, Върмонт, беше около шест часа или повече, понеже шофираше предимно Луис.

— Караш все едно на задната седалка возиш мис Дейзи^[1] — каза Анхел, докато тържествено напредваха на запад. — Имам чувството, че съм в шибан погребален кортеж.

— А знаеш ли защо карам така?

— Защото те е страх? — предположи Анхел. — Защото някой е сложил ограничител на скоростта на колата? Защо?

— Защото съм черен. Затова внимавам.

— Ти не внимаваш — просто си бавен. Само прахосваш двигателя с вътрешно горене. Искаш ли да изляза и да мина пред колата с червено флагче?

— Ами да, що не? Тогава ще мога да те прегазя.

— Няма да смогнеш да ускориш достатъчно бързо, че да ме прегазиш. Докато вдигнеш скорост, ще съм умрял от старост.

— Защо просто не вземеш да преброиш колко черни мъже шофират от тук до Върмонт? Прилича на състезание на радетелите за превъзходство на бялата раса. И докато броиш, вземи ми намери черен патрулен полицай. По тия места видят ли черен да кара с осемдесет, вече пишат името му на вратата на килия.

— Поне ако те арестуват във Върмонт, може да те почерпят със сладолед и да се опитат да те реабилитират.

Паркър ги слушаше как се дракат. Беше опрял гръб о вратата от страната на пасажера с опънати напред крака. Бе пил обезболяващо — само малко парацетамол, не онова, което му предписаха на излизане от болницата. Искаше умът му да остане бистър.

Беше се обадил набързо на Рейчъл малко след като излязоха от Бангор и й беше казал, че вече пътува да се види със Сам и води със себе си Анхел и Луис. Увери я обаче, че няма да се отбиват у тях до сутринта. Щяха да пристигнат в Бърлингтън най-рано в девет вечерта, а не искаше Сам да стои будна само заради него. Рейчъл не звучеше особено доволна да чуе, че е тръгнал към Върмонт, без да я

предупреди предварително, но не му пукаше. Отношенията им бяха станали още по-обтегнати след смъртта на Рут Уинтър. Рейчъл дойде с кола от Бърлингтън до Мейн веднага щом получи обаждане от полицията, с което я уведомяваха за случилото се на плажа в залива Грийн Херън. Пристигна в медицинския център на Бангор, където завари дъщеря си под грижите на една полицайка, а Паркър на операционната маса, където третираха вътрешните му наранявания. После остана заедно със Сам, докато тя даваше показания на полицията, а двете заедно бяха там, когато Паркър излезе от упойката. Не беше в състояние да каже кой знае какво на нито една от двете, но усещаше гнева на Рейчъл дори през наркотичното замайване. Оттогава насам беше разговарял с Рейчъл само веднъж, когато се обади да провери как е Сам. Беше доста рязка. Не можеше да я вини.

След няколко часа, прекарани в колата, Паркър започна да изпитва болки, затова спряха в един „Дънкин донътс“ да си вземат кафе и да се поразтъпче. Чувстваше се като куче, изведено на разходка. После покараха още известно време, преди да решат да разделят пътя, като спрат в Сейнт Джонсбъри, където отседнаха в един мотел и хапнаха в „Бейлиуигс он мил“. Докато пиеха кафе, Луис им разказа историята за Мъжа-Който-Умрял-Два-Пъти.

— Помниш ли Барт Фрийд? — попита той Анхел.

— Не.

— Много ясно, че го помниш. Той беше лихвар в Оушън сити. Притежаваше част от верига магазини далеч на юг в Кейп Мей.

— Един бодибилдър ли? Изглеждаше така, сякаш някой му е отрязал врата и е забол главата обратно между раменете.

— Точно той.

— Да, сега си го спомних. Умря преди няколко години, нали?

— Спукал кръвоносен съд, докато вдигал от лежанка сто и осемдесет кила. Смачкали му гръдния кош. И така, много отдавна имаше един тип на име Минималния Майк — получил прякора, защото винаги плащал лихвата по заемите си, без да цепи и стотинка от главницата. Но после Минималния Майк станал Майк Под минимума и се изпречил на пътя на толкова много хора, на които не бива да се изпречваш, че настанала пълна каша, та тези хора решили, че е време да се направи нещо по въпроса. И така, наемат те двама типа от Мериленд да се погрижат за него, а Барт Фрийд му залага

клопка. Минималния Майк идва в къщата на Барт да си говорят за дълговете му, където го чакат двамата мерилендски стрелци, запущват му устата и го отвеждат. Не го откарват много далеч, нали се сещате, никой не иска да го спре полицията и на задната седалка да хленчи някакъв тип. Вече са изкопали дупката в гората, затова го застрелват, виждат как пада вътре, заравят го и си отпрашват по пътя. Откарват колата в денонощна автомивка, поръчват си цялостно почистване отвътре и отвън, и отиват за по хамбургер и бира със съзнанието, че са свършили нелоша работа за вечерта. Отсядат в мотел и спят като бебета.

После, около четири часа през нощта, получават обаждане от един от хората, които трябва да уредят сметката за снощната им работа. Казва им, че има някакъв проблем в дома на Фрийд, да си завлекат задниците там и да оправят нещата, защото Фрийд е изпаднал в истерия, а няма да си получат парите, при положение че след събитието има истерици.

И така, те се връщат в Оушън сити, а вратата им отваря Фрийд. Малко се е поуспокоил, но въпреки това не изглежда доволен. Дори не ги пуска в къщата, поне не веднага. Държи ги на прага и казва:

— Е, Минималния Майк.

— Да, кажи?

— Направихте онова, което трябваше, нали?

Наемниците казват, да, разбира се, и му обясняват за дупката в земята, за оръжието и за това как са заровили тялото.

— Значи е мъртъв? — казва Фрийд.

— Да, мъртъв е.

— Е, като е мъртъв, защо по дяволите седи на кухненската ми маса?

Двамата наемници го гледат все едно му се е разхлопала дъската, така че той пристъпва встрани, за да ги пропусне. Отиват в кухнята и точно както е казал мъжът, Минималния Майк си седи там. Не изглежда добре. Целият е оплескан с пръст, мръсотия и лайна, и когато го оглеждат по-внимателно, виждат, че има дупка в тила и още една близо до дясното око, но безспорно е той. Освен това пред него стоят чаша мляко и курабийка, макар че не ги е докоснал. Питат Фрийд защо му е дал мляко и курабия, а той им казва, че не е знаел какво друго да му даде.

Решават, че се е случило така, че куршумът е проникнал в черепа, увредил е мозъка, излязъл е под окото, но не го е убил. Някак си се е събудил в гроба, успял е да се изрови и с беглия спомен в остатъка от черепния си лоб, че е бил в дома на Фрийд, това е първото място, където е отишъл.

— И какво направили? — попита Анхел.

— Натикали го в багажника на колата, откарали го обратно до гроба, застреляли го пак и го погребали. Втория път не се завърнал. Наемниците също не се върнали. Пенсионирали се. Мисля, че единият от тях получил нервен срив.

Анхел поразсъждава над всичко.

— Това истина ли е?

— Така чух.

— Еха-а.

— Беше време, когато щеше да кажеш много повече от „Еха-а“ в края на такава история.

— Предполагам, че вече е нужно повече, за да се изненадам — отвърна Анхел.

— Да — каза Луис. — На всички ни трябва много, за да се изненадаме. Ще си поделим ли сметката?

— Не — каза Паркър, — аз ще я оправя.

— Еха-а — каза Анхел. — Това е...

— Недей — предупреди го Паркър. — Просто недей.

---

[1] „Да возиш мис Дейзи“ е американски трагикомичен филм от 1989 г. — Б.р. ↑

Баулман се прибра въщи, след като разходи кучето. Беше подгизнал, а животното, застаряващ ваймаранер на име Лоте, трепереше. Баулман винаги беше отглеждал ваймаранери и до неотдавна на тях приписваше заслугата, че го поддържат относително млад. Те се нуждаеха от много упражнения и трябваше да внимава, когато ги разхожда в гората, в случай че надушат някой елен и ловният им инстинкт се обади, но бяха интелигентни, много лесно се обучаваха и бяха безкрайно верни. Лоте рядко се отделяше от Баулман, но муцунката ѝ вече беше посивяла и той сега не се тревожеше толкова, че може да подгони някой елен — по-скоро щеше да се запрепъва натам, но не и да се затича.

Свали мократа ѝ каишка и се разрови в коша за обувки за хавлията, с която я подсушаваше в подобни случаи, но Лоте вече беше духнала с размахана опашка, като колебливо джафкаше от любопитство.

В кухнята светеше, макар Баулман да беше сигурен, че преди да излезе, е оставил включена само лампата в коридора. Видя, че Лоте маха с опашка, а задницата ѝ се върти радостно. Някой седеше на масата в кухнята, скрит тъкмо зад мястото, докъдето му стигаше погледът — някой, когото Лоте познаваше, но който нямаше скрупули да нахълта в къщата на човек, докато той си разхожда кучето.

Баулман окачи мокрото си палто и шала на закачалката, изсули подгизналите си обувки и зашляпа към кухнята. На един от чамовите столове, с лице към вратата, седеше Човека Пъзел. Баулман го изгледа свирепо за миг, след което отиде до печката, напълни чайник с мляко и го сложи да заври, за да направи горещ шоколад. Влагата се беше просмукала в костите му. По-късно може би щеше да си позволи да изпие един скоч, но засега щеше да се задоволи с горещ шоколад.

— Можеше да се явиш и не чак толкова драматично — каза Баулман.

— Ти си под прицел — отвърна Човека Пъзел. — Предпочетох да бъда предпазлив.

— Баш! Сега ли реши да си предпазлив? Трябваше да бъдеш предпазлив, когато уби Пърлман. Трябваше да бъдеш предпазлив, преди да вземеш да гориш къщи и да избиваш деца.

Човека Пъзел изгъкна иронията точно човек като Баулман да протестира срещу убийството на деца.

— Това не беше необходимо — каза Баулман.

— Аз го счетох за необходимо.

— Защо, защото не успя да накараш Пърлман да изчезне? Най-вече ти, от всички хора, трябва да си наясно с приливите. — Баулман намери буркана с горещ шоколад в дъното на един от кухненските шкафове. Беше го купил от магазина „Търговеца Джо“ в Портланд последния път, когато ходи в града. Беше органичен, а и на добра цена — не че тези неща бяха от особено голямо значение за него, но освен това се беше представил добре на тестовете за вкус, а Баулман беше нещо като познавач на горещия шоколад. Докато Катрин беше жива, предпочитаха да си правят домашен, но за сам човек усилията не си заслужаваха.

— Не трябваше да става така — каза Човека Пъзел. — Мислех си, че е в безсъзнание, но за всеки случай завързах връзките на обувките му. Лежеше на земята, докато се гласях да го пъкна в багажника на колата, но когато вдигнах поглед, той стоеше прав. Прав! Бях извадил едното му око. Кой знае какви щети съм му нанесъл, но въпреки това той стоеше на крака. Приближих се към него, а той просто отстъпи назад и изчезна, изгуби се в океана. Надявах се да извадя късмет с приливите. Но не извадих.

Баулман махна млякото от котлона, преди да е кипнало, наля малко в чашата с какаото и добави малко студено мляко, за да не е толкова горещо. После седна срещу Човека Пъзел. Лоте, наясно на кого е предана, дойде при господаря си. Баулман топна пръст в чашата и позволи на Лоте да си близне.

Човека Пъзел беше аматьор — надарен, но въпреки всичко аматьор. В миналото вършеше добра работа, но и той, като всички тях, вече остаряваше. Да, беше по-млад от Баулман с десетилетия, но какво значение имаше това? Губеше форма, а може би дори и разсъдъка си. Оная работа със семейството при езерото — кой човек с акъла си ще реши, че това е подходящото решение на проблема с изплуването на тялото на Пърлман на брега?

— Няма ли да ми предложиш нещо за пиене? — попита Човека Пъзел.

— Ако искаш горещ шоколад, сам си направи.

— Бих предпочел нещо по-силно.

— Знаеш къде стои.

Човека Пъзел се изправи. Лоте го проследи с поглед. После се върна и си наля чаша бренди. Преди да отпие, разклати чашата. Това нямаше да подобри особено нещата. Алкохолът беше евтин.

— Разкажи ми за тази Демиърс — каза той.

Баулман му разказа подробно за двете си срещи с Демиърс. Не премълча нищо и устоя на изкушението да изтъкне собствената си находчивост.

— Тя е посетила и Иша Уинтър — каза Човека Пъзел.

— Така и предполагам.

— И какво ще предприеме Демиърс сега?

— Не разполага с нищо — каза Баулман. — Съмнителните думи на човек, който се опитва да спаси кожата си, нищо повече. Без доказателства не може да действа.

— И въпреки това все още не са депортирали Енгел.

— Ще го направят. Вече нямат полза от него.

— Освен ако не пробва да им даде още някое име. А над теб още тегне сянка.

— Над мен винаги е тегнела сянка.

— Не като тази.

— Казах ти — тя не разполага с нищо, което да ме обвърже с Краус.

— Но казваш, че е споменала несъответствия в документацията.

— Блъфираше, опитваше се да ме сплаши.

— Сигурен ли си?

— Документацията си беше наред.

— Били са трудни времена. Възможно е да са допуснати грешки. Да е пропусната някоя подробност.

— Не, чуй ме внимателно — каза Баулман. — Няма проблем с документите или поне такъв, който да предизвика чак такава патърдия. И нека ти напомня, че всички ние получихме документите си от един и същи източник. Ако има проблем с един, значи може да има проблем и с останалите, така че защо само мен занимаваш с тия Scheiße^[1]? Не аз

бях причината Пърлман да се озове във водата! Не аз бях причината да решиш да избиеш онова семейство!

— Не, но ти си този, при когото е дошла Демиърс. Ти си този, когото проучват.

— Ох! — Баулман махна пренебрежително с ръка. — Свърши се. Вече се е върнала във Вашингтон с подвита опашка.

Човека Пъзел се вгледа в дъното на чашата с евтино питие, като гадател на път да се провали.

— Кого друго би могъл да назове Енгел?

— Какво?

— Кого друго би могъл да назове?

Баулман отпи от горещия си шоколад. Искаше всичко това вече да приключи, но много внимаваше да не отхвърля въпроса на Човека Пъзел с лека ръка.

— Единствено Хумел е пряко свързан с Любско, но той беше близък с Рийз. Рийз не е бил в Любско, но двамата с Хумел бяха приятели и не мога да кажа дали Хумел не е споделил с него нещо, а той на свой ред — с Енгел. Ако Енгел се опита да продаде още някого, то това ще е Хумел, а след него Рийз.

— Сигурен ли си, че Енгел може да издаде само тях двамата?

— Не би посмял да назове единствения останал.

— Убеден ли си в това?

Баулман изведнъж се почувства изтощен. Усещаше как миналото напират да излезе наяве, като вода зад пропукващ се бент.

— Не — каза той, — няма как да съм убеден, но дори Енгел си има мярка. Както и да е, ще им даде Хумел, преди когото и да било друг, а кой знае това колко ще забави съдебното преследване? Не можеш ли обаче да се свържеш с него и да го притиснеш да си трае?

— Направихме го, чрез адвоката му. Енгел е гневен, че няма да го подкрепим финансово и във Върховния съд.

— Каза ли му, че ние не серем злато?

— Изглежда вярва, че някъде имаме скътани средства.

— Всички се радвахме на охолен и сигурен живот в продължение на десетилетия. Как смята, че е платено всичко?

— Предложих да вкарам десет хиляди евро в банкова сметка в Германия на негово име. Адвокатът казва, че не е достатъчно. Дори сто

хиляди няма да стигнат, за да остане доволен Енгел. Иска да остане в Щатите.

— Де да приличаше повече на Фърман и да притежаваше куража да понесе наказанието си, без да се оплаква и без да предава другарите си.

— Фърман беше офицер.

Баулман подозираше, че Човека Пъзел ще припознае тъкмо тази гледна точка. Той беше сноб, от най-гадните. Обаче имаше право за Фърман, който беше свързката им извън лагера. За разлика от Енгел, той си замълча.

— А Енгел — добави Човека Пъзел, — е главорез.

— Всички бяхме главорези — каза Баулман.

— Дори ти?

— Дори аз. Не храня никакви илюзии. Бях там.

Човека Пъзел не му възрази, но Баулман видя, че се наежва. Онзи не обичаше такива приказки.

— Говори с Хумел и Рийз — каза той. — Виж какво можеш да изкопчиш.

— Аз ли? — учуди се Баулман.

— Че кой друг?

— Но те може би ме наблюдават.

— Нали ми каза, че не разполагат с нищо срещу теб.

— Знам, но...

Прехапа си езика. Не искаше сам да се прокълне.

— Кое ще е по-подозрително? — попита Човека Пъзел. — Да продължиш да се срещаш със старите си приятели или внезапно да престанеш да ги виждаш от страх да не привлечеш вниманието към тях?

— Не съм говорил с Хумел от години. Той живее в старчески дом. Чух, че е сенилен.

— Тогава ти предлагам да възродиш познанството ви, преди да е станало прекалено късно. Ами Рийз?

— Никога не сме били близки, но го познавам бегло.

— Тогава разбери дали от Министерството на правосъдието са се свързвали с тях и ги предупреди колко е важно да запазят благопристойност.

Човека Пъзел изпи на екс остатъка от брeндитo и остави чашата на масата.

— Ако чуеш още нещо от Демиърс, задължително ме уведоми. И ми кажи как е минало с Хумел и Рийз. Не забравяй, че ти не си единственият, който трябва да бъде защитен. — Той потупа Баулман по рамото. — Не си дори най-важният.

---

[1] Лайна — от немски. Използва се ежедневно като псувня в смисъла на „мамка му“, „гадост“, „по дяволите“. — Б.пр. ↑

Гордън Уолш седна в дъното на конферентната зала, докато лейтенант Драйвър, новоназначеният командващ офицер на отдел „Тежки престъпления“, поделение Север, представяше детайли по развитието на продължаващото издирване на Оран Уайлд и разследването на свързаните с него убийства, което развитие се равняваше на кръгла нула.

Той се опитваше да го прикрие — доколкото изобщо му беше възможно — зад обичайните баналности относно воденето на няколко линии на следствие, но апелът за нова информация го издаде. Зад Драйвър, в израз на подкрепа, стоеше капитанът на ОТП — Юг, заедно с най-различни униформени полицаи и членове на специален отряд „Насилствени престъпления“, както и двама агенти от ФБР, които просто запълваха мястото и придаваха известен правителствен блясък на цялата бъркотия. Всички присъстващи носеха израженията на мъже и жени, които биха предпочели да се намират на всяко друго място, само не и тук. Всичко напомни на Уолш за онези публични процеси в Китай, когато всички, замесени в някакво поражение, първо бяха излагани на показ пред камерите, след което завличани настрана и разстрелвани. Бяха го поканили да заеме мястото си отпред при обречените, но той им беше казал — по възможно най-дипломатичния начин — да си го начукат.

Когато репортерите се умориха да задават същите въпроси, които въртяха още откакто Оран Уайлд изчезна от лицето на земята, някой от „Ен Би Си“ отвори дума за убийството на Уинтър, а Драйвър предложи разновидност на същата тема — линии на разследване, текущо следствие, нежелание да компрометира източници, всяка информация е добре дошла, като дори ще платим за пощенските марки...

Това доведе до Бруно Пърлман и вероятността случаят със семейство Тедеско от Флорида да има връзка с неговата смърт. Драйвър с благодарност отстъпи микрофона на детектив Луиз Тайлър, която водеше разследването на Пърлман. Слава богу, че не качиха там приятелката ѝ Уелбеке, помисли си Уолш. Сигурно щеше да прасне

някаго. Тайлър подхвърли някой и друг кокал на медиите, но всичките с твърде малко месо по тях. А когато се опита да намекне, че все пак е възможно причината за смъртта на Пърлман да се окаже самоубийство, провокира открито негодувание сред тълпата. Въпросът за Пърлман позволи на щатската полиция на Мейн да прехвърли част от недоволството към сътрудниците им от ФБР, един от които се обърна към хората в залата и заяви, че тъй като резултатите от аутопсията на Пърлман са „неубедителни“, се провежда втора, федерална аутопсия. Щом го попитаха за убийството на Рут Уинтър, той каза, че разследването все още тече. Даде същия отговор и когато го попитаха за семейство Тедеско.

Докато той говореше, някой зае мястото в другия край на реда, на който седеше Уолш. Той хвърли един поглед натам и видя Мари Демиърс, която беше дошла да души наоколо за убийството на Уинтър и към която беше препращан всеки съществен материал. Уолш се опита да си спомни дали някога бе участвал в по-голямо мазало и заключи, че не е. Може би, когато всичко това се свършеше, всички те трябваше да си направят тениски с надпис „АЗ ОЦЕЛЯХ СЛЕД МАЗАЛОТО ОТ УБИЙСТВА И ВСИЧКО, КОЕТО ПОЛУЧИХ, БЕШЕ ТАЗИ СКАПАНА ТЕНИСКА И ОСТАНКИТЕ ОТ ЕДНА КАРИЕРА“.

Що се отнасяше до Уолш, проблемът се коренеше в това, че ресурсите на щатската полиция на Мейн бяха пагубно пренатоварени с трите разследвания — Уайлд, Уинтър и Пърлман — и вместо да облекчи товара, намесата на външните агенции само допълнително усложняваше цялата работа. Сякаш над някакво музикално произведение се наслагваше бял шум и вече никой не можеше да чуе мелодията.

Но Демиърс го интригуваше. Той беше причината тя да присъства на пресконференцията. Чу от Рос, че се е върнала в Мейн и е отседнала в хотел някъде между Бангор и Бореас. Най-сетне бе успял да се свърже с нея миналата вечер, като ѝ предложи да се срещнат, но тя го помоли да я извини заради мигрената ѝ и предложи вместо това да се видят след пресконференцията.

За щастие, конференцията започна да се изчерпва и на цялата жалка картинка беше сложен край, а от онези зад микрофона се излъчваше осезаемо облекчение. Уолш внимателно се промъкна до Демиърс. Бяха се срещнали за кратко след убийството на Рут Уинтър, а

после и на погребението ѝ. Този път я заведе на кафе, където тя си поръча някакво обезмаслено безкофеиново нещо, което, ако можеше да перифразира песента на Том Уейтс, не изглеждаше достатъчно силно дори за да се защитава само^[1]. В духа на повода Уолш устоя на изкушението да си поръча нещо сладко и калорично и вместо това избра американско с толкова много дози кафе, че на практика можеше да мине за гигантско еспресо.

— Благодаря, че отделихте време да се срещнете с мен — каза той.

— Специален агент Рос ми каза, че може би си струва да разговарям с вас.

— Много мило от негова страна.

— Рос не е мил.

— Не, не е. Казах го просто формално.

Уолш отпи от кафето си и в първия миг кофеинът лумна в синапсите му като фойерверки за Четвърти юли. Стори му се, че очните му ябълки ще изскочат.

— Е? — каза Демиърс.

Не е по общите приказки, помисли си Уолш. Може да се дължи на послеефекта от мигрената или просто да си е такава. Причината не го вълнуваше особено. Не е като да планираха сватба.

— Разследвате човек на име Маркус Баулман като вероятен военнопръстъпник.

— Да.

— Този Баулман е бил в концентрационен лагер, наречен Любско, от който майката на Рут Уинтър е единственият оцелял.

— Не е бил концентрационен лагер. Официално се е водил „експериментална колония“. Но иначе — да.

— А членове на семейството на Бруно Пърлман са загинали в същия лагер, което ни предоставя прекъснатата линия между Рут Уинтър, Пърлман и Маркус Баулман.

— И отново всичко това е общоизвестно.

— Разполагам с нещо, което не е — каза Уолш.

— Наистина ли?

Не че точно приседна на крайчеца на стола в развълнувано очакване, но Уолш забеляза, че за пръв път бе успял да възбуди любопитството на Демиърс.

— Мъжът, убил Рут Уинтър — този, когото наричаме Ърл Щайгър, поради липсата на по-меродавно име, — е бил професионален убиец, вероятно нает от човек на име Камбиън.

Сега вече Демиърс се заинтригува. Дори побутна шантавото си кафе настрана, сякаш то щеше да възпрепятства потока информация.

— Как се сдобихте с тази информация?

— Няма значение как, а и не е официално. Не разполагам с доказателства да подкрепя тезата си, но източникът е надежден.

— Споделихте ли го с Рос?

— Да.

— Рос не е споделял с мен.

— По този въпрос си се разберете двамата. В интерес на истината той ми каза да си мълча, само че аз не работя за Рос — във всеки случай не и официално, при все че понякога се държи сякаш е така. Освен това ми писна да гледам как целият ми отдел си гони опашката без резултат. И така, гледам всички тези парчета от пъзела, но не успявам да ги напасна. После се появявате вие и говорите за военнопръстъпници и изведнъж ми се явява цялостна картина.

— Продължавайте.

— Бруно Пърлман открива нещо за Любско и Маркус Баулман, което никой друг не знае. Споделя го с приятеля си Лени Тедеско и се отправя на север. По пътя съобщава на някого, че идва насам — може би дори на повече от един човек. Предвид връзката с Любско, предполагам, че един от тези хора е или Иша Уинтър, или дъщеря ѝ.

— Разговарях с Иша Уинтър — каза Демиърс. — Пърлман не ѝ е споменавал, че възнамерява да се връща, а и не мисля, че щеше да бъде топло посрещнат. Иша не харесала обноските му още при първата им среща.

— Значи е искал да се срещне с Рут Уинтър. Може би е преценил, че не бива да безпокои директно възрастната жена във връзка с онова, което е открил, че ще е по-добре да мине през дъщеря ѝ. Та, Баулман разбира, че Пърлман идва насам и наема Ърл Щайгър да се погрижи за него и за семейство Тедеско. Възможно е Щайгър да е убил всички тях, но клоня към версията, че е прехвърлил едната работа на някой друг.

— Защо?

— Времето не стига — не дотам, че да е невъзможно Щайгър да извърши всичко сам, но достатъчно, че да изглежда малко вероятно. Освен това...

Направи пауза, осмелил се да отпие още глътка от кафето си. Да кажем, че по този въпрос не се разминаваше напълно с Луис, но си беше повратен момент, който все още не беше съвсем сигурен, че трябва да подеме.

— Има вероятност — каза той, — но нищо повече от вероятност, убийството на семейството на Уайлд да е част от същата картинка, но замислено така, че да ни разсее.

Демиърс не отвърна нищо. Не можеше да прецени дали е защото не му повярва, или защото я беше убедил.

— Всичко, свързано със случая Уайлд, е не на място — каза Уолш. — Всичко. Оран Уайлд трябваше да бъде заловен в рамките на часове, но вместо това още е някъде там. Сейфът на баща му е бил заключен при огледа на къщата, а открихме и банкноти в портфейла му, така че как хлапето се оправя с парите? А и няма мотив. Колкото повече разбираме за Оран, толкова повече той изглежда като нормално хлапе — малко по-склонно да носи черно, обичал е компютърни игри с насилие и не е бил толкова умен, колкото си е мислел, но не е убиец. Тъкмо напротив — най-близките му приятели го описаха като свестен, чувствителен човек. Под снимката му в годишника трябваше да пише „Най-малко склонен да извърши масово убийство“. Но семейството му някак си се оказа избито, а ние вложихме огромни ресурси в претършуване на целия щат, за да го намерим — без никакъв резултат.

— Твърдите, че някой е убил четирима членове на едно семейство и е отвлякъл пети, за да отвлече вниманието? От какво?

— От труп на брега. От Бруно Пърлман. Който го е хвърлил във водата, най-вероятно не е знаел за тамошните приливи, които са страшно шантави. Пърлман не е трябвало да изплува при Мейсън пойнт, но е станало тъкмо така. Според мен някой си е направил труда да задръсти системата ни, така че случаят Пърлман да остане недогледан и да се обяви за инцидентно удавяне или самоубийство. Или пък просто тялото да си лежи в ледената камера, докато приключат с онова, което е било нужно.

— Ами Рут Уингър? — попита Демиърс. — Тя не се вписва в тази рамка. Умира по-късно. Защо не я е убил заедно с Пърлман?

— Може би защото убиецът на Пърлман е знаел, че той все още не е споделил с нея информацията, с която разполага. Ами ако става въпрос за някакъв физически предмет, нещо, което Пърлман е искал да ѝ покаже? В колата му не е бил намерен лаптоп, а знаем, че е притежавал такъв от намерената в апартамента му гаранция. Освен ако Пърлман не е взел със себе си компютъра за едно последно плуване, то той, заедно с всичко останало, което би могло да бъде от полза, е бил прибран от убиеца му.

— Тогава защо изобщо ще убива Рут Уинтър?

— Тъкмо там всичко започва да се стромолясва — призна Уолш.

— Но вие смятате, че може би Баулман е наел въпросния човек, така ли? — попита Демиърс.

— Би ли убил, за да укрие миналото си?

— Той е отговарял за убийствата на деца в Любско и очевидно го е вършил без капка угризение. Така че, да, според мен би го направил — или предвид възрастта му би платил на друг да го стори вместо него.

— Имате ли доказателства, че Баулман е човекът, когото търсите? Демиърс отпи още малко от кафето си и се смръщи.

— Защо изобщо я пия тая гадост?

— Беше ми неудобно да попитам.

Без дори да дочака предложението му да ѝ вземе нещо по-силно, тя отиде до бара и няколко минути по-късно се върна с еспресо.

— Ако ще да получа поредната шибана мигрена.

— Така ви искам.

— Докъде бяхме стигнали?

— Доказателство, че Баулман е военнопръстълпник.

— Не разполагаме с такова.

— Божичко. Наистина ли?

Демиърс сви рамене.

— Знаете, че Енгел чака да бъде депортиран в Германия. Както може да се очаква, той не иска да ходи там. Германците също не го искат, защото твърдят, че нямат достатъчно доказателства да го осъдят, но това не е наш проблем. Бихме предпочели процес, но ни стига и просто да го разкараме от тук.

— Почакайте — прекъсна я Уолш. — Защо тогава го изпращаме там?

— Депортираме го въз основа на неизправности в документите по първоначалното му кандидатстване за виза.

— Не защото е бил военнопръстѣпник.

— Предполагам военнопръстѣпник — поправи го тя. — Не.

— Не разбирам — каза Уолш.

— Разполагаме само с денатурализация и депортация — каза Демиърс. — Не е идеалният вариант и не е достатъчно, но е по-добре от другата опция, която е да оставим тези хора да доизживеят последните години от живота си в нежната прегръдка на приелата ги страна. Заради вратичка в системата вероятно дори ще продължим да им изплащаме социалните осигуровки, ако се съгласят да напуснат. В крайна сметка ги подкупваме да се разкарат от Съединените щати. Но Енгел има семейство тук — съпруга, деца, внуци, правнуци — и иска да умре, заобиколен от тях. Съпругата му продължава да отказва да повярва, че мъжът ѝ е бил убиец, че е пускал куршуми в тила на голи мъже и жени, паднали на колене. Ако може да остане, тя ще го приеме обратно. Затова Енгел предложи да предаде друг нацист, който се укрива, само и само да прекратим процеса на депортация.

— Вие съгласихте ли се?

— Казахме му, че зависи от естеството на информацията. Истината е, че си заминава за Германия, каквото и да ни каже. Ако ще да ни докаже, че Менгеле не се е удавил в Бразилия през 1979 г., ами си е жив и здрав в Палм Бийч, пак ще искаме да се махне. Просто отлагаме да го натоварим и изпратим натам, докато не изстискаме всичко възможно от него, а после неговите хора могат да си го приберат.

— И Енгел ви насочи към Маркус Баулман?

— Каза ни, че Баулман всъщност е Рейнард Краус. Каза, че двамата с Краус са служили заедно в Любско. Проучихме Баулман и в документите му открихме някои пропуски и несъответствия — при все това недостатъчни за повдигане на обвинение такива, които могат да бъдат обяснени с хаоса във военно време. Но ако достатъчно дълго преследваш тези хора, придобиваш известен усет, а Баулман е лош. Щеше да помогне положителна идентификация от страна на Иша Уинтър, която е виждала Краус.

Уолш се хвана за думата „щеше“.

— Но не сте се сдобили с нея.

— Вчера показах на Иша Уинтър снимка на Баулман като по-млад мъж. Каза ми, че Баулман не е Краус.

— Значи Енгел е излъгал.

— Още не съм имала възможност да го попитам.

— Освен ако не е прав за Баулман, но по някакъв начин го е свързал с грешното име. Искам да кажа, че всички тези хора трябва вече да са на възрастта на Матусал^[2]. Аз, дете съм само на петдесет, вече трудно си спомням имена.

— Възможно е също така Иша Уинтър да греши — добави Демиърс, но не залагам особено много на това. Струва ми се остра като бръснач. Щом казва, че Баулман не е Краус, вероятно е права. Аз ще продължа да работя по случая, но разчитах на положителното установяване на самоличността, за да му дам тласък.

А това поставя пречка и пред вас. С каквато и информация да е разполагал Бруно Пърлман, няма как да е била свързана с това, че Маркус Баулман е всъщност Рейнард Краус, освен ако не е грешал, също като Енгел. Във всеки случай, защо Баулман ще си прави труда да поръчва убийството на Пърлман и всички покрай него, ако изначално са били на погрешната следа?

Уолш изпсува. Беше така убеден, че е открил начин да напасне всички парчета от пъзела. Въпреки това бързо възвърна самообладание.

— Баулман е без значение — каза накрая.

— Наистина ли?

— Всичко останало се връзва. Нуждаем се само от друго име, но Любско си остава общият елемент. Каквото и да става тук, то ни отправя натам.

— Нека поддържаме връзка, да видим какво ще изскочи — предложи Демиърс.

— Ами Рос?

— Смятам така силно да му се развикам, задето ме държи на тъмно, че ще му се разтопи телефонът.

— Звучи ми като план.

— После той ще се развика на вас.

— И аз си имам план.

— Който е?

Уолш остави кафето си недопито. С малко късмет щеше да успее да поспи някоя нощ към Коледа.

— Няма да си вдигам телефона.

---

[1] Из песен на Том Уейтс от албума „Nighthawks at the Diner“ (1975). — Б.пр. ↑

[2] Methuselah — най-дълго живелият човек според Стария завет — 969 години. — Б.р. ↑

Рейчъл и Сам живееха в преустроени конюшни, в съседство с къщата на родителите на Рейчъл, макар че сега с основната сграда ги свързваше дървено-стъклена оранжерия, обзаведена с тапицирани дивани и столове. Бащата на Рейчъл, Франк, наскоро се беше пенсионирал, но продължаваше да работи като бизнес консултант на свободна практика в област, към която Паркър нямаше никакъв интерес, дори бащата на Рейчъл изобщо да си беше направил труда някога да му я разясни. Паркър никога не се беше разбирал добре с Франк Улф. Още от самото начало той се отнасяше с подозрение към детектива и всичко, което последва, само беше затвърдило убеждението му, че Паркър е неподходящ за дъщеря му почти във всяко отношение. Беше направил малка отстъпка само заради Сам, която двамата със съпругата му обичаха безумно, макар Паркър да беше сигурен, че Франк някак бе изключил от ума си факта, че внучка му носи каквото и да е генетичен материал от бившия любовник на дъщеря му.

За щастие бащата на Рейчъл го нямаше, когато Паркър, ескортиран от Анхел и Луис, пристигна в къщата. Предишната сутрин Франк беше заминал за среща в Сиатъл и щеше да се върне чак през уикенда. Това беше голям късмет за всички замесени, тъй като каквито и съмнения да таеше той спрямо Паркър, те бяха многократно умножени по отношение на Анхел и Луис. Ако зависеше от него, двамата мъже нямаше да бъдат допуснати в щата, камо ли в неговия имот.

На алеята пред къщата бяха паркирани бял мерцедес CLS купе и наскоро закупената от Рейчъл тойота „Приус“.

— Бяло купе — каза Анхел. — Ей я нагледно колата на един задник.

При тези думи се появи и самият задник. Приятелят на Рейчъл, Джеф, беше около десет години по-възрастен от нея и вярваше, че ако си струва да притежаваш богатство, то си струва и да го демонстрираш. Той имаше ослепително бели зъби и преждевременно

побеляла коса. Ако светлините в някоя мина угаснеха, можеха да изпратят Джеф да предводи всички до безопасно място, използвайки само усмивката си. Паркър се познаваше достатъчно добре, за да осъзнава, че все още е силно влюбен в Рейчъл, така че дори самият Исус Христос да беше слязъл от небето да излиза с нея, той пак нямаше да го одобри като подходящ кандидат. Въпреки това коремът му се свиваше само при мисълта за каквато и да било интимност между Джеф и Рейчъл — била тя физическа, или емоционална. Паркър се старееше да се държи учтиво с Джеф заради всички останали, но усилието напрягаше дипломатическите му мускули до краен предел. Колкото до Анхел и Луис, те даваха да се разбере — в редките случаи, когато бяха принудени да прекарат малко време в компанията на Джеф, — че ако имаше как да им се размине да го застрелят и да изхвърлят трупа му в някое тресавище, щяха да го сторят.

— Какво, по дяволите, прави той тук? — попита Луис.

— Не изглежда доволен — каза Анхел. — Което пък радва мен.

Беше прав. Джеф беше почервенял от гняв, което личеше дори изпод целогодишния му тен. Беше облечен с жълт пуловер с V-образна яка върху розова риза и сини панталони, а в лявата си ръка носеше тъмносин блейзър.

— Прилича на бащата на младоженеца на гей сватба — каза Анхел.

Джеф се спря, щом Паркър излезе от колата. Налагаше се да мине покрай него, за да стигне до колата си, но изглежда, не му се искаше, сякаш се надяваше вместо това детективът да се изпари във въздуха, оставяйки след себе си само лоши спомени.

— Джеф — каза Паркър вместо поздрав.

Джеф съумя да си докара усмивка като на чудовището на Франкенщайн, изцяло съставена от други, несвързани емоции. Тя се задържа само за миг, преди да се разпадне и да умре.

— Чух, че ще идваш — каза Джеф.

— Нямаше нужда лично да ме посрещаш.

Джеф вдигна показалеца на дясната си ръка и посочи къщата. Ключовете на колата му увиснаха от пестницата му, отразявайки утринното слънце.

— Те заслужават повече — каза той. — Това дете заслужава повече.

— Повече от какво?

— Знаеш.

Очите му се отместиха от Паркър към Анхел и Луис, които бяха останали в колата. Анхел му помахаша, усмихна се и безмълвно оформи с устни „шибаняк“.

— И водиш тези хора тук, тези...

— Внимавай — предупреди го Паркър. — Те се обиждат лесно.

Преди Джеф да е успял да каже още нещо, Рейчъл се показаша на вратата. Беше скръстила ръце пред гърдите си. Явно беше плакала.

— Джеф — каза тя. — Просто си тръгни. Моля те.

На Паркър почти му дожаля за Джеф, но чувството отмина бързо. Каквото и да се беше случило, преди те да пристигнат, беше сериозно и вероятно окончателно. Сега Джеф трябваше да преживее допълнителното унижение да се оттегли пред погледа на тримата мъже на този свят, които най-малко би искал да вижда в този момент.

Той профуча покрай Паркър, качи се в лъскавата си нова кола и потегли. Паркър го проследи с поглед. Когато отново погледна към къщата, Рейчъл вече не беше на вратата.

— Дайте ни една минутка? — помоли Анхел и Луис.

— Разбира се — отвърна Луис.

— Твърде рано ли е да започнем да празнуваме? — попита Анхел.

Паркър му хвърли поглед, който намекваше, че засега е най-добре да пази подобни шеги за себе си.

— Добре — каза Анхел. — Ще си празнуваме вътрешно.

Паркър почука на вратата и повика Рейчъл. Не би влязъл в чужда къща без позволение, дори в тази. Тя му извика от кухнята, където я завариха приведена над мивката със сведена глава и тресящи се рамене. Приблечи се и застана зад нея, но не я докосна. Знаеше, че би било грешка.

— Мога ли да направя нещо? — попита я.

— Освен всичко, което вече направи? Можеш да ме застреляш. Какво ще кажеш за това?

— Не си нося пистолета.

Тя се изсмя, ала после заплака още по-силно.

— Защо не излезеш навън и не вземеш един назаем? В колата им сигурно има цял арсенал.

— Не мисля, че ще ме оставят да те застрелям. Прекалено много те харесват. Но ако искаш да гръмнат някой друг, не се съмнявам, че ще се отзоват с радост.

— Ще застрелят ли теб, ако ги помоля?

— Може би. Ще ми кажеш ли защо е всичко това?

Рейчъл избърса нос в опакото на ръката си, погнуси се от стореното и посегна за къс кухненска хартия.

— Имаш ли представа колко съм ти ядосана?

— Предполагах. Видях го, изписано на лицето ти в болницата.

— Можеше да я убият, Чарли! Онзи мъж на плажа, тя е видяла как умира. Видяла е как е застрелял полицайката. А ако онази дюна не беше пропаднала, той сигурно щеше да убие и теб, и нея.

— Знам.

Тя го удари по ръката.

— Какво си мислеше, да я поставиш в такъв риск — а и себе си?

— Аз...

— Ти какво? Не можеше да стоиш настрана? Не можеше да позволиш някой да бъде наранен? Господи, знам това. Но Сам беше там. Тя беше твой приоритет. Тя беше тази, за която трябваше да помислиш най-напред.

Нямаше смисъл да обяснява на Рейчъл, че беше наредил на Сам да стои в къщата. Той трябваше да предположи, че тя няма да се подчини. Вече познаваше характера ѝ достатъчно добре. В края на краищата толкова много приличаше на неговия собствен.

— Права си — каза единствено.

Тя престана да плаче, макар че продължаваше да хлипа.

— Аз мога да ти кажа тези неща — продължи тя, — но Джеф не може — нито на мен, нито на теб и определено не на Сам. Ако някой ще те влачи по нагорещени въглени, то това ще съм аз.

— Оценявам го. Донякъде.

Тя отново си издуха носа, след което изпусна една бавна и продължителна въздишка.

— Давай — каза му. — Знам, че искаш да попиташ.

— Какво да попитам? — отвърна той с цялата невинност, която смогна да извика у себе си.

— Задник. Дали между мен и Джеф всичко е свършено.

— Всичко свършено ли е между теб и Джеф?

— Така мисля. Не се съмнявам, че ще се зарадваш.

— Мамка му. А аз тъкмо започвах да го харесвам.

Тя пак го тупна по ръката.

— Мразя те. Ти ми съсипа живота.

— Да, съжалявам за което. Искаш ли малко кафе?

— Чай. Вече може да кажеш и на другите двама идиоти да влязат, ако искаш. Но ако ги хвана да злорадстват, ще им навра усмивките в гърлата.

— Ще се погрижа да им го предам. Къде е Сам?

— Майка ми я заведе да купят малко сладкиши, когато Джеф пристигна и обстановката започна да се нажежава. Ще ѝ кажа, че вече може да се прибират.

Паркър сложи вода за чай на котлона, сипа кафе на зърна в шикозната кафемашина и излезе да каже на Анхел и Луис, че теренът вече е чист.

— Значи двамата са скъсали? — попита Анхел.

— Така изглежда.

— Тъкмо започвах да го харесвам.

— И аз това казах.

— Разрешено ли ни е да злорадстваме?

— Може да пробваш, но тя спомена нещо от сорта, че ще завре усмивките в гърлата ви.

— Да го приема за „не“, така ли?

— Аз така бих го приел.

Сребрист джип волво сви при портата и влезе в алеята. Паркър видя майката на Рейчъл, Джоан, зад волана, а голдън ретрийвър Уолтър — някога принадлежал на двама им с Рейчъл, но сега типично върмонтско куче — на седалката до нея. После, щом колата се приближи, на задната седалка той мярна Сам, опасана с колан. Както винаги, сърцето му подскочи, щом я зърна, но не така високо, като преди. Не изгаряше от нетърпение да говори с нея за случилото се в залива Грийн Херън.

Майката на Рейчъл беше значително по-великодушна по отношение на Паркър от съпруга си, макар че всичко беше относително. Държеше се вежливо — клонящо към любезно, — но беше очевидно, че Луис и Анхел напругат до крайност вродените ѝ добри обноски. Те се държаха безукорно, което беше все едно да кажеш, че бомбата се държи добре, понеже не избухва.

Сам обаче ги обожаваше и дори Луис се размекваше в нейно присъствие. Тя си бърбеше с тях за училище и за телевизия, и ги хокаше с половин уста задето тайничко хранят Уолтър с остатъци под масата. Отдалеч погледнато, всички те изглеждаха като най-обикновени хора.

Но Паркър забеляза, че Сам почти не говори с него. След като слезе от колата, тя го прегърна и го попита дали е добре, но след това отдаде, кажи-речи, цялото си внимание на Анхел и Луис — дори в по-голяма степен от обичайното. Сякаш се надяваше да се скрие от него, като се преструва, че го няма.

Само че накрая тя привърши с млякото и поничката си и Паркър ѝ предложи да се поразходят заедно с Уолтър. Уолтър беше поентузиазиран от Сам, но въпреки това тя не отказа, така че тримата закрачиха из големия заден двор на семейство Улф.

— Как я караш? — попита я той.

— Добре. — Тя не го погледна.

— Искам да кажа след станалото на плажа. След онова, което видя там.

— Добре.

Може би, помисли си той, трябва да пробвам с бамбукови трески под ноктите или да я заплаша, че ще ѝ прецакам кабелната.

Той спря и приклепна пред нея. Тя вдигна поглед към него изпод бретона си.

— Сам, да не мислиш, че съм ти ядосан?

— Не — отвърна тя, а после добави: — Може би.

— Защо да съм ти ядосан?

— Защото те последвах, въпреки че не биваше.

— Не ти се сърдя за това.

— Честно?

— Е, не искам да го правиш отново, но нали си добре и аз също съм добре. Можеше да свърши зле. Можеше да те наранят, че и по-лошо. Разбираш го, нали?

— Да.

— Значи в бъдеще, ако ти кажа да направиш нещо, ще си помислиш дали да ме послушаш?

Този път тя го удостои със смутена усмивчица.

— Окей.

— Искам обаче да те попитам нещо друго за онази нощ — каза тя.

Ето че си идваха вече на думата. Паркър пристъпваше към темата внимателно, но вече усещаше как тя се отдръпва, сякаш знае какво тревожи баща ѝ.

— Какво си спомняш? — попита той. — Искам да кажа, от момента, в който дойде при дюнните. Какво помниш?

Тя преглътна трудно.

— Видях как ти падна на колене и разбрах, че си ранен. Видях мъжа с пистолета, а после полицайката се изправи и мъжът я простреля.

— А после?

— Той щеше да застреля и теб.

— Ти изплаши ли се?

Кимване.

— А... ядоса ли се?

Пауза. Второ кимване.

Той отново видя лицето ѝ, огряно от лунната светлина, чу подобния на издишане звук, когато дюнната пропадна.

— А възможно ли е да си си представила как му се случва нещо, нещо, което да му попречи да ме нарани?

Тя го погледна право в очите.

— Не.

— Сам, трябва да разбереш, че наистина не съм ти ядосан. Просто се опитвам да разбера всичко, което се случи. Важно е.

— Не — повтори тя, този път по-настойчиво. — Не съм направила нищо! Не знам за какво говориш. Остави ме на мира!

Тя се обърна и побягна, а Уолтър хукна подире ѝ. Той я остави. И без това не би могъл да я догони. Нямахте сили. Помъчи се да се изправи от клекналата поза. Мамка му, това не беше умно. Успя да се вдигне на крака, но едната страна го болеше и той едва докуцука обратно до къщата. Май все пак трябваше да си вземе патерицата от колата, но така да я мразеше тази проклетия. Не искаше Сам да вижда, че я използва, затова я беше скрил в багажника.

Рейчъл излезе от задния вход на къщата и дойде при него.

— Блед си. Трябва да поседнеш.

— Мразя да седя. Боли ме. По-добре ми е прав. Видя ли Сам?

— Да. Отиде си в стаята.

— Не исках да я разстройвам.

— Не е плакала, ако това имаш предвид. Лицето ѝ беше като буреносен облак, но без сълзи. Може ли да те попитам за какво си говорихте?

— За нощта, в която умря Търл Щайгър.

— Тя не изглежда разстроена от това — каза Рейчъл. — Не сме имали кошмари, променливи настроения — или поне не повече от обичайното.

— Това притеснява ли те?

— Малко. Опитах се да поговоря с нея, но тя не иска да го обсъжда. Може да изплува на повърхността след време. Не искам да я насилвам.

Паркър съзнаваше, че водят два отделни разговора на една и съща тема, но не го изтъкна. Рейчъл обсъждаше последиците, но него го интересуваше самата случка. Дали тя изобщо я вижда, зачуди се — странността на детето им?

А може би той си въобразяваше всичко и просто проектираше собственото си проклятие върху Сам. Той бе обремененият. Той бе този, чието загинало дете му оставяше съобщения върху прашни стъкла и прекриваше границите между световите, между онова, което е и което някога бе било. Той беше измъчван от спомени за собствената си смърт, за това как седи до стъклено езеро, докато мъртвата му дъщеря го държи за ръка, а изчезналата му съпруга шепне в ухото му думи, които не може да си спомни.

Дюнците пропадаха. Всяка година десетки хора умираха при инциденти тъкмо като този, който бе убил Ърл Щайгър. Фактът, че подобен инцидент никога досега не се беше случвал в залива Грийн Херън, не значеше нищо. Смъртта на Щайгър не беше необяснима. Не беше дори за ожалване. Дъщеря му беше станала свидетел, но нищо повече.

Но лицето ѝ, лицето ѝ... Рейчъл прекъсна мислите му.

— Днес ли си тръгвате?

— Не съм го обсъждал с Анхел и Луис, но предполагам, че да.

— Защо не останеш? — попита тя. — Все има какво да правят онези двамата в Бърлингтън за една вечер, а аз ще им уредя добра цена в странноприемница „Уилърд Стрийт“. Сам има уговорено преспиване у приятелка, а майка ми ще ходи на кино. Ще ти сготвя вечеря. Може да поговорим.

— А къде ще спя?

— Имаме място — каза тя. Положи дясната си длан на лицето му. — Ще ти се отрази добре.

И така, Анхел и Луис си тръгнаха, а той остана. Сам слезе от своята стая и след като се повъртя предпазливо наоколо, се присъедини към него да гледат филм на Маркс Брадърс по Ти Си Ем. После поиграха на дама и той заспа на дивана. Когато се събуди, Сам и баба ѝ — която не беше изразила мнение относно продължителното му присъствие там, извън умерено болезненото присвиване на устните — си бяха заминали, а Рейчъл готвеше пиле в сметанов сос. Той си взе душ в банята за гости, позволи си да изпие една чаша вино и двамата вечеряха в кухнята на свещи, докато по радио „Сириус“ вървеше програмата „Първа вълна“. После ѝ помогна да разчисти, а след това беше неин ред да заспи до него на дивана. Събуди я малко преди единайсет и я целуна за лека нощ.

Сега лежеше буден в гостната. Тялото го болеше. Замисли се дали да не изпие едно-две от предписаните му хапчета, за да успее да заспи, но ненавиждаше послевкуса им и начина, по който усещаше главата си размътена часове след като се събуди. Трийсет минути, помисли си. Ще си дам трийсет минути. Ако не заспя дотогава, ще взема лекарство. Чу майката на Рейчъл да се прибира и да си отива в стаята. След това къщата утихна.

Петнайсет минути. Още петнайсет минути.

Вратата на стаята бавно се отвори и отново се затвори. Рейчъл се приближи до него. Носеше къса нощница и той видя как я съблича през глава и я оставя да падне на пода.

— Много ли боли? — попита тя.

— Не, не много.

— Не се притеснявай — каза тя. Отпусна се на леглото и го възседна. — Ти само не мърдай. Остави ме да се погрижа за теб.

И той го направи.

Когато Паркър се събуди, Рейчъл я нямаше. Имаше смътен спомен, как тя става да си върви през нощта, но му приличаше на сън, също както и присъствието на спящото ѝ тяло до неговото. Изкъпа се и се преоблече — в пътната си чанта носеше тъкмо толкова дрехи, колкото да изглежда прилично още един ден. Останалата част от гардероба му беше поделена между Скарбъроу и Бореас. Времето му като жител на онзи северен град изтичаше, но беше решил да се върне поне за още няколко дни. Имаше недовършена работа.

Слезе долу на закуска и завари госпожа Улф да изпраща лоши вибрации в негова посока, макар че поне прояви приличието да включи и Рейчъл в обсега на гневния си неодобрителен поглед. Помисли си, че сигурно е чула как Рейчъл се връща в стаята си в пристройката посред нощ. Поне Франк го нямаше в къщата. Ако той беше заподозрян, че дъщеря му е преспала с бившия си под неговия покрив, щеше да тръгне да си търси пушката.

Рейчъл му даде кафе и кравайче, но отказа да срещне погледа му от страх да не потвърди подозренията на майка си. Това накара Паркър отново да се почувства като тийнейджър, и то по нелош начин. Сам беше отишла направо на училище от дома на приятелката си, но днес беше полуден, така че той изчака да се прибере. Анхел и Луис се появиха малко по-късно. След това, тъй като не искаха допълнително да злоупотребяват с търпението на госпожа Улф, тримата си взеха довиждане. Преди Паркър да си тръгне, Сам го прегърна и каза:

— Тате, трябваше да използваш патерицата, която са ти дали.

Той се съгласи, че да, трябваше, но сега се чувства по-добре и може би в края на краищата няма да има нужда от нея.

Рейчъл го целуна по бузата, а обичта, вплътена в този жест, го изпълни с нежна тъга. Изминалата нощ вече беше изгубена за тях — тя бе само едно краткотрайно обричане, незначително проникновение и нищо повече, но понякога тези моменти са всичко, което ни се полага, и те са достатъчни, за да ни вдъхнат сила и надежда, че някъде по пътя може да ни бъде дарен още един от тях.

Анхел и Луис доловиха настроението му и не го заядоха на тръгване, нямаше многозначителни въпроси за това как е прекарал нощта. Слънцето грееше, а по радиото вървеше класическо произведение, което Паркър имаше чувството, че разпознава, но не успя да назове. Не попита за заглавието. Просто слушаше и оставяше вълните да го заливат.

И чак тогава осъзна, че не беше казвал на Сам за патерицата. Тя си беше останала в багажника на колата, където тя нямаше как да я види. Не спомена нищо на Анхел и Луис, а просто добави и това към тревогите за дъщеря си.

— И сега какво? — обади се Луис, след като бяха карали в мълчание близо час.

— Искам да ме откарате обратно в Бореас — каза Паркър. — Ще съм ви благодарен, ако ми помогнете да си събера багажа. Няма да отнеме много време — най-много два часа.

— А после?

Беше прочел за вчерашната пресконференция в уебсайта на „Портланд прес Херълд“, след което се бе обадил на Гордън Уолш преди да слезе за закуска. Вече беше наясно колко бавно напредва разследването на убийството на Рут Уинтър. Щайгър представляваше един от проблемите — професионален убиец означаваше прекъснатата връзка между мотива и действието. Тя можеше да бъде преодоляна единствено ако принудиш убиеца да издаде кой го е наел — което не беше опция в случая с покойния Ърл Щайгър. Но както изтъкна Луис, трябваше да се признае също, че тъй като Щайгър вероятно беше нает от трета страна — в случая Камбиън, — сигурно дори не бе имал представа кой е изначалният поръчител на убийството. Ако успееш да стигнат до Камбиън и да го накарат да говори, може би щяха да научат нещо полезно, но той се беше покрил. В такъв случай единственото решение беше да тръгнат отзад напред.

— Ще разбера кой е поръчал убийството на Рут Уинтър — каза Паркър.

Анхел му хвърли поглед в огледалото за задно виждане. В гласа на детектива не се долавяше съмнение и въпреки че се взираше навън през прозореца, очите му не виждаха нищо от преминаващото пред тях.

Анхел и Луис бяха поговорили за Паркър миналата нощ. Да, помисли си Анхел, Луис беше прав — той беше различен. В него се долавяше някаква увереност, която преди липсваше. Трябваше да е мъртъв, ала въпреки това бе по-жив и по-опасен от всякога.

Господ да е на помощ на всеки, който тръгне срещу него в този момент. Господ да е на помощ на всички им.

Понастоящем Бернхард Хумел живееше в отделението за специални грижи на старчески дом „Голдън Хилс“, в покрайнините на Елсуърд, Мейн.

От всеки възможен край, който можеше да го сполети, Баулман винаги се беше страхувал най-много от деменцията. Идеята да загуби контрол над себе си, го ужасяваше и той беше направил всичко по силите си да се увери, че няма да бъде сполетян от подобна съдба — правеше упражнения редовно, хранеше се добре и никога не оставаше без вестник или книга в ръка. Играеше на игри за упражняване на паметта — изброяваше петдесетте столици на щатите, имената и номерата на любими симфонии или германските футболни отбори през различните години — и макар че беше десняк се насилваше да върши разнообразни неща с лявата ръка. Можеше да живее с артритата. Пикочният му мехур беше колкото напръстник, но можеше да изчисли почти до минутата колко време ще отнеме, преди да му се наложи да ползва тоалетната. Не помнеше последния път, когато се бе наспал добре през нощта, но се беше научил да подремва при всяка възможност — а и във всеки случай това му оставяше повече време за четене.

Въпреки това се притесняваше, когато забравеше името на някой познат, било то жив, или мъртъв, или когато не можеше да си спомни достатъчно бързо любим филм или заглавие на роман. За разлика от бедния стар Бернхард Хумел, той си нямаше никого, който да забележи евентуално влошаване в качеството на умствените му способности. Налагаше се сам да бъде свой пазител, свой надзорник. Можеше да се надява единствено, ако наистина се случи, да успее да разпознае симптомите, преди да е станало прекалено късно, за да си даде време да се самоубие.

„Голдън Хилс“ не беше най-лошото заведение от този тип, което Баулман беше посещавал през живота си. Най-малкото разполагаше с подобие на хълмове, а постройките и градините бяха добре поддържани. Половината от имота се състоеше изцяло от апартаменти

и малки къщички за онези хора или двойки, които се нуждаят от известна помощ за ежедневните дейности, но нямат нужда от постоянна грижа, но Хумел се намираше в крило с ограничен достъп в задната част на главната сграда. Баулман беше допуснат без проблем. Дори не му поискаха лична карта и за момент се зачуди дали да не се разпише под фалшиво име. Но какво ако хората от Министерството на правосъдието го следяха? Щеше единствено да насочи подозренията към себе си, ако проверят списъка на посетителите и открият, че е използвал псевдоним. Ставаше все по-параноичен за такива полицейски наблюдения — и не без основание — и забеляза, че е започнал да се вглежда в лицата на непознати за признаци на прекомерен интерес и да наблюдава колите, които го следват както на второстепенните пътища, така и на магистралата. Включи рутината в игрите за памет, като запаметяваше регистрационните номера, моделите и цветовете на колите. В случай че наблюдаваха действията му, не им бе дал никаква причина да го заподозрат и нямаше намерение да започва днес. Беше в правото си да посети своя стар приятел Бернхард. Що за човек не посещава приятелите си в болницата? Да вървят по дяволите, ако го питат за това.

Не беше виждал Хумел от две години, не и откакто беше приет в „Голдън Хилс“, натикан там от дъщеря си, Теодора. Баулман никога не я беше харесвал. Не харесваше особено и съпругата на Хумел, но тя поне имаше благоприличието да престане да тормози хората, като умре. Теодора винаги му се беше струвала твърде егоистична дори от гледна точка на смъртността. Щеше да ги надживее всичките, като хлебарка. При първия признак за влошаване на състоянието на баща ѝ, тя без много да му мисли, събра багажа му за „Голдън Хилс“, или поне така си мислеше Баулман. Радваше се, че той поне ще умре бездетен.

Рецепционистката му даде четирицифрен код за първата врата, но за втората трябваше да натисне един бутон и да изчака да бъде пропуснат. Във въздуха усети мирис на готвено, на човешки отпадъци и на дезинфектант. Колкото и поддържани да бяха, всички тези места воняха еднакво. Постара се да пропусне покрай ушите си воплите на някаква старица отляво — „Не!“, викаше тя. „Не искам! Не, не, не, не, не...“ — и хвърли само бегъл поглед на салона, където група най-различни обитатели на дома, по-млади от него самия, седяха прегърбени като зомбита по столовете. Чувстваше се неловко дори

само да стои между тези стени, сякаш някой от персонала — случайно преминаващ лекар или санитар — може да го вземе за пациент и да откаже да го пусне да си върви. Винаги беше мразил ограниченията. Ето защо щеше да се бори с Демиърс и останалите от нейния род докрай.

Намери стаята на Хумел и се поспря на прага. Не беше сигурен какво да донесе. Реши да не купува твърди смучещи бонбони или лакта — дори той не обичаше да дъвче лакомства от тоя сорт на тази възраст — като вместо това избра бонбони маршмелоу и грозде без семки. Пое си дълбоко дъх и пристъпи в стаята.

Приятелят му седеше във фотьойл до прозореца и се усмихваше блажено. Гледаше навън към редица дървета, прикриващи стената на отсрещния имот. Или много обича дървета, помисли си Баулман, или си общува с птиците. Беше ужасно остарял, откакто Баулман го беше видял за последно. Дрехите вече не му прилягаха добре, а мъничката плешива глава върху набръчкания му врат стърчеше от яката на ризата като черепа на някоя праостара костенурка.

Баулман се прокашля, но Хумел не реагира.

— Ехо? — каза Баулман. — Бернхард?

Хумел бавно извърна глава. Усмивката му се изпари. Изглежда, се обърка. Баулман се зачуди дали изобщо още помни кой е. Що се отнасяше до Хумел, със същия успех можеше да го нарече с името на съпругата му и да получи горе-долу същата реакция.

Влезе по-навътре в стаята, но не се приближи твърде много до Хумел от страх да не го изплаши или наскърби.

Заболя го да види своя бивш колега и приятел такъв. Хумел винаги бе бил толкова силен, толкова жизнен. В Любско Баулман го беше гледал да се бие до смърт с евреин на име Оперт, бивш професионален борец, само за да докаже, че може да го надвие. В онзи момент Оперт вече беше видял труповете на съпругата и децата си, и макар да му бяха обещали да го оставят жив, ако победи, той не се самозалъгваше. Прие предизвикателството, защото ако не го беше сторил, щеше да получи куршум в тила, а той таеше надеждата, че може да счупи врата на Хумел, преди да отиде в гроба. Грешеше. Седмиците, прекарани в Любско, бяха върнали част от силите на Оперт, но въпреки това той не можеше да се мери с Хумел, който впоследствие беше строго порицан за подобно нарушаване на

правилата. А виж го сега, помисли си Баулман — трудно можеш да повярваш, че това е същият мъж.

Проблясък на проникновение озари лицето на Хумел, но той все пак не проговори.

— Бернхард, аз съм. Маркус. Маркус Баулман.

Усмивката се върна на лицето на Хумел.

— Краус! — каза той. — Приятелю, колко се радвам да те видя!

Сам се обрече, помисли си Баулман. Вече си мъртвец.

Не им отне много време да опаковат по-голямата част от вещите на Паркър. Той си остави само тоалетни принадлежности, една платнена чанта с дрехи, малко храна, книги и пистолета. Анхел и Луис се върнаха в Портланд с останалото и го оставиха сам. Така беше пожелал той. Щяха да се върнат, ако и когато имаше нужда от тях.

Слънцето вече беше залязло, когато си тръгнаха. Той измъкна фенерчето от шкафа под мивката и пусна пистолета в джоба на якето си. Тръгна на север, докато не стигна къщата, в която бе загинала Рут Уинтър. Вратите и стъпалата към верандата бяха преградени с полицейски ленти. Писмено известие предупреждаваше всеки, помислил си да влезе без разрешение, че ще бъде арестуван.

Той не премина ограничението, а само постоя известно време под прозореца на стаята на Рут. Беше влизал в прекалено много къщи също като тази, беше присъствал на твърде много подобни сцени, че да не вярва, че самата постройка също е преживяла някакъв физически шок, че извършеното под покрива ѝ престъпление е оказало влияние на физическата му обител. Дървото и тухлите притежаваха особена памет — кръвта се просмукваше в самата им структура, в прахта, и ги трансформираше. Може би някои хора просто бяха по-чувствителни от други, но той би заложил доста пари, че щеше да мине много време, преди някой спокойно да се установи на това място.

Ако изобщо някога се беше усъмнявал в здравия разум на подобни наблюдения, трябваше само да си припомни къщата, в която бяха загинали съпругата и детето им, и онова, на което беше станал свидетел, когато се върна там години по-късно. Някои хора сигурно биха ги нарекли призраци или духове, но той не робуваше на подобни етикети. Те предполагаха безтелесност, а онова, което той видя в онези помещения — а и другаде, — притежаваше вещественост, смъртност. Безплътните видения не могат да пишат предупреждения на живите или да източват кръвта на ловци и убийци.

Отново си представи тялото на Рут Уинтър на леглото и огромната пръска кръв от артерията по стената над главата ѝ. Не

изпитваше вина за случилото се с нея. Беше направил всичко по силите си да я спаси. Нямахше какво повече да стори. Петното от смъртта ѝ тежеше на чужди души. Една от тях беше вече мъртва. А той щеше да открие останалите.

Продължи нататък, докато не стигна дюните. Мястото, където огромната маса от пясък се беше сгромолясала и беше погребала Ърл Щайгър още се отличаваше от останалите, макар че могилата, под която той бе загинал, беше унищожена и разпръсната по време на изравянето на тялото му. Паркър осъзна, че стои на почти същото място, което беше заела дъщеря му през онази нощ. Отново се замисли за разговора им във Върмонт. Там, на фона на красивия стар дом на семейство Улф, огрян сред маранята на настъпващото лято, съумя да убеди сам себе си, че кулминацията на събитията в залива Грийн Херън беше просто прищявка на природата, такава, спасила живота му, отнемайки този на друг. Но тук, на тази мрачна плажна ивица, споменът за онези мигове го връхлетя с осезаема сила и той разбра, че подозренията му за дъщеря му са били безпочвени. През онази нощ беше съзрял в лицето ѝ нещо, което не беше напълно човешко, нещо, което никога до този момент не беше виждал...

Не, това не беше истина. Беше виждал намек за него у други, у мъже и жени, които бяха — и това също беше по-лесно да се отрече на дневна светлина, вместо посред нощ — обладани от същества, от свръхестествени сили. В тях се долавяше особена другост и той бе усетил намек за същата тази духовна същност у собствената си дъщеря, когато тя бе причинила смъртта на Ърл Щайгър. Ето — каза го. Вярваше в думите си. Дъщеря му не беше такава, каквато изглеждаше. У себе си носеше нещо, за което може би дори не си даваше сметка.

В мига, в който го осъзна, той се вцепени, ала вече усещаше как емоциите му напират да излязат на повърхността. Какво беше това нещо? Зло ли беше? Дали беше някой дъвен, прогнил, прокуден на земята дух, изгарящ в полета си, свил се сред скали и лава, за да дочака пристигането на хората, сред които после е открил гостоприемник? Или беше дошло от него? Дали беше заразил детето си с развалата, скрита в собствената му природа, чиято същност сам все още не успяваше да определи? Беше така дълбоко потънал в собствените си страхове и болка, че мина известно време, преди дори

да успее да си наложи да допусне възможността за някакъв по-светъл контекст за онова, на което беше станал свидетел.

Някаква фигура се раздвижи сред дюните, танцуваше току извън обсега на лъча на фенерчето му и той почувства присъствието на мъртвата дъщеря, стори му се, че чува как му пее от сенките. Вцепенението го напусна, а на мястото му се настани не гняв или тъга, а някаква утеха, която го върна на пейката край езерото, където тя го хвана за ръка и му обеща, че всичко това не е напразно и че ако се върне към живота, тя ще намери начин да остане с него.

— Кажи ми — каза той на тъмата. — Кажи ми какво е тя?

Пеенето секна, но отговор не последва. Паркър раздвижи лъча на фенерчето насам-натам в опит да я зърне отново, но онази част от дюните, която успяваше да види, беше пуста, а единственият звук идваше от разбиването на вълните.

Фенерчето проблесна, крушката засвети все по-ярко и по-ярко, докато накрая не почувства горещината ѝ и тя не толкова озари нощта, колкото прогори колона от светлина през нея. В мига, в който крушката гръмна, той успя да зърне мъртвата си дъщеря в самия край на обсега на лъча, и докато мракът я поглъщаше, целият страх и съмненията се изпариха.

Той се обърна и пое към своята къща, без да се страхува от сенките.

IV

Бях ли се превърнал в бездушен човек, в зъл мъж, в убиец? Не спирах да засипвам съвестта си с въпроси. Бях ли вършил по време на войната друго, освен своя дълг и задължения? Бях ли сторил нещо различно от това да остана верен на клетвата си и да изпълнявам дадените ми заповеди? И съвестта ми ме успокои. Не, нищо повече от това. Бях ли убивал беззащитни хора и бях ли нареждал да бъдат убити? Не, не, не. Какво, по дяволите, искаха от мен?

Откъс от мемоарите
на Адолф Айхман,
Архитект на Холокоста,
публикувано във вестник
The People през 1961 г.

Дори по своите скромни стандарти Баулман преживяваше тежка вечер. Отново и отново прехвърляше в ума си разговора с Хумел, а ужасът не спираше да се разкрива пред него. Баулман успя да изтрае компанията на Хумел само петнайсет минути, но през цялото време Хумел се обръщаше към него единствено с „Рейнард“ или от време на време със „скъпи мой Краус“. Беше кошмарно, а когато Баулман най-сетне успя да си тръгне, се почувства физически изтощен от срещата. Седна в колата си и се зачуди колко ли бързо можеха да отърват Хумел от мъките, по този начин облекчавайки и неговите собствени. Докато беше в стаята, прерови набързо вещите му, да не би да е получил писмо от Министерството на правосъдието, но не откри нищо. Баулман си помисли, че проклетата му дъщеря сигурно е заръчала цялата поща на баща ѝ да бъде пренасочвана към нея. Ами ако хората от министерството се свържеха с нея и оная кучка Демиърс дойде да души наоколо? Баулман можеше да се надява само, че Теодора ще прояви достатъчно разум да не пуска Демиърс на по-малко от петнайсет метра от баща си.

Успокои се и опита да размисли относно проблема логично. Теодора Хумел може и да беше неприятна като херпес, но не беше глупава. Кой знае какви ги е изпускарал Хумел пред нея в старческото си слабоумие? Едва четвърт час с него беше убедил Баулман, че той се е завърнал към военната си служба. Всяка дума, излязла от устата на Хумел, касаше времето му на униформен и подбуден от присъствието на стария си другар — и на времето, прекарано заедно с него в Любско, макар да говореше само за цветните лехи, добрата храна и лекия режим, напълно изключвайки от съзнанието си ходещите трупове, които оправдаваха съществуването на лагера. Понякога дори забравяше, че сега се казва Бернхард Хумел и поправяше Баулман, когато го наричаше с това име...

Малко по малко Баулман се убеди, че Теодора най-вероятно има някаква представа какво в действителност е вършил баща ѝ по време на войната. Според прикритието на Хумел той е бил преследван за

синдикален активизъм и принуден да носи червен обърнат триъгълник като политически затворник. Вкаран е в затвора, първо в Кухберг и Флосенбург, а по-късно и в Дахау. Първоначално тази история му беше създала известни затруднения с американците, поради неизбежните комунистически конотации, свързани със синдикалния активизъм, но прилежащата документация от най-различни отзивчиви членове на духовенството, както и от американските му опекуни, бяха дали да се разбере, че по-голям антикомунист от Бернхард Хумел едва ли може да се намери и че всъщност се е ангажирал до такава степен с правата на работниците, за да се бори срещу нежелани марксистки влияния като фашизма. Теодора Хумел със сигурност вече беше разбрала, че това е лъжа, но не беше казала нищо, както би сторила всяка добра дъщеря.

Но какво щеше да стане, ако Демиърс все пак успееше да разпита Хумел? Бръщолевичите на един побъркан човек нямаше да издържат в съда. Ала трябваше ли да издържат изобщо? Отново се стигаше до тежестта на доказателството, необходимо за депортация. Може би дори несвързаните приказки на Хумел щяха да бъдат достатъчни даzakлеймят Баулман. Ако, както смяташе той, Енгел го беше предал, то Хумел щеше да им предостави потвърждението, от което се нуждае Демиърс, за да продължи разследването. Започнеха ли веднъж да дърпат нишките, неизбежно щеше да се стигне до разплитане.

Премисли всичко още веднъж, докато лежеше буден в леглото, а Лоте хъркаше кротичко на възглавницата си до прозореца. Стигна до заключението, че инстинктът за самосъхранение на Теодора Хумел, както и желанието ѝ да запази статута си в общността — тя беше заместник-директор в смесеното начално и основно училище — сочат, че е решила да скрие онова, което бе научила за истинската самоличност на баща си. Можеше да се опита да разговаря с нея, разбира се, и да я накара да му го потвърди. Това обаче му се струваше непрепоръчително, в случай че тя в действителност не знаеше истината за баща си или пък че е решила да не я признава дори пред себе си, а и защото тя не питаше по-голяма обич към Баулман, отколкото той към нея.

Имаше обаче и друг начин, можеше да се обърне към друг човек относно Хумел, човек, който беше по-близък с него от Баулман — Рийз. Да, точно както му бяха наредили, Баулман щеше да се посъветва

с Рийз и въз основа на наученото от него щеше да прецени кой е най-добрият начин да се справи с Теодора.

Чак след като взе това решение, тялото и умът на Баулман започнаха най-сетне да се отпускат и той заспа.

Събуди се малко преди седем. Нахрани Лоте, направи си закуска от няколко поширани яйца върху препечена филийки и изведе кучето на кратка разходка, след което потегли с колата към Харлингтън, за да се срещне с Амброуз Рийз. Представи се на снахата на Рийз като стар познат и попита дали може да го види за малко. Тя, изглежда, се зарадва и Баулман предположи, че Рийз няма много посетители. Никой от тях нямаше. По-голямата част от хората, които биха им дошли на гости, бяха мъртви.

Синът и снахата на Рийз бяха преустроили двойния си гараж в обитаемо жилище за стареца. Той разполагаше с отделна спалня, собствена баня и кухня и всекидневна в общо помещение. Когато въведоха Баулман вътре, той седеше в един фотьойл и гледаше Си Ен Ен. За разлика от Хумел, Рийз не се беше смалил. Продължаваше да си бъде едър мъж, а сините му очи блестяха с яснотата на първокачествени скъпоценни камъни. Зад стола беше поставена кислородна бутилка, а малка пластмасова тръбичка вкарваше газа в ноздрите му. Вдясно от него имаше проходилка, удобно приготвена за ползване, а в ъгъла до вратата се зареждаше скутер за инвалиди.

Рийз не изглеждаше особено изненадан да види Баулман, макар че не остана чак толкова доволен като снаха си. Баулман мигновено изпита комбинация от почит и негодувание в присъствието на Рийз. Рийз не беше като него, макар че и двамата бяха влезли в Съединените щати от Аржентина с разлика от едва няколко седмици и че един и същ източник на доходи им беше помогнал да избягат и да се заселят по тези земи. Въпреки че Баулман знаеше относително малко за миналото на Рийз, контрастът между съответните способности на прелитане от Европа сочеше, че някога е бил значима фигура.

Баулман беше избягал от Германия през „Иберийския път“. Посредством канцеларията на нацисткия симпатизант епископ Алоис Худал, свещеник в Австро-германската църква в Рим, Баулман пътува с лодка от Генуа до Барселона, докато лявата ръка още го болеше от процедурата по премахване на татуировката с кръвната му група и зашиването на раната. Оттам отиде до Мадрид, където чака два месеца

за сигурен преход до Аржентина. Пазеше мил спомен от Мадрид, въпреки че там бе живял в малка стая в мрачен, претрупан апартамент, собственост на полусляп фалангист, който спеше с дрехите и миришеше на пикоч и вино. Пътуването на запад не беше дотам щастлив спомен, тъй като бе прекарал по-голямата част от него в обща каюта, повален от морска болест.

Тъкмо на кораба видя за първи път Рийз, който обитаваше самостоятелна кабина в първа класа и обичаше да пуши цигари от превъзходящата си позиция на горната палуба. От клюки Баулман бе научил, че Рийз е бил изведен по „Римския път“, маршрута за бягство, предопределен за висшите нацисти, а самият монсиньор Драганович лично го е изпратил от Свети Джироламо, хърватския манастир в Рим, който де факто изпълняваше функцията на оперативна щабквартира за тайно извеждане на нацисти от Италия.

Баулман беше виждал Крунослав Драганович само веднъж, и то от разстояние, но мигновено изпита неприязън към хърватския свещенослужител и нищо от онова, което научи за него през годините, не го накара да промени мнението си дори на йота. Като ветеран от Аушвиц и Любско, Баулман не таеше никакви илюзии относно способностите на своя режим, но от извращенията на движението на хърватските католически националисти Усташа, които бяха сформирали свой собствен независим щат след инвазията на страните от Тристранния пакт през 1941 г., дори на него му се гадеше. Баулман не можеше просто да си стои и да позволи някое животно да страда ненужно, остава еврейче или циганче, но Усташа изпитваха наслада от садизма, а лагерът им в Ясеновац беше прословут с методите си за ликвидация — посичане, намушкване, задушаване, живо погребване — списъкът с изтезания нямаше край. Именно от Ясеновац лидерът на Усташа, Анте Павлич, веднъж получил от свои поклонници кошница с очни ябълки в знак на почит. И кой беше свещеникът в Ясеновац? Монсиньор Крунослав Драганович, който явно беше видял в лицето на мистериозния Рийз нещо като сродна душа.

Въпреки всичко съдбата на Баулман се преплете с тези на Рийз и Хумел, които пътуваха на същия кораб. Всекиму беше предоставена персонална идентификационна карта, подписана от Алоис Худал, която им позволяваше да кандидатстват за паспорт от Червения кръст. Организацията беше твърде натоварена, за да проверява

самоличността на кандидатите, а един издаден от Червения кръст паспорт беше първата важна стъпка към създаването на нова идентичност. Веднъж сдобили се с него, маршрутът за бягство обикновено отпращаше бегълците в Геноа, а от там към погостоприемни земи. Баулман и Хумел се бяха качили на борда на кораба заедно от Барселона. Худал беше уредил да пуснат Хумел от концентрационния лагер в Миранда де Ебро, южно от Билбао, но само след като Хумел бе обещал да приеме католицизма, обещание, което така и не си направи труда да спази. Рийз вече беше на борда, когато корабът отплава от Италия за Аржентина.

След като се установиха в Салта, Рийз уреди да пристигне и младата му съпруга, след което двамата заедно заминаха за Щатите като отколешно поколение германски аржентинци. Впоследствие и двамата получиха американско гражданство и отгледаха семейството си в Мейн. Баулман и Хумел ги последваха не след дълго, достъпът им до САЩ беше забавен, тъй като от Службата по имиграция и натурализация искаха да узнаят защо не са кандидатствали за влизане в страната директно като бежанци, вместо първо да пътуват до Аржентина и да подават молба от там. На Хумел му беше хрумнал перфектният отговор — каза на американците, че не си давали сметка колко много бивши нацисти ще се озоват с тях в Аржентина.

Енгел пристигна година по-късно — отказът му да приеме ново име притесняваше останалите — и най-вече Рийз, — но скоро им стана ясно, че никой не се интересува от тях. Никой не ги издирваше, не и тогава. Гоненията започнаха по-късно.

Баулман все още не знаеше каква е истинската самоличност на Рийз, а доколкото беше наясно, тя не беше известна и на никого от останалите. Предполагаше, че може би е споделил с Хумел. Приятелството им винаги му се беше струвало странно и дори неразумно. Баулман винаги беше странил от всички тях, срещаше ги едва веднъж-дваж годишно, а ако успееше — дори по-рядко, особено що се отнася до Енгел. По природа Баулман беше саможив и не се нуждаеше от тяхната компания. Освен това, ако един от тях бъдеше заподозрян от американците, останалите щяха да се намират в по-малък риск от разобличаване, колкото по-малко близки взаимоотношения можеха да бъдат установени помежду им. Все още съжаляваше, задето се беше съюзил с Хумел по време на онази работа

с имигрирането в Щатите, но тогава се бе намирал далеч от дома, а Аржентина се бе оказала неприятно враждебна среда.

Шийла, снахата на Рийз, предложи да им направи кафе, а Баулман и свекърът ѝ си размениха някоя и друга обща приказка, докато тя не се върна с кафеник и курабийки, след което заяви, че ще ги остави насаме да си поприказват. На тръгване им се усмихна одобрително, като майка на събрали се за игра деца. Баулман наля кафе, а съскането на кислородната бутилка на Рийз беше като звуков израз на неодобрението на домакина. Въпреки всичко Рийз изключи звука на телевизора, за да могат да поговорят. Все пак заговори шепнешком, както стори и Баулман. Стари навици.

— Защо си тук, Баулман?

— Изникнаха известни проблеми. Die Kacke ist am dampfen. — Лайната се развоняха — някогашният израз изскочи на езика му, преди дори да осъзнае какво казва. Често се случваше, когато мозъкът му осъзнаеше преди него самия, че английският език няма да свърши работа. — Имам нужда от твоя съвет.

Не че леденото отношение на Рийз към Баулман се изпари, но се усети намек за омекване.

— Продължавай.

Баулман набързо му обясни всичко за Пърлман, семейство Тедеско и Рут Уингър. Реши да не споменава семейство Уайлд. Те бяха свързани, но нямаха кой знае какво отношение към настоящата ситуация. Най-накрая му призна, че е разследван от отдела по Човешки права и специални съдебни преследвания към Министерството на правосъдието.

— ОСР ли? — каза Рийз. Тяхното поколение винаги щеше да бъде преследвано от ОСР. — И си дошъл тук, при мен?

— Нямах избор. Останахме толкова малко. Но внимавах и успях да ги заблудя.

Будните му очи се впиха в Баулман, сякаш беше сова, която се кани да сграбчи мишка и да я изяде.

— Как са те открили?

— Смятаме, че Енгел се е разприказвал в опит да си спаси кожата.

— Шибаният Енгел. Никога не съм му вярвал. Никога не бих го пуснал в къщата си.

Баулман също никога не бе харесвал особено Енгел. За съжаление, бяха неразривно свързани чрез споделената история.

Баулман отпи от кафето си. Беше силно, но по вкуса му позна, че е евтино. Остави го на масичката. Нямаше смисъл да затормозява пикочния си мехур, като го пие.

— Вчера ходих да видя Хумел — каза.

— И как е Бернхард?

— Загубил си е разсъдъка.

— Срамота. Като го видях за последно, просто забравяше разни неща. Неговата Fotze^[1] дъщеря едва-що му остави време да си събере багажа, преди да го затвори.

— Хумел не е забравил всичко — внимателно поде Баулман.

— Какво искаш да кажеш?

— Когато го посетих, настояваше да ме нарича Краус и говореше само за войната.

— Божичко.

— Щом си е загубил ума до такава степен, може би аз не съм единственият, когото той...

— Не съм глупак, Баулман. Ясно ми е.

Рийз захрупа една курабийка. Ченето му се състоеше повече от венци, отколкото от зъби, поради което разпиля трохи по скута си, докато ядеше.

— Относно дъщеря му — започна Баулман.

— Да?

— Тя знае ли?

Рийз се вторачи в ръцете си. Баулман забеляза, че дясната трепери леко, неумолимо.

— Мисля, че да — каза той. — Преди да прати Бернхард там, тя каза нещо странно. Каза ми, че така ще е най-добре за „всички нас“, а после добави „за всички вас“. Така че, да, смятам, че знае.

— Щом Енгел се е разприказвал пред Министерството на правосъдието, значи е само въпрос на време да им предаде Хумел. А дори да не издаде и теб, Хумел може, без да иска, да го стори, ако американците го потърсят. Моите взаимоотношения с дъщеря му никога не са били добри, но може би е най-добре някой да говори с нея и да разбере дали не са се свързвали с нея или с баща ѝ. Ако не са, може да я предупредим.

— Може да ѝ се наложи да се бори с тях в съда — каза Рийз. — Не съм адвокат, но съм сигурен, че те имат правомощията да разпитат заподозрян, дори да е стар и побъркан.

— А ако започне да изброява имена...

— Да. Би било непростимо. — Той посочи подноса. — Не си пиеш кафето.

— Не.

— Не те виня. Тя купува евтин боклук. Има добро сърце, но няма вкус.

Рийз започна да си играе с тръбичката за кислорода. Беше се изхлузила от ухото му. Баулман помоли за позволение да му помогне. Закачи я на мястото ѝ и забеляза, че кожата зад ушите на Рийз е протъркана почти до месо. Ноздрите му също бяха сухи и разранени. Боже, помисли си Баулман, аз съм късметлия.

— Хумел ми е говорил за теб — каза Рийз, когато Баулман се върна на мястото си.

— Нима? За теб винаги е бил потаен.

— Ха. Добре. Каза ми, че си убил човек преди войната.

Баулман не беше мислил за това от толкова отдавна. От години не беше говорил за младостта си, а след нея бяха последвали толкова много други убийства. Но предполагаше, че именно първото го бе повело по този път. Първото винаги е най-трудно.

— Точно така — отвърна Баулман.

— Кой беше той?

— Престъпник. Крадец. Баща ми имаше магазин за дрехи. Понякога държеше пари в къщата. Нямахте сейф. Казваше, че ако има такъв, хората ще започнат да се питат защо му е нужен, така че му е по-добре да няма.

Наближаваше Коледа. Имаше много работа и в чекмеджето в кабинета му имаше повече пари от обикновено. Двамата с майка ми бяха на забава. Аз бях сам вкъщи — е, компания ми правеше Брита. Тя беше малък мелез, но наистина добро куче. Чу шум откъм кухнята и отиде да разследва. Едва няколко секунди по-късно я чух да скимти, а когато отидох да проверя какво става, един мъж я беше вдигнал за нашийника. Около устата му беше увит шал, а над очите му беше прихлупена шапка. Опря нож в гърлото на Брита и я уби току пред

мен, като ми каза, че аз ще бъда следващият, ако не му кажа къде са парите.

Така че го заведох в кабинета на баща ми. Помня, че плачех, заради това, което беше сторил на Брита, но в същото време бях страшно ядосан. Това беше студен гняв. Помня го ясно.

Мъжът започна да претърсва бюрото, но баща ми държеше парите си в тайно чекмедже. Отдолу имаше лост и нямаше как да отвориш чекмеджето, ако не знаеш къде е. Казах на мъжа, че мога да го направя вместо него и той отстъпи назад. Не го беше страх от мен. Аз бях само на петнайсет, при това още дребен за възрастта си.

Открих лоста с лявата си ръка и освободих чекмеджето. Знаех, че баща ми държи там и малък пистолет „Маузер“, 6.35-милиметров, автоматичен. Пазеше го от войната. Грабнах го, преди мъжът да осъзнае какво правя. Вдигнах го и насочих срещу него. Помня, че ръцете ми дори не трепнаха, а си помислих, че би трябвало. Той вдигна своите собствени ръце и започна да се смее. Каза ми, че съм смел, но е най-добре да му дам пистолета, преди да се нараня, че е трудно да убиеш човек, без значение какво си мисля или какво съм чувал.

Баулман преглътна. Устата му бяха пресъхнали. Все едно разказваше нечия чужда история. Това не беше историята на Баулман, това беше историята на Рейнард Краус. Единствено споменът за смъртта на Брита я правеше реална.

— Казах му; „По-трудно ли е от това да убиеш куче?“ и натиснах спусъка. Куршумът го уцели в гърдите и той падна назад към стената. Там имаше стол и той някак успя да седне. Сложи ръка на раната, а като я вдигна беше окървавена. Помоли ме да викна лекар, а аз го прострелях още веднъж и продължих да стрелям, докато патроните не свършиха. После се обадох на баща си на забавата и му разказах какво съм сторил.

Дойде полицията. Обясних им всичко. Не излъгах. Говореше се, че ще ме обвинят в убийство, задето съм стрелял по мъжа толкова много пъти, но така и не се стигна дотам. В крайна сметка се присъединих към СС и тъй като ме считаха за умен, а и бях добър в сметките, ме зачислиха към Главния офис на Икономическата администрация, когато Инспектората по концентрационните лагери се сля с него през 1942 г. Така накрая се озовах в Любско.

Рийз кимна, сякаш сега вече донякъде разбираше Баулман.

— Аз бях в Мителбау-Дора — каза той. — Първо под ръководството на Фьоршнер, после при Баер.

Мителбау-Дора, понякога наричан просто Нордхаузен, беше подразделение на концлагера в Бухенвалд, където затворниците работеха над изкопаването на тунел за производството на ракети Фау-1 и Фау-2. Това беше робски труд от най-лошия вид — двайсет хиляди души загинаха от изтощение, болести, глад, при нещастни случаи или на въжена примка. През 1947 г. американците изправиха на съд деветнайсет бивши пазачи от Нордхаузен и надзиратели затворници от Дахау, петнайсет от които осъдиха, а един екзекутираха. В огромното си лицемерие, при операция „Кламер“ американците също така вербуваха Артър Рудолф, един от учените, стоящи зад нордхаузенските ракети, който насетне се радваше на блестяща кариера в НАСА, преди да бъде изхвърлен от страната през осемдесетте години.

Рийз не каза нищо повече, а Баулман не настоя да продължи. Питаше се кой ли всъщност бе Рийз. В Щатите работеше като инженер, но може би беше учен. Нямаше значение. Също като Баулман той бе живял по-дълго под своята фалшива самоличност, отколкото под истинската. Беше повече Амброуз Рийз, отколкото когото и да било друг. Бяха ги подложили на натиск да осигурят средства за неговото бягство. Помоли както Худал, така и Драганович, а Баулман и останалите не можеха да откажат, тъй като духовниците осигуряваха документите. Без документи нямаха полза от пари.

— Съжaliaваш ли за нещо, което си сторил, Баулман?

Въпросът свари Баулман неподготвен. Не че никога не беше мислил за това, но никога не беше чувал някой да го изрича на глас.

— Не мога да го свържа със себе си — отговори. — Когато си припомням всичко случило се, ми се струва, че е нечие чуждо дело.

— Беше толкова отдавна — каза Рийз. — За мен е като лош сън.

Новините по телевизията започнаха да предават репортаж от някаква забравена от бога част от Близкия изток, където в прахта лежаха тела — цивилни, помисли си Баулман, макар че при тези конфликти беше трудно да се каже.

— Защо продължават да ни преследват? — попита Рийз. — Защо си правят целия този труд за едни стари мъже и жени, които вече не могат да наранят никого, при условие че единственото, което трябва да направят, за да намерят по-достоеен отдушник на самодоволството си, е

да пуснат телевизора? Няма недостиг на военнопръстѣпници в света, няма край на масовите кръвопролития, ала въпреки това насочват вниманието си към нас.

— Те не виждат в нас противоречивост от морална гледна точка — каза Баулман, — няма нюанси на правилно и грешно. Могат да покажат наши снимки на ученици и пак да кажат: „Виждате ли? Ето това е лицето на злото.“ Но покажеш ли им мъже и жени с мачете в Африка, покажеш ли им сирийци, които се борят срещу диктатурата, а после развяват знамето на Алкайда, покажеш ли им израелски танкове или убийци от Хамас, виждат само объркване. По-лесно им е да измъчват нас, отколкото да се опитват да разплетат възлите на безобразното човешко поведение, на което стават свидетели ежедневно. Така си мисля аз.

Въпреки всичко Баулман никога не бе смятал себе си за зъл човек. Беше сторил онова, което трябваше. Ако не го беше направил той, някой друг щеше да заеме неговото място. Стараеше се да се увери, че децата няма да се мъчат. Приспиваше ги също както ветеринарите бяха приспали неговите няколко ваймаранера. Не бе искал децата да изпитват болка и страх в самия край повече, отколкото бе искал кучетата му да умират в страдание.

— Какво ще правиш с Хумел? — попита Рийз.

— Нашият приятел ще се погрижи за него. Ще бъде акт на милосърдие.

— Ще бъде дискретен, нали?

— Да.

— Ако Енгел е назвал Хумел по име, ще разследват смъртта му.

— Нека. Старците умират. Това им е работата.

— Това ни е работата — поправи го Рийз.

— Не, на нас не. Още не.

Рийз се пресегна и сложи лявата си ръка върху крака на Баулман.

— Знаеш ли как е умрял Хари Худини? — попита го.

— Какво? — каза Баулман.

— Илюзионистът, Худини. Знаеш ли как е умрял?

— Не — отвърна Баулман объркано.

— Фукал се, че юмручните удари не могат да го наранят — каза Рийз. — Един студент, мисля, че се казвал Уайтхед, отишъл при Худини в съблекалнята му в театъра в Монреал и го попитал дали е

истина, че не може да бъде наранен от юмрук. Худини потвърдил. Този Уайтхед помолил за разрешение да го удари в стомаха, а когато великият илюзионист дал съгласието си, Уайтхед го заудрял многократно и силно точно под колана. Ударите спускали апендикса на Худини. Видиш ли, по това време той се бил излегнал на дивана, заради счупен глезен и не успял да се стегне както трябва, за да посрещне ударите. Починал от перитонит вследствие на получените наранявания. Каква е поуката от тази история, Баулман?

— Че човек винаги трябва да бъде нащрек?

Пръстите на Рийз болезнено се впиха в бедрото на Баулман.

— Не — каза той. — Поуката е, че накрая никой не се измъква жив.

После вдигна дистанционното и усили звука на телевизора.

— Сега си върви — каза на Баулман, — и никога повече не се връщай.

---

[1] Вагина, путка (от немски). — Б.р. ↑

Аманда Уинтър си играеше с малкия бял мелез в двора на къщата на баба си, когато Паркър пристигна. Също като временния му дом в Бореас, къщата на Иша Уинтър гледаше към океана, но между нея и брега я делеше път. Дупка в оградата отсреща водеше към дървена пътечка, която минаваше през дюните и стигаше до плажната ивица. Къщата на Уинтър беше бяла със сини первази. Беше наскоро преобоядисана, а градината беше добре поддържана.

В първия момент Аманда като че не го позна, а той си помисли, че изглежда отслабнала от последния път, когато я бе видял, въпреки че не почувства заплахата много време. Кучето залая насреща му, но отново и отново не по заплашителен. В очите на мелезчето Паркър Що се отнасяше до него; той просто беше още един потенци. Портата беше затворена и то притисна муцунка между летвите и размаха опашка.

Аманда примижа срещу него. Слънцето грееше зад него и я заслепяваше.

— Здравей — каза тя.

— Здравсти. Помниш ли ме?

Тя кимна.

— Ти си таткото на Сам.

— Точно така.

Той се облегна на гредата на портата, но не влезе.

— Как си, Аманда?

— Добре съм — каза тя. Не можеше да задържи погледа си върху него, затова коленичи и погали кучето.

Той не искаше да ѝ приказва разни баналности. За нея те и без друго нямаше да имат никакво значение. Вместо това я попита:

— Кое е това куче?

— Майло.

— Твой ли е?

Тя сви рамене.

— Не съвсем. На семейство Фроберг е. Имат го едва от вчера.

— Кой измисли името му?

— На мен ми хрумна, но трябваше всички да се съгласят.

— Хубаво име е. Прилича си точно на Майло.

На вратата на къщата се появи възрастна жена, заобиколена от по-млада двойка. Мъжът подмина двете жени и тръгна надолу по алеята към Паркър. Беше към четиридесетте и вече беше пуснал малко шкембенце, което опъваше поло тениската му. Носеше свободни къси панталони, въпреки че още беше малко хладно за тях.

— Мога ли да ви помогна? — попита той.

— Дошъл съм да се срещна с госпожа Уинтър. Казвам се Чарли Паркър.

Прозрението озари лицето на мъжа.

— Моля, влезте — каза той и отвори портата. — Името ми е Кристиан Фроберг. Сега Аманда живее заедно с моето семейство.

Здрависаха се. Аманда стискаше Майло, за да не скача или да не направи опит да избяга през отворената входна портичка. Фроберг го представи на съпругата си Дора и на Иша Уинтър. Изглежда, семейство Фроберг се канеха да си тръгват — всеки ден те водеха Аманда да поседи малко при баба си, за да спазят траурния ритуал шива, — но се почувстваха задължени да разменят сковано някоя и друга обща приказка с Паркър. Ситуация стана още по-неловка поради факта че госпожа Уинтър сякаш беше неспособна да говори с него. Само гледаше втренчено и кършеше ръце, сякаш се опитваше да ги очисти от някакво петно.

— Чия беше идеята да си вземете куче? — попита Паркър. Кристиан Фроберг се усмихна на жена си.

— През последната година децата все ни врънкат да си вземе, но ние се съпротивлявахме. После, когато Аманда дойде при нас, си помислихме, че може да ѝ се отрази добре.

— Чух, че е при приемни родители.

— Държим връзка с Агенцията за децата и семействата — каза Дора. — Надяваме се процедурата по осиновяването да започне следващия месец.

— Не искаме да пришпорваме нещата — каза Кристиан. — За доброто на Аманда.

Паркър за втори път пропусна баналностите. Не му приличаха на глупави хора. Знаеха колко ще е трудно за Аманда — а и за тях самите.

Онова, което беше сполетяло майка ѝ, никога нямаше да я напусне и им предстояха тежки времена.

— Желая ви късмет — каза само.

Семейство Фроберг се сбoguва, подбра Аманда и Майло и всички заедно тръгнаха към комбитo, паркирано на алеята. Аманда сложи каишка на Майло и той заприпка по петите ѝ. Нещо в Паркър се прекърши, докато я гледаше, късче от сърцето му отлетя при нея. Дължеше се на начина, по който вървеше, начина, по който държеше главата си, като боксьор, понесъл жесток удар, който полага усилия просто да не падне. В този момент му се прииска да беше намерил правилните думи, да ѝ беше предложил някаква утеха. Увереността, която беше изпитал в залива Грийн Херън, изчезна. Само да имаше сили да тича по-бързо, само да не беше ранен...

... Зад него Иша Уинтър му проговори за първи път след първоначалния поздрав.

— Благодаря, че дойдохте. Благодаря за онова, което сте се опитали да сторите.

Тя заплака.

Паркър седна с нея в кухнята. Там все още стояха остатъците от храната, която беше споделила със семейство Фроберг. Той прие предложената му вода, но отказа нещо повече. Тя му заръча да я нарича Иша, но самата не успя да се пречупи да се обръща към него с нещо по-различно от „г-н Паркър“. Все едно беше с майката на братята Фулчи.

— Имах намерение да ви посетя в болницата. Но имаше толкова много за вършене — погребението, грижите за Аманда. Съжалявам, аз...

— Няма за какво — каза Паркър. — Наистина.

— Не — настоя тя, — има. Вие рискувахте живота си за моята дъщеря и за внучка ми. Бяхте ранен заради тях. Искан да ви благодаря за това. Радвам се, че дойдохте.

Тя хвана дясната му ръка и я стисна леко, след което я пусна.

— Зная, че сте разговаряли с полицията — каза той.

— Те се държаха много добре. Задавах много въпроси, но на някои от тях не успях да отговоря.

— Какви например?

— Не можах да им кажа защо бе убита дъщеря ми. — Като че беше на ръба отново да се облее в сълзи, но ги потисна и продължи: — Успях да им кажа единствено, че винаги е имало такива, които ни мразят, и смятам, че винаги ще има.

— Под „нас“ имате предвид евреите?

— Казах на детективите... казах им го на гробищата и им го повторих и тук, на тази маса... че те никога няма да ни оставят на мира.

— Имало ли е инциденти в миналото?

Едва след като го каза, осъзна абсурдността на думите си. Да добави „като оставим настрана Холокоста“, далеч не беше вариант. Иша се досети какво си мисли. Видя, че му се усмихва.

— Имате предвид наскоро? Имате предвид тук?

— Да.

— Не особено. Веднъж някой беше надраскал със спрей свастика на стената, но това беше преди години, а от време на време намирахме и писмени материали в пощенската кутия — унизителни писма и памфлети. Но мъжете и жените, които правят това, са страхливци. Не могат дори да съберат кураж да се изправят лице в лице с една старица под светлината на деня. Промъкват се нощем, за да разпръскват омразата си.

— Мъжът, който уби дъщеря ви, е бил професионалист — каза Паркър. — Не мисля, че е бил от хората, които рисуват свастики по стените и после бягат.

— Знам това. Детективът ми каза.

— Детектив Уолш ли?

— Да.

— Той е добър човек.

— Той каза същото и за вас.

— Наложил ли му се първо да изскърца със зъби?

— На, па! — Иша Уинтър изглеждаше ужасена от тази мисъл. Тя леко го плесна по ръката за порицание. — Наистина го мислеше.

— Каза ли ви също така, че може би съществува връзка между убийството на дъщеря ви и времето, прекарано от вас в Любско?

— Каза го, но аз не се сецам за нищо.

— Ами онзи мъж, когото Министерството на правосъдието разследва — Краус?

— Само че аз видях снимката, но това не е човекът, когото твърдят, че е. Искаха да потвърдя, че е Рейnard Краус, но това не беше той!

Той се отказа. Може би подхождаше към въпроса от грешния ъгъл. Възможно ли беше Рут Уинтър да е открила нещо, несвързано с миналото на майка ѝ, което да я е свързало с Бруно Пърлман? Струваше му се малко вероятно.

Попита я за Пърлман, при което тя отново преразказа единствената си среща с него на същата тази кухненска маса. От думите ѝ излизаше, че Пърлман е бил заповенен, дори вманиачен по Любско и по преследването на последните оцелели нацистки военнопръстъпници, укриващи се в САЩ.

— Той ми каза, че в миналото е помагал за откриването на нацисти. Каза, че е предоставял информация на правителството.

Паркър не знаеше дали това е истина. Подозираше, че не е. Епщайн не му беше споменал нищо такова, нито пък Уолш.

— Показа ми татуировките на ръката си — каза Иша.

— Номерата от Аушвиц?

— Да, номерата. — Тя поклати глава. — Не мисля, че разбира защо го намирам за толкова странна постъпка от негова страна. Той знаеше толкова малко за своите роднини, само имената им. Не го беше сторил в тяхна памет. Мисля, че си търсеше повод да бъде гневен. Мисля — тя потупа с показалец дясното си слепоочие, — че в главата си той почти бе убедил сам себе си, че е бил там заедно с тях, в Аушвиц и Любско.

— Срећна ли се с дъщеря ви, докато беше тук?

— Да, но само за кратко.

— Дъщеря ви и внучка ви преди са живели с вас, нали? — попита той.

— В продължение на много години, да. Съпругът ми притежаваше цялата тази земя. — Тя посочи през стените към невидими поля. — Той построи къщичка за гости, така че приятелите ни да могат да идват и да ни гостуват, и да се радват на морето, но се оказа, че малцина го правеха. Започнахме да я отдаваме под наем, но след като той почина, ми се стори прекалено голямо главоболие. Оставих я да си стои необитавана, но после Рут се върна тук с Аманда и тя се оказа добро място за живеене за тях.

— А бащата на Аманда?

— Той не ѝ беше съпруг — каза Иша, давайки отговор на съвсем различен въпрос, но такъв, който очевидно беше важен за нея. — Не бяха женени.

— С какво се занимаваше той?

Тя се приведе напред и сниши глас:

— Биеше я.

— Исках да кажа какво работеше.

— О, работеше в гараж — каза тя, влагайки всичкото презрение, на което беше способна, в последната дума. — Но в действителност беше престъпник. Рут ми каза. Крадени коли, наркотици. Той беше Kriecher. Разбирате ли тази дума? Подлец. Веднъж тя за малко да загуби бебето, толкова силно я беше ударил. Смъртта му си беше благословия.

— Доколкото разбрах, той не просто е умрял — бил е убит.

— Според полицията е заради наркотици. Бил е застрелян.

Тонът ѝ намекваше, че това е най-малкото, което е заслужавал.

— И тогава Рут е дошла да живее при вас?

— Не веднага. Но ѝ беше трудно с бебето, а и парите бяха проблем. Защо ѝ беше да живее в мръсен апартамент, когато можеше да ползва тази къща тук? Това просто беше най-разумното решение.

— А защо впоследствие се е преместила в Бореас?

Иша пак започна да кърши ръце.

— Защото аз съм любопитна, изискваща стара жена. Защото дори и в отделни къщи, за двете ни нямаше достатъчно място. Струва ми се, че тя имаше усещането, че аз винаги надничам през рамото ѝ, че винаги я критикувам.

— Така ли беше?

Сълзите отново бликнаха.

— Мисля, че да. А сега нея я няма.

Поговориха си още съвсем мъничко. Иша Уинтър му разказа за Любско, за първия път, когато го бе видяла, заедно с родителите си — „малките къщички, градините — имаше дори вани!“. Пристигнаха с още четири други семейства, всяко от които не можело да повярва на очите си. Само няколко дни по-късно започнали да им оказват натиск — в началото дискретно, после по-настойтелно. Любско не бил безплатен. Животът там трябвало да се закупи.

— Баща ми не им вярваше — каза Иша. — Но си плащаше, също като останалите. Преди войната той беше търговец на изкуство в Аахен и беше скрил картини в две подземия в Дюрен, старото гробище. Една от тях беше „Мадона“ на Белини, а друга — гол портрет от Рубенс. При това само тях помня. Другите семейства предлагаха пари, бижута и диаманти, кой каквото беше заделил, с надеждата да успее да се върне за него след войната.

Знам, че повечето семейства изкарваха там по един месец, но на нас ни дадоха едва две седмици. Преди нас нацистите отделяли повече време, с надеждата да им бъдат разкрити повече тайни съкровища или да успеят да убедят хората със скрито богатство да издадат други такива, като им обещаваха, че те също може да бъдат доведени в Любско. Само че вече беше 1945 г. и те знаеха, че краят приближава. Любско щеше да бъде закрит, затова бързаха да ни изсмучат кръвчицата и да изчезнат. Само че се задържаха малко по-дълго от необходимото, тъй като бяха алчни, а дотогава die Russen, руснаците, бяха вече на портите.

Въпреки че тялом все още присъстваше в стаята, част от нея се беше пренесла някъде другаде и лежеше в плитък гроб под слой пръст.

— Видях как Краус отвежда първо децата — каза тя. — После започна стрелбата. Минаваха от барака на барака. Баща ми ми каза да бягам и да се скрия. Нямах време дори да се сбогувам, а когато ги видях отново, бяха мъртви.

Струва ми се, че чух изстрелите, които убиха коменданта и съпругата му. Намирах се близо до тяхната къща и чух пистолет да гръмва два пъти. По-късно подуших дима от горящите им квартири.

А после открих гроба. Трябва да са го разкопали същата онази сутрин или предната вечер, за да могат да икономисат време и да ни погребат бързо. Помня миризмата и гледката на костите на телата, които се бяха открили при изравянето. Съблякох дрехите си, за да изглеждам като всички останали. Хвърлих се вътре, покрих тялото си с пръст, легнах и зачаках.

Скоро всичко утихна, но аз останах вътре в гроба, докато не се стъмни. И тогава видях всички онези тела: не само на нашите хора, ами и на германците. Бяха се нахвърлили едни срещу други, като животни. Дори не си бяха направили труда да прикрият какво са сторили. Руснаците ме намериха два дни по-късно. Стоях до труповете

на родителите си. Казаха ми, че съм яла ябълка, но аз не си го спомням. Бях единствената, останала жива. Единствената. Бях мръсна и в шок. Изглеждах по-млада за възрастта си. Мисля, че това беше единствената причина да не ме изнасят. После дойде един от техните офицери и ме накара да разкажа историята си. Струва ми се, че си даде сметка, че имам известна пропагандна стойност, и се постара да бъде закриляна, докато неговите началници не разговарят с мен. В крайна сметка успях да напусна Полша и да ида в Германия. Отново разказах историята си на американците и те ми позволиха да дойда тук.

— Кога пристигнахте?

— През 1951 г.

— Удобно ли е да попитам как дойдохте в Мейн?

— Аз бях еврейка, подпомагана от лютеранец — пастор Отто Вернер от Бореас ми подаде ръка. Намери ми работа и място за живеене. Дори ме представи на мъжа, който впоследствие стана мой съпруг. По онова време Дейвид работеше по къщата на пастора, боядисваше я отвътре и отвън. Най-накрая намерих малко покой, господин Паркър. Намерих го тук.

Нямаше какво повече да се каже. Паркър се изправи, благодари й за отделеното време и тръгна да си върви. Докато минаваше през трапезарията, видя на масата струпани картички, запечатани и адресирани пликосе и писалка.

— Мога ли да направя нещо за вас? — попита той.

— Знаете ли, може да ги занесете до пощата, ако не ви затруднява много — каза тя. — Получих много картички, много писма и се старая да отговоря на всички. Ще трябва да им се сложат марки.

Тя внимателно преброи запечатаните пликосе, пресметна наум, след което намери портмонето си и му даде точната сума в банкноти и монети. Чак когато той се канеше да тръгва, Иша забеляза, че е прекъснала адресирането на един плик по средата. Взе писалката и дописа адреса. Той забеляза, че държи писалката под странен ъгъл, защото беше левичарка и не искаше да размаже мастилото. Върна се за портмонето с парите за последната марка. Опита се да й каже да не се притеснява, но тя не искаше и да чуе.

Изпрати го до вратата.

— Детективът, господин Уолш, ме предупреди, че може да дойдете — каза тя. — Каза ми, че може да поискате да помогнете за намирането на убийците на моята Рут. Истина ли е това?

— Да.

Тя кимна.

— Тогава Auf Wiedersehen, Herr Parker. Und machs gut. Грижете се за себе си...

Той купи марки в пощенската станция в Бореас. Не разпозна никое от имената върху пликите, при все че повечето адреси бяха местни. Преди да ги изпрати, си записа всеки адресат, а после тръгна да търси Боби Соумс.

Соумс пребледня, когато Паркър се появи на вратата на офиса му. Рецепционистката му беше излязла за късен обяд и той трябваше сам да се оправя с бизнеса. Не че телефонът се скъсваше да звъни, или поне не доколкото това засягаше някого в Бореас. Нищо не беше в състояние да задуши колебливия растеж на местен пазар на имоти повече от едно убийство. Соумс си мислеше, че в действителност могат да минат години, преди отново да успее да даде под наем или да продаде който и да е от имотите в залива Грийн Херън. Понякога Гугъл беше проклетие.

— Дошли сте да подновите наема си ли? — попита той детектива, но не беше сигурен какъв отговор би желал да получи повече. Едно „да“ би осигурило на клиентите му — и, по подразбиране, на него самия — някакъв доход от един от имотите. „Не“ би означавало, че ще види гърба на детектива, който продължаваше да го изнервя и чието присъствие тайничко смяташе за докарало проклетие над залива Грийн Херън.

— Не, надявам се, че ще напусна преди края на месеца.

Соумс изпита облекчение и си даде сметка, че е копнял за спокойствие, повече, отколкото за пари. Зачуди се дали нещо не се разболява.

— Имам обаче един въпрос към вас — продължи Паркър. — Искам да разбера повече за областта. Кой е най-подходящият човек, към когото мога да се обърна за един урок по история?

Соумс се облегна назад в стола и скръсти ръце над корема си. След като детективът вече беше потвърдил заминаването си, той изпита известна топлина към него.

— Ами, тук няма недостиг на дъртофелници, които ще те накарат да ти се прииска никога да не си попитал — каза той. — Но ако искаш сбит отговор по същество, аз бих говорил с пастор Вернер от лютеранската църква „Христос Спасител“. Баща му беше пастор тук преди него. Семейен занаят е.

— Какъв е той?

— Между нас да си остане, нали?

— Разбира се.

— Никога не се е женил. Може би е гей. Никой не пита, никой не го интересува.

— Вие лютеранец ли сте?

— Не, аз съм католик, но това не ме притеснява.

— Да си католик?

— Да си гей. — Той се смръщи. — Сега, като споменавате, и да си католик. Аз съм от онези, дето ходят на църква веднъж в годината по Коледа. Предполагам, че съм във фаза на несъгласие с много от правилата.

— Вие сте едноличен разкол.

— Да, но не казвайте на никого. Не искам да привличам последователи. Последно чух, че сте в болницата.

— Вече съм много по-добре.

— Простете, че ви го казвам, но не изглеждате чак толкова добре.

Паркър беше мярнал отражението си в огледалото пред офиса на Соумс. Кажи-речи, беше пренебрегнал изцяло съвета на хирурга да я кара полека и това си проличаваше по лицето му.

— Така ли привличате клиенти?

— Отново ще ми простите, че го казвам, но донякъде се радвам, че си тръгвате, така че не ви искам за клиент. Възхищавам се на онова, което се опитахте да направите за жената и детето ѝ, но колкото по-скоро изчезнете, толкова по-скоро ще бъдете забравен тук и толкова по-скоро аз ще успея да намеря кой да ме отърве от тези къщи.

— Вие сте практичен човек, господин Соумс.

— Както и вие. Полицията по-близо ли е до разкриването на онова, което се е случило там?

— Не зная.

— Ами вие?

— Все още разследвам.

— Ако мога да помогна, имате номера ми.

— Защото ако ми помогнете, ще ускорите заминаването ми?

— Само отчасти — каза Соумс. — Другото е, че бях там, когато екипът по почистването отмиваше кръвта от стените. Не ми хареса.

— Е — каза Паркър и понечи да си върви, — няма много за харесване.

След като остави Соумс, Паркър мина през полицейското управление на Бореас, точно навреме, за да чуе заключителната част от препирня между сержант Стайнс, която изпълняваше длъжността на началник, докато Кори Блум се възстанови от нараняванията, и сивокос мъж, който сигурно беше поне един и деветдесет и пет сантиметра или два метра и носеше син анорак с надпис „Полиция Бореас“ с бели букви на гърба, бежови панталони и черни обувки. Стояха в остъкления кабинет на началника на отворена врата. Всякаква дейност около тях беше замряла, а двама униформени полицаи — единият от които Мери Престън, а другият младолик мъж — и една рецепционистка слушаха развоя на разговора.

— Не можете да казвате на хората ми как да си вършат работата, господин Фостър — каза Стайнс. — Трябва ли да ви напомням, че официално сте пенсиониран?

Значи това беше Карл Фостър, помисли си Паркър. Беше чул всичко за него от местните. Бившият заместник-началник изглеждаше корав мъж. Паркър се радваше, че имаше възможност да се разпрavia с Кори Блум, а не с него.

— Трябваше да ме върнат! — изкрещя Фостър. — Аз познавам този град, да му се не види. Познавам го по-добре, отколкото ти някога ще го познаваш! — Натърти на думите си, като заби юмрук в бюрото на Стайнс. — И мога да ти кажа, че тези хора — вече махаше с ръка към слушащите ги фигури зад него, без дори да ги удостои с поглед, — нищо не струват.

— Махай се от този офис — каза Стайнс.

За разлика от Фостър, тя не викаше, нито дори ругаеше. Гласът ѝ стигаше да покаже тежестта ѝ. Владееше се добре.

— Това не е краят — каза Фостър.

— Напротив — отвърна Стайнс. — И ще ти бъда благодарна, ако оставиш анорака тук на тръгване. Той е собственост на отдела.

— Ако го искаш, ще трябва сама да го свалиш от шибания ми гръб!

Той се изнесе с тежки стъпки от офиса, мина между две бюра и излезе през вратата до рецепцията, като забави крачка чак когато за малко не се сблъска с Паркър. Щом осъзна кой е новодошлият, отстъпи назад, смръщи се и му обрисова Стайнс с най-низки епитети, сочейки с палец в нейната посока, за да не остане и най-малкото съмнение у

Паркър кого има предвид. Изглежда, си търсеше съюзник, но Паркър просто извърна глава на другата страна.

— Майната ти и на теб — кресна Фостър.

Профуча покрай Паркър толкова стремително, че на него му се наложи да отстъпи, но не залитна. Щом онзи си тръгна, Паркър отиде до бюрото.

— Трябва ли да впиша името си някъде, за да покреця на някого — попита той рецепционистката, — или може направо да влизам?

Престън изникна зад нея, преди да е успяла да отговори. Тя беше сред хората, дошли в болницата да вземат показанията на Паркър след смъртните случаи в залива Грийн Херън, и срещата им беше преминала културно.

— Предполагам, че може да преминете направо начело на опашката — каза Престън.

Тя отвори вратата и го въведе в кабинета на началника. Стайнс го покани да седне, но той ѝ каза, че предпочита да остане прав. Наранената му страна го мъчеше. Беше почти на края на силите си.

— Не се обиждайте — каза ѝ. — По-удобно ми е да стоя изправен, а ако седна, може и да не успея да стана отново.

— Как се чувствате?

— Жив. Как е Кори Блум?

— Утре ще я изпишат от реанимацията.

— Радвам се.

Стайнс се обърна и погледна през прозореца, където джипът на Фостър излизаше от паркинга.

— Съжалявам, че ви се наложи да чуete това.

— Чувал съм и по-лоши неща.

— Каза ли ви нещо на излизане?

— Възможно е да е използвал груби думи. Постарах се да не изглеждам засегнат.

— Той е тъпак.

— От друга страна, добре го прикрива.

— Чудех се дали ще се върнете тук — каза Стайнс.

— Ще се задържа още някой и друг ден.

— За да се съвземете?

— За да задам някои въпроси.

— Бангор поеха разследването.

— Това значи ли, че вие възразявате срещу задаването на въпроси от моя страна?

— Щеше ли да има значение, ако възразявах?

— Да.

— Не съм сигурна, че ви вярвам.

— Прави ми впечатление, че предостатъчно хора ви вгорчават живота. Нямам намерение да ви създавам допълнително проблеми.

— Ще ви държа отговорен за думите ви — каза му тя. — Имах предчувствие, че може да приемете станалото тук лично.

— Точно както и вие.

— Кори не е просто мой началник, тя ми е приятелка. С кого възнамерявате да говорите?

— С когото мога. Вече разговарях с майката на Рут Уинтър. Освен това споменах на Боби Соумс, че ще се позадържа наоколо известно време. Не се съмнявам, че ще ми хрумнат още един-двама души.

— Боби Соумс тече като „Титаник“ след сблъсък с айсберга.

— Нима? Бъбрив брокер. Кой да се сети?

Тя зачопли долната си устна.

— Ако бяхте някой друг, щях да ви кажа да се обърнете и да си продължите по пътя, докато не стигнете Портланд. Но ще направя изключение, ако ще само защото знам, че възраженията ми в случая не струват и пукната пара. Но ако откриете нещо, го споделете с Бангор — и с мен.

— Съгласен.

— Оръжието ви още ли е във вас?

— Да.

— Не го използвайте.

— Нещо друго?

— Само едно нещо. Федералните са налазили случая, а нашият отдел на практика се превърна в аванпост на отдел „Тежки престъпления“. Ако всичко това отиде по дяволите и някой ме попита, никога не сме водили този разговор.

— Често ми го казват.

— Не се и съмнявам. Грижете се за себе си, господин Паркър.

— Знаете ли, вие сте вторият човек днес, който ми казва да направя тъкмо това.

— Едва вторият? — каза Стайнс. — Шокирана съм. Само гледайте да не съм последният.

Мери Престън се присъедини към Стайнс в кабинета ѝ, след като Паркър си тръгна.

— Започвам да го харесвам — каза Престън. — Но може ли да си призная, че ме кара да се тревожа?

— Ръцете му са изцапани с кръв — каза Стайнс. — И, знаеш ли, струва ми се, че е почти безстрашен.

— Защо го казваш?

— Не виждаш ли какво прави? Заявява присъствието си тук, оставя хора като Боби Соумс да разберат, че проявява професионален интерес към случилото се с Рут Уингър и съответно с Бруно Пърлман и семейство Тедеско от Флорида. Който и да е поръчал смъртта им, ще чуе за това и ще разбере, че Чарли Паркър не е като ченгетата, нито дори като федералните. Той е целеустремен, преследва нещата докрай и няма да се откаже. Не мисля, че изобщо някога се отказва.

Престън все още изглеждаше объркана.

— Той превръща себе си в примамка, Мери — обясни ѝ Стайнс. — Смята да подмами виновниците за тези убийства към себе си.

— А после?

— Мисля, че ще ги разпердушени.

Във всяка една ситуация най-трудната стъпка е да стигнеш до решение. Веднъж щом го вземеш, вече можеш да си наложиш контрол.

Баулман и Рийз бяха стари войници и знаеха, че по време на война всяко решение е по-добро от никакво решение. Да оставят Хумел жив и да чакат развързката, за тях би било непоносимо. Това би предоставило контрола над ситуацията на други — на Мари Демиърс, на Министерството на правосъдието и на всички останали, които искаха да ги лишат от последните им мигове, изживени в покой.

И така Човека Пъзел пристигна в „Голдън Хилс“. Беше ходил там по много поводи в миналото и във всеки един момент познаваше по име поне половин дузина пациенти, но никога досега не беше посещавал мястото с намерението да сложи край на нечий живот.

На рецепцията каза името на Беате Сайдел, която обитаваше „Голдън Хилс“ от повече от четири години, а понастоящем се намираще в последния стадий на болестта. Човека Пъзел се съмняваше, че Беате е способна да направи каквато и да било последователна логична връзка по отношение на думите, делата или спомените си. Умът ѝ беше низ от объркани, несвързани образи и единственото, което видя в лицето ѝ този следобед, беше страх. Остана при нея половин час, докато се нагоди към ритъма на персонала. Вечерята тъкмо беше сервирана и се възцари известно затишие, прекъсвано от време на време от надпреварващите се звуци от телевизорите в стаите. Санитарите и сестрите се бяха оттеглили по своите кабинети, за да наваксат с документацията и да хапнат или пийнат нещо.

Човека Пъзел остави Беате да лежи в леглото си, вторачена в тавана, и се приближи до вратата да огледа коридора. Беше чисто, така че той бързо отиде до стаята на Бернхард Хумел, като по пътя навлече палтото си, уж че се кани да си тръгва. Старецът беше задрямал на леглото, все още обут с пантофи. Човека Пъзел остави вратата леко открената, приближи се до леглото и дръпна пердето наполовина, за да ги скрие от всеки, който случайно може да реши да надникне вътре.

Надвеси се над Хумел, а старецът отвори очи. В последните си мигове Бернхард Хумел беше дарен с яснота на ума.

— Знаех, че ще дойдеш — каза той. — Още откакто ме посети Краус, си знаех.

— Съжалявам — каза Човека Пъзел.

— Недей. Изморих се да се страхувам.

Хумел затвори очи и започна да шепне.

— Моля те, чуй моята изповед и ми дай опрощение, за да изпълня волята Божия — казваше той. — Аз, бедният грешник, се признавам за виновен пред Бог за всички грехове. Живях, сякаш Бог не съществува и сякаш аз бях най-важен. Не почитах името на Всевишния, вярата и молитвите ми не бяха достатъчно силни. Не позволих любовта Му да...

Човека Пъзел беше обмислил кой е най-добрият начин да се отърве от Хумел. Задушаването щеше да е най-лесно, но знаеше, че всяка смърт, настъпила при задушаване или асфиксия, автоматично се приема за подозрителна. Дори относително по-нежен метод, като да затисне лицето на Хумел с възглавница, щеше да остави следи — кървясали очи, натъртвания около носа и устата и високи нива на въглероден двуокис в кръвта. Важно беше кончината на Хумел да изглежда естествена. За зла участ, за Хумел това означаваше мъчителна смърт.

— В името и по волята на моя Господ Исус Христос, опрощавам всички твои грехове... — каза Човека Пъзел над Хумел.

Идеята му беше дал Баулман. Гроздето, което беше донесъл на Хумел, още стоеше в купата до леглото. Човека Пъзел също носеше малка торбичка с грозде в джоба си, в случай че подаръкът на Баулман вече беше отнесен, но сега нямаше да има нужда от него. Той внимателно хвана долната челюст на Хумел и я дръпна надолу, разкривайки вътрешността на устата му. Хумел отново отвори очи, но Човека Пъзел поклати глава.

— Не — каза той и Хумел стисна очи.

— ... в името на Отца, и Сина, и Светия Дух — продължи Човека Пъзел, докато откъсваше три големи зърна от дръжките и ги натикваше в гърлото на Хумел. — Амин.

Зрънцата грозде се втъкнаха идеално и Хумел започна да се дави. Човека Пъзел приложи съвсем лек натиск върху адамовата ябълка на

Хумел, за да се увери, че не може да преглътне. По бузите на стареца се стичаха сълзи. За миг впи нокти в облечената в ръкавица ръка на Човека Пъзел, а от устата му захвърча слюнка. Човека Пъзел отброяваше секундите, докато тялото на Хумел се гърчеше яростно, и усети миризмата на настъпващата смърт. Отне по-малко време от очакваното. Човека Пъзел остана доволен. Винаги беше харесвал Хумел и нямаше никакво желание да гледа как страда.

— Върви си с мир — каза накрая.

Дръпна отново пердето, върна се до вратата и се послуша. Не чу стъпки, нито гласове. Рискува да надникне навън и видя само гърба на отдалечаващ се санитар. Излезе в коридора, отиде до изхода и натисна червения бутон, който отключваше вратата. Рецепционистът вдигна поглед от бюрото си и каза:

— Довиждане, пастор Вернер.

— Довиждане — отвърна Вернер. — И Бог да ви благослови.

Вернер стоеше в банята, а от тялото му се стичаше вода след взетия душ. Тази вечер щеше да е домакин на вечеря със супа в залата зад църквата, последвана от кратка молитвена служба. Не искаше да пристигне там, а дрехите и тялото му още да вонят на „Голдън Хилс“.

Той все още беше слаб и мускулист мъж, нищо че минаваше петдесетте. В мазето си имаше щанги и лежанка и тренираше всяка сутрин. В покрайнините на града имаше хубав фитнес салон с подобър набор от тежести и уреди, но той рядко се възползваше, а когато го правеше, внимаваше да се преоблече, преди да иде, и да се изкъпе у дома.

Сега, застанал гол пред огледалото, той видя обезкосменото тяло на Човека Пъзел. Детето, Аманда Уинтър, беше употребило прозвището по време на полицейския разпит след убийството на майка му, а Вернер се развесели, като го чу — понеже малко събития в един малък град, във всеки случай не и разследване на убийство, можеха наистина да бъдат запазени в тайна. Човека Пъзел. Като се вгледа в себе си, донякъде го намери за логично.

Целият торс на Вернер беше покрит с татуировки, както и долната част на тялото му до бедрата. Започна с един малък балкенройц^[1], железния кръст, емблемата на Вермахта, която може да бъде открита отстрани на германските бронирани коли и самолетите през Втората световна война. Представляваше подобие на кръста, който понякога носеше на гърдите си като духовно лице. Балкенкройцът винаги го беше очаровал, дори повече от свастиката. Имаше чувството, че последната е похитена от невежи — макар че гърбът му беше изрисуван партайадлера на Нацистката партия, стилизиран орел върху свастика — но кръстът беше ликът на войската. Беше го изрисувал в средата на гърдите си, когато навърши осемнайсет, а после с годините малко по малко добави още кръстове, създавайки взаимносвързан десен, плетеница, обсипана с други символи, включително двете мълнии на СС, волфзангела на Втора СС дивизия „Дас Райх“, та дори и пресечените меч и чук на Черния фронт.

Освен това беше доукрасил орнаментите с подходящи цитати от Хитлер и други. Първият, изписан на гърба му, гласеше „Затова е необходимо човекът най-сетне да осъзнае, че неговото собствено егo е без значение в сравнение със съществуването на нацията, че положението на индивида се определя единствено от интересите на цялата нация“. Вторият, напреко стомаха, гласеше „Едновременно с физическото възпитание е необходимо да се започне борба и срещу моралното зло“^[2]. Всички бяха направени от един и същ симпатизиращ татуист в Бангор. Той вече беше старец, който, дори да знаеше каква е истинската професия на Вернер, не го показваше. Така че, да, Вернер беше Човек Пъзел и парчетата си пасваха така, че образуваха изображение на нещо много по-велико от него самия.

Доколкото знаеше, полицията до голяма степен беше отписала описанието на Аманда на мъжа от прозореца ѝ като кошмар, а Вернер допускаше, че е тъкмо това. Все още не беше сигурен какво го беше отвело до къщата в онази нощ, макар да подозираше, че част от причината се криеше в желанието му да спести на Ърл Щайгър главоболието да извърши удара, както и да икономиса малко пари. Фондът от войната вече беше почти на привършване, но това нямаше значение. Ролята му на закрилник, наследена от баща му, беше към своя край. Скоро и последните от поверениците му щяха да си отидат от този свят.

Докато се приближаваше към къщата на Уинтър, го беше обзела някаква лудост. Искаше Рут Уинтър да го види какъвто бе в действителност, да стане свидетел на величието му в последните си мигове. Съблече се в колата и тръгна в мрака към дома ѝ.

Единствено гледката на заспалата в леглото си Аманда Уинтър беше спасила майка ѝ, тъй като Вернер имаше усещането, че ако влезе в къщата, детето може да го чуе и да се уплаши, при което щеше да се принуди да убие и нея. Докато я гледаше, дори си помисли, че може би вече е полубудна. Не искаше да убива Аманда. Това не влизаше в сделката, каквото и въображение да приложеше.

Здравият му разум се върна, след като погледа момичето известно време, а може би беше просто различен вид мания. Чуваше как морето вика името му и говори с гласа на Бруно Пърлман. Едва ли не му се стори, че вижда Пърлман, застанал на сред разбиващите се вълни, да го привиква с жест, а кухнята в съсипаното му око беше

като вратата към бездната, в която Вернер накрая неизбежно щеше да потъне.

И си помисли, че може би това не е най-лошият начин да умреш — дори когато Пърлман придоби плътност, вълните започнаха да се разбиват в него, а острата му воня надделя дори над соления дъх на нощния въздух. Когато влезе във водата, Вернер почти не почувства резкия ѝ студ. Нека потъна в забвение, помисли си. Нека старите гадове се оправят с последиците от греховете си; аз ги пазих достатъчно дълго. Ще приема този покой. Ще се изгубя в тъмнината и ще заспя.

Чак когато вълните се склочиха над главата му, си даде сметка, че гласът, който му говори, не беше неговият собствен. Солената вода изпълни устата и носа му. Отвори очи и видя пред него да се носи Пърлман, който оголи зъби от ярост, щом осъзна, че е на път да изгуби наградата си. Вернер излезе на повърхността, тялото му вече изпаднаше в шок. Започна да се бори да се добере до брега, без да е сигурен, че има сили да го направи, като през цялото време риташе разпенени вълни и водорасли, а и ръцете, които забиваха нокти в краката му дори в онези последни секунди, когато изпълзя на брега и легна разтреперан на пясъка. Едва помнеше как се е върнал до колата си и оттогава гледаше да стои далеч от водата.

Един спомен от онази нощ си оставаше неоспорим — бдеше над тези дърти германци от достатъчно дълго време, а смъртта не идваше достатъчно бързо за останалите сред тях.

Но Баулман все още представляваше проблем. Вернер не беше сигурен, че може да му се гласува доверие, че ще си замълчи, ако Министерството на правосъдието го притисне, при все това Баулман беше един от хората, които Вернер се беше клел да защитава. От друга страна, закле се да защитава и Хумел, но неговата смърт намираще за нещо като убийство от милосърдие. Баулман беше различен. Щеше да му се наложи да се посъветва по въпроса, ако се превърнеше в проблем, макар вече да беше убеден какъв отговор ще получи.

Направи го.

Нямаше да получи чак такава благословия, каквато за Хумел, но щеше да се доближава. Единственото, което беше останало на Баулман, беше кучката му, а дори тя беше стара. Вернер щеше да ги изпрати по пътя им заедно.

Поне Оран Уайлд беше мъртъв и погребан. Вернер го запази жив по-дълго, отколкото беше разумно, но беше необходимо. Трябваше му кръвта на момчето, за да посее съмнение и да обърка разследващите, а не знаеше достатъчно много за патологията, та да е сигурен, че анализът на телесните течности няма да разкрие дали момчето е било мъртво, или живо в момента на извличането им. Вместо това Вернер го заключи в мазето и се увери, че няма да страда в последните си мигове.

Подсуши се, облече си чиста риза и панталони и си сложи свещеническата якичка. Тъкмо се решеше, когато някой позвъни на вратата.

Щом отвори, завари детектива, Чарли Паркър, застанал на прага му.

Първата реакция на Паркър при вида на пастор Вернер беше да си помисли, че Соумс погрешно го е сметнал за гей. У мъжа се долавяше някаква асексуалност, но в първия момент Паркър не успя да посочи причината за това си впечатление. След като си поговориха, заключи, че Вернер е насочил сексуалните си пориви далеч както от мъжете, така и от жените, като ги е въплътил в своята система от вярвания.

Паркър беше виждал пастора из града, но до този момент никога не бяха разговаряли. Като повечето жители на Бореас той също изглеждаше склонен да остави Паркър на мира.

Вернер правеше всичко възможно да прикрие шока си. Заплахата, която Паркър представляваше, и която Щайгър беше забелязал, сега надвисваше над него.

— Пастор Вернер? — започна Паркър. — Аз съм...

— Знаем кой сте.

Прозвуча по-остро, отколкото му се искаше, но се постара да смекчи въздействието от думите си, като добави:

— Съжалявам. В църквата тази вечер ще раздаваме супа за вечеря, а после ще има и молитва. Тъкмо се канех да излизам.

Паркър погледна часовника си.

— В шест часа е, нали?

— Да.

— Още няма пет, а и няма да ви задържам много. Имам само няколко въпроса.

— Какви въпроси?

— За града и за баща ви.

— Звучите като полицай.

— Старите навици умират трудно.

— Вие ангажиран ли сте в разследването, господин Паркър?

Каза го небрежно, но видя как блясъкът в очите на Паркър се променя. Внимавай с този тук, помисли си Вернер. Много внимавай.

— Донякъде — отвърна Паркър. — Опитвам се да разбера какво се случи тук — с Рут Уинтър, а може би и с Бруно Пърлман. Аз бях замесен, поне що се отнася до Рут Уинтър, така че колкото е свързано с работата, толкова е и лично.

— Но никой не ви е наел?

— Не. Тази задача ще си е за моя сметка.

— В такъв случай — каза Вернер, — времето ви е като пари. Мога да ви отделя половин час, но после ще трябва да тръгвам. Влезте, влезте.

Той пристъпи встрани и посрещна преследвача с добре дошъл в дома си.

---

[1] Balkenkreuz, Parteiadler и Wolfsangel — гербове или емблеми от Втората световна война с нацистка и неонацистка символика. — Б.р.

↑

[2] И двата цитата са от „Моята борба“ на Адолф Хитлер. Прев.: Петър Калъпчиев. — Б.р. ↑

На излизане от среща в Министерството на правосъдието Мари Демиърс се натъкна на Толър, който бързаше към нея по коридора: Томас Енгел, който беше задържан в Градския изправителен център в Манхатън, току-що бил преместен в болницата в Долен Манхатън, вследствие на, както смятали, тежък удар.

Срещата, от която беше излязла, беше свикана, за да се обсъдят пет случая на военни престъпления в най-различни етапи на разследването, сред които и този на Енгел. Присъстваха началникът на Отдела по човешки права и специални съдебни преследвания, двама заместник-началници и още двама разследващи прокурори. Демиърс разгледа с тях в подробности контактите си с Маркус Баулман и Иша Уинтър и им преразказа разговора си с детектив Гордън Уолш от отдел „Тежки престъпления“ към щатската полиция на Мейн. Също така обсъди с тях смъртта на Бруно Пърлман, Рут Уинтър и семейство Тедеско във Флорида, както и досега известното — или подозираното — за убиеца на Рут, Ърл Щайгър. Освен това им спомена за теорията на Уолш, че убийството на семейство Уайлд и изчезването на сина им може да има връзка с всичко останало, което се случваше.

— Можеш ли да ни изложиш някакво заключение? — попита един от заместник-началниците.

— Някой лъже — беше отговорът на Демиърс. — И си мисля, че може би е Енгел.

— Какво искаш да правим с него?

— Той изгуби предостатъчно от времето ни — каза Демиърс. — Качете го на следващия полет за Германия и оставете на тях да намерят къде да го захвърлят.

— Случаят на Енгел продължава да представлява проблем за тях. Предоставихме им всичко, с което разполагаме срещу него, но според тях то все пак не е достатъчно, за да се заведе дело.

— Ние ще се задоволим с депортация. Те го знаят.

— Само че те не го искат, във всеки случай не още. Знаеш ги какви са по отношение на публичния облик на тези неща. Мислят си,

че без процес ще се изложат на обвинения за осигуряване на държавна закрила на престъпници, а вече си имат много грижи покрай Фърман. Защо не говориш с Енгел още веднъж, за всеки случай?

Боже, помисли си Демиърс: германците с техния публичен облик. Бяха обсебени от външния вид, от процедурите, от нуждата да не си цапат ръцете, а в същото време езикът и речта им бяха изпъстрени с небрежни препратки за лайна и екскременти. По време на една визита в Берлин дори беше чула един германски адвокат да я споменава зад гърба ѝ с думата Klugscheisser: дрислата на разузнаването. Толър, който се занимаваше с тях много по-често от нея, и сам беше полуевреин, беше на мнение, че болшинството германци никога не бяха виждали или срещали евреин в собствената си страна, затова когато беше на посещение там, той често бе обект на предпазливо любопитство, като живо изкопаемо. Повечето от германските евреи си бяха отишли. Те бяха абстракция. Германците можеха да мислят за тях единствено от гледна точка на жертвеността.

Демиърс си пое дъх в опит да се успокои. Беше уморена и гневна, което не благоприятстваше за взимането на мъдри решения. Да се опита да упражни натиск над Енгел един последен път беше възможно най-умното решение, но тя не искаше дори да го поглежда отново. Беше ѝ дошло до гуша от него. Енгел си играеше с тях, правеше всичко, което беше по силите му, за да се задържи, с надеждата изпълнението на присъдата му да бъде отложено. Сега адвокатите му се мъчеха да оспорват на основание, че е била направена грешка при вписването на рождената дата на Енгел в конкретен съответен документ и че във всъщност се е присъединил към СС като непълнолетен. Намирисваше на отчаяние, но едно съдебно решение от 2003 г. по случая на Йохан Брейер, подозиран за пазач в Аушвиц, постановяваше, че човек, който е вербуван в СС като непълнолетен, не носи правна отговорност за действията си. Това беше поредната тактика за отлагане, която щеше да коства пари, ресурси и време — както нейните, така и тези на Енгел. Колкото по-дълго останеше той в Щатите, толкова повече се приближаваше към намирането на смъртта си на територията на страната.

— Разбира се — каза тя. — Ще говоря с него утре.

— Има ли още нещо, което трябва да знаем? — беше попитал втория заместник-началник.

— Само това: архивите на Службата по имиграция и натурализация сочат, че Баулман е пристигнал в САЩ от Аржентина заедно с друг мъж, Бернхард Хумел. Проверих го в системата и забелязвам някои сходни неизправности в документацията, каквото открихме и при Баулман. Хумел се е установил в Мейн, недалеч от Баулман. Толър се обади в дома на Хумел, но не му отговориха. На следващия ден изпратих по куриер писмо с настояване да ни се обади да насрочим интервю.

— Сигурни ли сте, че е още жив?

— Няма данни за смъртта му.

— Разпитай Енгел за него. Виж какво ще каже.

— Ще го направя. Благодаря ви.

А сега Толър ѝ съобщаваше, че Енгел лежи инвалидизиран в болнично легло. Попита го колко е зле старото копеле и научи, че е в съзнание, но лявата му страна е почти напълно парализирана.

— Ниман надава вик до небесата — каза Толър.

Бари Ниман ръководеше правния екип на Енгел. Беше решен да убеди Демиърс, че защитава Енгел, воден от принципи, но ако беше така, то принципите му бяха с нули и десетична запетая накрая. Това беше друг аспект от случая, който я притесняваше. Ниман не работеше за без пари — можеше да вземе тържествените си декларации, че работи про боно^[1], и да си ги навре в гъза, — но финансовите възможности на Енгел бяха ограничени, а някак си Ниман продължаваше да си получава заплащането. Да, вероятно в брой и със сигурност под масата, но въпреки всичко му плащаха, при все че Демиърс смяташе, че капиталът им е на привършване, иначе Ниман щеше да е направил вече опит да уреди на клиента си изслушване във Върховния съд.

Междувременно Ниман неуспешно се беше опитал да докаже, че Енгел трябва да получи позволение да остане в дома си, докато чака депортацията. Енгел беше претърпял няколко леки инсулта през последните години и Ниман се опита да убеди държавните магистрати, че деликатното му здравословно състояние ще бъде изложено на риск в затворнически условия, вероятно за да може, след като Енгел се озове в собственото си легло, да намери някой почасово платен експертен лекар, който да се закълне, че повторното му преместване може да се окаже фатално. Съдията не се беше съгласил, но Демиърс

знаеше, че Ниман със сигурност вече подава молба за отмяна на първоначалното решение въз основа на спешната хоспитализация на Енгел, ако ли съдията вече не го беше направил сам. Незабавно щеше да последва молба за пускане под гаранция и най-вероятно тя щеше да бъде удовлетворена.

— Отивам там — каза Демиърс.

— Сега ли? — попита Толър.

— Да, сега. Направи ми услуга — просто уреди да се кача на полета на „Делта шътъл“. По пътя ще си взема багаж за една нощ.

---

[1] Доброволно. — Б.р. ↑

Вернер не предложи на Паркър нищо за пиене. Все тая. Детективът имаше чувството, че единственият му бъбрек вероятно е поел достатъчно течности за деня. Седнаха в ъгъла на всекидневната, която играеше ролята и на трапезария, който Вернер беше преустроил в домашен офис — той в стар фотьойл до бюрото, а Паркър на стол, придърпан от малката маса за хранене. На стената зад Вернер беше закачено разпятие — бронзов Исус Христос на фона на тъмно, ъгловато дърво.

— Искях да ви разпитам за баща ви — каза Паркър. — Разбрах, че е претърпял Дамаскиново покръстване.

— Уместна метафора — каза Вернер. — Баща ми е бил сподвижник в антиинтервенционистки кръгове преди Пърл Харбър. И не е бил единствен. Изключително много хора вярвали, че САЩ не трябва да се забъркват в поредната европейска война.

— Доколкото разбирам, баща ви е бил нещо повече от антиинтервенционист — той е бил лидер на Бунда^[1].

Вернер сви рамене.

— Искате да ви дам урок по история ли, господин Паркър? Мога да го направя, макар че по принуда той ще бъде кратък. През последния един век тук, в Бореас, е имало германска общност. По време на — а и след — Втората световна война тази общност, подобно на германските общности из цялата страна, се е оказала обект на подозрение и омраза. Забрали германската музика, изгаряли книги на немски език. През 1918 г. един германски миньор на име Робърт Прагер е линчуван от тълпа в Колинсвил, Илинойс. Заради тези преживявания германските американци се изолирали и станали отбранителни — и то не без основание.

После, след войната, тук пристигнала нова вълна от германски имигранти, сред които и баща ми. Това били интелигентни мъже и жени, някои от които се били с комунистите по улиците на Берлин, които не желали да имат нищо общо с новата Германия. За тях тя била унижена, осакатена и нестабилна.

— Колко от тях са били фашисти? — попита Паркър.

Вернер се усмихна.

— Подозирам, че страшно много!

Паркър също се усмихна, колкото да прояви учтивост.

— И баща ви ли е бил един от тях?

— Не — отвърна Вернер. — Но той беше гневен и озлобен.

Когато Хитлер дошъл на власт през 1933 г., баща ми ликувал. Тогава вече бил американски гражданин и станал член-основател на Приятели на Нова Германия, което впоследствие било преобразувано в Германо-американски бунд. Но Бунда така и не си пуснал здрави корени в Мейн — германската общност тук била прекалено малка — и дейностите му започнали да притесняват баща ми все повече и повече. Не се интересуваше от втъпяването на нацистката линия на поведение у младежта или пък от маршируване по улиците в кафяви ризи и високи ботуши. Приветстваше възраждането на Германия, беше гневен заради тукашния бойкот на евреите над германски стоки — че защо да не бъде като пастор на германската общност? — и мечтаеше приемната му родина да остане неутрална, защото не искаше да види как влиза в конфликт със страната, в която е роден. По онова време това не беше никаква неблагоприятна сантименталност.

— Не е ли прожектирал пропагандни филми в църковната ви зала?

— Наистина сте си написали домашното — каза Вернер.

— Едно от предимствата на това да си уважаван член на Историческото общество на Мейн и да имаш приятели в Университета на Южен Мейн. Изпратиха ми по имейл всичко, с което разполагат, за него.

— Надявам се, че не всичко е било лошо. Но да, прожектирал е германски пропагандни филми на симпатизиращи кръгове както в Мейн, така и в Ню Хемпшир, включително Военен поход за Полша, Победа на Запад и Бойно кръщение, или пък Огнено кръщение. Знам всички тези имена, защото намерих оригиналните ленти в мазето преди няколко години. Предадох ги в Държавните архиви. Не можах да измисля какво друго да правя с тях. Само си дадох сметка, че са много редки. В днешно време укорими, но редки.

— А защо ги е прожектирал?

— Отчасти, защото е искал да вярва, че са истинни, така си мисля, но освен това от Бунда донякъде са го и притискали. Движението ставало все по-крайно и започнало да се разпространява из културни организации и немски църкви. Американците от германски произход обаче не били склонни да говорят открито срещу него. Много от тях все още помнели гоненията, на които били подложени след последната война, и вярвали, че е важно да останат единни. Баща ми, като пастор и лидер в общността, се чувствал дълбоко разтревожен и раздвоен. Но до 1938 г., струва ми се, антинацистките настроения — и по подразбиране антибундските настроения — станали така недвусмислени, че повечето германски американци имали чувството, че нямат друг избор, освен да го отрекат. Баща ми бил особено гръмогласен в отхвърлянето на Бунда. Това му създавало някои врагове, но той така и не съжалил.

А после, след войната, когато мащабът на нацистките зверства станал очевиден, той пожелал да компенсира. Писал искове до Гражданския комитет за разселените лица, работил по въпроса съвместно с Лютеранската световна федерация и отправял петиции за обществени представители в подкрепа на усилията на Труман да предостави подслон на бежанци. Когато вторият Акт за разселени лица от 1950 г. влязъл в сила, той бил силно ангажиран с намирането на спонсори за германските имигранти, но без оглед на хората, като работил също толкова упорито и за други раси и етноси.

— Той е намерил спонсор за Иша Уинтър, нали?

— Не го знаех — каза Вернер.

— Така ми каза тя.

— Със сигурност пишеше много писма в подкрепа на разселени лица и им помагаше след пристигането им тук. Не ме изненадва, че тя е била един от тези хора, макар че не знаех нищо за миналото ѝ, докато скорошните злощастни събития не хвърлиха светлина върху съдбата ѝ. Но не бих си помислил, че случаят на Иша Уинтър е бил кой знае колко проблематичен за американското правителство. Тя е била единственият оцелял от експериментален концентрационен лагер. Решението да я допуснат в страната надали е било трудно.

— Баща ви допускаше ли грешки?

— В какъв смисъл?

— Предоставял ли е спонсорство или подкрепа на военнопръстѣпници?

— Не бих могъл да кажа. И да го е правел, е било неволно. Защо питате?

— Защото двама мъже от Мейн, Енгел и Фърман, в последно време са в новинарските емисии. Няма как да сте ги пропуснали. Фърман беше екстрадиран, а Енгел е в очакване на депортация, и двамата за прѣстѣпления, както се твърди, извършени по време на Втората световна война. Министерството на правосъдието смята, че в този щат може би се крият и други. Назначило е по случая следовател на име Мари Демиърс.

— Много добре сте осведомен.

— Както ви казах, проявявам интерес. Възможно ли е Енгел и Фърман да са били сред хората, на които баща ви е помогнал?

— Не мога да отговоря на въпроса ви, господин Паркър. Не знам имената на всеки мъж или жена, на които баща ми е оказал помощ, тъй като са били стотици. Знам само колко упорито работеше, за да се отплати за греховете на други германци. А имам чувството, че се опитвате да опетните завета му, което намирам за осъдително. Мисля, че приключихме тук.

Вернер стана и Паркър последва примера му.

— Това е чувствителна тема — каза Вернер. — Опитайте се го разберете.

— Умират хора, пасторе — отвърна Паркър. — Вие се опитайте да разберете това.

Вернер не влезе в спор. Искаше детективът да се разкара от къщата му. Имаше нужда от пространство, да помисли. Изпрати Паркър до вратата.

— Виждам, че носите кръст — каза той и посочи стария пилигримски кръст, който детективът носеше на врата си. Не искаше детективът да си тръгва ядосан. За да го избегне, се налагаше да направи известни отстъпки.

— Вярвам, че ми носи утеха — каза Паркър.

— Значи сте вярващ?

— Не.

Вернер изглеждаше объркан.

— Защо ще го носите тогава, ако не вярвате?

— Не това беше въпросът ви — отвърна Паркър. — Попитахте дали съм вярващ. Не съм. Вярата е упование, основано на духовно убеждение, а не на доказателства. Може да се каже, че характерът на моите убеждения в последно време се измени. Вярата вече не е абсолютно изискване.

— Ако това е истина, не бих искал да съм на ваше място — каза Вернер. — Аз не искам доказателства, не и за онова, в което вярвам чрез вярата си. Ако имах доказателства, нямаше да имам нужда от вяра, а тъкмо вярата ме крепи. А и от моя опит хората може да твърдят, че имат нужда от доказателство, но последния път, когато Бог им го е дал, те са го приковали за дърво.

Ръкуваха се и Паркър си тръгна. Вернер се върна на бюрото си и изгаси лампата.

Трябваше да премести тялото на Оран Уайлд.

Имаше добра посещаемост на супната вечеря на Вернер и всички останаха за кратката молитвена служба. После, докато се сбогуваше с хората, той забеляза някакво стълпотворение на входа на залата и отиде да разследва.

Там стоеше детективът и раздаваше визитни картички.

— Казвам се Чарли Паркър — чу го да казва Вернер. — Аз съм частен детектив. Аз открих тялото на Рут Уинтър в залива Грийн Херън. Ако се сетите за нещо, което може да помогне на разследването, каквото и да е то, моля да се свържете с мен или с детектив Гордън Уолш в...

Вернер се извърна на другата страна.

---

[1] Политическа организация в САЩ през 30-те години. Целта ѝ е пропагандиране на германския националсоциализъм, приятелска политика към Третия райх и ненамеса във войната. — Б.р. ↑

Демиърс стоеше до болничното легло на Енгел. Както и очакваше, мировият съдия беше отменил решението си и беше издал право на гаранция.

Ниман бе подал апелационна жалба срещу депортирането на Енгел въз основа на влошеното му здраве. Сега депортацията щеше допълнително да се забави, ако не и друго.

Съпругата и дъщерите на Енгел все още бяха на път от Манхатън за Мейн, но щяха да пристигнат всеки момент. Демиърс не разполагаше с много време.

Лявото око на Енгел беше полузатворено, а устата му зееше отворена. Лицето му приличаше на скално образувание, което се е свлякло на една страна. Дясното му око се извърна към нея.

— Как се чувствате, господин Енгел? — попита го тя.

Отговорът му беше завален, но не беше трудно да различи думите: „Все едно ти пука, мамка му.“

— Разговарях с Иша Уинтър — продължи тя. — Тя отрича, че Баулман и Краус са един и същ човек. Вие ме излъгахте.

Енгел започна да гъркори, а звукът премина в смях. Тялото му се затресе от усилието.

— Не ми пука — каза той. — Прибирам се вкъщи. В Аугуста. Вие губите.

Вони, помисли си тя. Смърдеше на повръщано, поквара и стари грехове. Беше участвал в безчет убийства и в крайна сметка щеше да измами закона.

Тя се надвеси по-близо над него. Възнамеряваше да го разпита за Хумел, но знаеше, че вече не може да измъкне нищо от него.

— Говорих с лекарите — прошепна тя. — Ти умираш. Може да очакваш последващ удар в следващите шест до дванайсет часа. Никога няма да видиш дома си отново, копеле. Ти губиш.

Яростният му вой я преследва по целия коридор, докато вратите на асансьора не се затвориха зад нея и не го заглушиха.

На следващия ден Вернер посети Теодора Хумел, за да ѝ изкаже съболезнования за смъртта на баща ѝ. Тя беше умерено непривлекателна жена, която никога не се беше омъжвала, и беше единственото дете на баща си. Когато Вернер позвъни, в дома ѝ гостуваха няколко колеги от работата. Изглежда, се изненада да го види. Баща ѝ беше енорияш от неговото паство, но тя не беше стъпвала в църквата му — в която и да е църква — от много години. Представи Вернер на приятелите си и му предложи питие. После той взе дейно участие във възпоменанието на противния старец, който бе бил неин баща. Не се затормози да измисля анекдоти, с които да ги забавлява, защото — каквото и да беше миналото му — Бернхард Хумел си падаше малко чешит, ако ще голяма част от духовитостта му, а и много от шегите му да бяха за сметка на останалите и да бяха подковани от дребнава жестокост.

Най-сетне приятелите ѝ започнаха да се разотиват, докато Вернер и Теодора не останаха насаме. Той ѝ помогна да разчисти и видя, че тя е свършила доста работа по къщата, откакто баща ѝ беше отпратен в „Голдън Хилс“. Кухнята, някога мрачна и потискаща, с почти почернели от петна дъбови бюфети, беше разширена и модернизирана, а и всекидневната беше по-малко отблъскваща, отколкото я помнеше. Въпреки това промените бяха необичайно безхарактерни и Вернер имаше чувството, че се разхожда из страниците на каталог за вътрешен дизайн, при това евтин. Не че Теодора Хумел имаше лош вкус — по-скоро като че нямаше никакъв собствен вкус.

Най-сетне Вернер си седна на мястото и изчака Теодора да се присъедини към него. Седяха на неудобни столове и се преструваха, че отбелязват паметта на човек, който в действителност нямаше да липсва на никого. Беше време да спрат с преструвките.

— Навярно ви е трудно — каза Вернер — да живеете тук, заобиколена от толкова спомени за баща ви.

Дори не се опита да прикрие сарказма си. Доколкото виждаше, в къщата не беше останал и помен от Бернхард Хумел, освен ако

първият етаж не беше капан, целящ да заблуди наивниците, и Теодора не беше съхранила втория като някакъв своето рода мавзолей, натъкмен да подслони праха на баща ѝ.

— Какво искате, пасторе? — попита Теодора.

— Да ви попитам какво знаете за миналото на баща си.

— Знаех достатъчно.

— Достатъчно?

— Достатъчно, че да не говоря за него... с баща ми или с друг.

Значи нямаше да играят игрички, даде си сметка Вернер. Добре.

— Предполагам, че искате аз да водя погребалната служба — каза той.

— Убедена съм, че това би искал баща ми.

— Трябва да сме внимателни в подобни моменти — каза Вернер. — Предаваме една душа на създателя ѝ. По мнението на някои налице е потребност от честно представяне. Не можем да говорим лошо за мъртвите, ала също така не можем и да прикриваме техните недостатъци. Ала може би в този случай едно лично признание на грешките му само между нас ще е достатъчно.

— Баща ми беше нацистки военнопръстълпник.

— Може да се каже.

— Вашият баща му е помогнал да си устрои дом в Щатите.

— Моят баща, подобно на вашия, е допускар грешки през живота си.

— Но това не е била една от тях.

— Не мога да коментирам.

— Мислех, че признаваме грехове.

— Така е — греховете на Бернхард Хумел. Няма нужда да се затормозяваме с чуждите.

Теодора навлажни устни. Бяха прекалено големи за лицето ѝ, особено долната. Висеше отпусната и тъмнокрвава, като плужек.

— Трябва да пазя репутацията си — каза тя.

— Чувам, че сте на път да станете директор на училището, в което работите. Поздравления.

— Здравата се потрудих за това.

— Не се съмнявам.

Тя стана и отиде до кухнята. Когато се върна, държеше в ръка плик. Подаде го на Вернер. Беше адресиран до Бернхард Хумел.

Писмото вътре носеше печата на Министерството на правосъдието и беше изпратено от Отдела по човешки права и специални съдебни преследвания в централната сграда на съда, авеню Пенсилвания, Вашингтон, Окръг Колумбия. Вернер го изчете щателно. Представляваше молба Бернхард Хумел да се яви на интервю във връзка с възможни несъответствия в първоначално издадените му имиграционни документи и го съветваше да установи контакт с отдела, за да уговорят подходящо време и място за разискване на предходно изложения въпрос. Беше подписано от Мари Демиърс.

— Кога го получихте? — попита Вернер.

— Тази сутрин.

— Злополучен момент са подбрали... от Министерството на правосъдието.

— Баща ми не е бил в контакт с Томас Енгел от много години — каза Теодора. — Бяха се скарали за пари и баща ми отказваше да говори с него.

— Обади ли се някой да ви предупреди, че Енгел може да се разприказва?

— Амброуз Рийз. Двамата с баща ми са били близки навремето. Рийз мрази Енгел.

— Гледахте ли днешните новини? — попита я Вернер.

— Не, не съм.

— Изглежда, Томас Енгел е починал от инфаркт рано тази сутрин.

— Трябва ли да се преструвам, че съжалявам?

— Не и за моя сметка, пък даже и за негова. Съмнявам се, че би го поискал.

Вернер сгъна писмото, пхна го обратно в плика и го върна на Теодора.

— Баща ви страдаше от деменция през последните години — внимателно каза той.

— Точно така.

— Понякога такива хора може да не разбират с кого разговарят или да говорят за миналото като част от настоящето. Баща ви беше ли от тези хора?

— Да, беше.

— Беше ли лекомислен?

— Той беше много параноичен, дори преди да влезе в „Голдън Хилс“ — каза Теодора. — Мисля, че болестта му засили параноята, но аз направих всичко по силите си да се уверя, че няма да каже нещо прибързано. Набих му в главата възможните последици. Мисля, че се страхуваше да говори с хора, които не познава.

— От Министерството на правосъдието може да се свържат с вас отново, щом научат, че е починал.

— Не виждам как бих могла да им помогна аз.

— Баща ви не е пазил никакви официални писмени свидетелства или стари документи, които биха представлявали интерес за тях, нали?

— Изхвърлих кашони със старите му боклуци, когато замина за „Голдън Хилс“. Май така и не погледнах какво има вътре. Всичко останало мога да изгоря тази вечер. Направо ме побиват тръпки.

Вернер се изправи. Беше останал доволен.

— Тогава смъртта на баща ви, струва ми се, е била щастлива случайност — каза той. — Човек не бива да живее в подобни мъки.

Теодора също стана. Беше висока, колкото Вернер, и можеше да го погледне в очите. Подаде му палтото и му помогна да го облече.

— В старческия дом разследват смъртта на баща ми — каза тя.

— Наистина ли?

— Ще му правят аутопсия. Мисля, че е стандартна процедура — не че има някаква причина за тревога. Смъртта му е била нещастен случай.

— Да. Задавил се, струва ми се.

— С грозде — каза Теодора. — Това е единственото странно нещо в случая.

— Странно ли? — попита Вернер. — Как така?

Теодора се усмихна.

— Баща ми не обичаше грозде.

Същата вечер Маркус Баулман си наля голяма чаша бренди, за да отпразнува случая, и я изпи, докато гледаше германски футбол от Бундеслигата на компютъра си. Хумел беше мъртъв, а сега и Енгел си беше отишъл. Ако беше религиозен човек, това щеше да е достатъчно да го накара да каже благодарствена молитва. Вместо това гледаше как Байерн Мюнхен отново отбелязва срещу Кайзерслаутерн и беше щастлив, че изживяването на последните му дни в тази велика страна, изглежда, беше подсигурано.

Но както често се случваше с онези, които успяват да избегнат наказание за престъпление, за което всъщност са виновни, облекчението на Баулман беше примесено с насочен към преследвачите му гняв. След войната Баулман беше живял безукорен живот. Беше любящ съпруг, добър гражданин. Плащаше си данъците. Допринасяше с време и пари за благотворителни дейности. Но кучетата от Министерството на правосъдието надушваха по него единствено кръвта отпреди седем десетилетия; за тях постъпките на Баулман по време на войната бяха онова, което го определяше. Ала ако наистина беше чудовището, което твърдяха, защо не беше продължил да убива и след края на войната? Никога не си беше и помислял да нарани дете след края на конфликта. Самата мисъл му беше противна. Войната го беше променила, но не напълно и не завинаги. Вместо това обстоятелствата, сред които се беше озовал, бяха накарали определени аспекти от личността му да се изродят в странни форми и един мъж, който някога бе смятал да става ветеринар, вместо това започна да евтаназира деца, точно както се говореше, че набожната страна от личността на Клаус Барби е можела да го превърне в свещеник, стига войната да не му бе попречила. Баулман не беше Рейнард Краус: Краус се беше изпарил с капитулацията, заедно с всичко, което символизираше, и всички грехове, които беше извършил.

Маркус Баулман беше невинен човек.

Детектив Гордън Уолш пристигна в „Голдън Хилс“ малко след осем часа, когато голяма част от обитателите на дома вече спяха. Беше получил обаждането от Мари Демиърс едва час-два по-рано. Тя го молеше за услуга. Предполагаше, че може да я свърши и по телефона, но предпочиташе да се занимава с въпроси от този род лично. Освен това като дете бе обичал военни филми и мисълта за гонения на нацисти го привличаше. Представи се по интеркома, показа значката си на дежурния санитар и поиска да види регистъра с посетителите от деня на смъртта на Бернхард Хумел. Прегледа списъка с имена и попита дали има къде да направи фотокопии. Въведоха го в малък офис, където копира съответните страници. Нито едно от имената не му говореше нищо, но предположи, че може да говорят повече на Демиърс.

Уолш се канеше да си тръгва, когато го осени една мисъл. Обърна се отново към санитаря, който вече се беше върнал към игрословиците си.

— Всеки посетител ли трябва да се разпише? — попита Уолш.

— Обикновено не караме лекарите, които идват редовно на визити. Свещениците и духовниците също, предполагам, веднъж щом ги опознаем. Като цяло, ако си идвал в продължение на известно време и си доверен човек, не обръщаме внимание.

— Знаете ли кой е бил дежурен през онзи ден?

— Мога да проверя.

Санитарят се върна с имената на трима служители, един от които случайно работеше в някоя друга част на „Голдън Хилс“ същата вечер. Уолш разговаря с него лично и се обади на другите двама от мобилния си телефон във фоайето.

Когато приключи, беше добавил още четири имена към списъка с посетителите.

В къщата на детектива светеше, но Вернер не видя и следа от Паркър. Сякаш смъртта на Енгел и Хумел и откритието, че Теодора Хумел е дете на баща си по отношение на способностите ѝ за самосъхранение, Вернер имаше чувството, че почти са избегнали опасността.

Баулман все така го тревожеше, но със смъртта на Енгел заплахата за стареца беше отслабнала. Разбира се, ако се разровеха достатъчно надълбоко, могат да открият още несъответствия в документите на Баулман, но щеше да им отнеме много време да изготвят приложим съдебен иск срещу него — ако изобщо успееш да го направят. Все още имаха съюзници в Германия, последните останки от Kamradenwerk^[1], а досиетата лесно се губят, дори в днешната компютризирана ера. Щеше да е по-малко сложно от това да се отърве от Баулман, особено щом от Министерството на правосъдието още кръжаха около него, независимо от какво разстояние. Но ако се стигнеше дотам, щеше да намери начин да отстрани Баулман от картинката, такъв, който нямаше да привлече твърде много внимание. В миналото щеше да е трудно, защото Баулман беше дилетантският счетоводител, Geldscheisser, но сега парите бяха сведени до дребни стотинки на дъното на буркана и заедно с тях се беше изпарила и значимостта на Баулман за всички тях.

И така, оставаше само детективът. Продължителното му присъствие в Бореас беше злополучно обстоятелство, а посещението му в дома на Вернер дълбоко бе разстроило пастора. Беше решил да не мести тялото на Оран Уайлд. Подобно поведение криеше прекалено голям риск. Може би когато всичко това свършеше...

Вернер знаеше, че трябва да убие детектива. Не само защото Паркър щеше да продължи да се рови, тъй като това само по себе си нямаше задължително да го отведе до тях, а може би заради факта че той притежаваше някакъв необясним късмет. Беше резултат от упоритостта му, предполагаше Вернер. Какъв беше онзи стар цитат от Уди Алън: „Осемдесет процента от успеха е да се появиш на

правилното място в подходящия момент?“ Е, Паркър се бе появил и веднъж щом се настани, отказа да си тръгне. Ако човек има търпението да почака и да наблюдава достатъчно дълго, част от света ще му се разкрие, особено ако вече е наясно какво се надява да зърне.

Но Вернер също така признаваше пред себе си, че иска да убие детектива. Ако беше още жив да го види, Щайгър вероятно щеше да се убеди, че е сгрешил, поне до известна степен, относно природата на Вернер. Убиването може и да не му доставяше удоволствие, но го беше дарило с усещане за призвание, отвъд това да лицемерничи пред бог, в когото често му беше трудно да повярва.

Откъм северните сенки на плажа изникна фигура. Беше детективът. Носеше долнище на анцуг, стара тениска и разкопчан блузон с качулка. Вернер беше дочул, че детективът редовно се разхожда по брега като част от възстановителните му упражнения. Явно беше възобновил този си навик. Вернер провери колко е часът. Дали детективът беше мъж на рутината? Най-вероятно, но Вернер реши да му отпусне един час по-рано или по-късно за всеки случай.

Ден-два, помисли си. Ще му дам ден-два с надеждата съдбата да се намеси. Ако ли не, ще го убия.

---

[1] Камераденверк — организация, създадена да подпомага бягството на нацистите от Германия след края на войната. — Б.р. ↑

На другата сутрин Паркър закуси в „Улесен“, след което започна да обикаля от врата на врата магазините и другите търговци по главната и околните улици. Когато приключи, подкара на запад към малкия град Каутън, паркира на общинския паркинг и седна на една маса до прозореца в кафене на име „Ма Бейкърс“, където кафето беше ужасно, а сладкишите — отвратителни, но то му предоставяше пряк изглед към спретнатата къща със сандъчета за цветя по первазите на прозорците и кола на алеята.

След час на вратата на къщата се появи възрастен мъж, който държеше ваймаранер на каишка. Паркър излезе от кафенето и го пресрещна по пътя към пешеходния подстъп между две сгради, който водеше към каменист плаж.

— Господин Баулман? — каза Паркър.

— Да?

Кучето погледна господаря си за някакво указание как да се държи с новодошлия.

— Казвам се Чарли Паркър. Разследвам смъртта на Рут Уинтър.

Баулман почти не реагира. Като нищо може и да очакваше Паркър да се появи, толкова невъзмутим изглеждаше и не даде нито един от отговорите, които можеха да се очакват в подобна ситуация. Каза само „Не мога да ви помогна“. Зад него кучето му се взираше скръбно в непознатия, който беше прекъснал ежедневноната им разходка.

Паркър му подаде визитка.

— В случай че се сетите нещо.

Баулман я взе, скъса я на две и остави вятъра да отвее късчетата.

— Казах ви — не мога да ви помогна.

Паркър погледа как вятърът отнася двете половини на визитката му.

— Е, добре, благодаря за отделеното време — каза той.

Баулман си продължи разходката. Слънцето клонеше към занизк. Паркър отиде при колата, върна се в Бореас да зачака.

Състоянието на Камбиън се влошаваше. Блуждаеше ту в съзнание, ту в безсъзнание и невинаги успяваше да разпознае хората в стаята, макар само Едмънд и жената да се грижеха за него. Говореше на образи, които присъстваха единствено в спомените, и спореше с богове, които нямаха име. Изпитваше адски мъки, физическата и психическата му болка се сливаха, докато не станаха неразличими една от друга, докато дори надрусан с морфин, си оставаше в състояние на тревожна агония.

Единствените събития, които го отвличаха от страданията му, бяха онези, които се случваха на север в Бореас. По време на единия час, час и нещо дневно, в които беше с полубистър ум — обикновено беше по-буден сутрин, — той караше Едмънд да му показва вестниците на лаптопа, като шрифтът на статиите беше така увеличен, че на екрана се побираха едва едно-две изречения. Когато да ги четеш дори така стана непосилно за него, новините му биваха четени на глас, макар че отреденото им време ставаше все по-кратко и по-кратко, а същевременно напредъкът на разследването изоставаше, докато накрая съвсем не спря.

Същия следобед Едмънд беше чул Камбиън — полубуден, полузаспал — да говори с един от своите призрци. Този път беше Ърл Щайгър.

— Ти се изправи срещу грешния човек, Ърл — казваше Камбиън. — На тоя Бог му е вдъхнал живот с дъха си. Тоя кърви от дланите...

Ала сега Камбиън беше утихнал. Спалнята се намираще в задната част на къщата, на първия етаж. Имаше един-единствен малък прозорец, който Едмънд беше заковал. Проветряваше се само от отдушник в ъгъла. Стаята вонеше, но си беше сравнително сигурна.

Едмънд виждаше, че Камбиън вече почти си е отишъл от тоя свят, с единия крак бе в отвъдното. Не му оставаше много. Седна до леглото на господаря си и нежно изми челото му с навлажнена кърпа. Камбиън вече не се хранеше, но Едмънд го насилваше да пие вода с

разтворени вътре малко протеини на прах. Понякога Камбиън успяваше да я поеме, без да повърне.

Едмънд и жената му бяха сложили катетър. Положеният на леглото полиетиленов чаршаф улесняваше почистването му в случаите, когато се цапаше, и предпазваше завивките и матрака от съсипия. Едмънд го бършеше, Едмънд го хранеше. Жената се държеше на разстояние, освен ако не беше абсолютно наложително да го доближи. Омразата ѝ към Камбиън допълнително замърсяваше атмосферата в стаята. Известно време Едмънд се питаше защо изобщо се беше съгласила да го приюти. В началото си мислеше, че е отчаяна за пари, че не може да си наложи да му откаже; но впоследствие беше започнал да разпознава удоволствието, което тя изпитваше, докато наблюдаваше предсмъртните страдания на Камбиън — удоволствие, допълнително заплетено от спомена за любовта, която някога беше изпитвала към него. По някакъв ужасен начин сега тя споделяше мъките му.

Нищо от това Едмънд не изказваше на глас. Той не беше ням — просто беше взел решение да не говори, защото нямаше думи, които да могат да опишат видяното през годините му с Камбиън. Не беше убивал за него, но беше гледал как други го правят, макар че в покъсните години отказваше да прави дори това. Транспортираше шефа си, където беше нужно — разкошна спалня, притаено мазе, изоставен гараж, — и го оставяше на развлеченията му или с влошаването на състоянието му на съпреживяването на чуждите развлечения. Въпреки това понякога Едмънд долавяше какво се случва, затова се превърна в познавач на шумоизолиращите слушалки, което помагаше. Не обичаше обаче да слуша музика, за да прикрива тя звуците от изтезания и смърт. Установи, че съзнанието за онова, което прикриваха, опетняваше мелодиите. Бавно, но сигурно той започна да говори все по-малко и по-малко, докато накрая не престана да говори напълно. Страхуваше се, че ако го направи, единственият звук, който ще излезе, ще е писък.

Въпреки това, подобно на жената, която се навърташе на заден план и чакаше този човек да умре, той таеше известна обич към Камбиън както и дълбока вярност. Обичаше го, защото беше твърде лесно да го мрази. Беше му верен, защото имаше толкова много, което да предаде.

Едмънд използва кърпата да избърше устата на Камбиън. Като я дръпна, по нея имаше кръв, а щом я натопи в купата, водата порозовя. Отмести съда, намери мехлема и навлажни сухите устни на Камбиън. Той не отвори очи в нито един момент.

Едмънд отиде до банята, изля кървавата вода в мивката и отново напълни купата. Очите го сърбяха. Страдаше от лагофталм, частична лицева парализа, която не позволяваше на клепачите му да се затварят и така лишаваше очите от ефективна смазка. Наклони глава назад и им капна по няколко капки за очи. Зрението му тъкмо се избистри, когато чу звук откъм входната врата — дръжката изскърца, сякаш някой се опитваше да отвори.

Пусна купата, извади пистолета си и тръгна към коридора. Там светеше само една лампа. Застана съвсем неподвижно, наблюдавайки вратата. Дръжката не помръдна. Въпреки това беше сигурен какво бе чул.

И тогава Камбиън изкрещя панически.

Едмънд се втурна към спалнята. Очите му бяха отворени, а едната от деформираните му ръце сочеше към прозореца.

— Там някъде — каза Камбиън. — Нещо лошо.

Едмънд внимателно пристъпи към пердето и го дръпна откъм стената. Получи само периферен изглед, но той му беше достатъчен.

Едно лице се взираше в него. Напомни му на парче сив, гнил плод, който се е разложил почти до бяло, впечатление, подсилено от бръчките около устата и в ъгълчетата на празните очни дъна. После съществуването се оттегли и той сигурно щеше да започне да се съмнява, че изобщо го е видял, ако не беше случилото се след това.

В съседния двор за миг проблесна огънче на цигара. Къщата беше празна, със заковани прозорци, а моравата представляваше пущинак от боклуци и плевели, но сега сред тях стоеше мъж. На светлината от цигарата Едмънд бегло зърна провисналата му оредяваща коса и бялата, закопчана до горе риза.

Колекционерът, събирачът на души, ги беше открил — Колекционерът и празните обвивки, които се движеха с него.

И Едмънд се уплаши.

— Едмънд — каза Камбиън, а щом великанът го погледна, видя собствения си страх, отразен в очите на болника, но също така и дълбока пронизателност, каквато не бе виждал от много месеци насам,

като последното припламване на свещ, преди пламъкът да угасне завинаги. Камбиън знаеше кой — и какво — стои навън.

— Телефонът — каза Камбиън. — Искам да набереш един номер вместо мен, после го пусни на високоговорител.

На нощното шкафче стоеше евтин, непроследим предплатен мобилен телефон. Само Ърл Щайгър го беше използвал да се обажда, но сега Ърл Щайгър беше мъртъв. Камбиън издиктува номера по памет. Никога не беше променял и малко хора разполагаха с него.

Луис вдигна на второто позвъняване.

— Кой е?

— Един мъртвец — каза Камбиън. — Познаваш ли ме?

— Да — отвърна Луис. — Познавам те.

— Колекционерът ме намери.

— Браво — каза Луис.

Камбиън се закашля. На Едмънд му отне миг да осъзнае, че това беше признак на смях.

— Мисля си, че може ти да си ме предал на него.

— Опитах се, но ти се изхлузи от примката. Явно той не се е отказал.

— Упорит е. Чак да му се възхитиш.

Устата на Камбиън пресъхваше. Направи знак за вода. Едмънд намести сламка между устните му и изцърка течността от пластмасовата бутилка в устата му.

— Да не се обаждаш да се сбогуваш? — попита Луис. — Ако е така, смятай работата за свършена.

— Обаждам се да ти направя подарък — каза Камбиън.

— Не притежаваш нищо, което желая.

— Разполагам с информация.

В другия край на линията настъпи тишина, докато накрая Луис каза:

— Ърл Щайгър. Той беше един от твоите.

— Много добре. Но той беше нещо повече от един от моите — той беше последният.

— И Чарли Паркър го погребя.

— Не, Бог го погребя.

— Не мислех, че вярваш в Бог.

— Усещам присъствието му. Застанал съм на пресечната точка между световите. Чакам Неговата присъда.

— Бълнуваш.

— Не, предлагам размяна.

— На мен?

— На Бог. Моля Го да реши какво струва една душа, какво струва моята душа.

— Аз мога да ти я сметна в монети и стотинки.

— Не е твоя работа да определяш.

— Значи се опитваш да се спасиш? В голяма заблуда си.

— Не, виждам напълно ясно. Ето го, моя прощален подарък за теб — Ърл Щайгър беше нает от свещеник на име Вернер да убие Рут Уинтър и Лени и Пеги Тедеско. Това не беше първият път, когато Вернер го използва. Вернер е покварен по природа. Той е фанатик.

— Защо го е наел Вернер?

— Не попитах. Рядко го правя. Щайгър ми разказа малко за него. Вернер е неонацист, но онези, които закриля, са истинската работа.

— Вернер ли уби семейство Уайлд?

— Според Щайгър, да. Освен това е отвлякъл момчето, Оран, но то без съмнение вече е мъртво. Вернер беше човекът, измъчвал Пърлман, преди да го хвърли в океана. Убива, за да защитава.

— Разполагаш ли с доказателства? Без доказателства...

Отново последва онзи раздиран от кашлица смях.

— Вече знаеш къде да търсиш — каза Камбиън. — Доказателствата ще трябва да откриеш сам. Довиждане, Луис. Беше прав да откажеш предложението ми за работа. Мисля, че накрая щеше да се обърнеш срещу мен.

— Това няма да те спаси — каза Луис. — Вярваш, че ще се избавиш от вечни мъки в Ада с едно обаждане по телефона?

— Не от адските мъки — отвърна Камбиън. — Просто от една тяхна разновидност.

Той кимна на Едмънд, който прекъсна връзката. Светлината в очите на Камбиън вече гаснеше и беше заменена от същинския ужас на безвъзвратната тъма. Взря се в спуснатите завеси, сякаш можеше да прозре отвъд към онова, което го очакваше. Едмънд дочу драскане по стъклото, като от нокти, които посягат към прозореца, а от коридора

пак долетя тихият звук от завъртането на бравата. Жената изпищя някъде от горния етаж. Сигурно вече бяха в къщата.

— Останали са още пари в торбата — каза Камбиън. Погледът му за кратко се отмести към кафявата чанта върху гардероба в спалнята. — Както и някои бижута, струва ми се, и шепа швейцарски златни франка. Вземи ги.

Едмънд нежно измъкна една възглавница изпод главата на Камбиън. Очите на стареца се извърнаха към него, потънали сред обезобразената му плът.

— Благодарен съм ти — каза Камбиън. — За всичко, което направи.

Едмънд постави възглавницата върху лицето на господаря си и я задържа там, докато борбата не секна. После отиде до гардероба и свали чантата от горе. Прерови я и пръстите му напипаха платнената торбичка със златни монети. Извади две и ги положи върху очите на Камбиън.

Жената чакаше пред вратата на спалнята. Беше се свила в един ъгъл, привидно замръзнала на място с вдигнато към стълбите лице. Едмънд долови движение над главата си. Подмина я, за да стигне до входната врата, поколеба се за секунда и после отключи.

Колекционерът стоеше на прага. Цигарата му я нямаше, ала на нейно място държеше нож за филетиране. Едмънд се взря в него. Все още държеше оръжието си, но при вида на Колекционера го изпусна и вдигна срещу му празна ръка. Покрай жената в коридора се спуснаха силуети, привидения с дупки вместо очи и Кухите хора се скупчиха около Камбиън.

Колекционерът подуши въздуха. Оголи жълтите си зъби и лицето му се преобрази от гняв.

— Искрах го жив! — каза той.

Едмънд продума за първи път от години.

— Лоша работа.

И тогава Колекционерът се нахвърли върху му, извитото острие пробождаше тялото му отново и отново в помътнял от обезверение гняв. Великанът никога не беше изпитвал подобна болка.

Най-накрая Колекционерът се засити. Отстъпи крачка назад; дясната му ръка беше поаленяла от кръв. Той хвърли един бегъл поглед към Едмънд, когато той се свличаше на пода и последните капчици

живот изтичаха през раните му, но счете за нужно да каже няколко последни думи на великана.

— Не беше достатъчно да запушиш ушите си. Не беше достатъчно да не правиш нищо. Трябваше да си наясно, че ще дойдем и за теб.

Едмънд потръпна. С настъпването на смъртта кръвта му започна да тече по-бавно. Колекционерът погледна зад него, където коридора, където жената лежеше свита на кълбо. Шумът горе беше секнал. Тя бе останала сама в къщата. Погледът ѝ се отмести към острието в ръката на Колекционера, но не понечи да го умолява или да вика. Беше твърде късно за това.

Колекционерът избърса ножа си в яркожълтото сако на Едмънд, сега нашарено с аленочервени пръски, и го прибра в калъфа на колана си. Вдигна чантата и прерови съдържанието ѝ. Взе един швейцарски франк и го пусна в джоба на палтото си. Беше предостатъчен за колекцията му. Не искаше нищо друго от Камбиън или пък от когото и да било друг на това място. Подхвърли чантата на жената и я остави.

Паркър стоеше край брега, почти хипнотизиран от вълните, изгубил се в техния ритъм, с изгряващата луна за свидетел.

Макар дълго да бе живял край крайбрежните мочурища на Скарбъроу и да се беше научил да обича тяхната сложна сребриста плетеница, разбираше защо хората, които прекарват целия си живот с гледката и шума на морето, се чувстват неспокойни, когато се намират далеч от него. Солта зовеше солта.

Въпреки нараняванията си той беше успял да стигне по-далеч от преди, нищо че торбичката му с камъни беше изчезнала и се беше принудил да налучква разстоянието. Това означаваше по-голям напредък, а единствено напредъкът имаше значение, при все че болката в тялото му говореше друго. В дясното му ухо беше втъкната бяла слушалка. Втората висеше на рамото му.

Не чу стъпките по мекия пясък, докато не се приближиха току до него. Обърна се бавно с протегнати напред ръце, като Христос в очакване да бъде отведен. Пред него стоеше Вернер. Не носеше свещеническите си одежди, а вместо това беше облечен с изпръскани с боя дънки и развлечен пуловер, а белите му кецове бяха толкова стари, че бяха станали сиви. Дрехи, които може да захвърли, помисли си Паркър — Вернер щеше да ги изгори, след като приключи. Пистолетът в дясната му ръка искреше студеносин на лунната светлина.

— Пасторе — каза Паркър.

— Не изглеждате изненадан.

— Знаех, че рано или късно някой ще дойде. Вие или друг — все тая. И след като си дойдохме на думата, радвам се, че сте дошли лично. Но пък Щайгър вече е мъртъв и не вярвам да ви е останало кого да привикате на помощ.

Вернер като че се озадачи.

— Наблюдавам ви от известно време — каза той. — Приличате на статуя край океана.

— Не си бях давал сметка колко го обичам.

— Приливът скоро ще дойде — каза Вернер. — Ще прочисти мястото от всяка следа от вас.

— И мен ли ще отпратите заедно с него, или сте се поучили от грешката с Пърлман?

— Не съм тук да отговарям на въпросите ви, господин Паркър. Това става само по филмите. Тук съм да ви убия.

— Жалко — отвърна Паркър. — Имах много въпроси.

Вернер вдигна оръжието си, а Паркър бавно, почти натъжено, сви юмруци. Чу изстрела в същия миг, в който от лявата половина на главата на Вернер се разхвърча облак от кръв, кости и мека тъкан, когато куршумът си прокара път навън. Немаше почти никакъв вятър. Ако оставим настрана вечерната дрезгавина, изстрелът трябва да е бил лесен. Паркър съжaliaваше единствено, че Вернер не пожела да говори. Беше го видял в очите му. Разбрал го бе в мига, в който започна всичко.

Детективът бръкна под пуловера си, прекъсна връзката с телефона и свали слушалката с прикрепения малък микрофон. Луис изникна иззад южните дюни. Вече беше разглобил снайпера и носеше калъфа в дясната си ръка. Няколко секунди по-късно Анхел, който беше наблюдавал Вернер през по-голямата част от деня, слезе с колата от своя пост над залива.

Паркър прекрачи тялото, което обагреше пясъка в червено, и се присъедини към останалите. Не искаше отпечатъците от обувките им да бъдат открити на брега, ако ще да идваше прилив. Трябваше да извика полицията, а версията му немаше да издържи, ако единствените видими стъпки не бяха тези на Вернер и неговите собствени.

— Надявах се, че ще стреляш само за да го раниш — каза Паркър на Луис.

— Както ти каза човекът, това става само по филмите.

— Предполагам, че няма значение — каза Паркър. — Надали щеше да ни каже нещо.

— Какво искаше да разбереш?

— Каквото искат да разберат всички — защо.

— Може да претърсим къщата му — предложи Анхел.

— Не. Не знаете какво да търсите, а и ще ви трябва повече време, отколкото мога да ви осигуря. Просто тръгвайте. Не минавайте през града. Насочете се на север, после завийте на югозапад. Не спирайте. Просто продължавайте нататък.

— Какво ще им кажеш, когато се обадиш? — попита Луис.

— Всичко, освен кой е произвел изстрела.

— Уолш ще се досети.

— Да не си му написал самопризнание?

— Мда, подписах се на пясъка и оставих визитка под един камък.

— В такъв случай нека Уолш мисли каквото си иска.

Той подаде на Анхел еднократния предплатен мобилен телефон. Луис направи същото с неговия. Бяха си свършили работата.

— Ще станеш адски популярен наоколо — каза Анхел.

— Няма нищо — отвърна Паркър. — Така или иначе щях да си замина.

Обади се от верандата в къщата и се върна да чака до трупа на Вернер, докато дойдат първите полицейски коли. Куршумът беше разкривил лицето на Вернер. Вече не беше същият мъж, сервирал супа и изричал молитви едва преди няколко вечери. От друга страна, той всъщност никога не е бил този мъж.

Стайнс пристигна първа, веднага след нея дойде и Престън. Водата вече се плискаше в краката на Вернер. Вторачиха се в тялото му, след което Стайнс нареди на Паркър да вдигне ръце, докато Престън го претърси. Не носеше оръжие. Винаги бе имал доверие на Луис и Анхел. Престън отиде да вземе найлонови покривала от колата, за да опази каквито улики бяха останали по тялото на Вернер.

— Разкажете ми какво се случи — каза Стайнс, което Паркър и направи, или поне в по-голямата част.

— И очаквате да ви повярвам, че не знаете кой е произвел изстрела? — попита тя накрая.

— Нямам представа.

— Превръщате сам себе си в примамка, при което го хващате в капан.

— Обезопасихте ли къщата? — не й обърна внимание Паркър.

— Отговорете ми.

— Казах ви всичко, което знам. А сега — обезопасихте ли къщата на Вернер?

— Да, изпратихме там полицаи. Що за аматьори ни смятате?

— Ще трябва да претърсите имота му с георадар.

— Защо?

— Мисля, че Оран Уайлд е погребан някъде там.

— Вернер ли ви го каза?

— Наречете го обосновано предположение.

Стайнс вече видимо почервеняваше.

— Може и да не сте натиснали спусъка сам, но вие сте предизвикали смъртта на този мъж.

Паркър се приближи към нея.

— Дори да беше истина, вие знаехте какво правя и ме оставихте да заложа своя живот на карта за всеки, който дойде.

Стайнс измъкна чифт белезници и нареди на Паркър да се обърне.

— Вие сте арестуван. Имате право да запазите мълчание. Всичко, което кажете, може и ще бъде използвано срещу вас...

Той се вгледа в океана. Вдиша дълбоко соления въздух. Тялото още го болеше, но не му пукаше. Чудеше се дали разговорът му с Баулман беше финалният стимул, подтикнал Вернер да предприеме действия срещу него. Нима всичко това беше заради Баулман? Рут Уинтър, Бруно Пърлман, Оран Уайлд и семейството му, Лени и Пеги Тедеско, бяха ли избити всички те, за да се защити един стар военнопръстъпник, който като нищо можеше да умре, преди да бъде наказан за греховете си?

Пристигна още една кола, последвана от линейка. Скоро детективите от щатската полиция щяха да се присъединят към тях, както и федералните, и тогава вече щеше да падне голямата веселба. Предстояха му няколко трудни дни. Нямаше значение.

Защото можеше да усети мириса на морето.

Паркър беше вкаран в една от килиите в задната част на полицейското управление на Бореас. Бяха чисти, тъй като се използваша главно за хора, карали с превишена скорост, и от време на време за някой необуздан ученик през летните месеци. Той затвори очи и се помъчи да измисли сюжет, който по задоволителен начин да обяснява всички убийства. Все стигаше до Любско. Там трябва да се криеше връзката, но смъртта на Рут Уинтър не пасваше добре в поредицата от събития. Въпреки че беше свързана с Любско посредством майка си, той пак не намираще логика в убийството ѝ. Продължаваше да вярва, че Пърлман ѝ е казал нещо, което е отвело Щайгър до нея, но какво?

Гордън Уолш се появи няколко часа по-късно, следван от Тайлър и Уелбеке, двете детективки от Белфаст. Паркър беше виждал Тайлър, но не я познаваше добре. Беше чувал за репутацията на Уелбеке главно защото тя беше един от малкото хора, които успяваха да изкарат ангелите на Уолш.

Полицейското управление на Бореас разполагаше само с една зала за разпити, която, като при много други малки подразделения — а и някои по-големи — служеше и за склад за кашони с документи и счупени столове, които все още можеха да бъдат поправени и спасени. В помещението нямаше вградени записващи устройства, така че както Уолш, така и Тайлър използваха телефоните си, за да направят запис на разпита. Тайлър, изглежда, се изненада, когато Паркър се отказа от правото си на присъствие на адвокат, но не и Уолш. Не разполагаха с кой знае какво срещу Паркър — един мъж бе застрелян и убит, както изглежда, с едрокалибрен снайпер, в залива Грийн Херън, но ако изключим възможността частният детектив да владее билокация, не той беше натиснал спусъка. От друга страна, разполагаха единствено с думата на Паркър за изреченото в минутите преди смъртта на Вернер. Един лютерански пастор, уважаван член на общността, беше мъртъв, а Паркър беше единственият свидетел на убийството му. Уолш прецени, че засега няма нужда Паркър да узнава, че Вернер се е намирал в

„Голдън Хилс“ по времето, когато Бернхард Хумел, друг заподозрян военнопръстъпник, очевидно се е задушил до смърт.

Затова Уолш говори малко, като остави Тайлър и Уелбеке да проведат основния разпит. Това не беше първият път, когато Уолш и Паркър се намираха в подобна ситуация. Започваше неприлично много да се превръща в навик и вече знаеше какво най-вероятно ще чуе — истината, но не цялата истина, а може би нищо подобно на нея. Облегна се назад и остави Тайлър и Уелбеке да преговорят развоя на събитията, докато той се мъчеше да хване лъжите и премълчаванията.

След като в продължение на час слуша как преповтарят всичко и видя как Уелбеке насмалко не получи аневризма, Уолш стигна до две заключения. Първото беше, че Паркър лъжеше в твърдението си, че не е знаел със сигурност, дали именно Вернер ще дойде за него, при все че бил таял съмнения. Уолш не можеше да каже точно защо, но беше убеден, че Паркър е бил предупреден.

До второто заключение достигна, след като Паркър призна, че е заложил сам себе си за стръв, като е посетил както Вернер, така и Баулман. И въпреки това твърдеше, че е бил невъоръжен, когато накрая именно Вернер се е изправил срещу него на плажа. Паркър не се правеше на светец и не беше глупак. Вернер бе бил на мушката на снайпера от мига, в който е стъпил на този плаж, и Уолш смяташе, че е пределно наясно точно чия е била мушката. Въпреки че отричаше, Паркър също знаеше.

— Защо казахте на сержант Стайнс да претърси имота на Вернер за група на Оран Уайлд? — попита Тайлър.

— Имам теория — отвърна Паркър.

— Основана на какво?

Паркър погледна зад рамото ѝ към мястото, на което седеше Уолш.

— Основана на вярата, че убийството на семейство Уайлд и последващото издирване на сина е целяло разсейване на бдителността, начин да се отклони вниманието от удавянето на Бруно Пърлман и от град Бореас.

Паркър изчака да види дали Уолш няма да се изкуши да каже нещо, но той остана безмълвен.

— И Вернер не показва с нищо, че това може да е истина, преди да бъде убит? — попита Тайлър.

— Както ви казах, той не беше в настроение да разговаря. Но проверете оръжието му — мисля, че ще откриете съвпадение с куршумите, използвани за убийството на семейство Уайлд.

— Значи твърдите, че той е дошъл да убие вас, но преди да успее, е бил застрелян.

— Да.

— Защо?

— Явно никога няма да узнаем.

— Изглеждате убеден, че е предопределено загадката на смъртта му да остане неразрешена.

Това дойде от Уелбеке. Паркър трябваше да признае, че беше много добра в попарващия сарказъм.

— Предвид факта, че се канеше да ме убие — отвърна той, — ще проявите разбиране, ако изпитвам естествена симпатия към убиеца му и му пожелавам — на него или на нея — безкрайни успехи в бъдеще.

Тайлър започна да преповтаря същите въпроси, колкото да спази протокола, макар Уолш да виждаше, че все още се надява Паркър да се препъне в детайлите около смъртта на Вернер. Уолш се възхити на упорството ѝ, но знаеше, че Паркър няма да допусне нито една грешка. Никой в залата не приемаше, че той не знае самоличността на убиеца на Вернер, но беше вярно също така, че нито един от тримата детективи не вярваше, че стрелбата по Вернер е била нещо по-различно от последен изход. Това не я правеше редна, но по-скоро можеха да се надяват да обвинят Паркър в съучастничество в изгрева и залеза на слънцето, отколкото да го свържат със стрелбата.

Тайлър вече привършваше, когато на вратата се почука. Уолш отвори и Паркър зърна дребна, смугла жена в сив костюм. Излъчваше строгост. Паркър я взе за федерален агент или може би за човек от Министерството на правосъдието. Ако ще на лицето ѝ да беше щампован президентският печат, нямаше как да бие повече на „правителство“. Стори му се смътно позната и се зачуди дали пътищата им не са се пресичали в миналото. Уолш излезе отвън да говори с нея, а когато се върна, прошепна нещо в ухото на Тайлър, което мигновено я накара да прекрати разпита. Благодарни на Паркър за отделеното време, въпреки че не звучеше искрена, и остави последните думи на Уелбеке.

— В скоро време късметът ще ви изневери — каза тя.

— Ще знам, че се е случило, като двамата с вас станем гаджета.

Тайлър избута партньорката си навън, преди да се стигне до действително насилие. Уолш си взе телефона и спря записа.

— Ти сериозно ли? Шега за гаджета?

— Бях под напрежение.

— Ха. — Уолш прибра телефона в джоба си. — Точно в този момент ми се иска да те хвърля на Уелбеке и да я оставя да ти оглозга кокалите. Заради тая работа на плажа.

— Не знам за какво говориш.

— Спести ми го — каза Уолш. — Когато накрая дойдат за теб, просто помни, че сам си си го докарал на главата.

— Това ли е всичко? — попита Паркър. — Бих искал вече да си вървя, ако съм свободен.

— Можеш да останеш на мястото си — каза Уолш. — Това беше просто разгривката. Хубавото тепърва предстои.

Той покани жената с костюма да влезе. Тя седна срещу Паркър и попита Уолш дали желае да остане.

— Не, чух достатъчно — каза Уолш. — Мисля да поспя малко.

Вече беше отворил вратата, когато чу Паркър да го вика:

— Уолш?

— Какво?

Паркър искаше да му разкаже за обаждането на Камбиън до Луис и за потвърждението, че Вернер стои не просто зад убийството на семейство Уайлд, но и зад смъртта на Пърлман и семейство Тедеско, но да го направи, означаваше да се отрече от предишните си показания и да постави Уолш в позицията да знае със сигурност, че те са неверни.

— Вернер е познавал отнякъде семейство Уайлд. Не ги е измъкнал от нищото. Знаел е за тях. Убил ги е, а после е заровил Оран Уайлд в земята.

Уолш кимна.

— Открихме халка на стената на мазето му — каза той. — Къщата е чиста, но ще започнем да претърсваме местността по изгрев-слънце.

Мари Демиърс се представи и при споменаването на името ѝ Паркър осъзна коя е. Беше я виждал по новинарските репортажи за Енгел и Фърман. Тя не извади никакви средства за записване по-засукани от жълт бележник и молив. През следващите два часа Паркър

преразказа в подробности всичко, което се беше случило по време на престоя му в Бореас, включително за срещите с Рут и Аманда Уинтър и за разговорите с Иша Уинтър, пастор Вернер и на последно място — с Маркус Баулман. Той пропусна въпросите, засягащи Анхел и Луис, дъщеря му и личните му тревоги, свързани с нея. Накрая беше изтощен, но също така изпитваше известно задоволство. За първи път бе успял да сглоби като хората последователна версия на събитията от начало до край и да я изговори на глас, както на себе си, така и на друг. Това му позволи да чуе моментите, които кълтят на кухо.

— Не вярвам, че бащата на Вернер е преминавал в каквато и да е друга вяра по време или след войната — каза на Демиърс. — Мисля, че е използвал положението си, за да организира влизането на военнопръстъпници в Щатите, скривайки ги под маската на бежанци или разселени лица. Когато е починал, синът му е поел отговорността да ги защитава. Бруно Пърлман някак си е открил истината, а тя е касаела Любско. Свързал се е със семейство Уинтър, но Вернер е научил и така е започнало всичко.

Стоеше седнал от прекалено много. Имаше постоянното чувство, че многократно го бодат с пика от едната страна. Искаше да си легне и да заспи.

— Онова, което не разбирам — заключи той, — е защо Рут Уинтър се е превърнала в мишена, а не Иша. Като последен оцелял, Иша трябва да е била тази с опасното познание, дори да не е осъзнавала, че го притежава.

— Може би Пърлман си е помислил, че Иша Уинтър е твърде стара, за да направи нещо по въпроса — каза Демиърс, — и по същата причина Вернер не я е сметнал за заплаха.

Щом веднъж си бе признал копнежа по почивка, умората надви Паркър. Вече не можеше да мисли ясно. Едва държеше очите си отворени.

— Да — каза той. — Това трябва да е. Мисля, че вече искам да си почина.

— Един последен въпрос.

— И какъв е той?

— Направихте ли така, че Вернер да бъде убит?

Паркър извика последните си запаси от енергия. За малко да започне да се отпуска. Погледна я над масата — така дребна, така

спретната, така заплашителна.

— Исках го жив — отвърна той.

— Не отговорихте на въпроса ми.

— Напротив. Току-що го направих. Няма друго. Аз приключих.

Стана от стола и го блъсна встрани, при което той се прекатури назад.

— Знаете къде да ме намерите.

— Да, знам — каза Демиърс и този път заплахата беше ясно доловима. — Наспете се добре, господин Паркър.

Остави я седнала до масата пред изписаните с молив страници от бележника. Престън го откара до залива Грийн Херън. Той дремеше по целия път и когато се събуди на другата сутрин, не успя да си спомни как е стигнал от колата до леглото. През прозореца видя тежки сиви облаци, предвещаващи дъжд. Точно както беше предвидил Вернер, приливът беше отмил всички следи от тяхното присъствие на плажа. Горе на дюните екип на Съдебна медицина търсеше следи от стрелеца, които никога нямаше да намери.

Паркър си направи кана кафе, събра остатъка от вещите си в два кашона и се приготви най-сетне да напусне Бореас.

Един от по-благотворните аспекти на смъртността, от гледна точка на изследователя, е, че мъртвите не могат да възразят.

Те нямат право на уединение. До обед на същия ден детективите, изолирани в Бореас, се бяха сдобили с телефонните сметки на Вернер и с някои, но не всички, от неговите банкови данни.

Паркър получи обаждането, докато нареждаше кашоните в колата. Радваше се, че повечето от нещата му вече ги няма. Мустангът си имаше предел за вместимост на багаж, ако искаш да шофираш безопасно, а и вдигането на кашони му причиняваше зверска болка.

— Напускаш ли ни? — попита Уолш.

Паркър хвърли поглед наляво. Един от полицаите на Стайнс седеше в необозначена кола на пътя над дюните и наблюдаваше къщата.

— Имах намерение да се сбогувам.

— Не се съмнявам. Ще арестуваме Баулман.

— На какво основание?

— Изглежда, си го шашардисал, когато си се изпречил пред лицето му вчера. Обадил се е на Вернер от домашния си телефон. Немарлива постъпка от негова страна. Демиърс разпозна номера. Ще го попитаме за целта на обаждането, точно както планираме да го попитаме и защо е правил парични трансфери на стойност почти двайсет хиляди долара през последните три седмици в една от банковите сметки на Вернер.

— Закрилата струва пари — каза Паркър.

— Макар че някои хора я получават безплатно. Екипът на криминалозите още ли работи на дюните?

От това, което Паркър успяваше да види, претърсването на района като че вървеше към своя край.

— Кажи-речи, привършват. Струва ми се, че не оставиха необърнато дори едно зрънце пясък.

— Можеше да им спестиш доста неприятности.

— Искаш пак да преповторим всичко ли? Стъмваше се. Не видях нищо. Чух само изстрела и се строполих на пясъка.

— Жалко.

— Да.

— Има нещо, което не ти казах снощи — Вернер е бил в частната клиника „Голдън Хилс“, когато пациент на име Бернхард Хумел се е задавил до смърт с грозде. Хумел е познавал Баулман — пристигнали са в страната заедно. Хумел страдал от деменция и не ядял, освен ако някой друг не го храни с лъжица.

— Вернер се е страхувал, че Хумел може да издрънка нещо.

— Чиято и работа да е вършел, не е била Божията. Изглежда, Маркус Баулман също е посетил Хумел малко преди да го стори Вернер.

— Значи Баулман е бил тревога, а Вернер е извършил убийството.

— Възнамеряваме да разпитаме Баулман по този въпрос, наред с всичко останало.

— А какво стана с имота на Вернер?

— Започнахме претърсването, но още няма нищо. Колкото до оръжието, не сме на сто процента сигурни, но като че ли е същото, използвано и при убийството на семейство Уайлд. Тук още има разни хора, на които им се иска да вярват, че Вернер е бил съучастник и закрилник на Оран Уайлд, но един труп ще ги накара да млъкнат. Открихме връзката между Вернер и Оран, между другото — Оран е спечелил конкурс по писане на есе, организиран от североизточните Лютерански църкви. Вернер е бил един от съдиите. Разполагаме със снимка, на която награждава Оран със сертификат и чек. Оран е спечелил сто долара и това му е струвало живота на семейството му и неговия собствен.

— Къде се намираш?

— Пред Полицейското управление на Бореас, излязох на чист въздух. Защо?

— Има една книжарница в центъра, казва се „Улесен“, отзад има паркинг. Да се срещнем там след около петнайсет минути.

— Защо?

— Божичко, Уолш, просто бъди там, става ли?

Беше злощастно съвпадение, че Маркус Баулман отвори входната си врата, за да изведе кучето на разходка, тъкмо когато двете необозначени коли отбиха пред къщата му. Не разпозна жените, които излязоха от първата кола, но ги взе за полицайки. Когато Мари Демиърс се появи от втората кола, вече беше убеден, че идват за него. Вернер беше мъртъв, а кой знае какво бяха открили впоследствие за него — за всички тях?

Баулман се втурна обратно вътре и затвори вратата. Лоте, вече нетърпелива за разходка, изглеждаше обърквана. Той я потупа по главата. Щеше да му липсва. Избута я във всекидневната и затвори вратата. Не искаше полицията да я паникьоса и да я нарани.

Чу звънеца, а после и трите силни потропвания по входната врата. Непознат женски глас го повика по име и жената се идентифицира като детектив, но Бауламан вече тичаше към стълбите. Лоте започна да лае и той мярна една сянка да преминава покрай кухненския прозорец и да се насочва към задния вход на къщата. Беше в спалнята си, когато чу звук на счупено стъкло, а оръжието вече беше в ръката му, когато първите стъпки закънтяха по стълбите.

Усети вкуса на машинно масло в устата си, щом дръпна спусъка.

Уолш чакаше Паркър на паркинга. Не дойде с кола. Полицейското управление на Бореас беше на кратко разстояние пеша. Паркър отби до него и слезе от колата.

— Трябва ли да съгласувам заминаването си със Стайнс и Демиърс? — попита Паркър.

— Аз ще им кажа. Ще ги разстроиш.

— Относно Оран Уайлд.

— Казвай.

— Луис ти е казал, че Щайгър може би е работил за човек на име Камбиън. Камбиън вече е мъртъв. Бил е убит в къща в Куинс поминалата вечер. Писа се за това във вестниците, макар че официално още не са го идентифицирали, както и мъжа, загинал заедно с него. Жената, която е собственик на къщата, е в състояние на кататония. Преди да умре, Камбиън е потвърдил, че Вернер е убил не само

семейство Уайлд, но също така е забил ножа в окото на Пърлман и е наредил на Ърл Щайгър да убие Рут Уингър и семейство Тедеско.

Дори Уолш вече да бе получил тази информация от Рос, не го издаде с нищо.

— На кого го е казал? — попита Уолш.

— Аз не мога...

— Майната ти. На кого го е казал? На теб? На Луис?

— Няма значение.

— Знаеш ли, прав си — няма. Ти си подмамил Вернер, ти, Луис и онзи другият кучи син. Примамили сте го тук и после сте го убили.

— Той не дойде на този плаж, за да се предаде.

— Дори не е имал шанса да го стори!

— Той е убил деца, Уолш. Държал е Оран Уайлд жив точно толкова дълго, колкото да му послужи, а после е убил и него.

— Може би ако беше оставил Вернер жив, щяхме да успеем да го попитаме сами.

Паркър се облегна на колата. На лицето му не се четеше нищо. Той знаеше, че се излага на риск, като разказва на Уолш за обаждането на Камбиън. Ако Уолш решеше, можеше да го арестува по подозрение в съучастничество в убийство. Паркър щеше да отрече изобщо да е казал нещо, разбира се, и Уолш го знаеше, но думата на Уолш струваше повече в съдебната зала, а обвинение в съучастничество можеше да му донесе присъда до три години. В същото време заговор за извършване на убийство означаваше от двайсет и пет години до живот.

— В миналото си затворих очите — каза Уолш. — Но сега е различно.

— Нима?

— Това е убийство! Виж се само. Какво се е случило с теб?

Безизразното лице на Паркър отвърна втренчено на погледа му.

— Аз умрях — каза той. — А после се върнах.

— Това е... — започна Уолш.

— Наслади ли се на вечерята си, детективе? — попита Паркър.

— Какво?

— Вечерята в Аугуста. Наслади ли й се? — Не звучеше победоносно, а просто опечалено.

И Уолш разбра. Той беше показал тялото на Щайгър на Луис и Анхел, а после беше ял и пил с тях. Беше съучастник. Сам се беше превърнал в такъв, стъпка по стъпка, още откакто беше застанал на страната на Рос, но Рос нямаше да го защити. Да се обърне срещу Паркър и по подразбиране срещу Анхел и Луис, означаваше да предизвика провалянето на собствената си кариера.

И за какво — за един убиец на деца?

Гневът на Уолш започна да отслабва, но беше заменен от замайване, от световъртеж, от осезание за един отвратителен свят. Той вярваше в доброто, в морала, но това важеше и за мъжа, застанал пред него, и Уолш установи, че е неспособен да запази равновесие между двете представи. Така ли трябваше да бъде? За да изкорениш малка част от злото на този свят, трябваше ли да жертваш нещо от собствената си доброта? Мислеше си, че може да общува с такива хора и въпреки това да запази морална дистанция. Беше сгрешил.

Мобилният телефон на Уолш звънна в джоба му. Той вдигна, послуша и каза само „Идвам там“, преди да затвори.

— Баулман е мъртъв — каза той. — Застрелял се е преди да стигнат до него.

Той се взря в телефона в ръката си, сякаш очакваше последващо обаждане, което би му обяснило всичко.

— Прибирам се вкъщи — каза Паркър. — Време е.

Братята Фулчи бяха свършили добра работа, дори за малкото време, с което бяха разполагали. Шперплатът над строшения прозорец на кухненската врата го нямаше, а вместо него беше сложено ново стъкло. Дупките от куршуми и сачми бяха запълнени, а кухнята беше преобоядисана. Кабинетът му имаше нова врата. Дори бяха купили мляко, хляб и кафе и бяха оставили шест бири „Шипярд експорт“ в хладилника. На кухненския плот стояха две бутилки вино. В бележка, подписана от двамата, му пожелаваха всичко добро и го уведомяваха, че са им останали една-две дребни задачи за довършване в удобно за него време.

И там, на мястото, на което едва не беше загинал, в дома, който някога бе споделял с Рейчъл и Сам, той изведнъж се почувства обладан

от емоции — гняв, признателност, вина, разкаяние. Седна на стола в кабинета си, зарови лице в ръце и дълго време не помръдна.

Имотът на Вернер беше претърсен с радар за улавяне на аномалии в почвата. В резултат бяха изкопани три дупки, но откриха само стар насмолен брезент и животински останки. На втория ден забелязаха купчината компост. Вернер си беше изградил дървена конструкция за органична тор и я беше разположил в края на двора под шубрак дървета. Имаше известно безпокойство, че горещината, излъчвана от купа, ще прецака апаратурата, затова решиха да извършат проучвателно разкопаване след преместването на конструкцията.

Откриха трупа на Оран Уайлд, заровен на едва половин метър под земята.

Понякога присъдите са резултат от щателна полицейска работа, от хиляди часове усилен труд. Понякога се появява свидетел. Понякога някой прави признание.

Понякога ти се разминава.

Седмица след смъртта на Вернер на стария адрес на Бруно Пърлман се получи писма от фирма, отдаваща под наем лични пощенски кутии, която се намираше на три километра от къщата му, в което го уведомяваха, че двумесечният му договор за наем е на път да изтече и му предлагаша едногодишен наем на цената на шестмесечен, ако реши да удължи договора. Беше взета съдебна заповед за отваряне на кутията, в която бяха открити документи, касаещи покойния Бернхард Хумел, познат още като Удо Хох, бивш пазач в концентрационния лагер Любско, както и друг жител на Мейн на име Амброуз Рийз, некатегорично идентифициран от Пърлман като Анселм Тромлер, Obersturmbannführer^[1], полковник и инженерен специалист в концентрационния лагер Мителбау-Дора. Както изглежда, в крайна сметка Пърлман не се бе оказал чак такъв фантазьор, макар в началото да не беше ясно как е стигнал до тези мъже. Накрая се установи, че разследването му е било възможно най-първичното — след ареста на Енгел, той се позовал на избирателните списъци, за да селектира американците с германски произход, които живеят в Мейн, и чиято възраст отговаря на тази на Енгел. После започнал тайно да ги снима и

да ги сравнява с наличните снимки на мъже и жени, служили в Любско, използвайки относително прост софтуер за състаряване на изображения.

Пощенската кутия на Пърлман съдържаше още две висококачествени фотографии, които не бяха нито от официалните идентификационни документи на Нацистката партия, нито снимани от самия Пърлман. Едната изобразяваше жена в профил, чието лице беше почти напълно скрито от русата ѝ коса, с вдигната лява ръка с насочен револвер. Беше заобиколена от малка тълпа есесовски офицери и други мъже. Не ставаше ясно в какво точно се цели, но при увеличение се виждаше, че двете фигури на земята вдясно от нея са тела на голи мъже. Втората снимка показваше друга жена, застанала до черна дъска, която сочеше някакъв надпис с парче тебешир в дясната ръка. Светлата ѝ коса беше вдигната на кок. Пред нея имаше две редици подрастващи, първите застанали прави, вторите на колене. Надписът на дъската гласеше: „Der Jahrgang 1938, Klassenlehrer Fräulein Görski“, Клас 1938 г., класен ръководител госпожица Горски. Това беше снимка на абитуриентите от 1938 г. с тяхната класна Иша Горски, по-късно Иша Уинтър, в Еврейското частно училище „Бирхоф“ в Аахен. На гърба на снимката Пърлман беше записал имената на някои от учениците и лагерите, в които са били изпратени.

Нито един от тях не беше преживял войната.

Мари Демиърс се отби у Чарли Паркър на път за летището в Портланд, откъдето щеше да си хване полета до Вашингтон. Амброуз Рийз беше разпитан в дома му, където отрече да знае каквото и да било за Анселм Тромлер. Но Демиърс беше изровила отнякъде официален формуляр за наборно нареждане от Мителбау-Дора, подписано с името Тромлер, както и снимки и документи, които проследяваха пътуването му от Германия до Аржентина, а после и до САЩ, по което време Тромлер се превърнал в Рийз. Като оставим настрана леко отслабналото лице, снимката на Тромлер от документите за членство в нацистката партия беше почти идентична с тази от документите му за Службата по имиграция и натурализация. Демиърс смяташе, че разполагат с достатъчно доказателства, за да задействат съдебна процедура за денатурализация и екстрадиция — в случай че той останеше жив достатъчно дълго. Всичко това беше обяснено на Рийз, докато той си седеше в стола, кислородът проникваше в него със

съскане, синът му го съветваше да не казва нищо, докато не наемат адвокат, а снаха му наблюдаваше в безмълвен потрес.

И тогава, тъкмо когато Демиърс и Толър се канеха да си тръгват, Рийз си призна. Не го направи от срам, от вина или дори в търсене на някаква странна разтуха.

Направи го, мислеше си Демиърс, от гордост.

Детективът възбуждаше любопитството на Демиърс. Тя нямаше нищо против да обсъди с него подробностите по случая, както и онова, което бяха открили в пощенската кутия под наем на Пърлман. И без друго всичко щеше да стане обществено достояние.

— Но не сте открили нищо за Баулман, така ли? — попита Паркър.

— Не, само за Рийз, за Хумел и снимките. Още работим по установяването на самоличността на втората жена, но сме почти сигурни, че е Магда Пробст, съпругата на оберщурмфюрера Лотар Пробст, командващ Експерименталния лагер в Любско. — Тя извади една папка от чантата си и му показва снимките.

— Той е този отдясно — посочи тя.

Но Паркър не гледаше снимката на жената с оръжието. Гледаше снимката на Иша Горски.

И разбра.

---

[1] Оберщурмбанфюрер — звание в СС, съответстващо на чина подполковник във Вермахта. — Б.р. ↑

V

*„Ще ги преследваме до най-отдалечените
кътчета на земята и ще ги предадем на
обвинители им, за да бъде въздадена
справедливост.“*

Из „Относно
отговорността на
хитлеристите за
извършените зверства“, 30
октомври 1943 г.,
подписан от Рузвелт,
Чърчил и Сталин

Не очакваше така скоро да поеме пак на север. Направи го в мир със себе си и с известна доза увереност.

Нямаше никакви доказателства — или поне такива, които ще издържат в съда, — но беше сигурен. Може би трябваше незабавно да каже на Демиърс, но беше едно да таиш вяра в собствените си убеждения — и съвсем друго да поощряваш други да ги споделят. А и той се придържаше твърдо към друга истина — че съществува не само една форма на справедливост, ами много.

На Иша Уинтър ѝ отне доста време да отвори вратата. Помисли си, че може би е наблюдавала пристигането му от прозореца на горния етаж, тъй като видя нечия сянка да помръдва зад стъклото. Като че не ѝ се искаше да го пуска вътре, сякаш вече знаеше защо е дошъл. Когато седнаха един срещу друг в дневната, слънцето блестеше ослепително през пролука между завесите и той се почувства така, сякаш е дошъл да ѝ съобщи за нечия смърт.

— Вие сте били там — каза тя, — когато пасторът е бил убит.

— Така е.

— От полицията идваха тук. Разказаха ми за него, за Маркус Баулман, за погребаното момче...

Паркър не отвърна нищо. Облегна се назад и я остави да говори, докато той наблюдаваше почти без да слуша думите, излизащи от устните ѝ, възприемайки ги само като черни семена, които падат на пода и се промушват между дъските, за да покълнат отровни в царящата отдолу тъма, докато накрая звукът не се превърна в тишина. Той отново се вгледа в тъмното дърво, лакираните дъски, ниските тавани. Напомниха му на животинска бърлога, място, където да се скриеш от ловци.

— Защо сте дошли? — попита го тя.

— Защото не сте тази, за която се представяте.

— Коя съм тогава?

— Не знам, не и със сигурност, но не сте Иша Горски. Мисля, че вероятно сте приличали малко на нея на младини или поне достатъчно,

че да минете за нея пред онези, които са я познавали само от снимки. Също като вас тя е била със светла коса. Пластична операция може и да е спомогнала, но измамата най-вече е успяла, защото всеки, който някога е бил близък с Иша, е бил мъртъв. Ако трябва да гадая, бих казал, че в миналото сте били Магда Пробст, тази, която е успокоявала децата, докато са били водени да намерят смъртта си във върха на някоя от иглите на Рейнард Краус. Също като вас тя е била левичарка. Видях нейна снимка, на която стреля с револвер. Иша Горски е пишела с дясната ръка. Видях и нейна снимка, но тя държеше парче тебешир, заобиколена от деца, които не са знаели, че вече са мъртъвци.

Мисля, че сте били част от заговор заедно с Краус, Удо Хох и Томас Енгел да избегнете правосъдието, макар че се мъчих да разбера каква роля в случилото се е изиграл вашият съпруг Лотар. Може би е бил достатъчно благороден, че да се жертва, за да може да избягате вие, но ми се струва, че вие и вашите съучастници сте го убили. Попрочетех за него. Той е бил по-възрастен от вас и е накуцвал. Би бил просто бремене, дори да се съгласи да участва. Неговото тяло не било така обгоряло, като това на Иша — защото накрая именно тя се е озовала в леглото му, мисля си, макар да си представям, че е била изгорена жива още преди да бъде положена там — а потвърждението на самоличността му би довело до предположения за останките, намерени в къщата му заедно с неговите: случай на убийство и самоубийство, включващ съпруг и съпруга, предвид руснаците пред портите. Във всеки случай няма кой да се вторачва много-много в два почернели трупа в изгоряла до основи къща, не и когато Германия е пред крах, а Съюзниците имат да се занимават с колкото щещ мъртъвци и умиращи, и не и при една храбра оцеляла, останала жива, която да им разкаже приказка как се крила в гроб, докато есесовците се отървавали от доказателствата за убийство, а командирът и жена му сложили край на живота си заедно. Все още не разбирам защо не сте избягали с останалите. Може би сте били болна или ранена, или пък просто сте били наясно, че страшно много проблеми ще бъдат избегнати, ако се смята, че Магда Пробст е мъртва, а Иша Горски жива. Съюзниците не вписвали мъртъвци в списъците на издирваните.

Разбира се, за да сработи тази история, е трябвало да се представяте за еврейка. Не че това ви е притеснявало. Вие не сте били антисемит, нито пък съпругът ви. Точно затова сте били избрани за

Любско. Просто по природа сте били користолюбиви. Все пак подозирам, че сте се надявали това да е само временно назначение, докато успеете да се доберете до парите и да изчезнете — защото именно за това е било всичко, нали — за пари? Онези бедни души, които са вярвали, че могат да откупят живота си от вас, са издали скривалищата на всяко богатство, което са успели да укрият, но се обзалагам, че в самия край не цялата тази информация е достигала до Берлин.

Само че заради историята, която сте съчинили за себе си — Единствената оцеляла. Последният свидетел на Любско, — самоличността на Иша се е лепнала за вас завинаги. Получило се е добре обаче — какво по-добро място да се скриеш от това сред онези, които така упорито си се опитвал да изстребиш, със съпруг, еврейин по рождение, но не и по убеждения? Чух, че Вернер е имал татуиран на кръста цитат от Гьобелс. Вернер е имал много татуировки, но ми се струва, че точно тази е била от особено значение за него: „Ако кажеш достатъчно голяма лъжа и не спиращ да я повтаряш, хората накрая ще повярват в нея.“ Вие сте били голямата лъжа. Вашият живот е бил лъжата.

Жената, която наричаше себе си Иша Уинтър, беше притихнала. Очите ѝ блестяха и той си спомни, че беше чел, че очите не остаряват. Те не растат, нито се променят. Запита се дали беше вярно. На външен вид Иша Уинтър беше старица, еврейка, която беше страдала и беше оцеляла, но истината за нея, нейната същност, се криеше в тези очи. Устата ѝ беше замръзнала в едва доловима усмивка, сякаш слушаше приказка, разказана от дете.

— Питам се и за останалите пазачи — каза Паркър. — Някои от тях трябва да са били добри, почтени германци, които не можело да бъдат посветени във вашия план, и тъкмо там са се включили Енгел и Хох — двама убийци, които били готови да убиват свои в замяна на пари и закрила след края на войната. Краус е бил различен — той е бил добър с числата, а според Демиърс той се е грижил за голяма част от документацията в лагера. В началото дори се зачудих дали не сте спели с него, но сега не смятам така — не сте се събрали след войната, а и двамата сте се оженили за други хора. Уговорката е била чисто финансова и толкова по-добре. Какво направихте — поделихте си

сведенията за скритите богатства, с които сте се сдобили, докато сте били в Любско, или просто си имахте доверие?

Но жената пред него не отговори.

— Както и да е, те избягали, а вие сте останали в Европа. А с откраднатите ценности били платени документите на всички, като накрая те изплатили и преминаването в Съединените щати, подпомогнато от бащата на Вернер. След като той починал, синът му наследил задължението да закриля всички ви. Сигурен съм, че в началото сте им плащали добри пари, макар че се съмнявам от тях да е останало много сега. Баулман, или Краус, или както там го наричате насаме, може дори да е изразходил остатъка, за да покрие цената за наемането на Щайгър — защото двацет хиляди не са много за три убийства, не и за човек от ранга на Щайгър, въпреки че сигурно по време на смъртта си вече не е бил в разцвета на силите си, — но също така вие сте извадили късмет и с това, че пастор Вернер се оказал фанатик. Фанатиците работят евтино.

Което ни води до първоначалната причина Щайгър да бъде нает и защо се е наложило Вернер лично да си изцапа ръцете с кръв — Бруно Пърлман. Той е разкрил, че членовете на неговото семейство са загинали в Любско и се е превърнал в човек с мисия. Искал е да открие всичко, което е по силите му, за концлагера, което в крайна сметка означавало да говори с единствения жив свидетел — Иша Горски, понастоящем Иша Уингър. Не мисля, че в онзи момент е подозирал нещо. Мисля, че просто е копнеел да узнае повече. Но той бил прозорлив и някак си е забелязал същото, което забелязах и аз, защото е изпратил до себе си онези две снимки, тази на Иша Горски и другата на Магда Пробст. Колкото повече ги гледал, толкова повече се убеждавал, че жената, която твърдяла, че е оцеляла след Любско, не е тази, за която се представя.

Само че по свой си начин Пърлман също е бил фанатик, а и егоист. Нямам вяра на властите, а си мисля и че е искал да си припише заслугата за разкриването на истината. Имал е само един близък приятел, Лени Тедеско, на когото се е доверил.

А после е допуснал първата си грешка — обадил се е на дъщеря ви. Не зная защо — струва ми се, че е бил самотен мъж, и може да си е помислил, че са установили някаква връзка след посещенияето му у вас, — но каквато и да е причината, той я е потърсил и е споделил с нея

част от подозренията си. Каквото и да ѝ е казал, то е пуसнало корени, защото една малка част от дъщеря ви е знаела, че е истина. Тя ви е поискала сметка и е видяла в очите ви същото, което виждам аз сега. Може би са били отправени заплахи, разменени гневни думи, но се стигнало дотам, че Рут се е изнесла, вземайки внучката ви със себе си, като ви е казала, че повече не иска да има нищо общо с вас. После е трябвало да реши какво да прави с информацията, дадена ѝ от Пърлман. Дали го е издала тогава? Дали ви е казала, че е идвал, че той вярва, че разполага с доказателство срещу вас? И дали вие на свой ред не сте се свързали с Вернер, който някак е успял да убеди Пърлман да се срещне с него, докато Щайгър е останал във Флорида и се е погрижил за семейство Тедеско?

Усмивката ѝ така и не трепна. Остана неизменно неподвижна. Имаше чувството, че разговаря с подобие на човешко същество, с несъвършена имитация. Допускаше, че тя беше тъкмо това.

— Каквато и да е била поредицата от събития, вие сте взели решението да жертвате дъщеря си. Може би Вернер или Краус са ви оказвали натиск да се примирите, но в крайна сметка решението е било ваше, защото последната дума винаги е била ваша. Дали сте съгласието си да бъде убита, но при едно условие — внучка ви да не пострада. Дъщеря ви ви е разочаровала, но вие е нямало да допуснете да изгубите внучка си заради нея. Знаете ли, сега, като се замисля, може би вие сте поръчали убийството на баща ѝ преди години. Вернер би го уредил вместо вас, ако го помолите, или дори да се погрижи за работата лично. Алекс Гойър надали щеше да е кой знае какъв баща на Аманда и без това — дребен престъпник, бияч на жени. Едва не е причинил загубата на детето на Рут. Вие сама ми го казахте. Пратили сте собствената си дъщеря под ножа, така че не мисля, че ще ви мигне окото при мисълта да поръчате убийството на нейния приятел.

Устата му започваше да пресъхва. Слънцето се бе отместило от прозореца, като че от срам. Искаше да се махне от тази къща и от присъствието на тази жена. Само още малко, помисли си. Само още няколко минути.

Най-сетне тя проговори.

— И всичко това от една снимка? Дори да беше истина, каквато не е — аз гледам телевизия, господин Паркър: наясно съм с

микрофоните, записващите устройства, хитрините — кой ще ви повярва?

— Аз не ви записвам. — Той повдигна ризата си и ѝ показа телефона си. Беше изключен, а батерията беше извадена.

— Не ме е грижа — каза тя. — Всичко това са лъжи, измислици. А дори да им повярват, как ще ги докажете? Не и със снимка на жена в класна стая. Не и със съчинени истории.

— Ще видим.

— Може би. Не мога да ви спра. Нека потърсят. Нека започнат разследване, което ще им отнеме години. Аз ще съм отдавна мъртва. Вече съм превалила заника на живота си, а тъмнината се сключва около мен.

— Не се ли страхувате? — попита той.

— От какво?

— От онова, което ви очаква в нощта?

— От Бог?

Тя му се изсмя, а после закри уста с ръка да се прикрие. Това беше любопитно момичешки жест, който му се стори отблъскващ.

— Знаете ли колко много хора надаваха вик към Бога накрая в Любско, в Биркенау, в Дахау? — попита тя. — Можете ли да си представите всички тези гласове, крещящи заедно, молещи за спасение, за милост, за край на болката, за изстребление на мъчителите им? А знаете ли на колко от тях бе отговорено? Кажете ми. Кажете ми бройка. Няма ли? Тогава нека аз да ви я кажа — на нито един. Нямаше отговор. Нямаше милост. Какво бихме могли да заключим за Бог от това? Или че Той не съществува, или че се е отрекъл от собственото си творение и не чува зова му. Защо да се страхуваме от такова същество, дори да е Истински? Как може Той дори да ни погледне в очите и да произнесе присъдата ни?

Но аз не вярвам в този Бог или в който и да е бог. Не вярвам, че има свят отвъд този тук. Ще затворя очи и ще престана да съществувам, а законите и правосъдието вече няма да означават нищо за мен. А сега ме оставете, господин Паркър. Каквото и удовлетворение да търсите, за каквито и отговори да копнеете, няма да ги откриете тук.

Той се изправи. Беше получил каквото искаше — не признание, а потвърждение. Беше му дала достатъчно. Той беше наблюдавал лицето

й, докато разказваше историята си, и беше видял отразена в него истината. Не каза нищо повече, преди да си тръгне, нито я погледна отново. Обади се на Демиърс от колата си и й разказа за жената, която беше адресирала картичките си с лявата ръка, но години по-рано очевидно беше изписвала името си с тебешир с дясната. Остави Демиърс да прави каквото иска с информацията, защото той си имаше друга работа, а и ужасяващата старица вътре беше права — тя беше извън досега на Демиърс, отвъд всеки писан закон и всякакво човешко правосъдие.

Но това не беше единственото правосъдие.

Паркър се прибра в къщата си в Скарбъроу. С падането на нощта той си наля чаша червено вино и излезе да поседи на верандата и да изчака.

В някакъв момент сигурно бе заспал, защото когато се събуди, чашата лежеше на земята, а мъртвата му дъщеря го наблюдаваше иззад стария дъб. Песента ѝ го беше разбудила. Не можеше да види съсипаното ѝ лице — както винаги, тя се стараше да го прикрие, като се извърещаше настрана и пускаше дългата си коса отпред, за да потули нараняванията.

Вече не се страхуваше от нея. Отчасти разбираше какво представлява тя и знаеше, че го обича достатъчно, за да преминава между световите, за да бъде близо до него. Сети се какво му беше казал Вернер — че не иска да знае истината за живота след смъртта, че не иска доказателство за съществуването на нещо друго. Припомни си убеждението на жената, която носеше маската на Иша Уинтър — че законът и правосъдието не могат да я достигнат навреме в този свят, а останалото е сън.

Но Паркър знаеше истината и тя не беше така ужасяваща, не и за него. Трудността за някои може би се криеше в това, че остават свързани с този свят след подобно откровение, но то не представляваше пречка за Паркър. Нямаше работа за вършене тук.

— Здравей, Дженифър — каза той.

здравей

Гласът не приличаше толкова на шепот, колкото на спомен за такъв, звукът идваше от някакво място така наблизо, че почти успяваше да почувства думите като хлад по кожата, въпреки че мъртвата му дъщеря си стоеше зад дървото.

— От колко време стоиш там?

от скоро

— Сама ли си?

да

Другата не беше с нея сега, съществото, съставено от остатъци от болка и гняв, което приемаше формата на мъртвата му съпруга.

тук ли ще останеш

— За малко, да.

добре

— Харесва ли ти тук?

на теб ти харесва тук

— Да. — Той ѝ се усмихна и се опита да задържи усмивката, колкото може, докато накрая не я остави да избледнее. — Дженифър, какво можеш да ми кажеш за Сам?

нищо

— Тя е специална. Вече го знам.

не бих могла да кажа

— Защо?

не трябва

— Кой ти каза да не казваш?

сам ми каза

— Трябва ли да правиш онова, което ти казва Сам?

да

— Страхуваш ли се от Сам?

Пауза.

да

— Дженифър, Сам да не е...?

моля те тате спри трябва да спреш

И той го направи, защото не можеше повече да чува този ужас в гласа ѝ, но също и някакво благоговееене, възхитата, която човек може да почувства, когато е принуден да се сблъска с природна сила, способна на безмерна разруха — буря, торнадо, цунами. Той си пое дълбоко дъх.

— Има нещо, което искам да направиш за мен, Дженифър.

какво е то

Той ѝ каза и тя разбра. Наведе се да вземе чашата, а когато отново вдигна поглед, нея я нямаше. Остави чашата в мивката в кухнята, след което отиде в навеса за инструменти зад къщата и го отключи. Извади отвътре една права лопата, след което отиде до участък земя, недалеч от мястото, където стоеше мъртвата му дъщеря, и започна да копае. Земята беше твърда и усилието му причиняваше

болка, но онова, което искаше, беше заровено надълбоко. Изрови близо петдесет сантиметрова дупка, когато лопатата се удари в нещо твърдо, и не след дълго разри водоустойчивата поликарбонатна кутия.

Вътре имаше четвъртит пакет, прибран в затворена торбичка. Запълни дупката и отнесе кутията в къщата. Отвори я до мивката, за да не разпилява пръст наоколо, след което занесе торбичката в кабинета си и я положи на бюрото. Направи си чаша кафе, откопча ципа и извади отвътре съдържанието от топче листи.

На светлината на компютърния екран, той зачете списъка с имена.

Иша Уинтър не беше яла от разговора си с частния детектив. Нито пък можеше да спи. Не се страхуваше от него, нито от кучката Демиърс, но изгаряше от гняв и по двамата. Само Вернер да беше успял да убие Паркър. Само нейната blöde Fotze, тая проста курва, дето имаше за дъщеря, да беше стояла далеч от него... Сега тя беше съвсем сама и нямаше кой да ѝ помогне. Даже подлецът Рийз го нямаше, при все че тя не се притесняваше, че той може да последва примера на Енгел и да се опита да купи свободата си, като издаде други. Рийз щеше да понесе страданието мълчаливо. Контактът между двама им винаги е бил ограничен, но от Баулман знаеше, че той не се разкайва особено. Ако можеше, щеше да носи пълния комплект символи на СС на парада по случай Деня на ветераните в Бангор и да проклина всеки, който възрази. Писмото от Министерството на правосъдието беше пристигнало и скоро Демиърс щеше да го последва. Щеше да има още въпроси. Иша щеше да отрече всичко. Щяха да се захванат да търсят доказателства. Запита се колко ли време щеше да отнеме, докато някой разкриеше информацията на вестниците или на хората от телевизията. Харесваше ѝ да може да излиза навън. Обичаше да я поздравяват в магазините и да ходи в пенсионерския клуб да играе бридж и бинго. Не искаше да се превърне в изгнаник в собствената си общност. Но ако това беше най-лошото, на което са способни, нека я преследват. Имаше достатъчно непрочетени книги да издържи поне десет години, а дотогава отдавна щеше да е мъртва. Fick euch! Майната ви!

Иша, Иша, Иша, Иша...

В известен смисъл тя беше обладала Иша Горски, населявайки образа ѝ и присвоявайки си миналото ѝ. Сега вече притежаваше цялото право над него. То беше нейно, десетилетие след десетилетие. През повечето време дори вече не се усещаше като скритата друга. Омъжи се за съпруга си Дейвид като Иша Горски, но прави любов като Иша Уинтър и стана майка като Иша Уинтър. Смяташе, че е неспособна да зачене — дори не беше искала дете, — но после, вече преминала

четиридесетте, тя роди Рут. Не беше чак толкова чудодейно, като при Сара, която износила син на Авраам в залеза на годините си, но се доближаваше.

И се беше грижила за Рут, по свой си начин, макар че Дейвид винаги бе бил човекът, който я обича истински. Може би ако изпитваше по-дълбоки чувства към дъщеря си, нещата щяха да са различни. И колко странно, че се случи Рут да роди в края на трийсетте си години и че Иша обичаше внучка си повече, отколкото дъщеря си. Може би се дължеше на това, че Дейвид не остана жив достатъчно дълго, че да стане част от живота на Аманда, вследствие на което тя се превърна в дете на баба си, като герой от народна приказка. Всички го казваха.

Но тя беше обичала и Дейвид. Детективът имаше право — дори в предишния си живот тя не бе изпитвала особена омраза към евреите и се беше омъжила за един от тях, защото така би направила истинската Иша, но изненада сама себе си с обичта си — и с желанието си — към Дейвид Уингър. Знаеше, че в частност Рийз я презира за това и че смята измамата ѝ за най-дълбоката форма на падение за една арийка, но и че пазеше мнението си за себе си, защото присвоените богатства от Любско, грижливо укрити от нея след войната, бяха платили за прехода му от Европа до Южна Америка, а после и до САЩ, и бяха защитавали както него, така и останалите. Когато евреите дойдоха дадушат около Рийз в началото на шейсетте години в търсене на документи, свързани с Мителбау-Дора и Анселм Тромлер, тъкмо нейните подкупи се погрижиха съответните сведения да изчезнат от германските федерални архиви.

За разлика от него Краус беше възприел по-прагматична, дори романтична гледна точка, считайки, че тя по същество е жертвала себе си в името на своите другари. „Онова, което един мъж може да предложи като героизъм на бойното поле, жената компенсира с безгранично упорство и жертвоготовност“, беше ѝ казал веднъж, цитирайки една от максимите на Хитлер, като удобно бе забравил, че Иша се беше изцапала с кръв в Любско, когато бе водила децата за ръка до операционната, където помагаше на Краус с леталните инжекции. Разбира се, тя трябваше да го върши дискретно — убиването беше мъжка работа и при все че беше евтаназираща физически и душевноболни като медицинска сестра в Графенек, все

още се смяташе за неуместно една жена да се занимава открито с акт на извършване на предумишлено убийство, дори срещу евреи или други обществени врагове.

А Вернер? Вернер я обожаваше.

Изведнъж усети хлад в стаята, сякаш температурата беше спаднала рязко за секунди. Придърпа одеялата около себе си, но и това не помогна. По дяволите, пак трябваше да включва отоплението, а за да го стори, трябваше да стане от леглото, тъй като контролното табло се намираще до тоалетната ѝ масичка. Грабна халата си от един стол и го навлече, докато се измъкваше от леглото. Студът прониза краката ѝ, докато минаваше покрай прозореца. Завесите бяха дръпнати. Рядко ги затваряше. И без това почти никога не спеше след шест часа сутринта. Обичаше слънчевата светлина да прониква в стаята ѝ и да гледа навън към брега и към водата. Приливът идваше и тя видя как вълните се надигат и се разбиват.

Чак сега забеляза, че вратата на спалнята ѝ е леко открената. Винаги я затваряше, преди да си легне, защото скърцаше, когато имаше бриз, а тя спеше леко. Още премисляше чудатостта на ситуацията, когато чу стъпки в коридора пред вратата. Не бяха тежки, напомниха ѝ за звука от тичащите из къщата, обути в чорапи крачета на Аманда, когато беше по-малка.

— Кой е там? — извика тя. — Имам оръжие.

Иша чу стъпките да слизат по стълбите, но се спряха по средата, подканяйки я да ги последва. Знаеше, че трябва да заключи вратата и да извика полиция. Имаше също и персонална аларма, окачена на врата ѝ, в случай че падне или се разболее. Ако я активира, ще дойде линейка, а може би дори и полиция.

Но тя не използва телефона, нито активира алармата. Детето се засмя, а смехът му толкова приличаше на този на Аманда, че Иша излезе от спалнята си и пристъпи навън в коридора. Възможно ли е Аманда да е дошла? Може да е възникнал някакъв проблем със семейство Фроберг и тя да е избягала в къщата на баба си.

— Аманда? — повика в тъмата тя. Тръгна по коридора, докато не стигна стълбите тъкмо навреме, за да зърне как едно момиченце скоква от последното стъпало и изчезва през отворената входна врата.

— Аманда? — повтори Иша. — Ти ли си?

Осъзна, че слиза по стълбите, нехаеща за мразовития въздух, не толкова подтиквана от собствената си воля, колкото движена от невидима сила, иззела контрол над крайниците ѝ, която я тласкаше напред и я изпровождаше навън да открие детето. Видя момиченцето на портата, дългата ѝ руса коса се влачеше след нея, като на фигура, съзряна да се носи под вода, и тогава момиченцето прекоси пътя и се насочи към брега, а Иша я последва, чакълена алея убиваше през подметките на краката ѝ, нощният въздух пронизваше плътта ѝ. По пътя нямаше коли, а луната беше като блед, зацапан пръстов отпечатък иззад облаците, като белег на сътворението на бог, в който тя не вярваше.

Асфалтът се превърна в камък, камъкът в пясък. Иша беше на брега. Момичето беше спряло да върви, и стоеше с лице към океана. Иша сведе поглед към собствената си бледа сянка и осъзна, че момичето не хвърля такава. В този момент на Иша ѝ се прииска да се върне обратно, но се беше вцепенила на място. И въпреки че момичето все така нямаше сянка, около нея се задвижиха други сенки, хвърляни върху плажа от невидими фигури, които изплуваха от водата и се разпростираха като мастило от черния океан, приближавайки Иша все повече и повече, пресягайки се към нея, докосвайки я — десетки, после стотици от тях — мъже, жени и деца, които се бяха наговорили да направят отсъствието си осезаемо, като изрязани от картичка силуети. Наобиколиха я, а пясъците я освободиха, и тя се свлече на колене. Викаха я с истинското ѝ име, отново и отново — укорително, изпълнени със съжаление, — докато гласовете им не се сляха със звука на океана, а студената вода не докосна коленете ѝ, а след тях и пръстите на краката и не измокри нощницата и халата ѝ.

Момичето се присъедини към тях и Иша най-сетне получи позволение да погледне лицето ѝ.

Иша Уинтър бе намерена часове по-късно, когато шофьор на камион с мляко забелязал прегърбената ѝ фигура на светлината от фаровете на колата си. Била подгизнала и почти изпаднала в безсъзнание, и не можела да спре да трепери. Той я загърнал с палтото си, пренесъл я до кабината на камиона и се опитал да я затопли, докато чакал пристигането на линейката. Тя изпаднала в безсъзнание на път за болницата и през последващите дни се събудила само още веднъж, когато помолила да се срещне не с равин, ами с лютерански пастор, за

да се изповяда, преди да умре. Една от сестрите, която присъствала, каза, че плачела от страх.

Докато свещеникът пристигне, вече била мъртва.

Специален агент Рос, оглавяващ Федералното бюро за разследване в Манхатан, пристигна в „При Максвел“ на улица „Рийд“, любимото му местенце за обяд в петъците, където му съобщиха, че гостът му вече го очаква. Тази новина беше посрещната с неохота, тъй като Рос винаги бе обичал да чете „Ню Йорк Таймс“ с петъчния си обяд, и с известна изненада, защото не очакваше гост. Въпреки всичко, ако смятаха да го убиват, надали щеше да е, докато яде спаначена разядка в „При Максвел“, така че благодари на управителя и го последва до масата. Там, освен госта, го очакваше вино.

— Поръчах ти чаша бяло — каза Паркър, — предвид, че е петък и така нататък, а и сервитьорът ми каза, че обикновено си поръчваш риба.

Рос седна срещу детектива. Не се бяха виждали от доста време, макар че Паркър рядко напускаше ума на Рос. Не бяха близки, а не бяха и приятели, но Рос смяташе, че знае повече за Паркър от, кажи-речи, всеки друг човек на земята.

— Изглеждаш по-добре, отколкото очаквах — каза Рос.

— Добре се възстановявам.

— И гледаш да не скучаеш, както виждам. Да си погребвал още някого под пясъка напоследък?

— Това беше Божие дело.

— Обзалагам се, че от застрахователната му компания ще се радват да го чуят.

Рос взе менюто, но само колкото да спази традицията. Сервитьорът беше прав — в петък винаги си поръчваше риба. Беше му остатъчен навик от католическото възпитание, но освен това просто харесваше рибата в „При Максвел“.

— Ти ще ядеш ли? — попита той Паркър.

— Не, няма да оставам.

— В такъв случай какво мога да направя за теб?

Паркър му подаде топ листи, хванати с черна щипка. Рос прочете първата страница и придоби слисан вид. След като изчете втората,

третата и четвъртата, изражението на лицето му подсказваше, че може би ще му трябва нещо по-силно от вино.

— Какво, по дяволите, е това?

— Споразумение — каза Паркър. — Федералното бюро за разследване ще ме наеме като агент и консултант на свободна практика по случаи, прикрепени към твоя офис. По същество, ще ми плащаш по договор. Чувствай се свободен да си поиграеш малко с формулировката, но ще съм ти благодарен, ако съгласуваш финалната версия с адвоката ми, Ейми Прайс, преди да го разпишеш. Не искам да ме оскубеш в дребния шрифт.

— И защо ми е да те наемам?

— По няколко причини — защото реших да заема по-активна роля по определени въпроси, а ще ми е по-лесно да работя, ако развявам твоя флаг, когато се наложи; защото доходът ще ми е от полза, тъй като се уморих да моля приятелите си на свой ред да ми помагат за пари за бира; защото си дадох сметка колко лесно поех ролята на жертвен агнец в Бореас главно защото играя същата роля и за теб, а със същия успех може да ми плащаш за включения риск. А и най-накрая, заради ето това.

Той подаде на Рос още два листа хартия, хванати заедно с телбод. Съдържаха напечатан на машина списък с имена, до повечето от които написани суми.

— Тези са от самолет, който се е разбил в Големите северни гори на Мейн през 2001 г. Мисля, че знаеш какво представляват, но в случай че не си запознат със събитията, това са имената на компрометирани личности, мъже и жени, които, при липса на по-добър израз, са сключили сделка с дявола. Или са корумпирани, или могат да бъдат корумпирани. Те са тиктакащи бомби, които всеки момент могат да бъдат използвани срещу теб — срещу всички нас.

Рос прегледа списъка, прокарвайки показалец под всяко едно име. На два пъти прошепна думата „Боже“. Щом привърши, остави листите на масата с лицето надолу.

— Някои от тези имена са заличени — каза той. — Ти ли го направи?

— Това са хора, към които проявявам лично любопитство — отвърна Паркър. — Засега, те не те касаят. Ако преценя, че трябва да

се притесняваш от тях, ще предам информацията своевременно. Считай го за част от споразумението.

— Ние нямаме споразумение.

— Все още.

— Има ли още подобни страници?

— Много.

— Кога ще ги получа?

— Кога ще си получа първия чек?

— Боже.

— Вече го каза.

Сервитьорът се приближи, но Рос му махна да се оттегли.

— Аз не управлявам трудовата борса — каза.

Всякаква следа от чувство за хумор се изпари от лицето на Паркър.

— Слушай ме внимателно, Рос — ти си тръгнал на лов и ме използваш в лова си, когато ти е угодно, но каквото и да се случва тук, каквото и да приближава, аз съм свързан с него и ще остана до края. Ти се нуждаеш от мен, а аз ти предлагам да си сътрудничим.

— А останалите страници?

— Тези ще те позанимават известно време. Аз работя по списъка.

Ще ти предавам още имена на редовни интервали от време.

— Нямаме сделка. Искам ги всичките — незабавно.

— Казах „да си сътрудничим“, не да „капитулирам“.

— Мога да издействам съдебна заповед. Мога да разпердушиня къщата ти. За Бога, мога да те затворя зад решетките!

— А аз ти гарантирам, че никога няма да видиш нищо повече от списъка, освен онова, което вече видя. Хайде де, Рос. Моето заплащане ще е, горе-долу, колкото харчиш на месец за принтерно мастило.

Рос погледна списъка. Погледна договора. Едва-що не взе единия в дясната си ръка, другия в лявата и не ги претегли.

— Ще държим връзка — каза накрая.

Паркър стана.

— Говори с Ейми. А да, освен това й казах, че ти ще се погрижиш за нейния хонорар. Приятен обяд.

Рос го проследи с поглед. Щом излезе навън, Рос извади телефона си и набра някакъв номер. Епщайн вдигна на второто позвъняване.

— Паркър е при нас.

Кристиан Фроберг усети миризма на изгоряло, докато работеше по счупения крак на един стол в гаража си. Пушекът имаше остър дъх и той чу Майло да лае. Излезе на двора и видя Аманда да стои до барбекюто, а пред нея да се извива димен стълб. Не изкрещя, не вдигна олелия — беше се научил да внимава, що се отнася до Аманда, особено през последните няколко дни, откакто истината за баба ѝ излезе наяве.

Приближи се бавно до нея. Видя, че горят снимки, лицата по които се гърчеха в пламъците, книги и две плюшени играчки, които беше взела със себе си в техния дом — всички те, дадени ѝ от баба ѝ. Раменете ѝ се тресяха, докато ги пускаше в пламъците. Той не каза нищо, само се приближи още по-близо до нея. След малко я обгърна с ръка и усети как тя се обляга на него.

Двамата заедно съзерцаваха как миналото ѝ гори.

През следващия уикенд Сам му дойде на гости. Паркър се срещна с Рейчъл в град Конкорд в петък вечерта, за да вземе дъщеря си и да увери бившата си половинка, че ще върне Сам на същото място в късния неделен следобед. Двамата със Сам отидоха на кино в „Никелоден“ в Портланд и ядоха чеснов хляб с прошутото, а след това и пица в „Корнър руум“. После се разходиха край брега и се прибраха в Скарбъроу. Сам си изми зъбите и изчака баща си да я целуне за лека нощ. Щом той се наведе над нея, тя го прегърна силно и прошепна в дясното му ухо:

— Трябва да престанеш да разпитваш за мен, тате.

Той замръзна. Опита се да я избута назад, за да види лицето ѝ, но хватката около врата му беше като менгеме.

— Откъде знаеш? — попита я.

— Дженифър ми каза — отвърна тя.

Боже мой, господи боже мой...

— Ти можеш да видиш Дженифър?

— Винаги съм можела да я видя.

В този миг той си помисли, че разбира предназначението си, причината за всичката тази кръв, за яростта, за скръбта и болката. Какво му беше казала Рут Уинтър? Понякога ми се струва, че сме оставени тук само за да се грижим за децата си, докато не станат готови да се погрижат сами за себе си.

— Сам, аз не...

— Чуй ме, тате. Моля те. Не можем да говорим за това. Просто не можем.

— Но защо?

— Защото още не е дошло времето.

Тя го пусна, но само толкова, че да може да го погледне, да може да сложи ръце на лицето му и да прецени реакцията му, а той си помисли, че никога не се е вглеждал в нечии толкова красиви и същевременно толкова древни очи.

— И защото те слушат — каза тя с тон, от който сърцето му едва не замря. — Те винаги слушат. Трябва да бъдем предпазливи, тате, понеже те ще чуят. Ще чуят и ще дойдат...

БЛАГОДАРНОСТИ

Както винаги, аз се осланям на благосклонността и познанията на страшно много хора, които ме карат да изглеждам по-добър, отколкото съм всъщност. *Hunting Evil* на Гай Уолтърс представляваше безценен помощник в писането на тази книга и съкровищница за анекдотични и статистически подробности. Увлекателната *Hitler's Furies: German Women in the Nazi Killing Fields* на Уенди Лоуър ми позволи да вникна в същината на жените убийци през епохата на нацизма, а *Boomerang: Travels in the New Third World* от Майкъл Луис вдъхнови някои от представите на Мари Демиърс по въпроси от национален характер. *The Years of Extermination: Nazi Germany and the Jews, 1939–1945* от Саул Фрийдлендер се оказа незаменим инструмент при сверяването на информацията. В същото време Бюлетинът на Американската адвокатска колегия (Том 54, част 1-ва, януари 2006 г.), излагащ в подробности работата на тогавашния Отдел „Специални разследвания“, предостави голяма част от основата за случаи и процедури, описани в тази книга. Също така съм дълбоко благодарен на Ели Розенбаум, директор на Отдел „Стратегии и политики за човешките права“ от Дирекция „Човешки права и специални съдебни преследвания“ към Министерството на правосъдието за това, че отдели време да отговори на въпросите ми. Тук трябва да подчертая, че всички мнения, изразени в тази книга, са лично мои. Не бих искал да затруднявам допълнително работата на отдела. Благодаря и на доктор Робърт Дръмънд за насоките на медицинска тематика и на Рейчъл Унтерман за това, че свери някои детайли от историята. Всяка допусната грешка е лично моя.

Аз съм загубен без моя редактор в „Hodder & Stoughton“, Сю Флетчър, и без Емили Бестлър, редактора ми в „Atria Books/Emily Bestler Books“. Безчет благодарности и на двете, както и на всички хора в „Hodder“ и „Hachette“, които продължават да подкрепят работата ми, сред които Свати Гамбъл, Кери Худ, Каролин Мейс, Луси Хейл, Бреда Пърдю, Джим Бинчи, Рут Шърн и Франк Кронин; както и

всички в „Atria“ и „Simon & Schuster“, които се грижат за мен, сред които Джудит Кър, Метан Рийд, Дейвид Браун и Луис Бърк. Дарли Андерсън и неговите ангели в Лондон си остават най-добрите агенти, на които може да се надява едно момче. Клеър Лем, неподражаем ласкател, е гласът на разума и приятелството, а Мадейра Джеймс и всички от xip1.com ме свързват с дигиталния свят и се мъчат да ми обясняват понятия като интернет, без да повишават тон. През това време Кейт О’Хърн, писател и добра душа, се погрижи за разрешителните, което звучи много по-лесно, отколкото бе всъщност.

И най-накрая, изказвам любовта и признателността си към своя партньор и колега писател, Джени Ръдиард, към Камерън и Алистър. Така де, какъв щеше да е смисълът без всички вас?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.